

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

La qualitat, garantia de millora.

**PROCÉS D'AVUACIÓ
DE LA QUALITAT DEL SISTEMA UNIVERSITARI
A CATALUNYA**

20
informe
05

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

La qualitat, garantia de millora.

PROCÉS D'AVUACIÓ
DE LA QUALITAT DEL SISTEMA UNIVERSITARI
A CATALUNYA

20
informe
05

© Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya

Via Laietana 28, 5a planta
08003 Barcelona

Equip de redacció:

Javier Bará Temes (director d'AQU Catalunya), **Joan Bravo Pijoan** (secretari d'AQU Catalunya), **Sebastián Rodríguez Espinar** (Coordinador d'Innovació+Desenvolupament), **Josep Grifoll Saurí** (cap de l'Àrea d'Avaluació de la Qualitat), **Josep Manel Torres Solà** (cap de l'Àrea de Professorat i Recerca), **Esteve Arboix Codina** (gestor de projectes), **Luís Angel Blanco Felip** (Universitat de Lleida), **Anna Prades Nebot** (gestora de projectes) i **Olga Pujolràs González** (gestora de projectes).

Producció editorial: **Àgata Segura Castellà**
Disseny i maquetació: **Josep Turon i Triola**
Imprès per:

Primera edició:
Dipòsit legal: B-32.665-2007

Es permet la reproducció total o parcial del document sempre i quan se citi el títol de la publicació i l'**Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya** com a editora.

Disponible també en versió electrònica:
<www.aqucatalunya.cat>

Sumari

Presentació	5
Introducció	7
Avaluacions d'ensenyaments de primer i segon cicle	11
Àrea d'Humanitats	11
Avaluació transversal de Filosofia (UB, UAB i UdG)	13
Filologia Francesa (UAB)	27
Humanitats (UAB)	37
Àrea de Ciències Socials	47
Avaluació transversal de Dret (UB, UPF, UdG, UdL i URV)	49
Pedagogia (UAB)	73
Àrea de Ciències de la Salut	83
Infermeria (UVic)	85
Àrea Tècnica	95
Enginyeria Geològica (UB i UPC)	97
Avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Electricitat (URV i EUSS-UAB) i especialitat en Electrònica Industrial (EPSEVG-UPC, UdG, URV i EUSS-UAB)	109
Avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Mecànica (UPC-Terrassa, UdG i UdL)	125
Avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Química Industrial (UdG i URV)	141
Enginyeria en Automàtica i Electrònica Industrial (URV)	155
Enginyeria Tècnica Industrial, especialitats en Electricitat, Electrònica, Mecànica i Química (EUETIB-UPC)	163
Avaluació de seguiment d'ensenyaments de primer i segon cicle	173
Àrea de Ciències Socials	173
Seguiment del pla de millora de l'ensenyament de Dret (UAB)	175
Annexos	181
Annex 1. Composició de la Comissió Específica per a l'Avaluació de les Titulacions i Programes	183
Annex 2. Composició dels Comitès d'Avaluació Interns i Externs	185
Glossari	197

Presentació

Teniu a les vostres mans el compendi dels resultats de les avaluacions d'ensenyaments que va finalitzar AQU Catalunya al llarg de 2005.

Aquest programa d'avaluació s'ha dut a terme des de la creació de l'Agència, l'any 1996, i ha suposat que la majoria d'ensenyaments oficials impartits a Catalunya hagin estat avaluats. Segurament, hauria estat pertinent que a l'acabament d'aquesta etapa d'avaluació s'encetés una metaavaluació que identifiqués l'impacte de les avaluacions en la millora del sistema universitari de Catalunya. Tanmateix, la rapidesa amb què cal implantar els nous ensenyaments de l'Espai europeu posposa aquest objectiu. Tot i això, és raonable pensar que les avaluacions fetes fins ara constitueixen una excel·lent base per al treball d'adaptació dels ensenyaments universitaris al nou entorn europeu.

D'altra banda, podem congratular-nos del notable desenvolupament que s'ha observat en els instruments que tenen les universitats per retre comptes, òbviament afavorit per l'existència de processos d'avaluació. I no menys important és l'augment de la transparència de què s'ha dotat el sistema a través de les publicacions de resultats que fa AQU Catalunya en informes com aquest.

És interessant comentar que, fins al moment, AQU Catalunya no ha incorporat un sistema d'acreditació de la qualitat al final dels seus processos d'avaluació. La principal raó d'aquesta absència ha estat la necessitat de desplegar una metodologia que, en un primer moment, s'orientés de manera flexible a la millora de la qualitat.

El camí recorregut fins a aquí, malgrat tenir un llarg abast, no deixa de plantejar-nos, però, nous reptes, que van des de la millora en la generació de la informació sobre la qualitat dels nostres ensenyaments universitaris fins a la recepció d'aquesta mateixa informació per part de la societat i els responsables del sistema. També caldrà anar preveient la implantació de sistemes de verificació i acreditació d'ensenyaments que ens assegurin el compliment d'uns estàndards de qualitat determinats.

Javier Bará Temes

Director d'AQU Catalunya

Introducció

L'informe que es presenta a continuació recull els resultats del programa d'avaluació d'ensenyaments universitaris (Pro-Qu) dedicat a l'avaluació de la qualitat dels ensenyaments. Des de la creació de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, el 1996, fins al present, el model adoptat és el de l'avaluació institucional de titulacions que combina la perspectiva interna i externa amb l'objectiu d'elaborar un pla de millora i de facilitar informació pública sobre la qualitat de les titulacions.

És important assenyalar que els processos d'avaluació han estat enfocats a la millora de la qualitat dels ensenyaments, la qual cosa fa que es dediqui una especial atenció a detectar les àrees que són susceptibles de ser desenvolupades. D'altra banda, cal notar que totes les avaluacions que es presenten són fruit d'una participació voluntària de les universitats, si bé des d'AQU Catalunya s'ha afavorit el fet de poder avaluar un mateix ensenyament de forma paral·lela a totes les universitats que l'imparteixen.

La metodologia aplicada per AQU Catalunya ha estat objecte d'un procés de millora contínua fins a arribar al mètode actual, que segueix una seqüència lògica d'avaluar el context, els inputs (programa de formació, professorat, qualitat dels estudiants, etc.), el desenvolupament del procés d'ensenyament-aprenentatge, i finalment els resultats que s'obtenen.

Seguint l'objectiu d'avaluació transversal d'ensenyaments, en aquest informe s'inclouen les corresponents a l'ensenyament de Dret, Enginyeria Geològica, Filosofia, i Enginyeria Tècnica Industrial en les seves especialitats d'Electrònica i Electricitat, Mecànica i Química,

De totes aquestes avaluacions, també de les que s'efectuen de forma individual, se'n deriven recomanacions particulars que caldrà aplicar en cada cas, però també se'n pot extreure una diagnosi global que pugui incorporar-se en el procés de reformulació dels ensenyaments tan necessari per enfocar correctament el procés de convergència europea en el camp de l'ensenyament universitari.

CONCLUSIONS MÉS REMARCABLES

Foment de la qualitat i els sistemes de garantia de la qualitat

Si bé és notable el paper d'AQU Catalunya com a difusora de la cultura de la qualitat impulsora de programes d'avaluació institucional a les universitats catalanes, l'adaptació dels ensenyaments universitaris a l'Espai europeu d'educació superior demana que les universitats facin un esforç important per dotar-se d'estructures internes sòlides per a la garantia de la qualitat.

La possibilitat de dissenyar nous ensenyaments amb un major grau d'autonomia hauria d'acostar els sistemes de garantia de la qualitat emprats per les universitats catalanes als que són comunament utilitzats per altres sistemes universitaris europeus.

D'altra banda, es constata la necessitat d'ampliar la implicació tant de la comunitat acadèmica com d'altres agents (professionals, graduats, empreses...) vinculats amb els ensenyaments universitaris en els processos de garantia de la qualitat a les universitats. En aquesta línia, AQU Catalunya ha iniciat accions per tal d'incorporar estudiants en els processos d'avaluació externa, d'aquesta manera s'han organitzat cursos de formació en temes d'avaluació adreçats a aquest col·lectiu.

Cap a la transparència del sistema i la millora contínua

El procés de convergència europea comporta una necessitat d'augmentar la comparabilitat i compatibilitat dels ensenyaments universitaris al llarg del continent europeu. L'acció avaluadora d'AQU Catalunya, que conclou amb la publicació dels informes de resultats, és una passa vers una transparència més gran del sistema. Tot i això, les directrius que emanen del Procés de Bolonya amb relació a l'estructura de títols, la renovació del procés d'ensenyament-aprenentatge i la importància en l'explicitació i l'assoliment de resultats requereixen un grau més gran de transparència sobre les característiques dels ensenyaments i en especial sobre la seva qualitat. La millora informativa als potencials usuaris, la necessitat de disposar d'indicadors de seguiment per a l'anàlisi tant des del punt de vista unitari com de conjunt del sistema, i la transparència en els processos de garantia de la qualitat (des dels mètodes i procediments d'avaluació fins als resultats obtinguts) és primordial.

Si bé és imprescindible avançar en la transparència del sistema, l'experiència d'AQU recomana mantenir la funció de millora associada a l'avaluació. Aquesta premissa hauria de fer-se efectiva a través de mesures polítiques que tinguessin en compte tots els nivells del sistema. Així mateix, és recomanable, especialment en un moment de transformació de l'esquema d'ensenyaments i del paradigma docent, que les polítiques de finançament tinguin en compte els resultats de les avaluacions i dels mecanismes de garantia de la qualitat.

Principals remarques sobre els ensenyaments avaluats

La iniciativa del Pla pilot d'adaptació d'ensenyaments, amb un centenar de participants, s'ha desplegat amb l'ànim d'arribar a totes les universitats, i tant per al nivell de graus com per al de màsters. Aquest pla, que inclou graus derivats de diplomatures i llicenciatures, i màsters de caràcter europeu, ha de ser especialment útil per a preparar les universitats a l'hora d'elaborar les noves propostes de màster oficial.

En tot cas, el resultat de les avaluacions que es presenten a continuació fan referència a ensenyaments oficials que encara no s'han adaptat a l'esquema proposat per al Procés de Bolonya.

La posició estratègica dels ensenyaments

De l'avaluació d'aquest apartat es constaten dos elements que preocupen als responsables de les avaluacions; d'una banda, la manera com l'expansió del sistema universitari, especialment del nombre d'ensenyaments semblants, i els canvis demogràfics

afecten la matrícula dels seus ensenyaments, i d'altra banda quina serà la posició de l'ensenyament dins la universitat i dins el sistema universitari quan es posi en marxa l'adaptació dels ensenyaments a l'Espai europeu.

La capacitat dels ensenyaments per desplegar un ensenyament de qualitat

Estudiants

Sobre la preparació dels estudiants per seguir els ensenyaments s'indica l'impacte de les PAU en la distribució dels estudiants per nota d'accés, tanmateix també s'assenyala la necessitat de formular activitats d'anivellament atesa la creixent diversitat d'entrada als ensenyaments. També s'indica, en alguns ensenyaments, la necessitat de millorar la formació de competències transversals, en particular el coneixement de la llengua anglesa.

Igualment, s'ha detectat un augment continuat dels estudiants que combinen estudis i treball, la qual cosa té un impacte en el funcionament dels ensenyaments.

Professorat

Independentment de les particularitats de cada ensenyament, hi ha un tema, la gestió integral del professorat, que comença a destacar-se cada vegada més. D'aquesta manera, s'assenyala la necessitat de millorar l'articulació de les polítiques de selecció, formació, avaluació, i reconeixement del professorat. Davant del nou plantejament docent que es preveu amb la implantació dels nous ensenyaments derivats del Procés de Bolonya, aquesta integració és més necessària que mai.

Infraestructura

La inversió que s'ha fet en els darrers anys en ampliació i construcció de centres universitaris és important. Evidentment, en tota avaluació s'hi detecten noves necessitats, que van des de la millora en la gestió de determinats serveis a l'adequació de les aules per incorporar-hi elements tecnològics o adaptar-les en dimensions al nou plantejament docent dels nous ensenyaments de base europea.

Relacions externes

Aquesta és una dimensió amb clares perspectives de millora. Les actuals limitacions a la mobilitat del professorat i alumnat han estat identificades. Respecte de l'alumnat es constaten les dificultats de reconeixement d'ensenyaments cursats en altres universitats. La manca d'una gestió acadèmica efectiva

que potencii els beneficis de l'intercanvi és notable. Així mateix, cal avançar en el procés de suprimir els inconvenients burocràtics derivats de les convalidacions. També es constata la debilitat del sistema de beques per a la mobilitat internacional dels estudiants.

En canvi s'evidencia una millora en les relacions que mantenen els ensenyaments amb l'entorn professional per al desenvolupament de pràctiques externes.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

L'avaluació constata una progressiva millora en aquesta qüestió, encara que la transformació dels ensenyaments universitaris a Catalunya, d'acord amb l'establiment de l'EEES requerirà un esforç molt important en aquest àmbit. La idea primordial que es deriva de les avaluacions és que la figura de coordinació dels ensenyaments i seguiment de la qualitat d'aquests ensenyaments ha de ser reforçada en un context de més complexitat dels ensenyaments universitaris.

Programa de formació

En la majoria dels ensenyaments avaluats s'evidencien accions d'anàlisi i reflexió sobre la transformació dels programes de formació d'acord amb l'EEES. Tanmateix, també s'observa una actitud d'espera a la definició de regulacions estatals sobre els nous ensenyaments.

Tot i que encara hi ha mancances en la definició dels perfils, es constata l'augment d'atenció que hi presten els responsables acadèmics i els primers avenços per millorar-ne la definició.

Sobre els desajustaments del programa que es puguin identificar, l'avaluació observa l'escassa flexibilitat del sistema per reformular uns programes subjectes a directrius estatals i que requereixen una aprovació externa basada en aquestes directrius.

El desenvolupament de l'ensenyament

Organització de l'ensenyament

L'avaluació detecta espais de millora importants en l'organització dels ensenyaments, en especial si els nous ensenyaments esdevenen més complexos de gestionar. En tot cas, s'han fet avenços significatius en l'organització dels sistemes de suport a l'estudiant, encara que siguin poc usats pels estudiants. Això s'explica en bona part per les característiques docents dels programes actuals, amb una forta presència de classes magistrals i exàmens finals.

Metodologia

L'ensenyament basat en classes magistrals té una presència molt notable, per això es recomana de combinar-lo amb altres estratègies pedagògiques que enriqueixin els mètodes d'ensenyament-aprenentatge. Aquesta varietat en els mètodes docents facilitaria l'adquisició de competències per part dels estudiants.

L'avaluació de la qualitat dels resultats

L'avaluació que AQU Catalunya fa dels resultats afecta tant els que són de tipus acadèmic (rendiment acadèmic, graduació, abandonaments) com els de caràcter professional (inserció laboral dels graduats) i personal. Malgrat l'existència d'estudis transversals que AQU Catalunya ha portat a terme sobre la qualitat de la inserció, aquesta anàlisi polièdrica encara és complicada per la manca de dades sobre el seguiment de graduats.

Aquesta integració de resultats permetria avançar en models d'avaluació dels estudiants d'acord amb l'avaluació d'assoliments formatius que defensa l'EEES. Uns assoliments que tindran en compte els coneixements, però també la seva aplicació pràctica i integrada.

Respecte de la qualitat dels resultats acadèmics, l'avaluació constata diferències importants entre els ensenyaments avaluats. Així, la qualitat en l'accés dels estudiants i la major o menor propensió a combinar estudis i treball influeixen directament sobre els resultats acadèmics.

AVALUACIÓ DE TITULACIONS

Àrea d'Humanitats

Avaluació transversal de Filosofia a la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat de Girona

INTRODUCCIÓ

L'avaluació transversal dels ensenyaments de Filosofia a la Universitat de Barcelona (UB), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la Universitat de Girona (UdG) s'ha dut a terme en el marc del programa d'avaluacions del curs 2004 d'AQU Catalunya. Es tracta del primer cop que s'avaluen aquests ensenyaments. Una avaluació transversal es caracteritza pel fet que en un mateix programa s'avalua el mateix ensenyament a les diferents facultats que l'imparteixen per poder tenir una perspectiva global de la disciplina. A Catalunya, aquest ensenyament també és ofert per la Universitat Ramon Llull, a la Facultat de Filosofia de Catalunya.

Taula 1. Cronologia de l'avaluació

Titulació	Avaluació interna	Avaluació externa
Filosofia, UB	Maig 2004 - gener 2005	Maig 2005
Filosofia, UAB	Gener - juny 2004	Març 2005
Filosofia, UdG	Juny 2004 - gener 2005	Abril 2005

En els tres comitès d'avaluació interns hi ha hagut una representació adequada de professors, PAS i estudiants de l'ensenyament. El Comitè d'Avaluació Externa (CAE) estava format per acadèmics especialistes en l'àmbit de la Filosofia, professionals del món de l'ensenyament i un expert en processos d'avaluació de la qualitat. Cal destacar que el mateix CAE va fer les tres visites.

Quant al mètode d'avaluació, cal destacar que s'ha seguit la metodologia d'AQU Catalunya que, en síntesi, revisa la seqüència «recursos, accions desenvolupades i resultats» a partir d'una forta base d'evidències que han de permetre donar resposta a un seguit de preguntes clau. D'acord amb la metodologia d'AQU Catalunya, per poder avaluar un ensenyament cal que l'ensenyament en qüestió tingui un nivell de maduresa de com a mínim tres cohorts de graduats. Així mateix, amb les dades de cada ensenyament s'han elaborat els referents globals del sistema, de manera que els diferents comitès han pogut disposar de la informació de la seva titulació i comparar-la amb la informació de referència. Amb tot, l'avaluació ha destacat la necessitat de millorar aquesta dimensió, ja que per a alguns indicadors mancaven dades.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha desenvolupat de manera satisfactòria i el nivell de coincidència entre els comitès d'avaluació ha estat molt elevat. Pel que fa al procés d'avaluació, totes les titulacions coincideixen a valorar-lo positivament, especialment per la implicació elevada de tots els agents i pel convenciment de la utilitat d'aquest procés per a la planificació futura de la titulació.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

Des del punt de vista intern, l'avaluació tracta de donar resposta a la posició de l'ensenyament amb relació a la mateixa universitat. D'aquesta manera, es considera, d'una banda, el nombre d'estudiants que hi accedeixen i la seva qualificació i, de l'altra, el perfil del professorat, les característiques generals de la universitat i el grau de suport institucional.

Resultats de l'avaluació

En el cas de la UB, l'ensenyament s'imparteix a la Facultat de Filosofia, que té 1.158 estudiants matriculats (dades del curs 2002-2003) i on cada any es graduen al voltant de 120 nous llicenciats (mitjana de graduació entre 1995-1999). Es tracta d'una de les facultats més grans de tot l'Estat, amb un elevat nombre d'estudiants i de professors, tot i que ha reduït l'oferta de places de 350 a 250 el curs 2001-2002, amb la qual cosa la seva posició, tant en el context de la mateixa UB com en el de la resta de facultats, és molt favorable.

A la UAB, l'ensenyament s'imparteix a la Facultat de Lletres, on també s'imparteixen els ensenyaments d'Antropologia Social i Cultural, Teoria de la Literatura i Literatura Comparada, Història, Història de l'Art, Història i Ciències de la Música, Filologia Clàssica, Filologia Catalana, Filologia Hispànica, Filologia Anglesa, Filologia Francesa, Humanitats, i Traducció i Interpretació. L'ensenyament de Filosofia té 290 estudiants matriculats (dades del curs 2002-2003) i cada any es graduen al voltant de 26 nous llicenciats (mitjana de graduació entre el 1998 i el 2003). La titulació gaudeix d'una posició consolidada en el context català i estatal.

Pel que fa a la UdG, l'ensenyament s'imparteix a la Facultat de Lletres, on també s'imparteixen els ensenyaments de Geografia, Història, Història de l'Art, Filologia Catalana, Filologia Hispànica i Filologia Romànica. L'ensenyament de Filosofia té 105 estudiants matriculats (dades del curs 2002-2003) i cada any es graduen al voltant de deu nous llicenciats (mitjana de graduació entre el 1999 i el 2003). En aquest punt, cal destacar dues circumstàncies específiques: d'una banda, la relativa joventut dels estudis (la UdG es va fundar el 1991), i, de l'altra, en comparació de la UB i la UAB, la reduïda dimensió quantitativa, tant pel que fa al nombre d'estudiants com al de professors.

Taula 2. Dades generals de la Universitat de Barcelona, de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat de Girona. Curs 2002-2003

	Filosofia, UB	Filosofia, UAB	Filosofia, UdG
Alumnes de l'ensenyament	1.158	290	108
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.554	1.554	1.554
Total d'alumnes matriculats a la universitat	52.354	31.943	10.690
Alumnes de 1r i 2n cicle a la universitat	36.758	24.766	5.005
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte del total d'alumnes de la universitat	2,22%	0,88%	1,01%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	74,9%	18,14%	6,9%

Font: DURSI

En el context català, la UB absorbeix el 70% de les noves matrícules. D'aquesta manera, per volum d'estudiants i professors, l'ensenyament no té amenaces, per bé que l'avaluació externa recomana emprendre mesures d'adaptació als canvis. Quant a la UAB, es cobreixen les places ofertes. En el cas de la UdG, l'avaluació ha destacat la necessitat d'aprofitar la reduïda dimensió del centre, que permet una relació molt propera entre estudiant i professors, i l'atractiu de la ciutat com a factors d'atracció de nous estudiants. L'avaluació també ha destacat favorablement el fet que una part dels professors ocupen càrrecs de gestió a la universitat i a l'Ajuntament de Girona.

Des d'un punt de vista extern, l'avaluació ha posat en relleu que les titulacions comparteixen una certa crisi del «perfil professional» del filòsof, com també una diversificació del perfil vocacional dels estudiants de nou accés. A escala professional, el perfil resulta devaluat per la manca d'ofertes de treball, concretament en el sector de l'ensenyament secundari, que tradicionalment havia estat la principal destinació laboral dels llicenciats. En aquest sentit, d'acord amb les dades de l'enquesta d'inserció laboral de graduats de l'any 1998, en el cas de la UB, menys del 30% dels graduats es dedicaven a la docència a secundària.

Tanmateix, la imatge social dels estudis gaudeix d'un prestigi, encara que el suport social i polític de les institucions ha estat considerat molt poc adequat per part dels comitès d'avaluació. A tall d'exemple, s'argumenta la reducció gradual del nombre d'hores de Filosofia que s'imparteixen en el batxillerat, que, tanmateix, no ha representat una davallada en la demanda d'aquests estudis. D'aquesta manera, entre el curs 2000-2001 i el 2004-2005 la demanda en primera opció s'ha mantingut estable al voltant de 359 estudiants; la matrícula, en aquest mateix període, ha passat de 300 a 312 estudiants per al conjunt de les tres facultats.

Propostes de millora

L'avaluació recomana emprendre accions per reforçar la imatge social del títol de Filosofia. D'aquesta manera, es reclama un nivell més alt de suport social (per exemple, convocatòria de places per als cossos docents de secundària), però també d'accions per part dels mateixos departaments de Filosofia per tal de destacar les potencialitats del perfil professional. Per exemple, es recomana reforçar les accions d'informació als estudiants sobre noves sortides professionals més enllà de la docència. En aquest context, la davallada d'estudiants de lletres obre una necessitat clara de reflexionar sobre el paper que les humanitats han de tenir al segle XXI.

D'altra banda, es recomana l'elaboració d'un pla de futur que ajudi les facultats més petites a millorar la capacitat d'atracció. D'aquesta manera, cal reforçar la connexió amb els centres de secundària (jornades de portes obertes, seminaris o cursos de doctorat adreçats als docents de secundària, etc.), atès que es considera una via per atraure estudiants amb perfils variats i, de retruc, donar a conèixer les facultats.

CAPACITAT DEL SISTEMA

L'avaluació de la capacitat del sistema es defineix per les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, les relacions externes, i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

Aquest apartat valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. Tots dos comitès han coincidit a valorar el perfil dels estudiants com a adequat.

Resultats de l'avaluació

La principal via d'accés són les proves d'accés a la universitat, per bé que hi ha un col·lectiu gens negligible d'estudiants que provenen d'altres vies d'accés (canvi de carrera, trasllat d'expedient, més grans de 25 anys, etc.). D'aquesta manera, per exemple, el percentatge d'estudiants més grans de 25 anys ha passat de ser testimonial el curs 2000-2001 a representar el 6%, l'1,2% i el 15% a la UB, la UAB i la UdG, respectivament.

S'observa, d'una manera general, a les tres facultats un percentatge considerable d'estudiants amb notes entre el 7 i el 10 (vegeu la taula 4). D'altra banda, i pel que fa al gènere, les dades demostren un balanç força equilibrat entre homes i dones (el 55% d'homes durant el curs 2001-2002).

En general, els estudiants escullen Filosofia impulsats per la necessitat natural de saber i adquirir una formació cultural sòlida. S'observa que, per a molts d'ells, les sortides professionals no són la prioritat, atès que sovint ja treballen. D'aquesta manera, d'acord amb una enquesta feta als estudiants de la UdG, es constata que més del 50% duen a terme una activitat laboral remunerada per poder finançar els estudis.

L'avaluació ha posat en relleu transformacions importants en el perfil dels estudiants, de les seves expectatives i de les pràctiques acadèmiques. Es constata, doncs, un increment dels estudiants vocacionals que fan els estudis amb finalitats de formació personal, més que no pas d'inserció professional, com a segona carrera, sovint compaginant-la amb una feina, etc. Les seves expectatives són elevades, per bé que, en contrapartida, la seva dedicació a l'estudi presenta uns nivells baixos. Aquesta realitat presenta, d'acord amb l'avaluació externa, la paradoxa següent: altes expectatives i identificació vocacional amb els objectius de la titulació, però una dedicació parcial que pot representar disfuncions organitzatives, variacions en el nivell d'exigència, etc.

Pel que fa a la preparació prèvia amb què arriben a la universitat, l'avaluació ha destacat que els canvis produïts a l'ensenyament secundari han comportat que els continguts i els coneixements no s'ajustin a les necessitats de l'ensenyament (mancances en l'expressió oral i, especialment, escrita, coneixements baixos de llengües clàssiques i modernes, etc.), com també un eclipsi de la cultura de l'esforç i de la disciplina de treball individual. Ara bé, l'avaluació destaca que l'estudiant de Filosofia sobresurt amb relació a la resta d'estudiants de l'àmbit d'Humanitats.

L'abandó i l'absentisme representen dos punts febles comuns als tres ensenyaments. D'aquesta manera, d'acord amb les dades del DURSI, de la cohort corresponent al curs 1999-2000, de 495 estudiants matriculats a les tres facultats, 256 (el 51%) van abandonar. Aquesta proporció es manté amb una lleugera tendència a la baixa curs rere curs a totes les facultats. En aquest sentit, l'avaluació recomana fer un estudi aprofundit sobre les causes d'aquesta realitat, que també és comuna a altres ensenyaments d'Humanitats (vegeu Filologia Clàssica, Informe 2004). En aquest sentit, cal tenir presents factors com ara el nou perfil d'estudiants, la compatibilització entre l'estudi i el treball, etc. Amb tot, sovint els estudiants que abandonen no deixen la universitat i es matriculen en altres estudis.

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2003-2004

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matricula)
				PAU	Altres	
Filosofia, UB	250	223	0,89	191	32	178
Filosofia, UAB	80	94	1,18	87	7	87
Filosofia, UdG	40	26	0,65	21	5	24

Places ofertes a Catalunya: 370

Demanda en 1a opció a Catalunya: 343

Font: DURSI

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

	Via d'accés PAU								
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Filosofia, UB	45%	32,78%	22,23%	44,91%	33,53%	21,55%	43,14%	35,95%	20,94%
Filosofia, UAB	40,91%	37,88%	21,22%	44,64%	37,5%	17,87%	51,22%	32,93%	15,86%
Filosofia, UdG	55,56%	27,78%	16,67%	57,14%	28,57%	14,28%	63,16%	26,32%	10,53%

Font: DURSI

Professorat

Aquest apartat valora si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i les característiques de la titulació. A les tres facultats, els comitès han coincidit a emetre una valoració adequada.

En canvi, a les facultats més grans l'avaluació ha posat de manifest la necessitat de reforçar la coordinació entre els departaments implicats. D'aquesta manera, i en el cas de la UB, l'avaluació externa ha destacat la necessitat de reforçar la implicació institucional dels professors, com també els mecanismes que assegurin el compliment de les obligacions laborals bàsiques (horaris, terminis, hores de visita, etc.).

Resultats de l'avaluació

Globalment, es destaca la llarga trajectòria docent i investigadora de les plantilles. En el cas de les universitats més grans (la UB i la UAB) es destaca com a punt fort la docència assumida per professorat estable, com també el nombre de professors, amb reconeguts especialistes, que cobreixen gairebé tots els corrents filosòfics. En el cas de la UdG, la plantilla és més reduïda i està en fase de consolidació, amb la qual cosa hi ha àrees en què manquen especialistes. Aquest fet explica l'alt percentatge de docència assumida per professors associats en el primer curs. En contrapartida, el volum més baix de professors ha permès disposar d'un col·lectiu cohesionat.

Taula 5. Plantilla de l'ensenyament (percentatge de participació en la docència per categories). Curs 2003-2004

	CU			TU			CEU			TEU doctor			Associat doctor i no doctor			Altres		
	UB	UAB	UdG	UB	UAB	UdG	UB	UAB	UdG	UB	UAB	UdG	UB	UAB	UdG	UB	UAB	UdG
1r curs	19,6	15,4	-	52,9	59,6	33,3	-	-	-	-	-	-	15,6	21,2	66,7	11,7	3,8	-
1r cicle	15,6	23,7	-	58,9	50,2	72,9	-	-	-	-	6,1	-	16	14,9	27,1	9,4	5,1	-
2n cicle	17,6	nd	15,8	76,2	nd	73,7	-	-	-	-	nd	-	6,3	nd	10,5	-	nd	-

nd: dada no disponible

Font: UB, UAB i UdG

A grans trets, els professors han obtingut bones valoracions en els processos d'avaluació de l'activitat docent i de recerca. Això no obstant, l'avaluació ha destacat que cal revalorar les tasques d'innovació docent i millorar els mecanismes existents d'avaluació docent.

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals. Globalment, l'avaluació fa una valoració adequada, llevat del cas de la UB.

Resultats de l'avaluació

En el cas de la UB, les instal·lacions han estat valorades negativament. Ara bé, aquesta valoració es va fer abans del trasllat de la facultat, juntament amb la de Geografia i Història, a la nova seu al centre de la ciutat. Així, el curs 2006-2007 ha començat en un nou edifici. Aquesta circumstància explica que l'estat de conservació i de seguretat de l'antic edifici fos molt deficient, amb una certa sensació de provisionalitat. Tot i així destacava, especialment, la biblioteca, atès que disposava d'una dotació excel·lent de fons i representava un dels principals actius de la facultat, malgrat que calia renovar-ne la xarxa informàtica. L'avaluació externa va coincidir amb el diagnòstic i va recomanar aprofitar el trasllat imminent com un estímul per a la millora general de l'ensenyament.

En el cas de la UAB, l'avaluació ha valorat de manera adequada el conjunt d'infraestructures de l'ensenyament. Les aules estan preparades per a l'ús de recursos audiovisuals, però manquen espais per al treball tipus seminari. D'altra banda, la biblioteca també ha estat molt ben valorada, tant pels fons com pel servei ofert.

En el cas de la UdG, la Facultat de Lletres està ubicada en un antic convent que ha estat rehabilitat especialment per acollir ensenyaments universitaris. La facultat està integrada en el campus del barri vell, i forma part d'un conjunt monumental historicoartístic que aporta als estudis un ambient privilegiat. Es tracta d'un edifici lluminós, agradable i en perfecte estat de conservació. El CAE considera que l'estat general de les instal·lacions és molt satisfactori. D'aquesta manera, es valora positivament el fet que les aules estiguin equipades amb equips multimèdia i que es puguin adaptar fàcilment a la mida reduïda dels grups.

La biblioteca de la facultat, que s'ha ampliat fa poc, ha estat ben valorada tant pels serveis com pels fons.

Relacions externes

En aquest apartat es valora si són satisfactòries la quantitat i la qualitat de les relacions externes que l'ensenyament manté amb altres universitats, l'Administració, les empreses i les institucions, tant en l'àmbit nacional com en l'internacional. Globalment, es posa de manifest que són satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

El procés d'adaptació a l'Espai europeu d'educació superior (EEES) implica reforçar la perspectiva internacional dels estudis. En aquest sentit, si bé els programes d'intercanvi Erasmus funcionen, es posa de manifest que el nivell de participació dels estudiants és baix. Entre les raons, es destaca la poca difusió de la informació sobre els programes d'intercanvi i, especialment, la poca dotació dels ajuts econòmics.

En el cas de la UdG, l'avaluació ha posat de manifest la tasca de la Càtedra Ferrater Mora en l'impuls de les relacions externes.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i d'estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments adreçats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes. En aquest cas, es produeix una coincidència entre els comitès d'avaluació de totes tres titulacions, que consideren poc adequada la planificació i que coincideixen en la necessitat d'impulsar mecanismes d'assegurament de la qualitat.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació constata la inexistència de mecanismes d'assegurament de la qualitat. En el cas de la UB, no s'han desenvolupat mecanismes específics a l'espera de l'evolució de la implantació de l'EEES.

En el cas de la UAB i de la UdG, hi ha uns plans estratègics a escala de facultat, però, segons el comitè extern, no hi ha un mecanisme específic de seguiment dels objectius estratègics de les titulacions. Així mateix, a ambdues titulacions es valora positivament la figura del coordinador de titulació.

Finalment, es considera convenient millorar els mecanismes per conèixer l'opinió dels estudiants.

Propostes de millora

A partir d'una anàlisi detallada sobre el nou perfil dels estudiants de nou accés, si es confirma l'augment del col·lectiu d'estudiants que compaginen estudis i treball, caldrà, segons el CAE, valorar la possibilitat d'articular les anomenades «vies lentes», o bé fórmules de semipresencialitat, aprofitant les possibilitats de les TIC. Les titulacions, en definitiva, han de fer un notable esforç d'adaptació i reforçar els mecanismes per conèixer detalladament el perfil dels estudiants. En aquest context, cal reforçar les relacions entre estudiants i professors mitjançant l'acció tutorial per poder superar les mancances formatives i conèixer el perfil dels estudiants, el seu origen, la seva preparació, les seves motivacions, etc.

La principal recomanació de millora quant al professorat gira al voltant de la necessitat d'establir mecanismes que permetin coordinar millor l'acció docent (pla d'estudis, criteris d'avaluació, etc.) dels professors.

S'ha destacat la necessitat de formar el professorat i donar-li suport per millorar la innovació docent, al mateix temps que cal augmentar la informació disponible sobre els resultats dels processos d'avaluació (docent i de recerca).

Quant a les relacions externes, es destaca la necessitat de millorar la dotació de les beques a la mobilitat internacional, especialment les adreçades als estudiants. Així mateix, també es destaca la necessitat que les facultats augmentin el nombre de convenis de col·laboració institucional. D'altra banda, l'avaluació externa ha destacat que caldria explotar més l'oferta de tercer cicle, com també la cooperació interuniversitària per reforçar la mobilitat de professors i estudiants. En el cas de la UdG, seria una bona mesura per reforçar l'oferta curricular.

L'adaptació a l'EEES representa la millor oportunitat per posar en marxa, o bé reforçar, els mecanismes d'assegurament de la qualitat. D'aquesta manera, es recomana l'elaboració de plans estratègics de futur que tinguin objectius compatibles amb el nou perfil d'estudiants.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

En aquest apartat s'avalua el perfil i el programa de formació.

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo. També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària. Globalment, l'avaluació el considera adequat, per bé que des del punt de vista extern hi ha aspectes que cal revisar.

Resultats de l'avaluació

De manera general, els objectius de formació a les facultats avaluades són la introducció als problemes filosòfics i els autors de la filosofia occidental, el desenvolupament de les capacitats analítica i crítica a partir de la lectura i l'escriptura de textos, i el desenvolupament personal dels estudiants. Es destaca la coherència entre els objectius de formació i el perfil que es vol assolir.

Els perfils de formació són pluralistes i equilibrats en les orientacions teòriques i per elaborar-los s'han pres en consideració referents acadèmics internacionals. Tot i això, majoritàriament són obra d'agents acadèmics, ja que hi ha hagut una participació escassa d'agents externs.

L'adaptació a l'EEES ha tingut un impacte desigual: d'aquesta manera, en el cas de la UB, els processos de reforma han quedat posposats a l'espera d'una concreció més clara de l'escenari; en canvi, en el cas de la UdG, l'avaluació externa destaca la bona orientació dels estudis pel fet d'integrar-se amb altres programes de formació de la Facultat de Lletres i experimentar noves titulacions en el camp de les humanitats i la comunicació, amb la qual cosa s'incorporen continguts filosòfics a la formació dels estudiants amb altres perfils formatius. Ara bé, l'avaluació ha destacat la necessitat d'ampliar el ventall de corrents filosòfics que s'imparteixen.

Programa de formació

Aquest apartat té com a objectiu avaluar si el pla d'estudis és adequat amb relació al perfil de formació i als objectius formatius.

Resultats de l'avaluació

Els plans d'estudis s'ajusten a les directrius legals. Amb tot, es considera que no són prou adequats, atès que hi ha un excés de crèdits lectius i del nombre d'assignatures i d'exàmens, i poc temps per pensar i madurar els coneixements. L'avaluació ha destacat la bona seqüència de continguts, com també l'actualització científica dels programes i el fet que s'estimula l'ús dels serveis bibliotecaris. Ara bé, el disseny actual està pensat per a un perfil d'estudiant a temps complet. En el cas de la UdG, el pla d'estudis té una durada de cinc anys, mentre que a la UB i a la UAB la durada és de quatre anys.

Els estudiants es mostren satisfets amb la formació rebuda, especialment pel que fa a les habilitats intel·lectuals assolides, per bé que destaquen problemes de coordinació. En aquest sentit, l'avaluació externa constata, novament, la necessitat de coordinar millor els departaments per evitar desajustos com poden ser la repetició de continguts, les llacunes i l'existència de criteris d'avaluació divergents entre els grups desdoblats d'una mateixa assignatura.

Del pla de la UB, es destaca l'elevada oferta d'assignatures optatives, que no respon a un perfil clarament definit i que s'ha de coordinar. D'aquesta manera, 57 crèdits (vegeu la taula 6) són de lliure elecció.

Es palesa una bona difusió per mitjans electrònics dels programes de les assignatures, que contenen tota aquella informació necessària: objectius, continguts, mecanismes d'avaluació, bibliografia, etc. Amb tot, caldria aprofundir en la informació referida a la metodologia docent emprada. Així mateix, hi ha problemes per assegurar que els continguts previstos s'imparteixin realment.

Taula 6. El programa de formació

	Filosofia, UB	Filosofia, UAB	Filosofia, UdG
Publicació al BOE	12-02-1993	31-10-2002	14-07-1998
Anys de durada	4	4	5
Pla d'estudis			
Crèdits troncal i obligatoris	153	180	204
<i>Teoria</i>	108	118	144
<i>Pràctica</i>	45	62	60
Crèdits optatius (b)	90	90	66
Crèdits de lliure elecció	57	30	30
Total	300	300	300
Grau mínim de practicitat	29,4%	34,4%	29,5%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	70	126	129
Oferta de crèdits optatius propis (a)	420	216	535,5
Relació d'optativitat (a/b)	4,6	2,4	8,1
Projecte final de carrera / pràcticum	No	No	No
Pràctiques en empreses	No	No	No
Font: UB, UAB i UdG			

Propostes de millora

Tot i la bona valoració amb relació al perfil, l'avaluació externa constata la necessitat d'establir més clarament el perfil i els objectius formatius. D'altra banda, es destaca la necessitat d'orientar-lo a l'emergència del nou perfil d'estudiants. D'aquesta manera, s'apunten dues perspectives respecte del debat pendent sobre el perfil: d'una banda, l'obertura a nous perfils professionals, i, de l'altra, el manteniment d'un perfil estrictament acadèmic i formatiu.

Cal potenciar la comunicació entre els departaments i les facultats de Filosofia de Catalunya per difondre el perfil de formació a la resta de la comunitat universitària, especialment entre els estudiants, tant a l'inici com durant la carrera.

Calen mecanismes formals que assegurin la coordinació efectiva entre els departaments implicats i que realment s'imparteix allò que hi ha recollit en els programes. En aquest sentit, cal treballar per establir una homogeneïtat dels criteris compartits de qualitat i d'exigència acadèmica.

L'avaluació externa recomana aprofitar el desplegament de l'EEES per replantejar l'estructura actual dels plans d'estudis i treballar en el desenvolupament d'itineraris a temps parcial, estudiar fórmules de semipresencialitat, etc.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

En aquest apartat es fa una anàlisi de l'organització educativa, la metodologia docent, les tutories i les activitats curriculars complementàries.

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització general de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. En aquest sentit, i pel que fa a les titulacions avaluades, s'ha considerat que l'organització educativa és adequada.

Resultats de l'avaluació

En general, els horaris s'adapten a les necessitats dels estudiants. D'aquesta manera, a la UB hi ha grups de matí i de tarda. Tanmateix, el desdoblament dels grups nombrosos implica certes descompensacions (criteris de qualificació, matrícula, etc.). D'altra banda, s'han destacat els problemes d'absentisme, especialment als grups de tarda, que és on hi ha la majoria d'estudiants que treballen.

Pel que fa a la mida dels grups, s'observa una gran diferència entre la UB i la resta d'universitats, per bé que no hi ha dades disponibles en el cas de la UAB. En aquest sentit, la mida més petita dels grups a les altres facultats permet dur a terme estratègies docents participatives i un seguiment individualitzat de la progressió acadèmica dels estudiants.

Taula 7. Distribució dels alumnes en la titulació. Curs 2002-2003

	Filosofia, UB	Filosofia, UAB	Filosofia, UdG
Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs			
Teoria	102,21	nd	32,7
Pràctica	-		-
Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs			
Teoria	76	nd	27
Pràctica	-		-
Mitjana d'alumnes per grup de 2n cicle			
Teoria	65,63	nd	15,9
Pràctica	-		-
Total d'alumnes	1.158	290	105
Alumnes equivalents a temps complet	858	246	93

nd: dada no disponible

Font: UB, UAB i UdG

L'avaluació constata que no hi ha un pràcticum extern, per bé que els estudiants consideren que representaria una millora del programa de formació en el sentit de facilitar la seva inserció laboral.

Metodologia

En aquest apartat es valora si la metodologia docent és l'adequada per al desenvolupament de la docència. Globalment es considera poc adequada.

Resultats de l'avaluació

Es constata un predomini de la classe magistral, tot i que també s'apliquen altres fórmules com ara classes tipus seminari i conferències, i es fa un bon ús de les noves tecnologies (per exemple, consulta interactiva de textos, fòrums electrònics, etc.). Malgrat que els professors es mostren, en general, satisfets amb aquesta metodologia, els estudiants reclamen fórmules en què hi hagi un diàleg i un intercanvi més intensos. Ara bé, en els casos en què, per iniciativa dels professors, s'apliquen estratègies més participatives, l'actitud dels estudiants és més aviat passiva.

Quant al nivell de lectura de textos originals a la biblioteca, es considera que és limitat, ja que s'observa que, en algun cas, és possible acabar els estudis sense haver llegit la bibliografia. D'aquesta manera, en detriment dels llibres originals prevalen els dossiers electrònics o les fotocòpies d'apunts.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest apartat es valora si l'acció tutorial i d'orientació és l'adequada per al desenvolupament de la docència. En general, es considera poc adequada.

Resultats de l'avaluació

A la UB no hi ha un pla específic i l'acció tutorial es limita a les hores de visita al despatx per part dels professors. El nivell de satisfacció de professors i estudiants amb aquesta fórmula és baix.

A la UAB, l'experiència d'un pla pilot de tutories integrades no ha donat els resultats esperats, atès que les sessions programades tenien escassa connexió amb l'avaluació del rendiment acadèmic i no estaven previstes en l'organització del pla docent. En canvi, hi ha hagut experiències d'èxit d'integració de la tutoria en la dinàmica del curs que cal aprofitar.

La dimensió reduïda de l'ensenyament a Girona facilita l'accessibilitat dels estudiants als professors; amb tot, els estudiants fan un ús molt limitat de les tutories. En aquest sentit, el pla d'acció tutorial no ha funcionat per manca de definició i integració en el dia a dia acadèmic.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, la seva orientació al desenvolupament d'habilitats acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció dels estudiants i els professors són els eixos valoratius d'aquest apartat. En general, la valoració és poc favorable.

Resultats de l'avaluació

Efectivament, si bé s'organitzen un nombre considerable d'activitats com, per exemple, conferències, etc., aquestes activitats no descansen en una planificació i depenen del voluntarisme dels professors que les organitzen.

Propostes de millora

L'avaluació externa recomana aprofundir en l'ús de classes tipus seminari, especialment indicades per a l'estudi de la filosofia, i reforçar metodologies com ara el comentari de textos, l'elaboració d'assaigs crítics, l'argumentació, etc., les quals han de contribuir a millorar la maduresa intel·lectual dels estudiants.

Es constata la necessitat de reforçar els hàbits lectors dels estudiants. D'aquesta manera, cal una acció decidida tant dels responsables dels serveis bibliotecaris com, especialment, del conjunt de professors.

Cal aprofitar el procés d'adaptació a l'EEES per desenvolupar una acció tutorial de caràcter acadèmic, orientada a l'estudi personal que fa l'estudiant, per tal de recomanar lectures, organització de treballs de curs, presentacions, etc. D'aquesta manera, es podria tenir una millor informació del perfil dels estudiants i dissenyar accions per reduir l'absentisme i l'abandó.

QUALITAT DELS RESULTATS

En aquest darrer apartat es valoren les estratègies d'avaluació i els resultats assolits pel que fa als resultats acadèmics, els resultats d'inserció laboral i els resultats personals.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest apartat conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge. Globalment, tant les estratègies com els resultats acadèmics es consideren adequats.

Resultats de l'avaluació

Quant a les estratègies d'avaluació, cal destacar positivament que hi ha una normativa que és pública i coneguda pels estudiants. En algun cas, tanmateix, es constata que els models d'exàmens d'anteriors convocatòries no estan disponibles a la biblioteca per poder-los consultar. D'altra banda, en aquells grups desdoblats es constata la necessitat de reforçar la coordinació dels docents implicats per tal d'assegurar l'equivalència dels criteris d'avaluació.

Estudiants i professors es mostren satisfets amb les formes d'avaluació i els nivells d'exigència. Es destaca positivament la correspondència entre allò explicat a classe i el que es demana als exàmens. Ara bé, es constata una sensació generalitzada de descens en els nivells d'exigència acadèmica; hi ha, segons el professorat, una pressió implícita a relaxar nivells si es fa la comparació amb allò que s'exigia fa deu anys. Així mateix, hi ha un debat al voltant de la possibilitat d'establir altres formes d'avaluació com, per exemple, avaluació conjunta, avaluació continuada, etc., més en consonància amb estratègies docents més participatives.

Pel que fa als resultats acadèmics, les dades demostren dues tendències clares: d'una banda, que els resultats són bons però que hi ha un percentatge important d'abandons, i, de l'altra, que la progressió acadèmica és més lenta. D'aquesta manera, la taula 9 demostra que en general els estudiants es matriculen de menys crèdits dels previstos teòricament, que oscil·len entre el 26% menys en el cas de la UB i l'11% a la UdG, tot i que en aquesta universitat la quantitat de crèdits previstos per curs és de 60, ja que el pla s'imparteix en cinc cursos.

Les taxes d'èxit (aprovat/presentats) i de rendiment (aprovat sobre matriculats) presenten en conjunt uns resultats al voltant del 70%. Ara bé, les baixes taxes de graduació confirmen l'existència de la «via lenta», escollida pels estudiants que compaginen estudis i treball.

Taula 8. Resultats acadèmics. Curs 2002-2003

	Filosofia, UB	Filosofia, UAB	Filosofia, UdG
Taxa d'èxit en el 1r curs			
1a convocatòria	74%	86,2%	66,7%
2a convocatòria	65%	80,4%	61,5%
Taxa d'èxit en el 1r cicle			
1a convocatòria	73%	81,4%	87,6%
2a convocatòria	65%	72,1%	72,1%
Taxa d'èxit en el 2n cicle			
1a convocatòria	83%	87,8%	89,5%
2a convocatòria	79%	89,6%	87%
Rendiment acadèmic			
1r curs	50%	57,3%	59,2%
1r cicle	54%	57%	62,2%
2n cicle	68%	63%	85,5%
Estudiants titulats	118	18	3
Mitjana de qualificació	1,8	2,1	2,1
Durada mitjana dels estudis per titulat	5,95	5,5	5,5
Taxa de graduació	14%	15,91%	12,8%

Font: UB, UAB i UdG

Tot i que els resultats són bons, l'avaluació ha posat de manifest l'existència de desequilibris significatius en les taxes d'èxit entre assignatures, un fet que demostra que els criteris d'avaluació no són prou homogenis.

Tal com ja s'ha comentat a l'apartat dels estudiants, l'absentisme i l'abandó, comuns a les tres facultats avaluades, representen el principal punt feble pel que fa als resultats acadèmics.

Taula 9. Grau d'activitat dels estudiants			
	Filosofia, UB	Filosofia, UAB	Filosofia, UdG
Curs 1999-2000			
Mitjana de crèdits que cal cursar per any	75	75	60
Mitjana de crèdits matriculats per estudiant	59,08	64	61,1
Curs 2000-2001			
Mitjana de crèdits que cal cursar per any	75	75	60
Mitjana de crèdits matriculats per estudiant	56,95	63	61,2
Curs 2001-2002			
Mitjana de crèdits que cal cursar per any	75	75	60
Mitjana de crèdits matriculats per estudiant	55,85	62	54,2
Curs 2002-2003			
Mitjana de crèdits que cal cursar per any	75	75	60
Mitjana de crèdits matriculats per estudiant	55,57	64	53,2
Font: UB, UAB i UdG			

Taula 10. Situació de les cohorts							
		Matriculats	Abandó	Graduats en t*	Graduats en t+1	Graduats en >t+1	No s'han graduat
Filosofia, UB	1998-1999	352	216	11	28	0	97
	1999-2000	365	204	15	0	0	146
Filosofia, UAB	1998-1999	94	53	14	0	0	27
	1999-2000	86	34	0	0	0	52
Filosofia, UdG	1998-1999	39	23	2	0	0	14
	1999-2000	44	17	0	0	0	27
* t: temps previst							
Font: UB, UAB i UdG							

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

En aquest apartat s'han avaluat, d'una banda, les estratègies per conèixer el grau d'assoliment dels resultats professionals i, de l'altra, els mateixos resultats d'inserció laboral dels llicenciats. En resum, ambdós comitès han coincidit a valorar com a poc adequats tant els resultats com les estratègies.

Resultats de l'avaluació

Els graduats demostren un nivell elevat de satisfacció amb la formació rebuda, especialment pel que fa a les habilitats intel·lectuals. D'aquesta manera, la disciplina proporciona una capacitat crítica i analítica que permet una flexibilitat mental per adaptar-se a situacions noves i gestionar realitats complexes.

D'acord amb els comitès interns, es tracta d'una titulació que, sense renunciar als seus efectes professionals, té un caràcter eminentment formatiu, adreçada al coneixement intel·lectual. D'aquesta manera, cal relativitzar el valor de les dades relatives a la inserció laboral. Ara bé, tot i que no té un caràcter professionalitzador estricte, la Filosofia és una disciplina que permet actuar en una gran diversitat de contextos professionals emergents al marge de les sortides laborals tradicionals (educació, recerca, etc.).

Taula 11. Dades d'inserció laboral dels llicenciats en Filosofia*

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)
Catalunya (graduats 1998)	51	90,2%	47,92%	54,17%	5
Catalunya (graduats 2001)	82	80,49%	46,84%	37,97%	4,9

* S'han inclòs les dades corresponents als dos estudis transversals d'inserció laboral elaborats per AQU Catalunya a les cohorts de graduats el 1998 i el 2001.

Font: enquestes d'inserció laboral d'AQU Catalunya als graduats el 1998 i el 2001 realitzades el 2001 i el 2005 respectivament

De les dades disponibles (les enquestes AQU als graduats el 1998 i el 2001), el problema principal no és tant l'atur com la qualitat de la inserció. D'aquesta manera, d'acord amb aquest mateix estudi, els principals sectors d'activitat són: educació i recerca (el 37,97%), comerç (el 13,92%) i Administració pública (el 8,86%).

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals (competències transversals)

De manera anàloga als resultats professionals, s'han avaluat les estratègies d'avaluació i els mateixos resultats personals dels titulats, és a dir, la capacitat per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la iniciativa personal.

Resultats de l'avaluació

Ambdós comitès han coincidit en el diagnòstic: les estratègies d'avaluació són poc adequades, però, tanmateix, els resultats obtinguts pels graduats són positius.

Efectivament, els graduats destaquen les capacitats adquirides: pensament crític, actitud inquisitiva i reflexiva, capacitat de lectura de textos, anàlisi, hàbits d'estudi, etc. Predomina, doncs, l'actitud de satisfacció amb l'enriquiment personal que proporcionen els estudis.

Propostes de millora

Cal reforçar la coordinació acadèmica per tal de coordinar els criteris d'avaluació emprats, com també incorporar mecanismes de seguiment de la progressió acadèmica dels estudiants (abandó i graduació).

L'avaluació destaca que no hi ha un pla sistemàtic de seguiment dels graduats. Per tant, seria convenient augmentar la informació sobre sortides professionals i treballar per destacar les potencialitats del perfil professional, que, combinat amb altres recursos formatius, permet trobar feina d'una certa qualitat.

Filologia Francesa

a la Universitat Autònoma de Barcelona

INTRODUCCIÓ

L'avaluació de l'ensenyament de Filologia Francesa de la UAB s'ha dut a terme en el programa d'avaluació del 2004. El Comitè d'Avaluació Interna de la universitat (format per quatre professors, una estudiant i dos membres del PAS) lliura el document d'avaluació interna el juny de 2004, mentre que el Comitè d'Avaluació Externa (constituït per dos professors universitaris externs, un professor de francès d'un IES i un expert en avaluació) finalitza el seu informe l'abril de 2005.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera molt satisfactòria: tant el procés intern com l'extern. Com a element de millora, el comitè extern apunta la necessitat de millorar la participació de la comunitat acadèmica relacionada amb l'ensenyament en el procés d'avaluació. En qualsevol cas, l'informe d'avaluació elaborat pel comitè intern de la universitat constitueix un diagnòstic acurat per a la millora de l'ensenyament i la seva adaptació a l'EEES.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica de la titulació des del punt de vista intern presenta, com a elements positius, el suport que rep l'ensenyament per part de la universitat i l'accés elevat d'estudiants de primera opció i amb notes de selectivitat majoritàriament superiors a 6.

Tot i això, és evident que la matrícula registrada per l'ensenyament experimenta un descens, globalment i de nous estudiants.

Si bé se segueix la tendència d'altres ensenyaments de Filologia, és interessant destacar que hi ha el 44% d'estudiants que accedeix a la titulació per convalidació d'estudis. Això representa un valor afegit, si tenim en compte el nombre elevat d'estudiants estrangers que segueix l'ensenyament i que aporta, al conjunt dels estudiants, una diversitat lingüística i cultural més àmplia.

La participació del professorat en càrrecs de gestió a la facultat és notable; en canvi, és nul·la en òrgans de govern de la universitat.

Dit això, l'avaluació també posa de manifest, des d'un punt de vista estratègic, la necessitat de reconsiderar la denominació de la titulació per tal de fer-la més transparent als estudiants i d'acord amb els continguts que s'hi imparteixen.

Des del punt de vista extern, la situació es valora com a gens adequada. Aquesta anàlisi prové del poc suport social i, sobretot, polític que reben els estudis de francès en el context geogràfic català. Malgrat la gran demanda empresarial francesa, i les relacions culturals i històriques entre França i Catalunya, la implantació de la segona llengua estrangera en l'ensenyament secundari sembla deficitària, la qual cosa impacta en les possibilitats de desenvolupament professional dels graduats.

Tot i això, la inserció de professionals comença a diversificar-se i, per tant, a deixar d'estar concentrada en el sector de l'ensenyament.

Finalment, es valora favorablement l'alt nivell de col·laboració de la titulació amb les institucions i els agents socials francòfons.

Taula 1. Dades generals de la Universitat Autònoma de Barcelona. Curs 2002-2003

	Filologia Francesa, UAB
Alumnes totals a l'ensenyament	91
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	210
Alumnes totals matriculats a la universitat	31.943
Alumnes de cycle llarg a la universitat	24.766
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la universitat	0,3%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de cycle llarg de la universitat	0,4%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la titulació a Catalunya	43,3%

Quan analitzem les dades d'accés i de matrícula dels estudis de Filologia Francesa a Catalunya, la conclusió que n'extraïem és que el nombre de matriculats és molt baix. El curs 2004-2005, a tot el país hi havia 187 estudiants matriculats a Filologia Francesa. I en el darrer quinquenni, la matrícula de nou accés a Catalunya no ha superat la xifra anual de 46 estudiants.

En el marc de la UAB, la titulació se situa en el grup dels ensenyaments amb un nombre més baix de matriculats.

Propostes de millora

L'avaluació proposa continuar la política de promoció de la titulació i de captació d'estudiants, tant nacionals com estrangers.

També recomana l'ampliació, la promoció i la consolidació de l'oferta universitària de dobles titulacions, tant en l'àmbit de les filologies com en el de la traducció, i els estudis internacionals, empresarials, turístics o comercials.

Així mateix, proposa estudiar una nova denominació per a la titulació, que respongui més bé als seus continguts i perfil reals. Cal indicar, tanmateix, que aquesta proposta no la pot dur a terme la titulació, sinó que ha de ser una mesura que es prengui des de les instàncies superiors.

Finalment, se suggereix una flexibilitat més gran pel que fa a les vies d'accés dels nous estudiants a la titulació.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix pels següents elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, les relacions externes i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament.

Taula 2. Notes de tall. Filologia Francesa a la UAB. Evolució 1998-2003

	Via d'accés PAU				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
Nota de tall	nd	nd	5	5	5
Nota de tall equivalent*	-	-	6,81	5	5,30

* El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta més baixa) i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés d'acord amb aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

nd: dada no disponible

Font: DURSI

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2002-2003

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/ oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Filologia Francesa, UAB	40	15	37,5	85,71	14,29	16

Font: UAB

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés (percentatges)

	Via d'accés PAU								
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Filologia Francesa, UAB	61,54%	30,77%	7,69%	42,86%	42,86%	14,29%	50%	41,67%	8,33%

Font: DURSI

Resultats de l'avaluació

En termes generals, es valora com a positiu el perfil dels estudiants que accedeixen a la titulació. L'avaluació indica que es tracta d'estudiants amb una bona motivació. Tot i això, l'avaluació també assenjala el problema que representa la restricció al batxillerat humanístic per accedir a la titulació de Filologia Francesa.

Tenint present aquesta valoració positiva de l'alumnat, el professorat opina que els estudiants accedeixen a la universitat amb un bagatge escàs de lectures. De fet, es detecta una necessitat de coordinació amb els estudis secundaris, ja que la millora d'aquesta titulació, com en la majoria de titulacions universitàries, depèn també del treball que es fa a l'ensenyament secundari.

Dit això, l'avaluació també posa de manifest que les estratègies compensatòries desenvolupades per neutralitzar el «factor diversitat» (a causa de diferències en el coneixement de la llengua francesa) no sembla que resolguin adequadament els problemes existents.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i les característiques de la titulació.

Tant l'avaluació interna com l'externa valoren adequadament el perfil i el volum del professorat de la titulació.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa destaca la tasca investigadora del departament i els seus nombrosos contactes amb xarxes internacionals de docència i de recerca. D'altra banda, es tracta d'un departament que ha estat molt al dia en tot el que fa referència a l'ensenyament de llengües estrangeres. El departament, d'altra banda, ha dut a terme reconegudes recerques en el camp de la fonètica, i en certs àmbits lingüístics i literaris específics.

La ràtio professor/alumne és molt adequada a les característiques d'un estudi de les llengües estrangeres, que requereix una programació de grups que no ultrapassin els 30 estudiants.

Respecte de l'estructura de professorat, cal assenyalar que la majoria de professorat és associat, tot i que està vinculat amb la tasca docent, i té expertesa externa.

Taula 5. Plantilla de l'ensenyament (percentatge de participació en la docència per categories). Curs 2000-2001

	CU	TU	CEU	TEU	Associat	Altres	Ajudants
1r curs	1,7%	23,6%	-	-	53,8%	20,8%	-
1r cicle	1,4%	35%	0,4%	0,8%	48%	14,5%	-
2n cicle	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
Total	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd

nd: dada no disponible

Font: UAB

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals.

Resultats de l'avaluació

Es valoren molt positivament les instal·lacions de la universitat, atès que són especialment adequades a les característiques de la titulació, sobretot pel que fa al Centre d'Autoaprenentatge de Llengües i a la biblioteca d'Humanitats.

Tanmateix, l'avaluació detecta que l'ensenyament no estimula l'ús d'aquestes instal·lacions per part dels estudiants, que semblen més preocupats pels apunts o els manuals de classe.

D'altra banda, les sales d'estudi, el servei de restauració i la copisteria demanen una millora i més atenció.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i la qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'Administració, les empreses i les institucions. Ambdós comitès concorden a valorar-les com a molt adequades.

Resultats de l'avaluació

El nivell de relacions que manté la titulació és important i està propiciat per un professorat actiu que duu a terme accions en entorns locals: per exemple, prenent part en accions en centres de secundària, el Saló de l'Ensenyament i l'organització de les Jornades Pedagògiques per a professors de francès; participant en accions i convenis internacionals, que, mitjançant els diferents programes europeus, aconseguixen que el departament estigui en xarxa amb altres universitats, amb la participació en el Màster Europeu de Tractament Automàtic del Llenguatge, o amb la col·laboració de professors del departament en programes de postgrau —màster, especialista, expert— per a la formació de professors de francès de la Universitat Nacional d'Educació a Distància.

Respecte de la mobilitat d'estudiants, val a dir que la titulació té un nombre elevat de convenis signats tant amb universitats francòfones com amb universitats d'altres àrees, la qual cosa permet oferir una diversitat considerable de destinacions als estudiants, però també rebre estudiants amb un perfil lingüístic divers.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes.

Resultats de l'avaluació

La titulació no disposa de pla estratègic, tot i que l'equip directiu ha posat en funcionament mecanismes que, en certa manera, responen al que es podria entendre com un pla estratègic.

Des del punt de vista de planificació, la titulació funciona de manera semblant a altres ensenyaments, amb la participació activa d'un grup de professors que s'impliquen en la gestió. Com a element de debilitat s'apunta la no-implicació en tasques de gestió d'una part del professorat, probablement per una manca de reconeixement d'aquest tipus de funció.

Propostes de millora

- Implantar mesures adreçades a conscienciar l'alumnat de la necessitat de participar en la vida universitària i en els òrgans de govern.
- Facilitar l'accés a la titulació, tant des de la via del batxillerat com des de la via de la formació professional.
- Millorar les deficiències en algunes instal·lacions específiques: sales d'estudi, restauració i copisteria.
- Ampliar les possibilitats de mobilitat a l'abast dels alumnes.
- Articular mesures per facilitar l'estabilització laboral del professorat associat.
- Obtenir més reconeixement i suport pel que fa a les tasques de gestió i coordinació que duu a terme el professorat.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals, i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària.

Resultats de l'avaluació

L'ensenyament no disposa d'un perfil de formació explícit en un document. En tot cas, l'objectiu implícit de la titulació és formar els estudiants en un coneixement profund de la llengua francesa, i en un coneixement raonable d'una segona llengua (preferentment estrangera). Així mateix, es pretén potenciar el sentit analític, sintètic i crític dels estudiants, com també la seva capacitat per combinar i associar idees.

El fet que el perfil no estigui documentat provoca que hi hagi un grau important de desconeixement per part de la comunitat universitària.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició i la difusió d'aquests programes.

Taula 6. El programa de formació

Filologia Francesa, UAB	
Publicació al BOE	31-10-2002
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	208,5
<i>Teoria</i>	101
<i>Pràctica</i>	107,25
Crèdits optatius (b)	61,5
Crèdits de lliure elecció	30
Total	288
Grau mínim de practicitat obligatòria	37,23%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	74
Oferta de crèdits optatius propis (a)	18
Relació d'optativitat (a/b)	0,29
Projecte final de carrera / pràcticum	No/No
Pràctiques en empreses	No
Font: UAB	

Resultats de l'avaluació

En primer lloc cal dir que l'ensenyament està en fase de renovar el pla d'estudis, que datava de 1992. La nova formulació elimina els itineraris per fer-ne un de sol adreçat a la Lingüística aplicada.

L'avaluació considera adequat el pla d'estudis, tot i que hi ha una presència escassa d'assignatures de Literatura francesa. D'altra banda, subratlla com a element positiu l'elevat caràcter pràctic, que també afecta el primer cicle.

De totes maneres, hi ha un element feble important que prové de la manca de consens entre el professorat amb relació a la seqüenciació de continguts, els objectius que cal assolir i els criteris d'avaluació. L'establiment d'un perfil i uns objectius de formació globals, combinats amb una coordinació pedagògica més gran, sembla aconsellable. L'avaluació externa recomana la necessitat d'introduir certes matèries optatives, per exemple, sobre noves tecnologies en l'ensenyament del francès, o sobre qüestions relacionades amb la civilització francesa.

Finalment, es valora favorablement la possibilitat que tenen els estudiants de cursar les matèries de manera que aconseguixin la doble titulació.

Propostes de millora

L'avaluació externa suggereix introduir i desenvolupar assignatures optatives que són necessàries i que, per ara, encara no s'ofereixen (per exemple, Noves tecnologies i ensenyament del francès, i Civilització francesa).

D'altra banda, també es recomana una millor coordinació entre les assignatures de l'ensenyament pel que fa al contingut, la càrrega de treball, la distribució d'activitats, l'avaluació, etc.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. L'avaluació qualifica com a satisfactori aquest punt.

Resultats de l'avaluació

Com a elements més positius destaca l'adequació dels grups de pràctica a primer curs, i una atenció personalitzada dels estudiants de primer curs, que permet compensar possibles dèficits formatius dels estudiants de nou ingrés. Si bé es valora favorablement l'organització general de l'ensenyament, cal dir que la mateixa estructura de la facultat, amb més de 3.000 estudiants, dificulta tant la concentració de l'oferta docent en horaris de matí o de tarda com la seva flexibilitat. Tot i això, l'avaluació externa suggereix que els alumnes aprofitin millor el temps que tenen entre classe i classe, alhora que considera que hi ha un excés de docència amb relació al temps de treball personal.

D'altra banda, l'existència d'assignatures compartides amb altres estudis, especialment les teòriques de primer curs, genera uns grups excessivament nombrosos.

Taula 7. Distribució dels alumnes en la titulació. Curs 2002-2003

Filologia Francesa, UAB	
Mitjana d'estudiants per grup de 1r curs	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Mitjana d'estudiants de nou ingrés de 1r curs	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Mitjana d'estudiants per grup de 1r cicle	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Mitjana d'estudiants per grup de 2n cicle	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Total d'estudiants	91
Estudiants equivalents a temps complet	71

nd: dada no disponible

Font: UAB

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència.

Resultats de l'avaluació

El departament ha elaborat, i ha posat a l'abast dels alumnes, material específic que sembla que dóna molt bons resultats. Tanmateix, i tal com es proposa en l'informe del CAI, seria bo que el departament fes una reflexió sobre els continguts de les diferents matèries, per tal d'aconseguir una cohesió més gran de la docència. També es recomana una acció coordinada en les assignatures de la titulació que imparteixen professors d'altres departaments.

D'altra banda, l'avaluació externa considera que la metodologia hauria d'afavorir un treball més autònom dels estudiants. En aquest camp es valora positivament la formació que reben els estudiants en el maneig dels recursos bibliotecaris, si bé s'hauria de potenciar l'ús dels serveis de la universitat (biblioteca, CAL, etc.).

Finalment, es constata una presència escassa de noves tecnologies en la metodologia docent, que està limitada parcialment pels recursos disponibles.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Posteriorment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants).

Resultats de l'avaluació

Si bé l'avaluació interna considera aquesta dimensió com a molt adequada, l'avaluació externa considera que l'adequació presenta una situació més moderada en el sentit que, tot i ser positiva, caldria consolidar-la per mitjà d'un reconeixement més gran del professorat que hi participa.

El contacte de la titulació amb centres de secundària i de batxillerat permet oferir oportunitats als estudiants perquè puguin disposar d'experiències pràctiques en el món professional de la docència, malgrat que no hi ha cap programa formal de pràctiques en empreses. En qualsevol cas, aquestes pràctiques s'inscriuen en l'estructura del programa de formació per mitjà de dues assignatures.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Si bé el professorat valora favorablement aquesta dimensió, encara que reconeix un cert dèficit en l'oferta, l'avaluació externa assenyala que l'organització de les activitats curriculars complementàries no sembla que satisfaci els estudiants. De fet, la mateixa avaluació interna conclou que no responen generalment als interessos de l'alumnat de primer i segon cicle, ja que van adreçades a professors i estudiants de tercer cicle. D'altra banda, els estudiants es queixen d'una manca de planificació prèvia de les conferències.

Propostes de millora

L'avaluació externa recomana promoure una implicació més gran del professorat en les tasques de tutorització i d'organització de l'ensenyament.

També se suggereix una millora de l'oferta d'activitats extracurriculars, i aconseguir una flexibilitat més gran en els horaris de les matèries.

L'avaluació recomana emprendre accions que afavoreixin l'adaptació de l'ensenyament al paradigma docent associat a l'Espai europeu d'educació superior.

La diversitat de coneixements que s'observa entre l'alumnat de primer curs demana un replantejament propedèutic.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

Les estratègies d'avaluació són adequades, malgrat que es constaten algunes carències. Els estudiants tenen prou informació sobre els tipus d'exàmens a la guia i al web. Tot i això, cal millorar la informació sobre els criteris d'avaluació que reben els estudiants. D'altra banda, no sembla que hi hagi una coordinació entre les proves i la metodologia d'avaluació.

D'altra banda, l'avaluació posa de manifest la necessitat d'adequar l'esquema d'avaluació al paradigma docent associat a l'establiment de l'Espai europeu d'educació superior. En aquest sentit, l'avaluació suggereix l'establiment de mecanismes que garanteixin que els graduats assoleixen les competències i els objectius formatius establerts.

Respecte dels resultats acadèmics, s'observa una disminució de la taxa d'abandó, que s'explica per un augment en l'entrada d'estudiants de primera opció. Tot i això, aquesta taxa resta encara elevada. D'altra banda, el fet que pocs estudiants aconseguixin la seva graduació en el temps teòric obeeix a la formulació d'un pla d'estudis de quatre anys excessivament dens. De fet, des de la mateixa facultat es recomana als estudiants un ritme de matrícula, i, per tant, d'aprenentatge, de cinc anys. A això cal afegir-hi una transformació del perfil d'estudiant, que cada cop tendeix més a compaginar estudis i treball.

Si bé les taxes d'aprovat sobre presentats són elevades, els resultats acadèmics referits al nombre d'aprovat sobre matriculats no semblen satisfactoris.

Taula 8. Resultats acadèmics. Curs 2001-2002

Filologia Francesa, UAB	
Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	85,5%
2a convocatòria	67,0%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	77,8%
2a convocatòria	65,7%
Taxa d'èxit en el 2n cicle	
1a convocatòria	90,0%
2a convocatòria	86,6%
Rendiment acadèmic	
1r curs	46,8%
1r cicle	45,9%
2n cicle	69,7%
Mitjana d'alumnes titulats (1998-1999 / 2002-2003)	20,8
Taxa de graduació (cohort 1998-1999)	nd
nd: dada no disponible	
Font: UAB	

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten.

Resultats de l'avaluació

La titulació no disposa d'estratègies d'avaluació per comprovar els resultats professionals dels graduats, per bé que aquesta és una situació que es dona en molts altres ensenyaments. En qualsevol cas, de l'enquesta d'inserció, i del procés d'avaluació de l'ensenyament, se'n desprèn una taxa favorable d'inserció laboral. Malgrat que es disposa d'informació sobre els graduats que treballen en el sector de l'ensenyament, l'avaluació posa de manifest la necessitat de tenir més informació sobre l'activitat dels altres graduats, amb la finalitat d'identificar els punts forts i els punts febles dels continguts formatius.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals (competències transversals)

Aquest punt, que té en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants com la satisfacció dels graduats amb relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal, no ha estat avaluat internament. L'avaluació externa constata l'absència d'estratègies en aquest àmbit.

Humanitats

a la Universitat Autònoma de Barcelona

INTRODUCCIÓ

L'avaluació de l'ensenyament d'Humanitats de la UAB (llicenciatura d'Humanitats) forma part del programa d'avaluacions de 2004. El Comitè d'Avaluació Interna de la universitat (format per quatre professors, dos estudiants i un membre del PAS) va finalitzar la fase d'avaluació interna el setembre de 2004, mentre que el Comitè d'Avaluació Externa (constituït per dos professors, una directora d'un museu d'art modern i un expert en avaluació) va lliurar el seu informe l'abril de 2005.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria: tant el procés intern com l'extern. S'ha seguit la metodologia d'avaluació d'AQU Catalunya, que, en síntesi, revisa la seqüència «recursos, accions desenvolupades i resultats assolits» a partir d'una forta base d'evidències.

Globalment, l'avaluació ha estat positiva. Tanmateix, com a element de millora, el comitè extern apunta la necessitat d'augmentar la participació de la comunitat acadèmica relacionada amb l'ensenyament en el procés d'avaluació. En qualsevol cas, el nivell de coincidència entre ambdós comitès ha estat molt elevat. L'informe d'avaluació elaborat pel comitè intern de la universitat constitueix un diagnòstic acurat per a la millora de l'ensenyament i la seva adaptació a l'EEES.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

Des d'un punt de vista intern, l'avaluació tracta de donar resposta a la posició de la titulació amb relació a la Universitat Autònoma de Barcelona. D'aquesta manera, es consideren, d'una banda, el nombre d'estudiants que hi accedeixen i la seva qualificació i, de l'altra, el perfil del professorat, els trets de la universitat i el grau de suport social. Ambdós comitès coincideixen en un diagnòstic favorable.

Efectivament, la titulació s'imparteix a la Facultat de Lletres, on també s'imparteixen els ensenyaments següents: Antropologia Social i Cultural, Teoria de la Literatura i Literatura Comparada, Història, Història de l'Art, Història i Ciències de la Música, Filologia Clàssica, Filologia Catalana, Filologia Hispànica, Filologia Anglesa, Filologia Francesa, Filosofia, i Traducció i Interpretació.

L'ensenyament d'Humanitats es va posar en marxa el curs 1993-1994 amb l'objectiu genèric d'oferir una formació humanística de caràcter interdisciplinari que tingués en compte la perspectiva contemporània.

Actualment, l'ensenyament té 449 estudiants matriculats (dades del curs 2002-2003) i cada any es graduen al voltant de 40 nous llicenciats (la mitjana de graduació entre el 1998 i el 2003). La titulació gaudeix d'una posició consolidada en el context català i estatal.

A més de la UAB, a Catalunya l'ensenyament també s'ofereix a la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat Ramon Llull, la Universitat Oberta de Catalunya i la Universitat Internacional de Catalunya.

Des d'un punt de vista intern, s'ha destacat l'increment progressiu del nombre d'estudiants que cada any inicien els estudis (103 el curs 2002-2003) en contraposició amb el context de reducció d'estudiants en l'àmbit de les humanitats.

Així mateix, s'ha destacat el suport per part dels òrgans directius de la UAB en la posada en marxa dels estudis, com també en les accions posteriors de consolidació dels estudis (el disseny del nou pla d'estudis, la posada en marxa del programa de doctorat, la creació del Centre d'Estudis d'Humanitats, l'associació d'estudiants, etc.). Amb tot, el fet de no disposar d'un departament propi (a l'ensenyament hi conflueixen professors de 23 departaments diferents) representa dificultats a l'hora de singularitzar el títol en el context de la UAB.

Des d'un punt de vista extern, s'ha destacat l'encert d'un títol amb caràcter transversal que s'adapta a un context multicultural i de puixança de les identitats culturals en el qual els coneixements excessivament compartimentats perden interès. Ara bé, s'ha destacat el fet que el perfil professional d'Humanitats no està consolidat en el mercat professional.

La titulació participa en la prova pilot del DURSI d'adaptació a l'EEES, la qual cosa representa una bona ocasió per reflexionar sobre el perfil de formació, les competències que han d'assolir els graduats, etc. Així mateix, ha de permetre reforçar l'estratègia externa del títol.

Taula 1. Dades generals de la Universitat Autònoma de Barcelona. Curs 2002-2003

	Humanitats, UAB
Alumnes totals a l'ensenyament	449
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.200
Alumnes totals matriculats a la universitat	31.943
Alumnes de cicle llarg a la universitat	26.186
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la universitat	1,4%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de cicle llarg de la universitat	1,7%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la titulació a Catalunya	36,7%

Propostes de millora

La creació d'una secció d'Humanitats contribuiria a singularitzar l'ensenyament dins del context de la Facultat de Lletres i facilitaria la gestió i la coordinació amb tots els departaments.

L'avaluació recomana reforçar la política de relacions amb sectors professionals (associacions culturals, museus, ajuntaments, indústries culturals, etc.) susceptibles de ser integrats en la definició del perfil de l'ensenyament, la qual cosa pot afavorir la signatura de convenis de col·laboració per tal de desenvolupar un programa de pràctiques sòlid.

També s'ha destacat la necessitat de reforçar la línia encetada de contactes amb els centres de secundària que, per exemple, permeten a estudiants de primer curs de batxillerat fer estades de pràctiques a la titulació.

Finalment, es recomana concentrar esforços en el procés d'adaptació del pla d'estudis a les recomanacions de Bolonya.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, les relacions externes i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament.

Resultats de l'avaluació

D'acord amb les dades, la principal via d'accés a l'ensenyament són les PAU, tot i que s'observa un augment dels estudiants que canvien d'estudis. Es constata que la titulació no té problemes de demanda i, en general, es tracta d'un estudiant motivat pels estudis. Gairebé el 60% són dones (dades del curs 2000-2001). Pel que fa a la preparació prèvia, tot i les mancances amb què puguin arribar, l'avaluació ha destacat les noves habilitats que presenten: mentalitat desperta i versàtil, cultura visual, facilitat per aprendre idiomes, etc.

El perfil dels estudiants és, segons el comitè extern, adequat al títol: majoritàriament són de primera opció i coneixedors de l'orientació del títol. Així mateix, es constata un augment progressiu del nombre d'estudiants que combina els estudis amb una activitat laboral remunerada, la qual cosa representa disfuncions organitzatives. Tot i això, no s'ha fet un estudi seriós sobre aquest nou perfil emergent d'estudiant, sobre el seu origen, sobre els coneixements i les habilitats que han de tenir a l'inici i al final dels estudis, etc.

S'han destacat, com a punt fort, les sessions d'acollida adreçades als nous estudiants, com també les accions que s'han posat en marxa amb els instituts d'educació secundària.

Taula 2. Notes de tall. Humanitats a la UAB. Evolució 1998-2003

	Via d'accés PAU				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
Nota de tall			5,78	5	5
Nota de tall equivalent*			5,02	5,03	5,12

* El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta més baixa) i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés d'acord amb aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

Font: DURSI

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2002-2003

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Humanitats, UAB	90	97	107,78	98,88%	1,12%	78

Places ofertes a Catalunya (curs 2000-2001): 328 (universitats públiques)

Demanda en 1a opció a Catalunya: 281 (universitats públiques)

Font: DURSI

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés (percentatges)

	Via d'accés PAU								
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Humanitats, UAB	35,62%	45,21%	19,18%	44,05%	33,33%	22,62%	52,27%	28,41%	19,32%

Font: DURSI

Professorat

Aquest apartat valora si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i les característiques de la titulació.

Resultats de l'avaluació

De la plantilla de professors, la característica més destacable és la diversitat, ja que pertanyen a 23 departaments diferents. Per tant, hi ha una gran varietat de perfils acadèmics i professionals que resulta molt adequada per a una titulació de les característiques d'Humanitats. Tanmateix, el fet de no disposar d'un cos docent propi, coneixedor de les especificitats del títol, implica dificultats per trobar el millor candidat, com també per posar en marxa accions de coordinació, atès que el compromís dels professors amb els objectius de la titulació és desigual.

D'aquesta manera, malgrat que l'avaluació destaca que el perfil de la plantilla és adequat a les especificitats de l'ensenyament, el repte principal és trobar l'equilibri entre els interessos individuals i fragmentats dels professors i la visió global i de conjunt que persegueix la titulació.

Taula 5. Plantilla de l'ensenyament (percentatge de participació en la docència per categories). Curs 2000-2001

	CU	TU	CEU	TEU	Associat	Altres	Ajudants
1r curs	6,7%	53,3%	-	6,7%	33,3%	-	-
1r cicle	2,5%	47%	-	6,8%	34,2%	9,5%	-
2n cicle	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
Total	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd

nd: dada no disponible

Font: UAB

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació ha valorat de manera adequada el conjunt d'infraestructures de l'ensenyament. Les aules estan preparades per a l'ús de recursos audiovisuals. Amb tot, manquen espais per al treball tipus seminari que tinguin l'equipament tecnològic necessari.

Les sales d'estudi són els espais que necessiten una adequació més immediata, ja que són petites, sorolloses i deficientes per a la seva finalitat. En canvi, la biblioteca s'ha destacat com un important punt fort de la titulació, tant pels fons com pel nivell de servei que ofereix.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i la qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'Administració, les empreses i les institucions. Ambdós comitès concorden a valorar-les com a satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

Les relacions internacionals de la titulació han estat valorades com un dels principals punts forts per part del comitè extern. D'aquesta manera, per exemple, els estudiants valoren favorablement la possibilitat de participar en els programes d'intercanvi existents, tant a escala nacional com a escala internacional. Els estudiants coneixen l'existència d'aquests programes i a la facultat sempre hi ha estudiants d'altres països, tot i que els ajuts econòmics existents són limitats. D'altra banda, els resultats acadèmics dels estudiants de la UAB que participen en aquests programes són bons.

Així mateix, la mobilitat dels professors (seminaris, congressos, estades de recerca, etc.) és molt alta i es valora positivament.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i d'estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments adreçats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes. En aquest apartat, la valoració del comitè extern es considera adequada.

Resultats de l'avaluació

La naturalesa i la trajectòria mateixes de la titulació reclamen disposar de mecanismes efectius de coordinació. D'aquesta manera, des de la posada en marxa dels estudis es constata una situació d'autoreflexió i replanificació permanents.

Si bé no hi ha un pla estratègic específic, hi ha documents, tipus contracte programa, reglaments interns, etc., que concreten la política de qualitat derivada de les moltes accions de coordinació que s'han dut a terme. D'aquesta manera, es considera que la coordinació que es concreta en la figura del coordinador de titulació ha donat fruits positius.

Hi ha mecanismes per conèixer l'opinió dels estudiants i dels graduats sobre la formació rebuda. Tot i això, pel que fa a l'enquesta als estudiants es percep que no ha assolit els resultats òptims.

Propostes de millora

D'acord amb el comitè extern, es considera fonamental disposar d'un coneixement adequat sobre el perfil dels nous estudiants per tal d'adequar la metodologia docent i, si cal, els mecanismes de seguiment.

Quant al professorat, la recomanació principal gira al voltant de la necessitat d'establir mecanismes que assegurin les relacions entre el conjunt de departaments implicats. D'altra banda, també s'ha destacat la necessitat de reforçar els mecanismes existents de suport a la innovació docent.

Pel que fa a les relacions externes, es recomana reforçar la línia endegada i emprendre accions per millorar la presència a la facultat d'estudiants de la resta de l'Estat.

L'avaluació externa recomana reforçar les accions iniciades amb vista a l'elaboració del pla estratègic que, especialment, ha de permetre assegurar que s'assoleixen els objectius formatius planificats.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària. Es constata una discrepància en la valoració entre ambdós comitès d'avaluació.

Resultats de l'avaluació

Atesa la relativa joventut de la titulació i l'ampli abast de possibilitats formatives que té, ja que es caracteritza per una gran polivalència, transversalitat i contemporaneïtat, s'ha dut a terme un important debat sobre el perfil formatiu que s'ofereix. D'aquesta manera, l'opció de la UAB ha estat orientar el títol cap al món de la gestió de les indústries culturals.

Es constata l'existència d'una notable oferta potencial de llocs de treball per als llicenciats en Humanitats, en camps com ara el turisme, el patrimoni, els festivals, els espectacles, Internet i el sector editorial. Ara bé, també es palesa la necessitat de potenciar el coneixement que el mercat laboral pugui tenir del perfil formatiu del llicenciat en Humanitats. En aquest sentit, la possibilitat d'establir convenis universitat-empresa que permetin als estudiants fer pràctiques esdevé una prioritat, destacada per ambdós comitès d'avaluació.

D'altra banda, l'avaluació també ha posat de manifest que, si bé el perfil de formació fa un ús intensiu de referents acadèmics i professionals d'abast nacional i internacional, es constata la necessitat d'incorporar el punt de vista dels agents externs (ocupadors) en el disseny del perfil de formació. Així mateix, el comitè extern destaca que cal concretar el perfil en un pla de formació detallat per poder fer un seguiment detallat de la seva adequació.

Programa de formació

Resultats de l'avaluació

El pla d'estudis vigent (2002) es caracteritza per l'existència de dos itineraris, un de generalista i un d'específic orientat a la gestió de les indústries culturals. També es destaca l'existència d'una assignatura de pràcticum i la posada en marxa de les tutories integrades, en el marc del desplegament de l'EEES. Ambdós comitès el consideren adequat.

Taula 6. El programa de formació	
	Humanitats, UAB
Publicació al BOE	31-10-2002
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	180
<i>Teoria</i>	117
<i>Pràctica</i>	63
Crèdits optatius (b)	90
Crèdits de lliure elecció	30
Total	300
Grau mínim de practicitat obligatòria	52,04%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	38
Oferta de crèdits optatius propis (a)	264
Relació d'optativitat (a/b)	2,93
Projecte final de carrera / pràcticum	Sí
Pràctiques en empreses	No
Font: UAB	

La seqüència de continguts és adequada en termes generals, però es constata l'existència de llacunes (per exemple, els idiomes moderns) i un excés de càrrega lectiva que comporta que els estudiants gairebé mai no acabïn el títol en els quatre anys teòricament previstos. D'altra banda, l'actualització científica dels programes es considera resolta.

Tota la informació sobre el pla d'estudis es concreta en un document fàcilment accessible (pàgina web, Secretaria, etc.) que conté informació actualitzada sobre els objectius, bibliografia, formes d'avaluació de totes les assignatures, etc.

Propostes de millora

En aquest apartat, l'avaluació destaca la necessitat de promoure, amb accions divulgadores, el coneixement de les característiques del títol per part dels principals agents de la societat, especialment els ocupadors.

Pel que fa al programa, es considera que cal aprofitar el procés de Bolonya i, més concretament, la prova pilot d'adaptació a l'EEES en què participa la titulació per introduir millores i resoldre les llacunes formatives observades.

Quant al pràcticum, el comitè extern recomana que passi de tenir caràcter optatiu a obligatori, almenys per als estudiants que segueixen l'itinerari de gestió cultural.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. Si bé l'avaluació externa qualifica com a satisfactori aquest punt, l'avaluació interna és més crítica i opina que presenta una situació poc adequada.

Resultats de l'avaluació

En general, es considera que l'organització educativa és adequada, per bé que està prevista per a un perfil d'estudiant a temps complet que progressivament cedeix protagonisme a favor d'un nou perfil d'estudiant a temps parcial. El repte principal de la titulació ha estat donar resposta a la gran demanda d'estudiants, que generava grups molt nombrosos (vora 130 estudiants) a primer curs.

L'organització docent s'assoleix adequadament gràcies als mecanismes existents, com ara la reunió conjunta dels claustres, la Comissió de Docència i les reunions específiques dels coordinadors de la titulació amb els professors responsables de les assignatures, per evitar al màxim els encavalcaments de continguts.

Taula 7. Distribució dels alumnes en la titulació. Curs 2002-2003

	Humanitats, UAB
Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Alumnes totals	449
Alumnes equivalents a temps complet	368
nd: dada no disponible	
Font: UAB	

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència.

Resultats de l'avaluació

L'aspecte més destacat és la complexitat que representa impartir docència a grups nombrosos, especialment a primer cycle. En aquest sentit, el desdoblament de grups és l'única possibilitat. D'aquesta manera, la classe magistral esdevé el principal mecanisme docent, tot i que en combinació amb fórmules que fomenten la participació, com per exemple exposicions públiques, seminaris i projeccions. Ara bé, l'experiència demostra que, en general, els estudiants prefereixen la fórmula «llició magistral, apunts de classe i examen final» que no pas propostes més participatives.

L'avaluació ha destacat el bon nivell d'innovació tecnològica associada a la metodologia docent, com per exemple el campus virtual, un web propi, etc., que, d'acord amb l'avaluació externa, caldria estendre al conjunt d'assignatures.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants). L'avaluació ha considerat aquest àmbit com a adequat.

Resultats de l'avaluació

Malgrat que no hi ha un pla específic i integral, es destaca molt favorablement el seguit d'iniciatives posades en marxa. En concret, es destaquen les accions d'orientació adreçades als estudiants de nou accés i el pla de tutories integrades, per bé que la seva orientació és interpretada de manera diversa per part del conjunt de professors, amb la qual cosa es palesa la necessitat de concretar els objectius i dotar aquestes accions amb un contingut acadèmic clar.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. Aquest apartat ha estat valorat favorablement per part de l'avaluació interna i poc favorablement per part de l'externa.

Resultats de l'avaluació

La causa de la discrepància de valoració rau en el fet que, si bé s'ofereixen activitats (jornades, matèries de lliure elecció, etc.), aquestes activitats no responen a una planificació preestablerta.

Propostes de millora

La participació en la prova pilot del DURSI representa una bona oportunitat per posar en marxa les tutories integrades com a mecanisme complementari en l'ensenyament i l'avaluació de les assignatures. En aquest sentit, convé concretar els objectius i dotar les tutories amb un contingut acadèmic clar. D'acord amb el comitè extern, seria molt oportú que el pla estratègic de la titulació recollís de manera precisa la política de tutorització de l'ensenyament.

Quant a les activitats curriculars complementàries, es considera convenient reforçar els mecanismes de planificació, de manera que les activitats complementàries puguin quedar recollides en l'expedient dels estudiants.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el procés d'aprenentatge. Ambdós comitès coincideixen a valorar totes dues dimensions de manera favorable.

Resultats de l'avaluació

Pel que fa a les estratègies d'avaluació, es palesa que la informació existent és completa i precisa i queda recollida en els programes de cada assignatura. A més, a la biblioteca hi ha un recull d'exàmens de convocatòries anteriors.

Globalment, els estudiants es mostren satisfets amb les formes d'avaluació existents, tant pel que fa als mètodes (per exemple, valoren positivament l'avaluació basada en el treball de determinades assignatures) com pel que fa al nivell d'exigència i la informació existent.

Taula 8. Resultats acadèmics. Curs 2001-2002

	Humanitats, UAB
Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	67%
2a convocatòria	55%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	70%
2a convocatòria	61%
Taxa d'èxit en el 2n cicle	
1a convocatòria	86%
2a convocatòria	86%
Rendiment acadèmic	
1r curs	56%
1r cicle	53%
2n cicle	73%
Mitjana d'alumnes titulats (1998-1999 / 2002-2003)	40
Taxa de graduació	nd

nd: dada no disponible
Font: UAB

Els resultats acadèmics vistos en conjunt són satisfactoris. D'aquesta manera, les taxes d'èxit (aprovat/presentats) a segon cicle superen el 80%, per bé que a primer cicle les dades presenten uns valors més discrets; en canvi, les dades de rendiment (aprovat/matriculats) a primer curs són més baixes (el 56%).

Les dades demostren una tendència comuna en els estudis d'Humanitats: molts estudiants opten per l'anomenada via lenta. D'aquesta manera, les dades de graduació confirmen aquesta realitat: de les dades de graduació disponibles (del 1996-1997 al 1999-2000), es constata que, d'una mitjana d'accés de 86, només es gradua el 28% dels estudiants en el temps previst. D'altra banda, es constata que cada cop els graduats consumeixen més crèdits dels teòrics per titular-se (taxa d'eficiència).

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten. Pel que fa al primer aspecte, l'avaluació detecta que l'ensenyament no disposa d'un mecanisme de seguiment dels graduats que no sigui per mitjà de les enquestes generals que duen a terme la universitat i AQU Catalunya. Tot i això, l'avaluació considera satisfactoris els resultats professionals obtinguts pels graduats.

Resultats de l'avaluació

L'estudi sobre la inserció laboral dels graduats és un dels mecanismes emprats per la titulació per conèixer la situació professional dels seus graduats. D'aquesta manera, l'existència de l'Observatori de Graduats de la UAB i les enquestes que la mateixa titulació envia regularment als seus graduats permeten disposar d'informació detallada sobre els resultats professionals assolits.

També cal destacar les iniciatives que la titulació ha posat en marxa, com ara el programa Leonardo (per poder fer pràctiques a l'estranger) i el suport a les associacions d'estudiants i llicenciats.

Taula 11. Dades d'inserció laboral dels llicenciats en Humanitats (promoció del 2001 enquestada el 2004)

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)
Humanitats, UAB	23	20	31,82%	50%	4,5
Catalunya	90	68	39,76%	40,96%	4,91

Amb tot, pel que fa a la qualitat de la inserció, s'observa que hi ha situacions d'inserció laboral en les quals no cal formació universitària. D'acord amb l'estudi d'AQU Catalunya, les principals branques d'activitat on s'insereixen els graduats són: educació i recerca (el 37%), mitjans de comunicació (el 10,84%) i Administració pública (el 8,43%).

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals (competències transversals)

Malgrat que aquesta és una dimensió poc desenvolupada, les evidències existents (audiències i qüestionaris als graduats) demostren que els resultats són prou satisfactoris. En concret, es valoren positivament les capacitats adquirides pels graduats, com ara l'adquisició de nous coneixements, el treball en equip i el domini de l'expressió oral i escrita.

Es considera que aquestes habilitats s'han de tenir presents en el disseny de les accions de millora derivades del procés d'avaluació.

Propostes de millora

Quant a les estratègies d'avaluació dels resultats acadèmics, es recomana que la informació sobre formes i criteris d'avaluació quedi recollida d'una manera més organitzada a la guia de l'estudiant. Pel que fa als resultats en si, es recomana fer un estudi aprofundit sobre les causes de l'abandó per tal de confirmar l'existència d'aquest nou perfil d'estudiant emergent (que treballa i que opta per una via lenta). El comitè extern considera que aquest estudi pot ser un bon punt de partida per disposar d'un bon coneixement del perfil dels nous estudiants.

Quant als resultats professionals, l'avaluació externa recomana que els instruments d'avaluació emprats incorporin més informació al voltant de les competències assolides pels graduats; així mateix, caldria preveure la participació d'agents externs en el seu disseny.

D'altra banda, si bé els graduats es mostren satisfets per la formació rebuda, s'observa que hi ha àmbits en els quals caldria millorar el pla de formació, en concret, idiomes estrangers, capacitats per incorporar les noves tecnologies, habilitats pràctiques, etc.

AVALUACIÓ DE TITULACIONS

Àrea de Ciències Socials

Avaluació transversal de Dret a la Universitat de Barcelona, la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida i la Universitat Rovira i Virgili

POSICIÓ DE LA TITULACIÓ EN EL CONTEXT UNIVERSITARI CATALÀ

Sistema Universitari Públic a Catalunya

De les dades generals del Sistema Universitari Públic a Catalunya (UB, UAB, UPC, UPF, UdL, UdG i URV) referent a la docència des del curs 1998-1999 fins al curs 2001-2002, es desprenen les reflexions que es comenten tot seguit.

Títols homologats

Pel que fa al total de l'oferta de places, podem constatar que hi ha una certa estabilitat entre les 12.663 places del curs 1998-1999 i les 13.066 del curs 2001-2002 a les titulacions del cicle curt. Les titulacions del cicle llarg tenen un descens del 7%. Amb les titulacions de segon cicle podem afirmar que els resultats en el període esmentat presenten un augment del 30%.

La variació dels estudiants matriculats en les titulacions del cicle curt manifesta un descens de 428 alumnes. En les de cicle llarg el descens és de 7.859, d'un total de 96.505 alumnes en el curs 2001-2002. La realitat de les titulacions de segon cicle és diferent, ja que podem manifestar que la variació entre el total dels alumnes matriculats registra un augment de 2.631 alumnes entre el curs 1998-1999 i el curs 2001-2002. Ens referim, doncs, a un descens en el cicle curt i cicle llarg del 0,84% i del 7,53%, respectivament. Hi ha un augment en les titulacions en el segon cicle del 45,43%.

Títols propis

L'oferta total de places entre el curs 1998-1999 i el 2001-2002 presenta una certa estabilitat en les titulacions de cicle curt, ja que la variació és de cinc places, d'un total de 780 ofertes. Però el descens és més manifest en les titulacions de cicle llarg, ja que l'oferta de 170 places en el curs 1998-1999 es redueix a 80 en el curs 2001-2002. No podem dir el mateix de les titulacions de segon cicle, ja que es dona un increment en l'oferta de places del 331%. Ens trobem amb un increment en l'oferta que va de 190 a 630 places.

Els estudiants matriculats en les titulacions de cicle curt des del 1998-1999 fins al 2001-2002 representen un augment del 5,8%, un resultat molt diferent del que es manifesta a les titulacions de cicle llarg, amb un descens del 53%. L'augment dels estudiants matriculats en titulacions de segon cicle en títols propis ens dona un resultat final del 941%, ja que el nombre d'estudiants matriculats passa de 56 a 527.

Titulació de Dret

Demanda i matrícula

Durant el període que va del curs 1994-1995 al 2001-2002, els estudis de Dret constaten un descens progressiu en la demanda de primera opció, que baixa el 48,3% (de 3.367 a 1.739), en la matrícula, amb un descens del 36,7% (de 2.472 a 1.565), i en l'oferta de places, amb el 22,8%, ja que passa de 2.630 places en el curs 1994-1995 a 2.030 places en el curs 2001-2002.

La demanda de primera opció per a la titulació de Dret la trobem bàsicament en PAU, ja que podríem dir que en FP és inexistent. Tal com podem certificar, durant els cursos que van del 1994-1995 al 2001-2002 hi ha hagut, per part dels estudiants de FP, una demanda total de cinc estudiants.

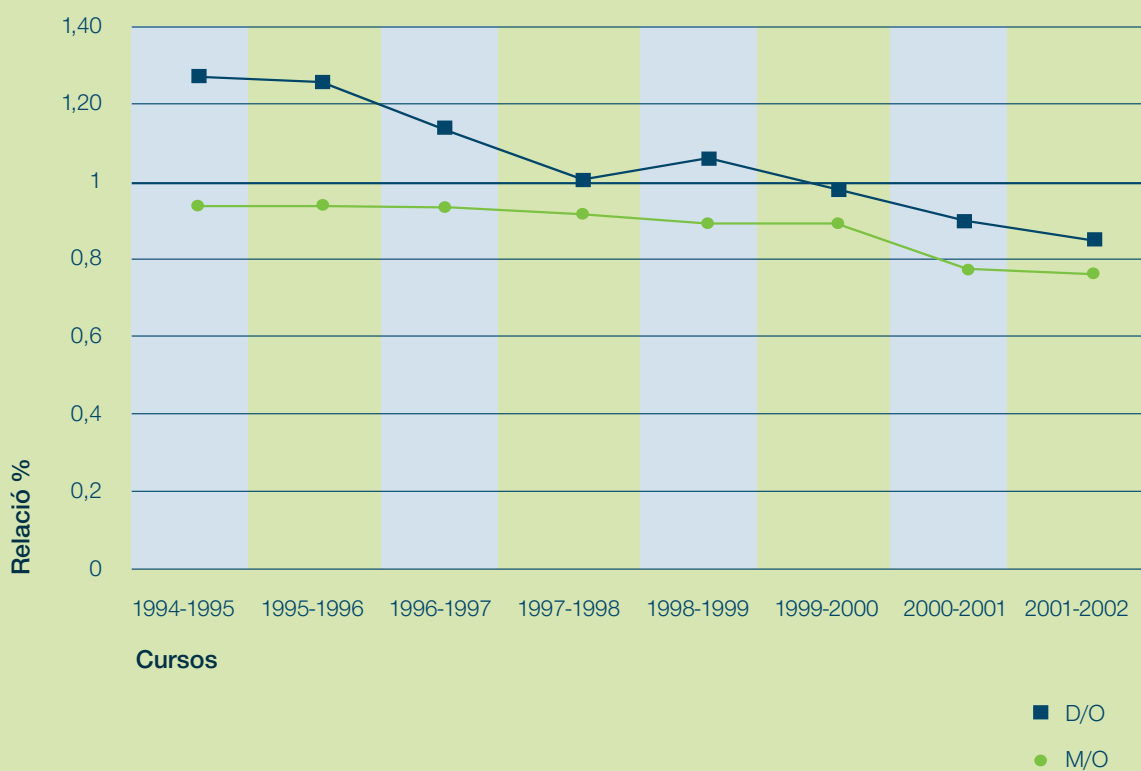
Taula 1. Demanda d'accés a la titulació de Dret a les universitats públiques catalanes

	1994-1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
Oferta places	2.630	2.540	2.475	2.470	2.445	2.352	2.285	2.030
Demanda 1a opció	3.367	3.202	2.804	2.503	2.610	2.317	2.064	1.739
Demanda 1a PAU	3.094	2.930	2.583	2.327	2.465	2.138	1.939	1.592
Demanda 1a FP	1	2	0	0	0	0	1	1
Demanda 1a altres	272	270	221	176	145	179	124	146
Matrícula	2.472	2.386	2.311	2.263	2.182	2.096	1.781	1.565

Font: DURSI

En els cursos estudiats, la matrícula ha estat sempre inferior a l'oferta de places. Tal com es pot comprovar, la matrícula/oferta (M/O) va de 2.472/2.630, durant el curs 1994-1995, a 1.565/2.030, durant el curs 2001-2002. Malgrat que hi ha un descens en l'oferta de places, cal dir que el coeficient de relació del 0,94% que tenim en el curs 1994-1995 manifesta un descens progressiu fins a arribar al 0,77% durant el curs 2001-2002.

Gràfic 1. Evolució de la demanda i la matrícula en relació a l'oferta

Font: DURSI

Qualitat de l'accés

La qualitat de l'accés dels estudiants als estudis de Dret presenta un descens lleuger, segons la nota de tall de PAU en el període que va del curs 1994-1995 al curs 2001-2002. Aquest descens (a excepció del curs 1995-1996, que és del 5,83) va del 5,79 en el curs 1994-1995 al 5,00 en el curs 2001-2002.

Del percentatge que tenim dels intervals [5,6), [6,7) i [7,10], podem deduir que hi ha un augment en l'interval [5,6) del 4% i en l'interval [7,10] del 6,6%, però a la vegada ens trobem amb un descens del 12,8% en l'interval [6,7).

Taula 2. Notes de tall de la titulació de Dret a les universitat públiques catalanes

	1994-1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
Nota tall PAU	5,79	5,83	5,76	5,53	5,50	5,33	5,30	5
% PAU [5,6)	37,3	37,5	39,9	47,6	49,3	49	47,6	41,3
% PAU [6,7)	44,1	42,6	40,2	34,2	33,5	30,4	27,8	31,3
% PAU [7,10]	14	15,3	15,4	13,7	12,5	15	19	20,6

Font: DURSI

Rendiment acadèmic

Les taxes de rendiment del període 1998-1999/2002-2003 presenten els percentatges que s'assenyalen tot seguit. A finals del primer cicle del curs 1998-1999, tenim un percentatge del 55% en els crèdits obligatoris i del 75,3% en els optatius. Al final del període estudiat, el percentatge baixa al 47,5% i al 61,3%, respectivament. Pel que fa al segon cicle, la taxa de rendiment dels crèdits obligatoris i optatius és del 69,6% i el 76,3% (1998-1999), i el període finalitza amb el 63,4% i el 74,2% (2002-2003). El descens en el rendiment acadèmic és, doncs, evident.

Analitzant la taxa de rendiment pel que fa a la titulació, segons el Sistema Universitari Públic a Catalunya, quant als crèdits obligatoris, els resultats presentats són: 59,4% (1998-1999), 56,6% (1999-2000), 57,1% (2000-2001), 57,1% (2001-2002) i 52,6% (2002-2003). Si ens referim als crèdits optatius, els resultats han estat els següents: 75,5% (1998-1999), 74,1% (1999-2000), 73,6% (2000-2001), 73,1% (2001-2002) i 71,6% (2002-2003).

La mitjana en la durada dels estudis per titulat presenta un augment. Les dades van del 5,47, durant el curs 1998-1999, al 6,36 durant el curs 2002-2003.

Amb la taxa de graduació, podem observar un descens significatiu entre el curs 1995-1996 (el 22,9%) i el curs 1999-2000 (el 7,1%).

Taula 3. Taxa de graduació de la titulació de Dret a les universitats públiques catalanes

Curs	1994-1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000
Taxa de graduació	-	22,9%	26,2%	24,1%	21,3%	7,1%

Font: DURSI

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

El contingut d'aquest capítol fa referència als punts forts i els punts febles que hi ha a la titulació de Dret amb relació a un entorn canviant i competitiu. Aquest capítol avalua aspectes rellevants des d'una posició estratègica interna i externa.

Posició dels estudis des del punt de vista intern

L'estudi de l'ensenyament de Dret des del context de la seva pròpia universitat i de la realitat del centre ens ofereix una oportunitat única d'anàlisi i de coneixement, necessaris en tot procés d'avaluació. Les evidències que cal considerar són:

Resultats de l'avaluació

La demanda i la qualitat de l'accés, els indicadors de matrícula, el professorat i el suport institucional són les dades analitzades en un període de cinc cursos acadèmics, és a dir, del curs 1998-1999 al curs 2002-2003.

Demanda i qualitat de l'accés

Taula 4. Demanda d'accés a la titulació de Dret

	Oferta					Matriculats				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
UB	985	985	940	940	700	999	980	840	724	597
UPF	320	350	330	340	340	328	337	325	345	331
UdG	250	250	250	210	210	222	207	120	97	79
UdL	-	-	-	-	-	131	133	75	72	81
URV	-	-	-	-	-	-	-	121	87	104

Taula 5. Demanda d'accés en 1a opció a la titulació de Dret

	Demanda en 1a opció					Demanda satisfeta en 1a opció				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
UB	1.021	965	879	729	-	868	843	761	643	536
UPF	440	370	413	396	347	289	297	298	318	304
UdG	209	200	149	129	-	180	169	101	89	-
UdL	-	-	-	-	-	-	-	-	69	80
URV	-	-	-	-	-	-	-	110	84	100

La ràtio que resulta entre la «demanda satisfeta en primera opció» i l'«oferta de cada universitat» la podem valorar amb els resultats següents: 0,90 (UPF), 0,80 (UB) i 0,56 (UdG). Cal dir que, en aquests cinc anys, l'oferta de la UPF s'ha mantingut gairebé estable, amb una mitjana de 336 places, la UB ha reduït la seva oferta progressivament i la UdG gairebé s'ha mantingut estable. Pel que fa a les universitats UdL i URV, no es disposa de les dades necessàries.

La reducció en la taxa de matriculats (a excepció de la UPF) és evident en els cursos acadèmics que van del 1998 al 2003. D'acord amb les dades presentades, podem observar un descens de matriculats del 40% (UB), el 64% (UdG) i el 38% (UdL). Pel que fa al 14% de la URV, cal dir que només es consideren les dades de tres cursos acadèmics. També són evidents els indicis de recuperació a les universitats UdL i URV per al curs 2002-2003.

Indicadors de matrícula

Taula 6. Nombre d'estudiants de nou ingrés i totals matriculats

	Estudiants de nou ingrés					Estudiants totals matriculats				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
UB	1.151	1.042	879	826	702	6.094	5.927	5.417	5.054	4.693
UPF	328	339	324	344	330	1.271	1.320	1.283	1.294	1.284
UdG	227	207	122	97	81	1.012	957	823	754	699
UdL	131	133	81	74	82	918	865	748	651	589
URV	173	161	128	97	109	695	719	689	612	581

Taula 7. Mitjana de crèdits matriculats per estudiant

	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
UB	56,4%	55,6%	55,2%	54,3%	54,515
UPF	72,6%	73,5%	71,6%	71,3%	70,8%
UdG	67,7%	64,4%	67,3%	60,4%	54,1%
UdL	68%	66%	64%	62%	59%
URV	68,7%	67,2%	65,5%	61,5%	61,2%

Taula 8. Participació de les dones en l'accés

	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
UB	57,7%	59,1%	58,3%	60,95	61,1%
UPF	67,0%	67,3%	60,3%	66,6%	64,2%
UdG	61,7%	52,7%	60,5%	67%	74,7%
UdL	61%	58%	60%	71%	54%
URV	-	-	55,3%	65,5%	61,5%

A diferència de l'estabilitat que té la UPF, la resta d'universitats presenten un descens tant en estudiants de nou ingrés com del total de matriculats. Quant a la mitjana de crèdits matriculats per estudiant, a les respectives universitats, durant els cinc cursos acadèmics indicats, ha estat de 71,9 (UPF), 64,8 (URV), 63,8 (UdL), 62,7 (UdG) i 55,2 (UB).

Pel que fa al percentatge de dones en l'accés als estudis de Dret, tenim una mitjana de més a menys del 65,0% (UPF), el 63,3% (UdG), el 60,8% (UdL) i el 59,4% (UB). D'acord amb les dades de tres cursos, la URV presenta un resultat del 60,7%. Així, doncs, podem afirmar que hi ha el 61,8% de dones en l'accés als estudis de Dret a les universitats catalanes.

Professorat i suport institucional

La posició amb relació al percentatge de docència assumit pel professorat estable respecte a les altres titulacions de la universitat i del centre es valora favorablement en totes les universitats. Pel que fa al nombre d'«associats reals», tres universitats en fan una valoració «molt favorable», i dues, «favorable». Llevat d'una universitat, el nombre de professors vinculats a la titulació que tenen algun càrrec de gestió a la universitat és valorat com a «molt favorable» i «favorable». El mateix es pot dir respecte a la percepció que té la titulació sobre el grau de suport institucional.

Propostes de millora

Convé revisar i millorar la qualitat de l'ensenyament, atès l'impuls que institucionalment cal fer amb motiu del repte que ens planteja la convergència europea. Així mateix, cal mantenir el nombre de grups, potenciar les activitats de millora, consolidar plantilles de professorat, buscar noves propostes per promoure la titulació, i incrementar la participació del professorat de la titulació en posicions estratègiques de la universitat.

Posició dels estudis des del punt de vista extern

Aquest estudi complementa l'anàlisi interna i considera aquells elements que són significatius des d'una realitat externa a la universitat i al centre. La universitat i el seu entorn social, polític i geogràfic presenten unes realitats que la institució educativa no pot oblidar.

Resultats de l'avaluació

L'evolució de la nota de tall i la distribució dels estudiants segons la seva puntuació, l'estabilitat o la no-estabilitat dels professors a les universitats catalanes, com també la percepció de competitivitat i suport social i polític que tenen les universitats, són els elements que es destaquen a continuació.

Posició d'estudiants respecte a titulacions idèntiques de les universitats catalanes

De l'evolució de les notes de tall de primera assignació, de l'any 1998 a l'any 2003, s'evidencia un descens progressiu a totes les universitats. Durant aquest període, la UPF presenta la nota de tall més alta, amb 6,40 punts durant el curs 1998-1999, i un descens al final de cinc cursos d'1,28 punts. En segon lloc hi ha la UB, que, amb una nota de 5,46 punts durant el curs 1998-1999, presenta un descens de 0,46 punts en el curs 2002-2003. Tres universitats (UdG, UdL i URV) mantenen des de fa cinc anys una nota de tall de 5 punts.

Taula 9. Notes de tall de la titulació de Dret

	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
UB	5,46	5,41	5,07	5,00	5,00
UPF	6,40	6,18	6,37	5,57	5,12
UdG	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
UdL	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
URV	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

Percentatge de docència entre el professorat estable i no estable respecte a titulacions idèntiques de les universitats catalanes

Segons dades del curs 2002-2003 sobre estabilitat (CU, TU, CEU i TEU) i no-estabilitat (associats i altres) del professorat a les universitats catalanes, durant el primer curs, la UB té el percentatge més alt amb un professorat estable del 70%, seguit del 43% de la UdG i del 34% de la UPF. Pel que fa a l'estabilitat que hi ha en el total del primer cicle, la UB obté novament el percentatge més alt, el 72%, seguida de la UdG amb el 49% i la UPF amb el 44%. En el segon cicle, l'estabilitat de la UB és del 77%, seguida de la UPF amb el 55% i la UdG amb el 54%.

Per tant, pel que fa a l'estabilitat (i, per deducció, la no-estabilitat) del professorat en el total de la titulació i seguint un ordre decreixent, tenim en primer lloc la UB, amb una estabilitat del 74,5%, seguida de la URV (el 59,2%), la UdL (el 54,0%), la UdG (el 51,5%) i la UPF (el 49,5%). Així, doncs, els resultats ens presenten una estabilitat docent del 57,7%.

Percepció de la titulació sobre la posició competitiva respecte a titulacions idèntiques

Quant a la percepció de competitivitat entre les universitats catalanes, cal diferenciar les universitats UB i UPF, que en fan una valoració entre «molt favorable» i «favorable», de les altres tres (UdL, UdG i URV), que plantegen una percepció de competitivitat «poc favorable», sobretot per l'atracció que exerceix la ciutat de Barcelona. Pel que fa a la competitivitat de les universitats europees, caldria estudiar més aquesta percepció, ja que, atesa la disparitat dels plans d'estudis, i dels sistemes i els ordenaments jurídics, no es disposa d'informació suficient per fer-ne una valoració adequada.

Percepció de la titulació sobre el grau de suport social i polític del context geogràfic

La percepció entre les universitats ubicades a la ciutat de Barcelona és del tot diferent. Mentre que la UPF la valora com a «molt favorable», la UB manifesta un suport feble i en fa una valoració «poc favorable». Les valoracions de les altres universitats són «favorables», ja que sempre s'ha tingut el suport d'organismes públics, col·legis professionals i institucions de l'àmbit jurídic, tal com demostren diferents convenis, ajuts, etc. Malgrat tot, hi ha un interès manifest a millorar cada cop més la relació entre la universitat i el seu context geogràfic.

Propostes de millora

Els comitès interns i externs coincideixen a encaminar les propostes de millora, que consisteixen a donar suport a les iniciatives ja plantejades en els centres, revisar i millorar els diferents canals d'informació, millorar la connexió amb la societat, potenciar l'oferta, activar convenis o adreçar-se als centres de secundària.

CAPACITAT DEL SISTEMA

Els apartats considerats en aquest capítol són referents fonamentals per a qualsevol programa de formació. El model d'avaluació fa referència als agents que intervenen en el procés d'ensenyament/aprenentatge (alumnes i professors); a la funcionalitat, l'ús i la satisfacció de les infraestructures; a la mobilitat i les relacions que la titulació té amb la comunitat universitària nacional i internacional, i, finalment, a l'acreditació d'un sistema de qualitat que ens pugui garantir la credibilitat de la titulació de Dret en l'EEES.

Estudiants

Com a referents hauríem de considerar la importància que té una bona transició dels estudiants de batxillerat a la universitat. El primer any, és a dir, la política de captació i acollida de l'alumnat per part de la titulació, és un tema fonamental d'anàlisi. També convé saber el perfil d'entrada de l'alumnat. Què sap la titulació de l'estudiant de primer any? Quin ús fa d'aquesta informació? Sembla que la qualitat d'acollida i de seguiment dels estudiants és un factor essencial que cal considerar en les causes de fracàs escolar del primer cicle.

Resultats de l'avaluació

Vies d'accés, del curs 1998-1999 al curs 2002-2003

Hi ha tres vies d'accés a la titulació de Dret: PAU, FP i altres. Gairebé podem afirmar que l'única via d'accés és la PAU, en totes les universitats catalanes. La distribució dels estudiants matriculats per notes de tall, en percentatge i segons la via d'accés PAU, és la següent:

Taula 10. Via d'accés PAU: distribució dels estudiants matriculats per notes de tall (percentatge)

	1998-1999			1999-2000			2000-2001			2001-2002			2002-2003		
	[5-6]	[6-7]	[7-10]	[5-6]	[6-7]	[7-10]	[5-6]	[6-7]	[7-10]	[5-6]	[6-7]	[7-10]	[5-6]	[6-7]	[7-10]
UB	62%	30%	8%	59%	31%	10%	66%	22%	12%	55%	31%	14%	56%	30%	14%
UPF	7%	55%	38%	11%	46%	43%	10%	38%	52%	17%	40%	43%	34%	34%	32%
UdG	65%	29%	6%	72%	21%	7%	52%	22%	26%	57%	28%	15%	43%	37%	20%
UdL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22%	40%	38%	40%	32%	28%
URV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41%	36%	23%	61%	21%	18%

Des del curs 1998-1999, la UPF presenta una nota de tall més alta que la resta d'universitats. La mitjana d'estudiants matriculats amb una nota del 7 al 10, durant els cinc cursos, és del 41,6%. A la UB, en el mateix període li correspon l'11,6% i a la UdG, el 15,0%. La UdL i la URV, amb dos cursos acadèmics, comptabilitzen el 33% i el 20,5%, respectivament.

D'altra banda, com es pot veure en la taula següent, els percentatges de la via d'accés de les PAU superen de molt els de les vies FP, més grans de 25 anys i altres vies:

Taula 11. Distribució dels estudiants per vies d'accés

	PAU	FP	Més grans de 25 anys	Altres
UB	69,79%	0%	1,18%	29,03%
UPF	95,31%	-	0,06%	3,3%
UdG	68,4%	0%	7,59%	24,1%
UdL	70,8%	-	6,6%	22,8%
URV	71,42% (**)	0%	4,60% (*)	23,98% (**)

(*) Un curs
(**) Dos cursos

Així doncs, el percentatge de les vies d'accés a les universitats catalanes és del 75,89% (PAU), del 0,00% o no hi ha dades disponibles (FP), i del 3,81% (més grans de 25 anys). En el cas d'altres vies, cal destacar que la UPF té el 3,30% d'estudiants d'altres vies i la resta d'universitats comptabilitzen el 24,26%.

Participació dels estudiants

Una de les característiques que cal destacar en el perfil de l'alumnat és la valoració que fan els comitès interns i externs respecte de la participació de l'alumnat en eleccions, associacions estudiantils i altres activitats de socialització. Aquesta valoració és entre «poc satisfactòria» (3/5) i «gens satisfactòria» (2/5).

Polítiques de captació i acollida

A més de la presència institucional al Saló de l'Ensenyament, una de les accions adreçades a la captació d'estudiants, en totes les universitats, són les jornades de portes obertes. Aquestes jornades són valorades entre «molt adequades» i «adequades» (4/5) i «poc adequades» (1/5). També cal destacar la valoració que tenen les accions de connexió que hi ha entre les universitats i els centres de secundària i FP. Aquestes accions també són valorades entre «molt adequades» i «adequades» (4/5) i «poc adequades» (1/5).

Propostes de millora

1. Impulsar estratègies que millorin la participació dels estudiants i dels delegats, mitjançant comissions, fòrums, trobades, etc.
2. Consolidar i millorar les accions de captació de nou alumnat.
3. Revisar i millorar les estratègies i els instruments que ens permetin conèixer cada cop més i millor el perfil de l'alumnat (disponibilitat de temps, motivació, expectatives, etc.).
4. Revisar la política de captació d'alumnes entre treballadors que vulguin millorar la seva formació.

Professorat

Aquest apartat s'interessa pel perfil acadèmic, docent i investigador del docent universitari, l'adequació de la titulació entre professors i estudiants, les valoracions relacionades amb els resultats docents i investigadors, i el nivell de formació científica i pedagògica. Cal destacar la importància que té la tipologia del professorat responsable de la docència en el primer any, ja sigui en l'àmbit teòric o el pràctic.

Resultats de l'avaluació

Professorat: titulació i perfil

Taula 12. Plantilla de l'ensenyament (percentatge de participació en la docència per categoria). Curs 2002-2003

	CU	TU	CEU	TEU	Associat	Altres
UB	16,5%	47,05%	0,55%	10%	19,31%	5,8%
UPF	7,89%	31,98%	0,81%	7,82%	35,39%	16,1%
UdG*	17,2%	30,08%	-	1,83%	50,88%	-
UdL	20%	29%	-	5%	43%	3%
URV	9,06%	21,72%	-	28,65%	25,59%	14,98%

* UdG (curs 2003-2004)

Font: universitats

La distribució del professorat, per categories i percentatges dels crèdits impartits en tota la titulació de Dret i prenent com a mostra el curs 2002-2003, és la que s'assenyala tot seguit.

En la categoria CU, hi ha dues universitats (UPF i URV) amb un percentatge inferior al 10%, mentre que les altres tres universitats (UB, UdG i UdL) se situen entre el 16% i el 20%. La categoria TU a la UB representa el 47,05%, molt superior als percentatges de la resta d'universitats. La categoria CEU pràcticament és inexistent. Els TEU, a excepció de la URV, amb el 28,65%, tenen un percentatge inferior al 10%. Els associats són una categoria amb un alt percentatge en totes les universitats. En la categoria «altres» hi ha certa diferència entre dues universitats (UPF i URV), que se situen entre el 14% i el 16%, i les altres tres, que tenen un percentatge molt baix.

El perfil del professorat en totes les universitats rep una valoració entre «adequat» i «molt adequat». Aquesta valoració considera tant el vessant acadèmic (formació acadèmica i experiència docent i investigadora) com l'experiència professional, ja sigui del professorat permanent o de l'associat.

Tipologia del professorat responsable de la docència en el primer any

La valoració que fan els comitès interns i externs de la tipologia del professorat en el primer any és «molt adequada» i «adequada» en quatre de les cinc universitats; la UPF en fa una valoració «poc adequada». De la tipologia del seu professorat se'n desprèn la necessitat de millorar alguns percentatges. Els catedràtics d'universitat imparteixen el 2,21% dels crèdits de primer curs, mentre que els titulars d'universitat assumeixen l'11,47% d'aquests crèdits. La resta del percentatge correspon al 2,67% (CEU), el 16,91% (TEU), el 46,27% (associats) i el 20,48% (altres).

Valoracions

Cal considerar tres valoracions. En primer lloc, la valoració relativa a l'avaluació del professorat per part dels estudiants. Els resultats certifiquen que la valoració és adequada en totes les universitats. Puntuacions superiors a 7 (escala de l'1 al 9) a la UPF i la UB, una puntuació global de 4,09 sobre 5 a la UdG, o puntuacions que superen la mitjana general de la universitat, com és el cas de la URV i la UdL, són proves evidents d'uns resultats satisfactoris. Tot i que els resultats són positius, algun comitè extern ha detectat en el professorat algunes discrepàncies sobre els resultats de l'avaluació i les seves repercussions, bàsicament per la baixa participació dels alumnes i per determinades qüestions sobre el nivell de coneixement que poden tenir alguns alumnes en el moment de respondre al qüestionari.

També podem parlar d'una valoració adequada quan ens referim al nivell de formació i innovació docent del professorat. Malgrat que sembla que no hi ha informació suficient, podem dir que diverses universitats disposen de programes per a aquest fi. Podem destacar el Programa per a la qualitat educativa (PQE) de la UPF, cursos organitzats per mitjà d'UB Virtual, o els cursos dels ICE que s'imparteixen en totes les universitats, sense oblidar el nivell de doctorats aconseguit en els últims anys.

Finalment, cal indicar que les valoracions relacionades amb els incentius referents a la funció docent del professorat són en totes les universitats entre «poc adequades» i «gens adequades». Els comentaris generals ens parlen que «no hi ha incentius» (UdG), «són inexistents» (UdL), «no hi ha incentius» (URV), o «són escassos i poc incentivadors» (UPF). Dins d'aquesta realitat, s'ha de destacar l'existència del Pla de mesures de suport a la innovació i la qualitat docent de la UPF.

Propostes de millora

Alguns aspectes mereixen una atenció especial, a fi de millorar-ne el rendiment. Podem indicar els punts següents:

1. Aconseguir una implicació més gran del professorat catedràtic i titular d'universitat en la docència del primer curs.
2. Revisar i millorar l'oferta d'incentius per tal de motivar la innovació docent.
3. Revisar el pes atribuït a l'avaluació del professorat per part de l'alumnat, a fi que s'asseguri el debat i la informació sobre aquest aspecte.
4. Fomentar la creació de grups d'innovació docent.
5. Mantenir la ràtio més adequada entre professors i estudiants en l'àmbit dels grups de pràctiques.

Infraestructura

En tot procés educatiu cal considerar la funcionalitat, l'ús i la satisfacció del conjunt de les infraestructures de què disposa la titulació, sense oblidar el tema de seguretat i prevenció de riscos. Aquest apartat, a més del model d'avaluació, disposa, com a punt de partida d'anàlisi, de publicacions editades per AQU Catalunya, com ara el *Marc general per a l'avaluació dels serveis, les instal·lacions i els equipaments a l'abast dels estudiants*¹ i l'*Informe transversal dels serveis bibliotecaris*.²

Resultats de l'avaluació

Els indicadors considerats en la valoració de les instal·lacions i les infraestructures es classifiquen en dos grups: l'específic (aulari, espais de pràctiques, sales d'estudi i altres instal·lacions d'ensenyament) i el general (biblioteca, noves tecnologies, seguretat i conservació, restauració o copisteria).

Els comitès interns i externs coincideixen a donar una valoració de «molt adequades» al conjunt de les instal·lacions i les infraestructures específiques i generals de la UPF i de la UdL. De la UPF, cal destacar l'equipament de les aules, la biblioteca o el fet d'haver estat pionera en algunes decisions adoptades en l'àmbit de les TIC.

L'aulari de la UB i la UdG és valorat com a «poc adequat». Tot i la millora, amb relació a l'avaluació de fa cinc anys, la UdG destaca la manca de disponibilitat del suport multimèdia necessari a les aules i la saturació de l'aula d'informàtica. La UB assenyala, dins de l'aulari, la permanència excessiva de barracons prefabricats.

Entre «adequades» i «molt adequades» són les valoracions expressades per totes les universitats pel que fa a instal·lacions i infraestructures, com són la biblioteca i les noves tecnologies.

La seguretat i la conservació de les instal·lacions reben diferents valoracions. La valoració òptima de la UPF contrasta amb la sensació de vulnerabilitat de la UdL, o la valoració de «poc adequada» a la URV o de «gens adequada» a la UdG i la UB.

Els serveis de caràcter general (restauració, copisteria, etc.) reben una valoració, llevat de la UPF («adequats»), entre «poc adequats» (UB, UdL i URV) i «gens adequats» (UdG).

¹ AQU CATALUNYA (2003) *Marc general per a l'avaluació dels serveis, les instal·lacions i els equipaments a l'abast dels estudiants*. Barcelona: AQU Catalunya.

² AQU CATALUNYA (2002) *Informe 2001. Procés d'avaluació de la qualitat del sistema universitari a Catalunya. Informe transversal dels serveis bibliotecaris. Volum II*. Barcelona: AQU Catalunya

Propostes de millora

Parlar de millores generals presenta una certa dificultat, ateses les diferents realitats i valoracions que hi ha hagut entre les universitats. Podem dir que les respostes han de ser específiques, d'acord amb la realitat de cada universitat. Hi ha recomanacions encaminades a millorar la ventilació, la il·luminació o la climatització, la disponibilitat de nous equipaments (canons de vídeo, ordinadors portàtils, etc.), els problemes d'aparcament, la creació d'espais per a la recerca i la gestió, o l'adaptació del mobiliari (cadires mòbils) a una docència més participativa. Malgrat tot, sembla que la seguretat i la conservació de les instal·lacions i els serveis de caràcter general, com ara la restauració i la copisteria, es presenten com a indicadors comuns de millora.

Relacions externes

Davant del futur Espai europeu d'educació superior (EEES), les relacions externes es presenten com una de les referències més significatives de la titulació de Dret. La mobilitat de l'alumnat i el professorat, les relacions de la universitat, el centre, la titulació de Dret a escala nacional i internacional (xarxes), i el marc d'actuació professional dels graduats (convenis), juntament amb el grau de satisfactorietat que hi ha entre els participants, són indicadors rellevants d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

El grau de participació en xarxes d'ensenyaments semblants d'àmbit internacional és satisfactori i divers en la majoria d'universitats. Tenim exemples de participació a l'European Law Faculties Association, ELFA (UPF i URV), a xarxes definides en el marc del programa Sòcrates/Erasmus, en el qual estan agrupats la majoria dels estats membres de la Unió Europea (UdG), o iniciatives a la Xarxa Temàtica sobre Regulació, Drets Fonamentals i Globalització, una xarxa constituïda, a més de la UPF i de la UB, per altres universitats espanyoles i europees, amb una participació especial de les facultats d'Econòmiques i Ciències Polítiques i Sociologia.

La mobilitat del professorat es valora de manera satisfactòria a la UPF, la UB i la URV. No és satisfactòria a la UdG (no hi ha establert una mobilitat que es pugui considerar estable) i a la UdL (malgrat que es donen estades curtes a universitats italianes i alemanyes). Tot i que la mobilitat del professorat és constant, algunes universitats entenen que la proporció encara no és significativa, atès que la càrrega docent de moltes àrees de coneixement no permet dur a terme estades de recerca de llarga durada.

En el darrer quinquenni, la mobilitat i la satisfactorietat de l'alumnat en altres universitats en règim d'intercanvi està valorada entre «positiva» i «molt positiva». Malgrat això, i segons l'opinió d'alguns comitès externs, cal buscar les estratègies necessàries per augmentar-ne la dinamització. Encara que hi ha convenis bilaterals a totes les universitats, la mobilitat s'ha desenvolupat bàsicament per mitjà del programa Sòcrates/Erasmus (països de la Unió Europea) i del programa Sicue/Sèneca (centres universitaris espanyols). Cal indicar que les dificultats expressades en diferents comitès (intern-extern) són de tres tipus: dificultats idiomàtiques, quantia de les beques Sòcrates (molt reduïda per poder viure un temps en un altre país) i normativa d'homologació (dificultats en el sistema de convalidació i d'equivalència de les qualificacions amb la resta de les universitats).

Propostes de millora

1. Continuar desenvolupant accions que augmentin el nombre d'alumnes que facin estades en altres centres, ja sigui millorant la informació i la conscienciació de la importància que té un intercanvi, o possibilitant una política universitària eficaç d'ajuts i subvencions a alumnes i professors.
2. Incrementar el nombre de convenis i emprendre tot tipus d'estratègies per potenciar acords de mobilitat amb facultats d'altres continents, molt especialment dels Estats Units, el Canadà, Mèxic i Amèrica Llatina, com també estudiar les estratègies que ens permetin promoure programes de doble titulació.
3. Proposar una política clara sobre la manera de resoldre la qüestió lingüística amb relació als estudiants en mobilitat, i pensar en la possibilitat d'incorporar a la docència l'oferta d'assignatures amb llengua anglesa.
4. Crear els mecanismes necessaris que ens permetin fer una valoració adequada dels resultats dels diferents convenis de col·laboració.
5. Impulsar, d'acord amb les exigències que comporta l'EEES, la mobilitat del professorat com a estratègia per emprendre iniciatives futures de màsters, postgraus o doctorats europeus.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Un altre dels aspectes que incideixen en la credibilitat de l'ensenyament de Dret en l'àmbit nacional i en el de l'EEES és la presència d'una planificació fiable i vàlida que acrediti la gestió de la qualitat dels estudis. Ens referim, entre altres, a aspectes com ara la participació de la titulació en processos d'avaluació de la qualitat, plans estratègics, comissions de seguiment i estratègies per conèixer la satisfacció dels estaments que intervenen en la titulació de Dret.

Resultats de l'avaluació

Si bé totes les facultats tenen un pla estratègic, cal destacar les facultats que disposen d'un pla estratègic propi, com són la UdG, la UdL i la URV. La UB i la UPF, malgrat que no disposen d'un pla específic, tenen diferents documents directores com ara contractes programa, plans de millora docent, plans d'actuacions, etc.

La coordinació docent de la titulació mereix, per part de gairebé totes les universitats, una valoració adequada. La coordinació que es duu a terme a diversos nivells destaca la participació d'òrgans com ara el Consell d'Estudis, la Comissió Acadèmica del Centre i la Junta de Facultat. També mereix una atenció especial la participació de les àrees de coneixement i de càrrecs com ara el cap d'estudis i el coordinador de curs. Malgrat que els programes de les assignatures s'aproven als departaments, universitats com ara la URV demanen un seguiment més exhaustiu sobre la complexitat que comporta una bona coordinació.

El disseny i l'adequació de procediments de gestió de la titulació s'han elaborat d'acord amb les indicacions generals dels òrgans de govern de cada universitat i la política seguida per la facultat i els departaments de la titulació. Per aquest motiu, és imprescindible evitar qualsevol disfunció i assegurar la claredat de les respectives competències de gestió que hi pugui haver en diferents organismes. Com a exemple, caldria assenyalar la col·laboració necessària entre centre i departaments.

Tot i que el nivell de participació dels diferents col·lectius en la gestió de la titulació és valorat com a «adequat» per la majoria d'universitats, cal dir que universitats com ara la UdL i la URV manifesten la necessitat de revisar l'adequació dels nivells actuals de participació. Mereix una atenció especial el nivell de participació dels estudiants en determinades facultats, ja que en alguns casos és del tot simbòlica.

Si ens referim als procediments més utilitzats per conèixer la satisfacció dels agents, hem de dir que, malgrat que la valoració de quatre universitats és d'«adequada», en algunes facultats els procediments són informals o inexistents. Universitats com, per exemple, la URV i la UdG fan referència al fet que agents com ara el PAS i el professorat no tenen procediments, tret de consultes *ad hoc* que periòdicament es duen a terme sobre el funcionament general del centre. Cal dir també, però, que en l'àmbit del Departament de Dret de la UPF es valora una experiència coneguda com a SAM (suggeriments d'accions i millora), que fa possible que els membres del departament facin arribar tot tipus de comentaris als seus responsables, ja sigui de manera presencial o telemàtica. El procediment que ha estat esmentat en tots els informes és el qüestionari que els alumnes fan per avaluar el professorat, i ha estat qüestionat per alguna universitat com ara la UdL («enquesta de valor orientatiu i millorable») i la UdG («el procediment de l'enquesta té problemes, com ara la falta de representativitat»).

Les polítiques d'innovació i ajuts a la docència reben una valoració satisfactòria. Es reconeix l'esforç dels instituts de ciències de l'educació (ICE) per l'oferta de cursos sobre noves metodologies i noves tecnologies, com també les convocatòries del DURSI, adreçades a aquesta finalitat. Actualment hi ha un interès progressiu motivat pel nou escenari de Bolonya i per la necessitat d'apostar per la innovació i la qualitat de la docència.

Finalment, cal destacar la coincidència gairebé unànime a totes les facultats a valorar com a «poc adequats» els mecanismes i les polítiques d'avaluació i d'incentivació del professorat, una valoració que està lleugerament millorada si ens referim a les polítiques de formació i de desenvolupament professional, malgrat que s'han valorat entre «adequades» i «poc adequades».

Propostes de millora

1. Crear, d'acord amb la realitat de cada centre, una comissió o un organisme d'innovació i millora docent que permeti canalitzar, conèixer i difondre les actuacions que duen a terme professors de la titulació en l'àmbit de la innovació docent.
2. Aconseguir una descentralització més gran de les polítiques de planificació i gestió de recursos humans i incentivació de la qualitat i la innovació docents.
3. Buscar estratègies de participació per part de tots els agents de la comunitat universitària, amb motiu de la realitat del nou espai europeu. Pel que fa a l'alumnat, es proposa recuperar i dinamitzar la figura del delegat de curs a fi de fomentar la seva participació en la gestió de la titulació.
4. Establir mecanismes orientats a conèixer la satisfacció dels agents que intervenen en la titulació. Millorar, d'acord amb la realitat de cada centre, la utilitat i la viabilitat de l'avaluació docent que duen a terme els estudiants.

5. Revisar i millorar tant les polítiques i els mecanismes d'avaluació i incentivació del professorat com les de formació i desenvolupament professional.

Pel que fa al grau de coneixement i consens de la comunitat universitària i a la pertinència dels objectius institucionals amb relació al perfil, hem de dir que hi ha un consens a fer una valoració adequada.

Programa de formació

Perfil de formació

Parlar d'un perfil de formació és constatar un conjunt de referents formatius que la titulació ha elaborat i ha redactat després de la discussió i el consens intern previs i amb la col·laboració d'agents externs propers a la titulació. En el perfil, la titulació planteja diferències que hi pot haver amb altres titulacions afins. Té interès valorar la coherència entre el perfil de formació i els objectius institucionals.

Resultats de l'avaluació

La valoració que es fa del grau de desenvolupament sobre l'estructura del perfil de formació, com poden ser les competències específiques i transversals, no té, en general, una resposta del tot satisfactòria. Es destaca la necessitat de donar la millor formació jurídica base, ateses les diverses opcions professionals de la llicenciatura.

Quant a l'ús de referents acadèmics i professionals d'àmbit nacional i internacional, com també al grau d'adequació del perfil a les demandes acadèmiques i professionals, els resultats presenten una coincidència notable i valoren adequadament aquests ítems. Aquesta coincidència també es dona a l'hora de valorar la participació dels diferents agents interns i externs en la definició del perfil. Es destaquen les aportacions de l'Administració pública, oficines judicials, registres, bufets d'advocats, col·legis professionals, magistratura, notariat, empreses, etc. En alguns casos s'ha deixat constància documentada d'aquesta participació.

Propostes de millora

La presència del model de Bolonya és una evidència difícil d'ignorar. Ens referim a la necessitat de redefinir el perfil i les seves competències, d'acord amb les noves exigències, com poden ser els ECTS. Entre altres, s'ha proposat replantejar els itineraris, el pràcticum final, la docència pràctica o les pràctiques externes. Altres propostes pensen en la necessitat d'una participació eficaç de l'estudiant o en la introducció d'assignatures en anglès.

Programa de formació

Tot i que de vegades es consideren sinònims els termes programa de formació i pla d'estudis, cal puntualitzar que el programa de formació engloba el pla d'estudis i parteix de la definició del perfil de formació que es pretén que assoleixin els graduats. El programa de formació posa l'atenció en la concepció o l'orientació de la formació i reflecteix l'esperit de la institució. El pla d'estudis es fixa més en l'estructura del currículum (crèdits, cicles, etc.) i en els components disciplinaris (matèries).

Resultats de l'avaluació

L'estructura dels plans d'estudis respon a un perfil generalista. Està distribuïda en dos cicles amb un total de 300 crèdits (UPF, UB, UdG i UdL) i 306 crèdits (URV). Estan publicats al BOE en les dates següents: UB (17-07-1993), UPF (20-02-2000), UdG (27-09-2000), UdL (22-04-1993) i URV (18-03-2003).

Taula 13. Distribució de crèdits teòrics i pràctics segons tipologia d'assignatures

	1r cicle				2n cicle			
	Troncals (t/p)	Obligatòries (t/p)	Optatives (t/p)	Lliure conf. (t/p)	Troncals (t/p)	Obligatòries (t/p)	Optatives (t/p)	Lliure conf. (t/p)
UB	86,5/41,0	3,0/1,5	3,0/1,5	9,0/4,5	64,0/42,5	7,0/5,0	10,0/5,0	11,0/5,5
UPF	80,5/41,0	4,0/6,5	-/-	-/-	71,5/42,5	-/-	-/-	-/-
UdG	102,0/33,0	-/-	-/-	-/-	76,5/28,5	-/-	18,0/9,0	22,0/11,0
UdL	84,0/24,0	-/-	-/-	-/-	66,0/35,5	9,0/4,0	32,0/15,5	21,0/9,0
URV	109,5/54,0	3,0/1,5	12,0/6,0	-/-	33,0/28,5	-/-	18,0/9,0	-/-

(t/p): (crèdits teòrics/crèdits pràctics)

Taula 14. Distribució de crèdits segons tipologia d'assignatures

	Troncals	Obligatòries	Optatives	Lliure configuració
UB	234 (78,0%)	16,5 (5,5%)	19,5 (6,5%)	30,0 (10,0%)
UPF	235,5 (78,5%)	10,5 (3,5%)	24 (8,0%)	30 (10,0%)
UdG	240,0 (80,0%)	-/-	27,0 (9,0%)	33,0 (11,0%)
UdL	209,5 (70%)	13,0 (4,0%)	47,5 (16,0%)	30,0 (10%)
URV	225 (74%)	4,5 (1%)	45,0 (15%)	31,5 (10%)

És evident l'alt percentatge de la troncalitat que hi ha en tots els plans d'estudis. Així doncs, la mitjana en percentatges de les cinc universitats és: 76,1% (troncalitat), 3,5% (obligatorietat), 10,9% (optativitat) i 10,2% (lliure configuració).

La durada dels cursos, a diferència de la UPF (trimestral), és semestral. Els criteris que valoren els itineraris curriculars, expressats en els informes, es poden agrupar en dos grups:

- Hi ha un primer grup on les universitats expliciten els seus itineraris —UPF (3), UdG (5) i URV (3)— i en fan una valoració entre «molt adequada» i «adequada».
- En un segon grup, la valoració és «poc adequada» (UB) o no hi ha valoració, a causa que els itineraris no estan explicitats (UdL).

El grau de definició dels elements estructurals (objectius, continguts, metodologia, avaluació, recursos documentals, etc.) dels programes de les assignatures és valorat com a «molt adequat» (3/5) i «adequat» (2/5).

La publicitat i la difusió del perfil de formació i dels programes de les assignatures estan perfectament garantides a totes les universitats catalanes, ja sigui en suport de paper o informàtic. Tenim exemples com ara Campus Global (UPF), La Meva UdG (UdG) i EduStance (URV), o els webs respectius de la UB i la UdL. Tot i que no sembla que, en general, hi hagi una guia docent específica per als estudiants del primer any, sí que cal destacar diferents activitats que es donen específicament a cada universitat. Activitats com ara les de la UdG i la URV són valorades molt adequadament.

Si ens referim a la valoració que donen els professors i els estudiants del programa de formació, cal dir que la satisfactorietat del professorat és «molt adequada» (1/5) i «adequada» (4/5). Quant a satisfacció de l'estudiant, podem observar una certa dispersió: «molt adequada» (UPF), «adequada» (UB i URV) i «poc adequada» (UdG i UdL).

Propostes de millora

Sembla que l'excessiva troncalitat dels plans d'estudis incideix en la seva optativitat, un aspecte que cal revisar, igual que la part més pràctica dels estudis. Una segona línia de millora està relacionada amb la posada en marxa del sistema de crèdits europeu. A més de definir les competències, caldrà definir el crèdit segons el treball exigint a l'alumne, un moment especialment indicat perquè les àrees de coneixement duguin a terme una revisió del nombre de programes que tenen algunes assignatures i una coordinació eficaç que eviti possibles reiteracions en els programes.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Decisions com ara l'oferta de places, els grups teòrics i pràctics, l'enfocament del procés d'ensenyament/aprenentatge, l'orientació i el seguiment, i les activitats complementàries són alguns dels apartats que planteja aquest capítol.

Organització educativa

És evident que un dels apartats que cal considerar són els aspectes organitzatius que fan possible la qualitat del desenvolupament d'un ensenyament. Indicadors com ara la distribució docent al llarg de la setmana, la mida dels grups, les matèries que s'imparteixen diàriament, la consideració dels estudiants que treballen o repeteixen, l'equilibri entre la dimensió dels grups de teoria i els de pràctica, l'organització de les pràctiques i la satisfacció de l'alumnat i el professorat tenen un interès especial.

Resultats de l'avaluació

Ja sigui en horaris de matí o de tarda, es constata una adequació positiva del calendari i l'horari a la tipologia de l'alumnat (és significatiu el percentatge d'alumnes que treballen). Qüestions com ara la setmana blanca o verda, el període d'exàmens, l'inici del curs el 15 de setembre, etc., són temes de reflexió plantejats en algunes universitats. Cal destacar l'abundant informació que reben els alumnes referent a l'organització de l'ensenyament, ja sigui en suport de paper, informàtic o presencial, en totes les facultats.

Una de les evidències més significatives que cal destacar en la majoria de les facultats és l'estructura de l'organització, que s'ajusta a la preparació prèvia de l'alumnat. A més d'accions propedèutiques o compensatòries, s'ha de destacar l'anomenat curs, semestre o assignatura zero. L'experiència que s'ha dut a terme a diferents facultats dona un balanç molt positiu, de manera que hi ha un interès per incrementar i millorar aquest tipus d'acció. Cal dir que el contingut i la temporalitat d'aquestes accions varien d'acord amb les realitats i els objectius institucionals.

La valoració que en fan els comitès, referent a la mida dels grups de teoria i de pràctica a primer curs, és entre «molt adequada» i «adequada», llevat de la Universitat de Barcelona, que en fa una valoració «poc adequada».

En l'àmbit de l'organització, l'orientació i la supervisió del pràcticum extern, i la seva valoració, podem afirmar que en la majoria de les facultats són «molt adequades». Aquestes valoracions es veuen afavorides per enquestes adreçades als estudiants, de les quals es desprenen uns resultats satisfactoris. D'aquestes pràctiques cal destacar les accions dels tutors (intern i extern), els convenis o les col·laboracions entre diferents institucions amb capacitat normativa o d'aplicació i interpretació de l'ordenament jurídic, com també la informació i la documentació lliurades per tal de fer un seguiment adequat de les tasques, les valoracions, les observacions i les incidències de les pràctiques. La UdG, tot i que té una oferta notable de pràctiques externes (administracions, estudis jurídics, empreses, institucions, notaries, bufets, etc.), en fa una valoració «gens adequada», en la qual presenta una sèrie de punts que conviden a la reflexió i la millora del pràcticum extern.

Cal destacar tres nivells de satisfactorietat des de l'organització de l'ensenyament: la dels tutors de pràctiques externes / pràcticum, la del professorat i la de l'alumnat. En primer lloc, pel que fa als tutors de pràctiques externes, la valoració de la UPF, de la UB i de la URV és entre «molt adequada» i «adequada», una valoració que contrasta amb la de la Universitat de Lleida («poc adequada») i la de la UdG («gens adequada»). En tots dos casos, es planteja la necessitat de revisar i millorar l'acció externa.

Aquesta proporció es manté igual si ens referim a la satisfactorietat del professorat. L'adequada satisfactorietat del professorat a la UB, la UPF i la URV és contrastada amb una satisfacció «poc adequada» de la UdG i la de la UdL. A totes dues universitats es fan propostes de millora.

En tercer lloc, podem afirmar que gairebé en totes les universitats l'alumnat fa una valoració satisfactòria sobre l'organització docent. Només la UB, que en fa una valoració «poc adequada», aclareix que la seva valoració no és tant per l'organització docent en sentit estricte com per la dificultat de solucionar certes qüestions, com són la divergència metodològica, l'heterogeneïtat en els criteris de qualificació, etc.

Propostes de millora

Curiosament, malgrat que hi ha indicadors valorats de manera «poc adequada» o «gens adequada», el nombre de propostes de millora plantejades pels diferents comitès són poques o gairebé inexistents. En general, s'apunta la necessitat de continuar les accions zero, atendre un perfil d'estudiants que vulgui comptabilitzar els seus estudis amb una determinada activitat laboral, enfortir l'ensenyament dels crèdits pràctics d'assignatura o de les pràctiques externes, fer grups reduïts per poder garantir una bona docència, o establir dissenys d'organització basats en les noves metodologies.

Metodologia

La unitat bàsica de la metodologia docent la trobem en cada una de les assignatures del pla d'estudis i en el context general de la titulació. Així doncs, encara que els programes de les assignatures són la font inicial d'estudi, les diferents accions metodològiques tenen un interès especial en la informació referida a l'ús de les TIC, a una determinada cultura i participació en projectes d'innovació docent, a l'ús dels serveis bibliotecaris o a la satisfacció dels seus principals actors, és a dir, alumnat i professorat.

Resultats de l'avaluació

Malgrat que s'observa que les cinc universitats fan una valoració entre «molt adequada» i «adequada» de tots els indicadors de la metodologia docent (només hi ha una excepció), aquestes valoracions no estan avalades a la UPF, la UdG, la UdL i la URV per la taula del protocol 5 referent a la «Metodologia docent de la titulació», una taula que sol·licita dades sobre els programes de les assignatures, el tipus de metodologia docent, la presencialitat, els mitjans de suport de la docència i els mètodes d'avaluació. Només la Universitat de Barcelona presenta resultats empírics en tots els apartats demanats en la taula 5.

Si bé l'adequació de la metodologia als objectius docents es valora de manera «molt adequada» i «adequada» en totes les universitats, quan ens referim al grau de satisfacció que hi ha entre el professorat i els estudiants amb relació a la metodologia docent utilitzada, cal dir que la satisfacció de tots dos estaments és coincident a la UdG; a la UB i la URV, la satisfacció del professorat supera la de l'alumnat, però a la UPF i la UdL, l'alumnat està més satisfet que el professorat.

Quant al paper que tenen dins de la metodologia docent el coneixement i l'ús dels recursos dels serveis bibliotecaris o el material d'estudi i de consulta, ja sigui a primer curs o en la titulació, la valoració és la que es comenta tot seguit. En el primer cas, totes les universitats fan una valoració «adequada» o «molt adequada» del paper dels serveis bibliotecaris. Del material d'estudi i de consulta, ja sigui a primer curs o en tota la titulació, les valoracions són entre «molt adequades» (URV i UPF) i «adequades» (UdG, UdL i UB).

Finalment, pel que fa al grau d'introducció de les noves tecnologies en la docència, per bé que la UPF, la URV i la UdL en fan una valoració entre «adequada» i «molt adequada», podem dir que les valoracions de la UdG i la UB són «poc adequades». De fet, quan es pregunta a l'alumnat de la UdG sobre si el professor fa una utilització adequada dels recursos audiovisuals i/o informàtics a classe, la valoració que es fa està per sota de la mitjana de la seva universitat. A la UB, malgrat que els estudiants valoren les noves tecnologies en la docència positivament i que el professorat dona una qualificació de 2,21 (sobre 4 punts), l'indicador és valorat pel Comitè d'Avaluació Interna (CAI) com a «poc adequat», encara que s'ha produït una millora considerable i molt remarcable pel que fa al quinquenni anterior, sobretot en la utilització de determinats instruments com són els dossiers electrònics.

Referent al grau d'innovació en les metodologies docents, tot i que les universitats en fan una valoració, no sempre està argumentada. La UB en fa una valoració «poc adequada» sense cap argumentació. La valoració de «molt adequada» de la UPF només fa al·lusió a la necessitat d'incrementar el finançament i el reconeixement institucional de les tasques de millora. La UdL fa esment de l'esforç del professorat. De la valoració «poc adequada» de la UdG es desprèn la presència important de classes magistrals en la docència, sense altres combinacions docents, com també el pes de l'avaluació final si es compara amb l'avaluació continuada. Per acabar, la valoració «adequada» de la URV està argumentada en fets com ara la distinció Jaume Vicens Vives a la qualitat en la docència universitària durant el curs 2002-2003 i la incorporació de la metodologia PBL (aprenentatge basat en problemes) en diverses assignatures amb vista al curs acadèmic 2004-2005.

Propostes de millora

1. Atès que falta informació referent a la metodologia docent, una millora seria la revisió i l'actualització de les dades que es proposen en la taula 5 («Metodologia docent de la titulació»), del protocol indicat en el model d'avaluació. Dades sobre el tipus de metodologia docent (classe magistral, exposició oral, tutoria, treballs, etc.), el tipus de presencialitat, o els mitjans de suport a la docència o els mètodes d'avaluació (proves escrites, treballs, etc.) poden ser pautes per revisar l'activitat metodològica docent.
2. Hi ha un consens generalitzat a afirmar que les propostes de millora i de canvi en la utilització de les noves tecnologies i metodologies en la docència estaran determinades per les directrius sobre l'adequació i l'adaptació a les exigències de l'Espai europeu d'educació superior (EEES).
3. Una altra de les propostes de millora plantejades és promoure la participació del professorat en convocatòries per a la millora i la innovació docent que alternin noves estratègies amb la classe magistral.
4. Així mateix, convé fomentar processos d'autoavaluació i avaluació continuada, ja que incentiva els hàbits d'aprenentatge, millora la participació de l'alumnat a classe i facilita l'obtenció de millors resultats a les avaluacions.
5. La reducció d'estudiants grup/classe és un dels aspectes que cal considerar si es vol atendre adequadament la diversitat i la renovació pedagògica.

Acció tutorial i d'orientació

L'acció tutorial i d'orientació és un dels apartats més importants, ja sigui per la incidència que té en el procés d'aprenentatge dels alumnes o pel que fa a la renovació de la docència plantejada des de l'EEES. Entenent que no ens referim a una acció concreta i determinada del professorat, l'acció tutorial i d'orientació dels estudiants hauria de respondre a un pla clarament establert des del centre i la universitat. El coneixement del nivell de participació i de motivació o la idoneïtat del personal poden ser alguns dels indicadors d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Les valoracions, certificades pels comitès intern i extern, estan entre «molt adequades» i «adequades», referent a les accions d'orientació i de suport que els estudiants reben a les facultats de Dret. Aquesta valoració es fa extensible si ens referim al perfil de les persones que intervenen en les accions esmentades. Realitats com ara el Servei d'Atenció a la Comunitat Universitària (SACU) de la Universitat Pompeu Fabra, el Programa de suport semipresencial (PSS) de la Universitat de Barcelona, la satisfacció de l'alumnat de la Universitat de Girona en relació amb la bona informació, l'assessorament rebut o el fet d'haver estat ben atesos, la figura de l'assessor curricular de la Universitat de Lleida i l'assignatura zero (complement de formació tutorial de la Universitat Rovira i Virgili) són algunes de les evidències que avalen les valoracions que s'han esmentat més amunt.

Pel que fa a l'adequació de l'organització de la tutoria a les necessitats i les característiques de l'alumnat de primer curs, cal dir que algunes experiències no van donar els resultats esperats. La valoració de «molt adequada» acreditada a la UPF i la UdL i d'«adequada» a la URV contrasta amb una valoració de «poc adequada» a la UB i la UdG. La posada en marxa del Programa d'acció tutorial a la UB durant el curs 2001-2002, amb èxit el primer any, va anar defallint fins al curs 2003-2004. La UdG proposa que el curs Introducció a l'estudi de Dret per als estudiants de primer curs sigui reforçat mitjançant la creació d'un sistema de tutorització individualitzat (previst en el pla bilateral entre la Facultat de Dret i la UdG).

En la valoració de l'adequació de l'organització de la tutoria a les necessitats i les característiques de la resta de l'alumnat, també observem el contrast entre un primer grup d'universitats amb una resposta «adequada» (UPF, UdG i UdL) i un altre grup que expressa una «poca adequació» (URV i UB). Malgrat la valoració de «gens d'adequació» que fa la UB en aquest indicador, cal dir que el centre participa en els programes d'atenció a l'alumnat que té problemes específics que requereixen un tracte especial. En aquest sentit, s'ha d'esmentar el programa «Fem via», que facilita la integració d'estudiants amb alguna discapacitat física o sensorial.

L'extensió i la intensitat de les accions per facilitar la inserció professional dels estudiants és «adequada» a la UdL, la UB i la UPF. Amb aquesta finalitat, podem destacar l'Oficina d'Inserció Laboral de la UPF, el cicle de Sortides Professionals o la borsa de treball de la UB, i les conferències o tallers que es fan en cada curs acadèmic a la UdL sobre inserció laboral. Tot i la valoració «poc adequada» que fa la URV d'aquest indicador, cal dir que l'actual servei de borsa de treball es pot millorar amb la creació d'una borsa de treball pròpia de la Facultat de Ciències Jurídiques, un projecte que en aquests moments és prioritari. La UdG proposa que es revisin les accions d'inserció professional previstes a partir del sistema de pràctiques externes i de la borsa de treball, a fi de millorar-ne el servei.

Respecte als resultats sobre la satisfacció que hi ha entre el professorat i els estudiants pel que fa a l'acció tutorial i d'orientació, ens trobem amb tot tipus de respostes. Coincideixen en una valoració «adequada» el professorat i els estudiants de la UdG. Aquesta coincidència també es dona, però en una valoració «poc adequada», a la UB. La valoració es reparteix entre «adequada» i «poc adequada» (professorat/estudiants) a la UPF i «molt adequada» i «adequada» (professorat/estudiants) a la UdL. Finalment, una altra de les alternatives possibles és la de la URV, en la qual la satisfacció «molt adequada» del professorat contrasta amb la de «poc adequada» del seu alumnat.

Propostes de millora

Siguin quins siguin els resultats, en totes les universitats es manifesta la necessitat de millorar-los, i encara més davant del repte de l'EEES. Revisar i implantar programes d'acció tutorial, potenciar estratègies que facin possible un seguiment més individualitzat dels estudiants de primer curs, reflexionar sobre les accions relacionades amb la inserció laboral i millorar-les, atendre els mecanismes que transmetin la informació de manera cada vegada més eficaç, etc., són alguns dels punts sol·licitats en les diferents propostes de millora presentades en els informes interns i externs d'avaluació.

D'una manera més específica, també es planteja la necessitat d'intensificar la formació pedagògica del professorat i d'avaluar-ne l'evolució i la millora.

Activitats curriculars complementàries

La formació dels estudiants de Dret no es pot circumscriure a un pla d'estudis limitat en l'obligatorietat i l'optativitat curricular. Cal proporcionar a la formació de l'estudiant l'oportunitat d'oferir unes determinades activitats complementàries que donin respostes concretes a necessitats reals. Ens referim a ofertes relacionades amb els idiomes, la informàtica, les TIC, els treballs en equip, les habilitats d'expressió oral, escrita, de comunicació i relació interpersonal, com també a activitats relacionades amb l'ètica i els valors del futur graduat en els estudis de Dret.

Resultats de l'avaluació

Quan parlem de mecanismes de planificació de les activitats curriculars complementàries, ens referim a un conjunt ampli i genèric d'activitats que poden cobrir àmbits com ara llengües estrangeres, informàtica i activitats culturals, que tenen com a finalitat un debat ètic, axiològic o social. Els crèdits de lliure elecció són l'expressió d'aquest tipus d'activitats. Malgrat que la valoració que es fa a la UdG, la URV i la UPF és «positiva» i que la que es fa a la UdL i la UB és «deficient», sembla que les activitats proposades no es poden entendre en el sentit més estricte com a complements de formació acadèmica. Cal recordar que la normativa d'aquestes activitats està regulada per la mateixa universitat.

Respecte a les accions específiques de caràcter compensatori a primer curs, la valoració és «positiva» a les universitats, excepte a la UdG, que en fa una valoració «deficient», ja que l'únic programa de caràcter compensatori a primer curs és Introducció a l'estudi de Dret, un programa que s'hauria de poder completar amb cursos relacionats amb l'oratòria, l'elaboració de treballs individuals i en equip, o les tècniques per poder argumentar i criticar els textos jurídics.

El grau de satisfacció del professorat i de l'alumnat pel que fa a l'oferta i el desenvolupament d'activitats curriculars complementàries presenta resultats diferents. L'únic resultat (positiu) coincident entre professorat i alumnat es dona a la UPF. De la resta de resultats, tenim que el professorat de la URV en fa una valoració «positiva» i l'alumnat, «deficient», i a les altres tres universitats (UdG, UB i UdL), la valoració «positiva» és de l'alumnat, mentre que la del professorat és «deficient». Les crítiques del professorat se centren en el fet que a la majoria de cursos només s'exigeix una presència física per aconseguir els crèdits (que contrasta amb l'exigència d'un cert treball i esforç de les altres assignatures) o en la facilitat que se'ls dona per obtenir els crèdits amb independència de la importància que té l'activitat en la seva formació.

Propostes de millora

1. Agrupar les activitats amb criteris temàtics —per exemple, de caràcter humanístic, foment de les habilitats comunicatives, etc.— seria una de les propostes per millorar la planificació de les activitats complementàries.
2. Redefinir el concepte de crèdit lliure amb la intenció que tingui un caràcter més relacionat amb l'ensenyament que s'imparteix. Exigir el compliment d'uns requisits mínims per a tots els cursos de lliure elecció i fer públic el sistema d'avaluació, amb la qual cosa s'impedeix que l'assistència dels estudiants sigui l'únic requisit per superar el curs.
3. Donar més marge a la facultat amb l'objectiu específic d'organitzar cursos i seminaris adreçats a superar les mancances educatives especials que s'hagin detectat a fi de millorar les habilitats professionals que es considerin fonamentals.

QUALITAT DELS RESULTATS

Aquest capítol dona resposta a dos grans apartats. En primer lloc, es valoren els plans, les estratègies i els procediments emprats per poder certificar els resultats. I, en segon lloc, es valoren els resultats de la formació (immediats i mediats) des d'una perspectiva acadèmica, professional i personal.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

La qualitat dels resultats passa per l'ús coherent d'unes estratègies d'avaluació adequades. Cal destacar el grau de coherència que hi ha entre el plantejament dels objectius, les estratègies metodològiques d'ensenyament aplicades, les estratègies avaluatives utilitzades i els resultats aconseguits. La normativa d'avaluació, les estratègies i els procediments utilitzats o les proves usades són alguns dels elements que donen contingut. La disponibilitat del *Marc general per a l'avaluació dels aprenentatges dels estudiants*,³ publicat per AQU Catalunya (2003), ha estat un referent essencial per a l'avaluació d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Estratègies d'avaluació

Es posa de manifest que en totes les universitats la informació sobre la reglamentació i les estratègies d'avaluació és a l'abast dels alumnes, i es valora positivament l'accés que tenen els alumnes al web. És evident la necessitat d'aplicar nous mètodes d'avaluació d'acord amb noves propostes d'aprenentatge. De manera progressiva, l'avaluació continuada s'està aplicant cada cop més, tot i que el nombre d'alumnes en certes assignatures comporta un entrebanc difícil de superar. El professorat, malgrat que considera necessària l'adequació de noves formes d'avaluació, també expressa la conveniència d'una coordinació eficaç en l'aplicació de les diferents estratègies avaluatives.

Resultats acadèmics

Per als resultats acadèmics disposem de les dades de l'últim curs abans de l'inici de l'avaluació de la titulació, és a dir, el curs 2002-2003. Els indicadors que s'han de considerar són la taxa d'èxit (total de crèdits aprovats / crèdits presentats x 100) durant la primera i la segona convocatòria del primer curs, del primer cicle, del segon cicle i de l'ensenyament de Dret. L'estudi segueix els mateixos criteris pel que fa al rendiment (total de crèdits aprovats / crèdits matriculats x 100) de la titulació avaluada.

Els indicadors emprats per a l'estudi de la graduació són: el nombre de titulats, la taxa d'eficiència (total de crèdits previstos en el pla d'estudis / mitjana dels crèdits matriculats pels estudiants que han finalitzat els estudis x 100), la durada mitjana dels estudis per titulat, la taxa de graduació i la mitjana de qualificació de totes les universitats avaluades.

³ AQU CATALUNYA (2003) *Marc general per a l'avaluació dels aprenentatges dels estudiants*. Barcelona: AQU Catalunya.

**Taula 15. Taxa d'èxit. Taxa de rendiment (assignatures obligatòries: 1r curs, 1r cicle, 2n cicle i ensenyament)
Curs 2002-2003**

	1r curs			1r cicle		
	Èxit 1a convocatòria	Èxit 2a convocatòria	Rendiment	Èxit 1a convocatòria	Èxit 2a convocatòria	Rendiment
UB	57%	36%	28%	63%	55%	38%
UPF	60%	62%	64%	66%	64%	70%
UdG	58%	35%	43%	69%	42%	45%
UdL	63%	45%	43%	64%	60%	41%
URV	65%	73%	40%	62%	60%	42%
	2n cicle			Ensenyament		
	Èxit 1a convocatòria	Èxit 2a convocatòria	Rendiment	Èxit 1a convocatòria	Èxit 2a convocatòria	Rendiment
UB	76%	66%	58%	68%	57%	44%
UPF	86%	78%	87%	74%	68%	77%
UdG	76%	63%	63%	70%	50%	52%
UdL	78%	73%	56%	71%	66%	48%
URV	75%	67%	65%	72%	66%	58%

Podem observar un augment progressiu en la taxa d'èxit de les universitats avaluades, des de la primera convocatòria a primer curs fins al final dels estudis. La progressió de la taxa d'èxit s'inicia amb el 60,3%, de la primera convocatòria a primer curs, continua amb el 64,6%, que correspon al final del primer cicle, i acaba amb el 78,2%, al final del segon cicle.

Com a resultats en la taxa de rendiment, tenim una mitjana del 43,4% a primer curs, mentre que al final del primer cicle els resultats són del 47,2%. El rendiment observat al final del segon cicle ha estat del 65,8%. La millora és evident.

Quant a l'ensenyament, els resultats referents a la taxa d'èxit han estat, per al curs 2002-2003, del 71% (en primera convocatòria) i del 61,2% (en segona convocatòria). El rendiment ha estat del 55,8%.

Resultats de graduació

Taula 16. Nombre de titulats. Taxa d'eficiència (del curs 1998-1999 al curs 2002-2003)

	Nombre de titulats					Taxa d'eficiència				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
UPF	218	227	241	221	217	93%	92%	89%	88%	89%
UB	555	634	611	632	465	76%	73%	72%	71%	71%
UdG*	111	128	12	1	3	87%	82%	73%	89%	69%
UdL	101	114	90	87	89	82%	80%	79%	81%	81%
URV	76	68	73	103	86	85%	83%	79%	77%	80%

*Ponderació de la durada dels estudis dels titulats del pla 1993 i del pla 2000

Taula 17. Durada mitjana d'estudis per titulat. Taxa de graduació. Evolució 1998-2003

	Durada mitjana d'estudis per titulat					Taxa de graduació				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
UPF	4,4	4,5	4,6	4,7	4,6	74%	64%	69%	58%	53%
UB	6,4	6,9	7,1	7,1	7,3	13%	14%	14%	13%	11%
UdG*	5,0	5,5	6,7	6,0	4,1	13%	-	-	-	-
UdL	5,8	6,0	6,3	6,1	6,7	21%	-	-	-	-
URV	5,2	5,3	5,8	6,0	5,7	27%	-	14%	-	20%

*Ponderació de la durada dels estudis dels titulats del pla 1993 i del pla 2000

Taula 18. Mitjana de qualificació. Evolució 1998-2003

	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
UPF	1,65	1,64	1,62	1,61	1,60
UB	1,44	1,42	1,44	1,42	1,45
UdG	1,50	1,40	1,40	1,60	1,40
UdL	1,50	1,50	1,40	1,60	1,60
URV	1,52	1,50	1,51	1,48	1,54

Pel que fa al nombre de titulats, cal dir que, durant els cinc cursos indicats, el nombre de titulats varia entre els trams següents (màxim/mínim): UPF (241/217), UB (634/465), UdL (114/87) i URV (103/68). La UdG recull dades diferents, ja que es va iniciar un nou pla d'estudis el curs 2000-2001.

Durant els cinc cursos, les universitats han aconseguit una taxa d'eficiència del 90,2% (UPF), el 72,6% (UB), el 79,4% (UdG), el 80,6% (UdL) i el 80,8% (URV), és a dir, un resultat global del 80,72%.

Respecte a la mitjana d'estudis per titulat, la UPF gairebé es manté estable durant els cinc anys (4,4/4,7). A la UB, la progressió és creixent (6,4/7,3). La UdG presenta un augment des del 1998 fins al 2001 (5,0/6,7) i baixa en els dos cursos següents (cal recordar l'inici d'un pla d'estudis). Les dues universitats restants també presenten un augment en la mitjana d'estudis per titulat: UdL (5,8/6,7) i URV (5,2/5,7).

Finalment, i pel que fa als resultats de graduació, cal dir que les mitjanes de graduació de les universitats catalanes durant els cinc cursos estudiats han estat: UPF (1,62), UB (1,43), UdG (1,46), UdL (1,52) i URV (1,51).

Propostes de millora

Els comitès interns i externs de les universitats confirmen la necessitat d'orientar les propostes de millora caps als aspectes següents:

1. Revisar el compliment de la normativa d'avaluació, pel que fa a la informació de les proves, els criteris d'avaluació i els processos de revisió.
2. Coordinar (entre professors, àrees de coneixement i departaments) models, mètodes i criteris d'avaluació, amb l'objectiu de reduir al màxim la percepció que hi pot haver, en alguns casos, una manca d'equitat.
3. Prestar una atenció especial als criteris d'avaluació del pràcticum de la titulació. Definir les funcions del coordinador de curs/cicle.
4. Donar suport a noves iniciatives docents, especialment en el disseny i la implantació de programes d'avaluació contínua, a fi de conèixer i valorar millor l'activitat duta a terme pels estudiants.
5. Continuar l'estudi i l'adopció de mesures per millorar la taxa d'abandó, les normes de permanència, el grau de compromís i l'exigència als alumnes.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

És evident la importància que les reformes dels actuals estudis universitaris donen als resultats professionals. Així doncs, cal que ens fixem en aquelles estratègies que ens permeten acreditar si els nivells de la formació professionalitzadora produeixen els efectes desitjats. Evidències com ara l'estudi d'inserció professional, fet l'any 2001 per AQU Catalunya, i les taules proposades en el model d'avaluació de la titulació, referents a la «Taxa d'inserció laboral» i la «Qualitat de la inserció laboral», fan que la informació sigui del tot significativa.

Resultats de l'avaluació

Els resultats d'avaluació expressats en els informes manifesten que hi ha una absència de dades significatives sobre la inserció laboral dels llicenciats en Dret i, a la vegada, que les estratègies d'avaluació dels resultats professionals no són les adequades. Cal destacar accions com ara la borsa de treball de la URV, malgrat que no es fa un seguiment dels graduats, i l'Observatori de Graduats de la UdL.

Les aportacions de la UdL, la URV i la UdG manifesten resultats professionals satisfactoris, ja sigui pel que fa al nivell i la qualitat de la inserció laboral o pel que fa a l'opinió dels graduats. Indicadors com ara les distincions i el reconeixement públic dels graduats, els resultats d'avaluacions externes i l'opinió de les empreses expressen una falta de dades significatives. La valoració global que els estudiants fan de la formació rebuda i de l'adequació d'aquesta formació a les necessitats professionals és de «satisfactòria» a la UdL i de «prudent» a la UdG i la URV. La UB no en fa cap valoració. La valoració de la UPF referent a les estratègies d'avaluació és de «molt adequades», i referent als resultats, de «molt satisfactoris».

Quant a la taxa d'inserció laboral, l'estatus d'una mostra de 586 a la subàrea de Catalunya ens ha donat els resultats següents: ocupats amb experiència (el 32,94%), ocupats sense experiència (el 51,02%), aturats amb experiència (el 9,73%) i aturats sense experiència (el 6,31%).

Pel que fa al grau de satisfacció que els graduats de Dret tenen amb el treball, els resultats (en una escala de l'1 al 7) per universitats són: UPF (5,56), UB (5,34), URV (4,91), UdL (4,69) i UdG (5,61). La puntuació del SUC és del 5,46.

Propostes de millora

Hi ha una necessitat manifesta i generalitzada de fer un pla de seguiment dels graduats, amb mitjans tècnics i financers suficients, en el qual, a més de conèixer la realitat dels graduats, també puguem saber l'opinió dels corresponents àmbits socials i professionals. També cal buscar les estratègies que permetin promoure una participació més gran dels agents externs en la valoració dels assoliments professionals dels graduats. La revisió de les classes pràctiques en la docència és una altra de les propostes considerades, d'acord amb els resultats presentats.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals (competències transversals)

Incloure el desenvolupament personal en la formació universitària, malgrat que pot resultar controvertit, és un repte nou que pot ser considerat un valor afegit en la proposta de les perspectives de qualitat de l'ensenyament superior. Tot i l'enquesta sobre la inserció laboral dels graduats, impulsada per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, alguns centres encara no disposen d'evidències suficients i prou sistematitzades. La dimensió personal és un factor que cada cop està més valorat.

Resultats de l'avaluació

Malgrat que la UdG i la UdL valoren les estratègies d'avaluació dels resultats personals com a «gens adequades», hem de dir que la seva reflexió planteja una falta de documentació sobre el pla d'avaluació, com també la manca de processos i instruments per avaluar els assoliments personals dels graduats. Tot i que aquesta opinió també es posa de manifest a la UB i a la URV, aquestes universitats no fan una valoració de les estratègies d'avaluació.

El document *Avaluació interna de la transició al mercat laboral* (maig de 2004) permet a la UdL fer una valoració satisfactòria dels resultats obtinguts com a resum general. La UdG manifesta la necessitat d'aconseguir més informació dels indicadors plantejats, com també de millorar els resultats obtinguts.

Nivell i adequació de la formació

Segons la taula 15 del model d'avaluació, i d'acord amb una escala de l'1 (competència gens assolida) al 7 (competència molt assolida), la valoració del nivell i de l'adequació de la formació obtinguda per les facultats de Dret, amb relació a determinades competències, és la següent:

- Competències acadèmiques (formació bàsica i pràctica)
- Competències interpersonals (expressió oral i escrita, treball en equip i lideratge)
- Competències instrumentals (gestió i instrumentals)
- Competències cognitives (presa de decisions, pensament crític, raonament quotidià i creativitat)

Taula 19. Percepció del graduat respecte l'assoliment de competències transversals

Competències	Universitats públiques catalanes	UPF	UB	URV	UdG	UdL
Formació teòrica	4,81	5,23	4,59	4,35	4,95	-
Formació pràctica	2,79	3,34	2,27	3,20	2,43	-
Expressió oral i escrita	3,97	4,40	3,68	4,06	3,70	-
Treball en equip	3,29	4,12	2,76	3,52	3,01	-
Lideratge	2,90	3,58	2,38	3,13	2,86	-
Gestió	3,45	4,18	2,96	3,75	3,14	-
Instrumentals	2,65	3,58	2,11	2,32	2,56	-
Presa de decisions	3,71	4,33	3,47	3,59	3,28	-
Pensament crític	4,20	4,47	3,94	4,94	4,14	-
Raonament quotidià	4,15	4,63	3,67	4,44	4,14	-
Creativitat	3,17	3,32	2,71	3,38	3,49	-

Taula 20. Percepció del graduat respecte a l'adequació de la formació en relació al lloc de treball

Competències	Universitats públiques catalanes	UPF	UB	URV	UdG	UdL
Formació teòrica	4,28	4,67	3,99	3,92	4,66	-
Formació pràctica	3,53	4,28	3,01	3,50	3,96	-
Expressió oral i escrita	5,27	5,71	5,00	5,41	5,38	-
Treball en equip	4,45	5,06	4,10	4,63	4,33	-
Lideratge	4,25	5,05	3,78	4,69	3,97	-
Gestió	5,05	5,53	4,75	5,44	4,64	-
Instrumentals	4,52	4,94	4,04	5,09	4,59	-
Presa de decisions	5,19	5,73	4,71	5,59	5,28	-
Pensament crític	5,09	5,63	4,76	4,88	5,22	-
Raonament quotidià	5,11	5,39	4,82	4,75	5,00	-
Creativitat	4,46	4,61	4,25	4,56	4,63	-

Propostes de millora

1. Atesa la novetat que comporta l'avaluació del desenvolupament personal, es planteja la necessitat de trobar la manera d'incardinar l'aprenentatge i l'avaluació de valors transversals en la formació de l'ensenyament de Dret amb el perfil professionalitzador.
2. Les propostes miren d'aconseguir que les universitats disposin de les estratègies d'avaluació necessàries i que es millorin aquelles competències que s'han valorat per sota del 4.
3. Cal destacar la importància que té incloure en els nous plans d'estudis (EEES) les competències proposades: acadèmiques, interpersonals, instrumentals i cognitives.

Pedagogia

a la Universitat de Autònoma de Barcelona

INTRODUCCIÓ

L'avaluació de l'ensenyament de Pedagogia de la UAB (llicenciatura de Pedagogia) forma part del programa d'avaluacions de 2004. El Comitè d'Avaluació Interna de la universitat (format per sis professors, una estudiant i dos membres del PAS) va finalitzar la fase d'avaluació interna el setembre de 2004, mentre que el Comitè d'Avaluació Externa (constituït per dos professors externs al sistema universitari català, un director d'una escola catalana i un expert en avaluació) va lliurar el seu informe l'abril de 2005.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria: tant el procés intern com l'extern. Com a element de millora, el comitè extern apunta la necessitat d'augmentar la participació de la comunitat acadèmica relacionada amb l'ensenyament en el procés d'avaluació. En qualsevol cas, l'informe d'avaluació elaborat pel comitè intern de la universitat constitueix un diagnòstic acurat per a la millora de l'ensenyament i la seva adaptació a l'EEES.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

L'ensenyament de Pedagogia s'ofereix, a més de la UAB, a la UB, la UdG (com a segon cicle), la URV i la URL. El pes de la UAB en nombre d'alumnes és relativament important i se situa en segon lloc pel que fa a aquest aspecte.

La posició estratègica de la titulació a la UAB des del punt de vista intern presenta com a elements positius l'existència d'un cos docent consolidat i disposat, de manera general, a desenvolupar el procés d'innovació que comporta l'Espai europeu d'educació superior. Tot i això, hi ha la percepció entre el professorat de Pedagogia que l'ensenyament no disposa del mateix reconeixement, en l'àmbit de la universitat, que el que reben altres ensenyaments. Hi ha la percepció que la dicotomia entre «ciències i lletres» i entre recerca i docència va en detriment de la posició de l'ensenyament de Pedagogia.

Des d'una perspectiva més externa, cal dir que l'ensenyament presenta una inserció laboral bona, malgrat que hi ha hagut un lleuger retrocés d'oportunitats en camps professionals tradicionalment associats al pedagog. La creació del col·legi professional i la valoració positiva dels graduats respecte de l'ensenyament són també factors positius.

Tot i l'esforç fet d'adaptació a les noves demandes socials i professionals, l'avaluació externa considera que l'ensenyament hauria de continuar avançant en aquesta direcció. S'apunta també la necessitat de projectar l'ensenyament més enllà del sistema educatiu.

Taula 1. Dades generals de la Universitat Autònoma de Barcelona. Curs 2002-2003

	Pedagogia, UAB
Alumnes totals a l'ensenyament	438
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	2.054
Alumnes totals matriculats a la universitat	31.943
Alumnes de cicle llarg a la universitat	24.766
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la universitat	1,4%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de cicle llarg de la universitat	1,8%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la titulació a Catalunya	21,3%

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament.

El resultat de l'avaluació externa, en aquesta dimensió, és favorable, mentre que la interna és més crítica.

Taula 2. Notes de tall. Pedagogia a la UAB. Evolució 1998-2003

	Via d'accés PAU				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
Nota de tall	5,99	6,05	6,02	5,54	nd
Nota de tall equivalent *	-	-	nd	nd	nd

* El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta més baixa) i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés d'acord amb aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

nd: dada no disponible

Font: DURSI

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2002-2003

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Pedagogia, UAB	80	195	2,44%	nd	nd	100

Places ofertes a Catalunya (curs 2000-2001): 370
 Demanda en 1a opció a Catalunya: 274
 nd: dada no disponible
 Font: DURSI

Taula 4. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Pedagogia, UAB	29,5	48,7	12,8	60,8	21,5	6,3	nd	nd	nd

Via d'accés FP									
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Pedagogia, UAB	0	0	2,3	0	0	2,6	0	0	7,6

nd: dada no disponible
 Font: DURSI

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa constata una presència elevada d'estudiants que compatibilitzen estudis i treball. Aquesta situació limita la dedicació acadèmica d'alguns estudiants, en particular els del torn de tarda. Tot i que hi ha un percentatge d'estudiants que accedeixen a la titulació en segona o tercera opció de selectivitat, la satisfacció amb l'ensenyament és bona.

Com a elements de millora, l'avaluació subratlla la necessitat de millorar el coneixement del perfil i les característiques de l'alumnat de primer curs. Això facilitaria l'adequació metodològica i el disseny d'accions específiques que permetrien millorar el rendiment acadèmic. També cal una millora en la definició de les característiques que han de reunir els nous estudiants per accedir a l'ensenyament, la qual cosa afavoriria la millora de la preparació prèvia dels estudiants.

Professorat

Aquest apartat valora si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i les característiques de la titulació.

Taula 5. Plantilla de l'ensenyament (percentatge de participació en la docència per categories). Curs 2000-2001

	CU	TU	CEU	TEU	Associat	Altres	Ajudants
1r curs	1,7%	23,7%	-	-	53,8%	20,8%	-
1r cicle	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
2n cicle	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
Total	4,5%	52,4%	0,3%	0,7%	32%	1,5%	8,6%

nd: dada no disponible

Font: UAB

Resultats de l'avaluació

El perfil del professorat de l'ensenyament és adequat per oferir un ensenyament de qualitat. Així mateix, el nombre de professors respon correctament al nombre d'estudiants matriculats. D'altra banda, la proporció de professorat estable amb relació al contractat es troba en els mateixos paràmetres que el conjunt de la universitat. El perfil del professorat cobreix un ampli espectre d'especialitzacions dins del camp de la pedagogia, la qual cosa permet als estudiants conèixer orientacions diferents i variades.

L'avaluació també constata l'existència de professors amb una presència important en contextos pedagògics estatals i internacionals.

Com a elements de millora, l'avaluació recomana una adequació de la formació del professorat novell, malgrat que ja es duen a terme algunes experiències interessants en aquest sentit. També hi ha una necessitat de coordinar millor les activitats del professorat, tant les de tipus intern com les que es deriven de projectes externs.

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació posa de manifest que les condicions de l'aulari no són adequades. Les cadires no són mòbils i el mobiliari és, en general, antic i poc flexible. D'altra banda, l'acústica i la visibilitat dins de les aules no és bona, i la dotació de recursos és insuficient.

La biblioteca rep una valoració favorable per part d'estudiants i professors, tot i que cal ampliar el fons bibliogràfic. També es consideren adequades les sales de pràctiques i les aules d'informàtica, encara que en el moment en què es dediquen a la docència queden justes a causa del nombre d'alumnes per grup.

Si bé els alumnes valoren positivament la plataforma virtual de la universitat, l'avaluació externa assenyala una escassetat de recursos de gestió que, a partir de bases de dades compartides, faciliti i integri la informació disponible a estudiants, professors i personal d'Administració i Serveis.

Finalment, l'avaluació detecta la necessitat d'una àmplia millora dels serveis de copisteria i restauració.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i la qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'Administració, les empreses i les institucions. Ambdós comitès concorden a valorar-les com a poc satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

Tant l'avaluació interna com l'externa han centrat la seva anàlisi en l'àmbit de les relacions internacionals, que és justament l'aspecte més feble d'aquest apartat. El baix coneixement de llengües del professorat i de l'alumnat limita clarament les oportunitats per a la realització de projectes internacionals, la participació en xarxes internacionals i la mobilitat acadèmica de professors i estudiants.

Com a millora s'assenyala la necessitat de canalitzar els contactes interpersonals per mitjà de convenis i programes institucionals i reforçar les estructures que facilitin les relacions internacionals.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i d'estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments adreçats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes. En aquest apartat, la valoració del comitè extern és de poc adequada.

Resultats de l'avaluació

Si bé el pla estratègic de la facultat està formulat de manera adequada pel que fa a l'ensenyament de Pedagogia, l'avaluació externa constata, però, que l'ensenyament no disposa d'un sistema intern de garantia de la qualitat.

Des del punt de vista docent, l'avaluació també detecta una manca de coordinació entre el professorat. Això comporta que, amb més o menys intensitat, hi hagi una repetició de continguts entres diferents assignatures.

Propostes de millora

L'avaluació recomana establir procediments per millorar la coordinació docent.

La infraestructura docent de l'ensenyament també fa necessària l'actuació per adequar les aules, els seus equipaments i alguns dels serveis adreçats a estudiants i a la comunitat acadèmica.

Caldria desenvolupar un sistema de garantia de la qualitat per a l'ensenyament.

És interessant dur a terme les accions necessàries per fomentar les relacions internacionals de l'ensenyament.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària. Ambdós comitès valoren aquesta dimensió com a poc satisfactòria. Això és degut, en part, al fet que l'actual pla d'estudis es va elaborar en un moment en què la descripció dels perfils de formació no era una pràctica generalitzada.

Resultats de l'avaluació

El perfil de formació de l'ensenyament pateix d'una fragmentació del pla d'estudis i de la limitada optativitat. L'avaluació constata que l'actual pla no dóna resposta als perfils professionals existents, en la mesura que no té en compte determinades sortides i competències professionals. L'avaluació posa de manifest que els estudiants perceben un excés de continguts adreçats al perfil escolar, mentre que hi ha escassetat de matèries relacionades amb altres àmbits no escolars com ara el sociolaboral. D'altra banda, i respecte de les competències professionals, l'avaluació detecta una necessitat de reforçar la identitat professional del pedagog a mesura que es va cursant l'ensenyament.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició i la difusió d'aquests programes. La valoració d'aquest àmbit ha estat favorable per part de l'avaluació interna, mentre que l'avaluació externa el qualificava de poc adequat, bàsicament per la necessitat d'actualitzar-lo en la línia apuntada anteriorment.

Taula 6. El programa de formació

Pedagogia, UAB	
Publicació al BOE	16-10-1993
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	220
<i>Teoria</i>	179,5
<i>Pràctica</i>	140,5
Crèdits optatius (b)	68
Crèdits de lliure elecció	32
Total	320
Grau mínim de practicitat obligatòria	30,5%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	23
Oferta de crèdits optatius propis (a)	101
Relació d'optativitat (a/b)	1,48
Projecte final de carrera / pràcticum	No/Sí
Pràctiques en empreses	No
Font: UAB	

Resultats de l'avaluació

L'avaluació mostra que el programa de formació que s'imparteix és valorat desfavorablement per part del professorat i de l'alumnat. De fet, el programa no respon adequadament a les noves demandes professionals. A més, hi ha una fragmentació excessiva d'assignatures, la seva ponderació al llarg dels cursos és poc adequada, i els itineraris d'especialització no es poden dur a terme correctament per l'escassa optativitat.

Propostes de millora

Entenent que l'actualització del programa de formació està associada a la transformació dels ensenyaments universitaris per adaptar-se a l'EEES, l'avaluació externa recomana una millora en la coordinació docent del professorat de cadascun dels cursos de l'ensenyament mentre no es dugui a terme l'actualització.

La renovació del programa hauria d'anar acompanyada d'una definició del perfil de formació de l'ensenyament, que caldria establir amb la participació d'agents externs.

Finalment, es recomana fer un esforç més gran pel que fa a l'actualització dels continguts de la guia docent.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. Si bé l'avaluació externa qualifica com a satisfactori aquest punt, l'avaluació interna és més crítica i opina que presenta una situació poc adequada.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació interna assenyala l'organització del pràcticum com a punt fort de l'ensenyament, amb una millora de la seva gestió i un augment de la xarxa de centres que hi participen. L'avaluació externa, que considera aquest element com a molt important en la qualitat de l'ensenyament, creu necessari millorar elements com ara la varietat de centres, les tasques dutes a terme pels estudiants, el seguiment d'aquestes tasques i la coordinació entre universitats i centres.

Dit això, s'observa que l'ensenyament té una organització horària poc adequada. Les hores de permanència al centre per atendre cursos són excessives, la qual cosa dificulta els espais necessaris per a l'aprenentatge autònom dels estudiants. D'altra banda, estudiants i professors consideren l'existència de classes de 150 minuts com a poc satisfactòria.

L'organització docent a primer curs també demana una millora que permeti augmentar el rendiment acadèmic dels estudiants.

Taula 7. Distribució dels alumnes en la titulació. Curs 2002-2003

Pedagogia, UAB	
Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs	
<i>Teoria</i>	nd
<i>Pràctica</i>	nd
Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs	
<i>Teoria</i>	nd
<i>Pràctica</i>	nd
Mitjana d'alumnes per grup de 1r cicle	
<i>Teoria</i>	nd
<i>Pràctica</i>	nd
Mitjana d'alumnes per grup de 2n cicle	
<i>Teoria</i>	nd
<i>Pràctica</i>	nd
Alumnes totals	438
Alumnes equivalents a temps complet	362
nd: dada no disponible	
Font: UAB	

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència.

Resultats de l'avaluació

Les estratègies docents utilitzades per l'ensenyament són variades. Aquesta afirmació té elements positius, pel fet que les exposicions magistrals es combinen, entre altres, amb treballs en grup, debats i tècniques de *role playing*. Cal fer notar, però, que hi ha diferències entre professors a l'hora d'innovar o actualitzar els continguts de les seves assignatures.

D'altra banda, malgrat que hi ha una incorporació progressiva de noves metodologies i noves tecnologies en la docència, els estudiants consideren necessària una coherència més gran dels mètodes docents, en particular pel que fa a la dinàmica entre la teoria i la pràctica.

L'avaluació constata també que hi ha diferències entre els torns de matí i de tarda, a causa probablement del nombre d'estudiants a classe.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants). L'avaluació ha considerat aquest àmbit com a adequat.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació constata el compliment dels horaris de tutoria per part dels professors. A més, la disponibilitat per atendre els estudiants s'estén per mitjà del correu electrònic.

L'ensenyament ha posat en marxa un programa d'acollida de nous estudiants. Així mateix, l'avaluació valora favorablement l'adequació de les tutories de primer curs. Tot i això, es detecta la necessitat d'una millora en l'organització de les tutories i en l'adequació d'aquestes tutories als estudiants dels altres cursos. L'avaluació recomana una definició consensuada sobre el desenvolupament de les tutories.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat, que ha estat valorat favorablement per part de l'avaluació externa.

Resultats de l'avaluació

La facultat proposa als alumnes activitats extracurriculars complementàries, que no són exclusives per als estudiants de l'ensenyament, sinó que estan obertes a tota la comunitat acadèmica de la facultat. El nombre i la qualitat de les activitats complementàries són notables, encara que la participació dels estudiants és escassa.

Propostes de millora

L'existència d'un horari llarg amb classes extenses, motivat, bàsicament, per la configuració de l'actual pla d'estudis, fa recomanable que en el procés de reformulació del pla es tingui en compte l'organització horària.

Cal accentuar la innovació de la metodologia docent aplicada a l'ensenyament, especialment tenint en compte l'orientació acadèmica de la titulació.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge. Tots dos comitès coincideixen a valorar ambdues dimensions de manera favorable.

Resultats de l'avaluació

Es valora positivament l'ús de diverses metodologies d'avaluació dels estudiants. Tot i això, els estudiants opinen que els exàmens finals tenen una preponderància excessiva amb relació al seu procés d'aprenentatge.

D'altra banda, es detecta la necessitat de millorar la definició i la transparència informativa dels criteris d'avaluació de les assignatures. També seria adequat un augment de la coordinació docent quant a l'encàrrec de diversos tipus de treball.

Els resultats acadèmics són generalment bons si prenem el nombre d'estudiants que superen les diferents matèries. Així mateix, la taxa de finalització dels estudis indica que el nombre d'estudiants que obté el títol a la fi dels quatre cursos és alt. Malgrat tot, l'avaluació interna apunta que la qualificació mitjana és moderada.

En canvi, la taxa d'abandó a primer curs és significativa, probablement a causa del nombre d'estudiants que accedeixen a l'ensenyament en segona o tercera opció de selectivitat.

Taula 8. Resultats acadèmics, curs 2001-2002

	Pedagogia, UAB
Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	69,6%
2a convocatòria	67,0%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	78,6%
2a convocatòria	68%
Taxa d'èxit en el 2n cicle	
1a convocatòria	87,2%
2a convocatòria	80,7%
Rendiment acadèmic	
1r curs	66,7%
1r cicle	73,3%
2n cicle	81,6%
Mitjana d'alumnes titulats (1998-1999 / 2002-2003)	74,8
Taxa de graduació	86%

Font: UAB

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten. Pel que fa al primer aspecte, l'avaluació detecta que l'ensenyament no disposa d'un mecanisme de seguiment de graduats que no sigui per mitjà d'enquestes generals dutes a terme per la universitat o AQU Catalunya. Tot i això, l'avaluació considera satisfactoris els resultats professionals obtinguts pels graduats.

Resultats de l'avaluació

Taula 11. Dades d'inserció laboral dels llicenciats en Pedagogia (promoció del 2001 enquestada el 2004)

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)	Percentatge funcions específiques de la titulació	Percentatge funcions universitàries (inclou les específiques)
Pedagogia UAB	171 (de 269)	88,2%	46,9%	59,4%	5,43	46,9%	59,4%
Pedagogia (universitats públiques de Catalunya)	34 (de 54)	93%	47,6%	48,8%	5,56	47%	67,26%

L'ensenyament disposa dels resultats de dos estudis d'inserció laboral en els quals s'ha enquestat la totalitat de graduats de Catalunya. La inserció laboral és, en general, bona. Malgrat que hi ha alguns valors d'ocupació per sota de la mitjana, cal dir que la valoració que fan els graduats sobre la formació rebuda en competències professionals específiques i genèriques es troba per sobre de la mitjana.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals (competències transversals)

Aquest punt, que té en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants com la satisfacció dels graduats amb relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal, no ha estat avaluat internament. L'avaluació externa constata l'absència d'estratègies en aquest àmbit.

AVALUACIÓ DE TITULACIONS

Àrea de Ciències de la Salut

Infermeria a la Universitat de Vic

INTRODUCCIÓ

L'avaluació de l'ensenyament d'Infermeria a la Universitat de Vic es va dur a terme durant el 2005 i forma part del programa d'avaluació d'AQU Catalunya de 2004. L'avaluació de l'ensenyament s'ha dut a terme satisfactòriament, tot i que l'avaluació externa assenyalava alguns elements de millora, com ara una representativitat més gran del professorat en el Comitè d'Avaluació Interna.

L'avaluació externa ha tingut un comitè format per dues professores d'Infermeria (una d'elles, directora de centre), una directora d'infermeria d'un hospital i una experta en garantia de qualitat universitària.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica de la titulació des del punt de vista intern s'ha valorat com a favorable. De fet, la titulació es troba consolidada en el centre i la universitat, amb un pes important pel que fa a nombre d'alumnes.

De totes maneres, cal posar de manifest que les dades de demanda reflecteixen un canvi molt significatiu a partir del curs 2001-2002. D'aquesta manera, la matrícula de nou ingrés, que per al curs 2000-2001 era de 115, va caure a 37 l'any següent. Respecte a la demanda en primera opció, el curs 2000-2001 era de 64 (PAU, 30; FP, 32; altres vies, 2), mentre que el curs 2001-2002 era de 27 (PAU, 14; FP, 11; altres vies, 2).

Malgrat que les dades que mostren les taules arriben fins al 2002-2003, aquesta informació, juntament amb l'obtinguda durant l'avaluació externa respecte a la situació del curs 2003-2004 i el curs 2004-2005, mostren un procés d'estabilització a partir del curs 2002-2003.

En canvi, des de la perspectiva externa, l'avaluació posa de manifest la feblesa de la titulació per atraure nous estudiants, si es compara amb les matrícules de centres homòlegs situats, per exemple, a Barcelona.

D'altra banda, el mercat laboral, que presenta una previsió expansiva, valora positivament els graduats d'Infermeria de la UVic, tot i que també es detecta una baixa participació de la titulació en xarxes professionals i científiques per part del professorat.

Taula 1. Dades generals de la Universitat de Vic. Curs 2002-2003

	Infermeria, UVic
Alumnes totals a l'ensenyament	197
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya (universitats públiques + UVic)	2.067
Alumnes totals matriculats a la universitat	3.641
Alumnes de cicle curt a la universitat	2.537
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la universitat	5,4%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de cicle llarg de la universitat	7,7%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la titulació a Catalunya	9,5%

Propostes de millora

Les propostes de millora que es formulen des del punt de vista estratègic van en la línia d'enfortir el lideratge i la cohesió del professorat de l'ensenyament i d'establir un pla de recursos humans amb un increment de la proporció de professors amb dedicació completa, la qual cosa també afavoriria la participació de l'ensenyament en xarxes professionals i científiques.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. Tant l'avaluació interna com l'externa consideren aquesta dimensió com a favorable.

Taula 2. Notes de tall. Infermeria a la UVic. Evolució 1998-2003

	Via d'accés PAU				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
Nota de tall	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Nota de tall equivalent*	-	-	-	-	-

*El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta més baixa) i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés d'acord amb aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

Font: DURSI

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2002-2003

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Infermeria, UVic	Sense límit	24	-	14	10	14

Places ofertes a Catalunya (curs 2001-2002): 1.580

Demanda en 1a opció a Catalunya: 1.512

Font: DURSI

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés (percentatges)

Via d'accés PAU									
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Infermeria, UVic	87,72%	10,53%	1,75%	68,42%	31,58%	-	95,45%	-	4,55%
Via d'accés FP									
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Infermeria, UVic	81,82%	18,18%	-	77,78%	11,11%	11,11%	75%	18,75%	6,25%

Font: DURSI

Resultats de l'avaluació

Com a elements positius, l'avaluació destaca la motivació dels estudiants de primer i la satisfacció pel que fa al compliment d'expectatives dels estudiants sobre la titulació, amb l'excepció del període de pràctiques clíniques, que consideren excessivament curt.

D'altra banda, tal com es pot observar en les dades anteriors, la demanda per estudiar l'ensenyament d'Infermeria a la UVic presenta una feblesa general, tant pel nombre d'estudiants com per la seva qualificació d'accés a la universitat. D'altra banda, l'entrada d'estudiants procedents de l'FP és elevada. Aquesta situació genera un perfil d'estudiants força heterogeni en la seva formació prèvia. Alhora, també es detecten certes manques de coneixements que dificulten el seguiment d'algunes matèries per part dels alumnes.

Finalment, l'avaluació detecta un percentatge elevat de no-assistència a classe que es deu a diversos factors. Un coneixement més acurat del perfil i les característiques dels estudiants per part del centre i del professorat permetria posar en marxa accions que incidissin positivament en el desenvolupament de l'ensenyament.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i les característiques de la titulació.

Resultats de l'avaluació

El perfil acadèmic del professorat quant a formació i experiència docent i professional és adequat, tot i que l'avaluació externa constata la necessitat de millorar les evidències sobre la composició i l'activitat del professorat del centre. Tampoc no queda clara l'activitat de recerca que el professorat duu a terme.

D'altra banda, el professorat rep una valoració molt positiva per part dels estudiants. Aquesta dada es relaciona també amb una motivació elevada del professorat.

Dit això, l'avaluació també detecta una necessitat de considerar les activitats acadèmiques, per tal de millorar la distribució dels encàrrecs que es fan al professorat, la seva coordinació i formació, etc. Així mateix, sembla convenient l'establiment d'incentius que responguin a l'activitat docent del professorat. La posada en marxa d'estratègies adequades en aquest àmbit permetria millorar la satisfacció del professorat.

Finalment, l'avaluació recomana establir espais de reflexió, coordinació i integració del professorat en l'ensenyament.

Taula 5. Plantilla de l'ensenyament (percentatge de participació en la docència per categories). Curs 2000-2001

	TEU doctor	TEU no doctor	Agregat no doctor	Associat doctor	Associat no doctor	Altres ajudants
1r curs	-	-	85%	2%	13%	-
Total	1,5%	3%	78%	-	16%	1,5%

Font: UVic

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals.

Resultats de l'avaluació

Les aules, tot i que amb certes mancances de suport multimèdia (ordinadors portàtils i canons de projecció), poden qualificar-se d'adequades. Tanmateix, el fet de compartir els espais amb altres titulacions dificulta la coordinació d'aquests espais i dels mitjans de suport multimèdia compartits.

Els espais per a les pràctiques de laboratori i les sales d'estudi tenen bones característiques i són suficients i adequats.

Les aules d'informàtica per a ús docent i de lliure accés per als alumnes estan ben equipades, però l'elevat nivell d'ús per a activitats docents dificulta l'accés dels alumnes per treballar-hi de manera individual. L'equipament informàtic per a l'ús dels professors, tant pel que fa al nombre com a l'adequació, s'ha de millorar.

Respecte a la biblioteca, les seves instal·lacions i el seu funcionament són satisfactoris, malgrat que l'avaluació externa considera que el fons específic destinat a Infermeria és millorable.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i la qualitat de les relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'Administració, les empreses i les institucions.

Resultats de l'avaluació

L'ensenyament té signats 49 convenis amb institucions sanitàries, tot i que no s'explicita quina incidència real tenen, i vuit convenis per fomentar l'intercanvi amb altres països.

L'acollida d'estudiants d'altres països és satisfactòria i se n'especifica la procedència. També és satisfactòria la valoració de la seva experiència que fan els estudiants que han participat en intercanvis; tanmateix, les xifres de participació en aquest àmbit són baixes.

La participació de l'ensenyament en xarxes internacionals és nul·la i la mobilitat del professorat cap a altres centres és baixa; per tant, es valora l'indicador com a poc favorable. Respecte del professorat, cal dir que és especialment poc satisfactori. Les causes de la baixa mobilitat semblen atribuïbles a la sobrecàrrega d'activitats del professorat i al fet que no es prevegi la possibilitat de la mobilitat en la planificació docent de la titulació.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i d'estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes.

Resultats de l'avaluació

La valoració d'aquest apartat és poc favorable, atès que no hi ha un pla estratègic específic per a la titulació o per al centre, malgrat que sí que hi ha un pla estratègic global de la UVic.

L'avaluació externa considera que la manca d'un pla específic de qualitat de la titulació o del centre, com també la insuficiència de dades de les actuacions que es fan, no permet fer una valoració positiva d'aquest punt.

Respecte de la coordinació docent, l'avaluació posa de manifest la necessitat d'emprendre mesures que millorin aquest aspecte, tant pel que fa a la relació teoria-pràctica com pel que fa als espais de coordinació i de treball en equip dels professors.

També es constata la necessitat de millorar el Pla de recursos humans, polítiques d'innovació i ajut a la docència, i els mecanismes d'avaluació, incentivació i desenvolupament del professorat.

Propostes de millora

Les propostes que l'avaluació fa arribar a la universitat per millorar la qualitat de l'ensenyament són variades. D'aquesta manera, es recomana establir un pla estratègic o pla de qualitat referit a la titulació, alhora que caldria disposar de procediments de seguiment dels objectius basats en indicadors.

Des del punt de vista de l'accés d'estudiants, se suggereix establir mecanismes, institucionalitzats, per compensar els dèficits de coneixements previs: seminaris de reforç, acció tutorial específica, etc. La universitat també hauria de facilitar informació sobre l'alumnat de nou accés al professorat.

En l'àmbit del professorat, se suggereix establir una política que prevegi: la revisió de les càrregues de treball segons dedicació docent i recerca; les tipologies de docència i dels grups de docència; els aspectes de formació permanent, i els sistemes de promoció i avaluació de resultats.

També es recomana cercar i planificar espais de reflexió, coordinació i integració del professorat implicat en l'ensenyament, i millorar la difusió i la informació dels programes de mobilitat entre l'alumnat, amb la garantia que arriba correctament, per mitjà de xerrades, jornades, informació escrita, etc.

Altres mesures relatives especialment a les infraestructures queden recollides anteriorment.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària.

Resultats de l'avaluació

La valoració que fan el professorat i els estudiants del grau de coneixement i consens amb relació al perfil de formació és bona.

El perfil de formació i els objectius generals estan descrits en el document «Fils conductors», que l'avaluació considera que representa un important punt de partida en la definició del perfil de formació i projecte docent de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut (EUCS). Tot i això, el fet que aquest document sigui del curs 1991-1992, juntament amb la manca d'indicadors que permetin avaluar la consecució dels objectius, fa pensar que es tracta principalment d'una declaració d'intencions que cal revisar.

Al mateix temps, caldria augmentar la participació dels diferents agents, interns i externs, en la definició del perfil de formació.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició i la difusió d'aquests programes.

Taula 6. El programa de formació

Infermeria, UVic	
Publicació al BOE	28-06-2001
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	184,5
<i>Teoria</i>	nd
<i>Pràctica</i>	nd
Crèdits optatius (b)	18
Crèdits de lliure elecció	22,5
Total	225
Grau mínim de practicitat obligatòria	nd
Nombre d'assignatures optatives ofertes	12
Oferta de crèdits optatius propis (a)	54
Relació d'optativitat (a/b)	3
Projecte final de carrera / pràcticum	Sí
Pràctiques en empreses	No
nd: dada no disponible	
Font: UVic	

Resultats de l'avaluació

El programa de formació està definit d'acord amb les directrius generals de la titulació i amb el pla d'estudis oficial. Tot i això, l'avaluació externa identifica algunes mancances, com ara la ubicació incorrecta d'algunes assignatures o continguts, d'acord amb el perfil i els objectius de la titulació.

També caldria analitzar la possible existència de buits de formació en algunes assignatures, principalment d'aspectes relacionats amb els canvis socials i professionals.

D'altra banda, l'avaluació posa de manifest la necessitat de millorar la informació dels programes de les assignatures, per exemple, sobre la metodologia d'aprenentatge i el pla de treball.

Propostes de millora

Es proposa desenvolupar l'estructura del perfil de formació, amb la participació d'agents, interns i externs.

Tenint en compte els informes referents als estudis d'Infermeria en el context de l'EEES, se suggereix millorar l'organització del pla d'estudis i la coordinació dels continguts.

Així mateix, es proposa incorporar a totes les assignatures la metodologia, el pla de treball i el sistema d'avaluació.

Finalment, es recomana elaborar un pla docent per a cada assignatura que prevegi: crèdits / hores de teoria i pràctiques clíniques de laboratori, i seminaris per professor i grup d'alumnes.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. L'avaluació qualifica com a satisfactori aquest punt.

Resultats de l'avaluació

L'organització de l'ensenyament amb relació a la tipologia d'estudiants que ingressen al centre es considera globalment favorable. En aquest sentit, els grups són reduïts i el calendari i els horaris s'adeqüen a les necessitats dels alumnes. Tot i això, l'avaluació detecta que aquesta organització tan centrada en les necessitats de l'estudiant sembla que no sempre respon als objectius d'aprenentatge i d'orientació establerts.

El fet que l'alumne de tercer curs pugui fer les pràctiques en un centre de la seva elecció i/o del seu lloc de procedència (Mallorca, Canàries, etc.) dona facilitats a l'estudiant, però alhora porta associats inconvenients importants pel que fa a la informació i l'anàlisi dels objectius, la supervisió i el seguiment dels alumnes i, especialment, el treball de reflexió i aprenentatge de la pràctica, i sobre la pràctica.

D'altra banda, la possibilitat de convalidar temps de treball laboral com a auxiliar d'infermeria per pràctiques de la titulació es valora negativament, tant pel fet que el treball com a auxiliar d'infermeria no correspon al perfil de formació d'Infermeria com pel missatge subjacent que implica aquest tipus de situació.

La part pràctica té un gran pes en els estudis d'Infermeria. L'avaluació considera que cal fer una profunda reflexió sobre el seu plantejament global, tant pel que fa a la qualitat com a l'organització.

Taula 7. Distribució dels alumnes en la titulació. Curs 2002-2003

	Infermeria, UVic
Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs	
Teoria	48
Pràctica	30
Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs	
Teoria	45
Pràctica	29
Mitjana d'alumnes per grup de l'ensenyament	
Teoria	44
Pràctica	26
Alumnes totals	197
Alumnes equivalents a temps complet	184
Font: UVic	

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència.

Resultats de l'avaluació

La valoració global d'aquest aspecte és favorable. La metodologia emprada és molt diversa i adequada als objectius de la titulació.

Tot i que la metodologia docent s'explica als alumnes a l'inici de curs, hauria de constar també en els programes de les assignatures.

Els professors i els estudiants, segons el resultat de les enquestes, es mostren satisfets, si bé els professors manifesten una manca de mitjans tècnics de suport a la docència.

Respecte al grau d'introducció de noves tecnologies en la docència, es detecta una necessitat de nous recursos que permetin activar-les, tot tenint present que el professorat té una elevada càrrega docent.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Posteriorment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants).

Resultats de l'avaluació

La valoració global de l'acció tutorial i d'orientació que rep l'estudiant és favorable. Malgrat les dificultats horàries i organitzatives, la disponibilitat i l'esforç del professorat i del cap d'estudis fan que els alumnes tinguin molta accessibilitat. Tot i això, convindria formalitzar l'acció tutorial.

L'aspecte menys adequat d'aquesta orientació són les accions per facilitar la inserció professional dels graduats. Malgrat que hi ha un servei de borsa de treball, no es disposa de dades suficients ni d'estudis d'inserció laboral que permetin fer una valoració fonamentada dels resultats aconseguits en aquest camp ni de l'adequació de les mesures implantades. D'altra banda, els estudiants consideren que el funcionament de la borsa de treball no és satisfactori.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Les activitats complementàries són principalment de caràcter informatiu, cultural i participatiu. Els professors i els estudiants enquestats es mostren satisfets amb les activitats culturals i les conferències organitzades per la titulació i el centre.

Tot i que hi ha una àmplia oferta d'activitats complementàries a les quals pot accedir l'estudiant, l'avaluació externa recomana una programació sistemàtica d'activitats complementàries per tal que puguin ser incorporades al currículum. Se suggereixen activitats que permetin desenvolupar habilitats transversals com ara la comunicació, el lideratge i l'aprenentatge de les noves tecnologies.

L'avaluació externa també proposa considerar una possible planificació específica d'activitats per a l'alumnat amb dificultats i/o necessitats educatives especials.

Pel que fa a les activitats i els crèdits de lliure elecció, no és possible fer-ne una valoració a causa de la manca de dades específiques sobre aquests aspectes.

Propostes de millora

L'avaluació recomana revisar i replantejar el criteri de convalidació de pràctiques per treball laboral, millorar el sistema d'organització i seguiment de les pràctiques clíniques (centres, supervisió, etc.), i revisar la realització d'algunes activitats fora dels objectius de les pràctiques.

També se suggereix revisar i completar els programes i la guia de l'estudiant.

En l'àmbit docent, l'avaluació recomana fomentar l'ús de la biblioteca i els recursos bibliogràfics, incorporar als objectius de gestió la introducció de noves tecnologies en la docència, i elaborar un programa d'acció tutorial integral.

Finalment, l'avaluació posa de manifest la necessitat de fer un seguiment de la inserció laboral dels titulats.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

Malgrat que la taxa d'èxit i la de rendiment acadèmic són molt bones, l'avaluació recomana fer un esforç per augmentar el percentatge d'estudiants que es graduen havent tingut experiències de formació a l'estranger.

La taxa d'abandó ha disminuït durant el període avaluat i ha passat del 23,62% durant el curs 1999-2000 al 12,5% durant el curs 2002-2003.

Si bé els professors i els estudiants valoren positivament les metodologies d'avaluació acadèmica i el nivell d'exigència, seria interessant fer una reflexió respecte als nivells d'exigència per valorar la relació entre el sistema d'avaluació continuada que incorporen moltes assignatures, l'alt rendiment aconseguit i la baixa assistència a classe constatada.

Els estudiants tenen informació respecte al sistema d'avaluació a la guia i pràcticament tots els programes de les assignatures donen informació sobre les metodologies d'avaluació emprades. Tot i això, l'avaluació opina que en alguns dels programes els criteris d'avaluació estan poc especificats. D'altra banda, no s'ha homogeneïtzat qui i com fa l'avaluació de l'alumne a les pràctiques clíniques.

Tot i que l'avaluació interna informa sobre l'oportunitat que tenen els estudiants d'opinar en les reunions periòdiques sobre avaluació, val a dir que aquestes reunions es mantenen entre els representants dels estudiants i els caps d'estudis o de departament, i no constitueixen l'espai òptim per a una participació d'aquest tipus.

Taula 8. Resultats acadèmics. Curs 2001-2002

	Infermeria, UVic
Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	85,5%
2a convocatòria	67%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	77,8%
2a convocatòria	65,7%
Taxa d'èxit en el 2n cicle	
1a convocatòria	90%
2a convocatòria	86,6%
Rendiment acadèmic	
1r curs	46,8%
1r cicle	45,9%
2n cicle	69,7%
Mitjana d'alumnes titulats (1998-1999 / 2002-2003)	20,8
Taxa de graduació (cohorte 1998-1999)	33,33%

Font: UVic

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten.

Resultats de l'avaluació

Si prenem en consideració les dades disponibles, que corresponen a una mostra telefònica dels graduats el curs 2002-2003 (elaborada per la pròpia universitat), els graduats en Infermeria de la UVic tenen una alta inserció laboral. Cal esmentar, però, que la precarietat laboral dels graduats és un aspecte preocupant i un punt feble que convé destacar, malgrat que no és una situació exclusiva del centre, sinó que es tracta d'un problema comú a la majoria de titulats en Infermeria dels darrers anys.

Respecte a l'opinió dels graduats sobre la qualitat de la formació rebuda, les dades són també de la promoció 2002-2003 i el 66% la considera satisfactòria.

Les empreses i les institucions sanitàries enquestades han manifestat també la seva satisfacció.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals (competències transversals)

Aquest punt, que té en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants com la satisfacció dels graduats amb relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal, no ha estat avaluat internament.

L'avaluació externa constata l'absència d'estratègies en aquest àmbit. Tot i que la valoració de l'avaluació constata la manca de referents en aquest àmbit, valora l'interès que tant l'equip de direcció com, especialment, els professors tenen per mantenir contacte amb els graduats i formalitzar un sistema per fer-ne un seguiment.

AVALUACIÓ DE TITULACIONS

Àrea Tècnica

Enginyeria Geològica a la Universitat de Barcelona i la Universitat Politècnica de Catalunya

INTRODUCCIÓ

Enginyeria Geològica és un ensenyament compartit per dues universitats, la Universitat de Barcelona i la Universitat Politècnica de Catalunya, més concretament, la Facultat de Geologia (UB) i l'Escola de Camins, Canals i Ports (UPC).

L'avaluació d'Enginyeria Geològica s'ha dut a terme en el marc del programa 2004 d'avaluacions d'AQU Catalunya, seguint la nova metodologia d'avaluació, que revisa aspectes referits a *inputs*, processos i resultats a partir d'una forta base d'evidències.

L'avaluació interna es va dur a terme al llarg del 2004. El Comitè d'Avaluació Interna estava constituït pel degà de la facultat, quatre professors (dos per cada universitat), dos membres del PAS (un per cada universitat) i dos estudiants. La visita del Comitè d'Avaluació Externa es va dur a terme entre els dies 20 i 22 d'abril de 2005 i l'informe definitiu es va lliurar l'1 d'agost de 2005. El Comitè d'Avaluació Externa estava constituït per dos acadèmics d'universitats de fora de Catalunya, un professional i una metodòloga d'avaluació.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria: tant el procés intern com l'extern. Destaca l'elevada implicació de la comunitat acadèmica (principalment per mitjà d'enquestes) en el procés. La mancança principal ha estat la no-disposició de referents externs —per tal com és l'únic ensenyament que ofereix aquesta titulació a Catalunya— i la baixa significació de les dades quantitatives referides als resultats acadèmics —per tal com les dades recullen els resultats de promocions que cursaven un pla d'estudis diferent en el moment de l'avaluació.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica d'Enginyeria Geològica es valora, des del punt de vista intern, amb relació a les dues universitats a les quals pertany, al nombre d'estudiants i al grau de suport institucional que rep el centre. Des d'un punt de vista extern, es valora la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: amb relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis.

Taula 1. Dades generals de la Universitat de Barcelona i la Universitat Politècnica de Catalunya. Curs 2002-2003

	UB	UPC
Alumnes totals a l'ensenyament		292
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya		292
Alumnes totals matriculats a la universitat	53.174	33.088
Alumnes de cicle llarg a la universitat	36.901	16.029
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la universitat	0,5%	0,9%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de cicle llarg de la universitat	0,8%	1,8%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la titulació a Catalunya		100%

Resultats de l'avaluació

Enginyeria Geològica és un ensenyament nou (el primer pla d'estudis és de 1990, com a títol propi) i ha tingut un desenvolupament veloç (quatre plans d'estudis en deu anys), que ha anat en la direcció de consolidar-lo dins de l'oferta formativa de totes dues universitats com una titulació homologada amb un perfil diferencial en el seu àmbit, la qual cosa posa en relleu l'elevat suport institucional de què ha gaudit la titulació al llarg de la seva curta història.

La titulació presenta un pes específic baix, pel que fa al nombre d'estudiants, en tots dos centres (vegeu la taula 1), però això no és valorat negativament per cap dels centres, ans al contrari, es valora positivament per la possibilitat d'un contacte més personalitzat amb els estudiants.

La posició estratègica de la titulació amb relació al seu context extern es valora de manera molt favorable pel que fa a la demanda laboral dels estudis, a causa de les noves normes legislatives i socials vinculades amb la titulació, que determinen una demanda més gran de graduats en Enginyeria Geològica. A més, la titulació manté contactes freqüents amb altres universitats estatals i europees. Per contra, el nombre d'estudiants que volen cursar els estudis (demanda acadèmica) és baix (vegeu la taula 3).

Propostes de millora

És necessari fer esforços per promoure i donar a conèixer aquesta titulació. Es recomana informar l'entorn productiu sobre quin és el perfil de formació dels titulats en Enginyeria Geològica, i fer saber als estudiants potencials que hi ha una demanda de professionals en aquest camp.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. Ambdós comitès coincideixen a valorar favorablement aquest perfil, un cop passada la fase selectiva.

Taula 2. Notes de tall. Enginyeria Geològica, UB-UPC. Evolució 1998-2003

	Via d'accés PAU				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
Nota de tall	-	-	5,00	5,17	5,00
Nota de tall equivalent*	-	-	5,00	5,17	5,00

* El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta més baixa) i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés d'acord amb aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

Font: DURSI

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2002-2003

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Enginyeria Geològica, UB-UPC	60	38	0,6%	31	-	49

Places ofertes a Catalunya (curs 2000-2001): 60 (titulació única a Catalunya)

Demanda en 1a opció a Catalunya: 38 (titulació única a Catalunya)

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
	Enginyeria Geològica, UB-UPC	49,1%	36,8%	14%	50%	30%	20%	41,7%	41,7%

Via d'accés FP									
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
	Enginyeria Geològica, UB-UPC	-	100%	-	-	100%	-	-	-

Font: DURSI

Resultats de l'avaluació

La nota de tall és de 5, i només el 17% té una nota d'accés superior a 7; aquest percentatge és baix si es compara amb el dels estudiants d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports, però és més alt que el dels estudiants de la Llicenciatura de Geologia. El professorat, però, assenyala que la nota d'accés no és tan determinant com la seva motivació —que valoren com a molt elevada— i destaca un canvi d'actitud positiu després de la fase selectiva.

La principal via d'accés són les PAU (93-95%), i la resta són estudiants de segona titulació. Amb l'actual disseny de la titulació, aquesta segona via d'accés no resulta adequada, per tal com és molt difícil compaginar estudis i treball, una cosa habitual en aquesta tipologia d'estudiants.

Les polítiques de captació d'ambdós centres són àmplies i variades, i destaquen les visites dels professors —acompanyats d'estudiants— als IES. Tanmateix, les anàlisis de l'impacte d'aquestes accions mostren que l'especificitat del perfil d'Enginyeria Geològica no queda clara amb relació a les altres titulacions de tots dos centres, ni tampoc el seu grau de dificultat, ja que alguna vegada s'ha detectat que —pel fet de tenir una nota d'accés baixa— pot induir els futurs estudiants a creure que els estudis són poc exigents.

Professorat

Aquest apartat —valorat adequadament per ambdós comitès— analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i les característiques de la titulació.

Taula 5a. Plantilla de l'ensenyament (percentatge de participació en la docència per categories) a la UB. Curs 2000-2001

	CU	TU	CEU	TEU doctor	TEU no doctor	Associat doctor	Associat no doctor	Altres
1r curs	27,4%	55,5%	-	0,7%	-	-	8,9%	7,5%
1r cicle	18,1%	60,1%	-	3,1%	-	-	8,1%	10,6%
2n cicle	15,8%	73,7%	-	-	-	-	-	10,5%

Font: Universitat de Barcelona

Taula 5b. Plantilla de l'ensenyament (percentatge de participació en la docència per categories) a la UPC. Curs 2000-2001

	CU	TU	CEU	TEU doctor	TEU no doctor	Associat doctor	Associat no doctor	Altres
Fase selectiva	14,4%	37%	-	43,3%	-	-	-	5,3%
Fase no selectiva	25,1%	26,1%	9,4%	2,6%	-	-	-	36,8%

Font: Universitat Politècnica de Catalunya

Resultats de l'avaluació

El Consell Docent encomana la docència als diferents departaments de l'Escola de Camins, Canals i Ports i de la Facultat de Geologia. El professorat d'ambdós centres gaudeix de molt bona consideració en l'àmbit de la recerca, i una part considerable participa en processos de transferència tecnològica. Finalment, durant l'avaluació externa es va constatar disposició i interès per millorar l'actuació docent.

Pel que fa a la tipologia contractual, tant a primer curs com a la resta, la docència és impartida majoritàriament per professors titulars o catedràtics d'universitat.

Les enquestes sobre satisfacció amb l'actuació docent de l'Escola de Camins, Canals i Ports mostren resultats positius. No es disposa de dades sobre l'actuació docent del professorat de la Facultat de Geologia. Estudiants i graduats van manifestar a les audiències una satisfacció elevada amb l'actuació docent i, molt especialment, amb el tracte que reben, que valoren més personalitzat que en els altres estudis de tots dos centres. Els estudiants, però, desitjarien que el professorat tingués una visió més clara de què és un enginyer geòleg.

Infraestructura

Per tal com Enginyeria Geològica és un ensenyament compartit entre dos centres de dues universitats i els estudiants gaudeixen dels serveis d'ambdues universitats, s'ha considerat l'aulari, els laboratoris, les sales d'estudis i les biblioteques d'ambdós centres.

Resultats de l'avaluació

Els estudiants d'Enginyeria Geològica estan a cavall dels dos campus i, a causa dels horaris dilatats, fan un ús intensiu dels espais comuns. La valoració dels espais és adequada, si bé s'ha detectat que les aules —i, en especial, els laboratoris i la biblioteca— de la Facultat de Geologia estan més ben equipades que les instal·lacions paritàries de la UPC.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i la qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'Administració, les empreses i les institucions. Ambdós comitès concorden a valorar-les com a satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

Si bé no es disposa de dades sobre la mobilitat dels estudiants, la percepció del Comitè d'Avaluació Interna és que els intercanvis són ara molt més freqüents que anys enrere, especialment pel que fa als estudiants de l'ensenyament que van a l'estranger, mentre que s'ha mantingut estable el nombre d'estudiants que vénen a la titulació.

Pel que fa al professorat, la gran majoria fa dues o tres estades anuals fora de la universitat per dur a terme tasques de recerca.

Les relacions amb el sector empresarial són conjuntes per a totes les titulacions dels centres (Jornades de Futur Civil, oferta de pràctiques a empreses per mitjà d'un formulari al web, etc.), la qual cosa no és suficient —a parer del Comitè d'Avaluació Externa— per donar a conèixer entre el sector productiu el perfil d'una titulació jove com aquesta.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes. En aquest apartat, la valoració del Comitè d'Avaluació Externa és lleugerament menys positiva que la del Comitè d'Avaluació Interna, ja que la valora entre adequada i poc adequada.

Resultats de l'avaluació

Com que és una titulació compartida, participa de manera separada en els mecanismes d'assegurament de la qualitat de la UPC (pla estratègic, figures de coordinador de curs i de coordinadors de línies, etc.) i en els de la UB. Això fa que, en molts aspectes, no es disposi d'una visió de conjunt de la titulació que englobi la totalitat de matèries, professorat i serveis de la titulació.

La coordinació i la comunicació entre el PAS de tots dos centres és molt bona, malgrat que físicament es troba en centres diferents, i els estudiants no assenyalen cap dificultat a l'hora de fer els tràmits administratius. Tot i això, el Comitè d'Avaluació Interna reclama una millora de la intranet de la titulació que permeti fer la gestió d'aquests tràmits indistintament des de tots dos centres (actualment cal fer-los a l'escola, a excepció de la matrícula de primer curs).

Propostes de millora

Pel que fa als estudiants, la recomanació principal va adreçada a potenciar les polítiques de captació en un ensenyament de clar potencial i rellevància social, diferenciant clarament el seu perfil de les titulacions amb les quals comparteix centres, i a reforçar la política d'acollida dels nous estudiants. En la mateixa línia d'incrementar la demanda, es recomana facilitar l'accés des del primer cicle d'altres ensenyaments i possibilitar que en el segon cicle es combinin estudis i treball.

Quant al professorat, a més d'augmentar els ajuts i els incentius a la funció docent, es recomana la creació de projectes conjunts entre centres de millora de la qualitat docent.

Es recomana millorar els recursos docents a les aules, els laboratoris (en especial, els de l'Escola de Camins, Canals i Ports), com també millorar els serveis de reprografia i menjadors.

Referent a la mobilitat, per tal d'augmentar el nombre d'estudiants que arriben als dos centres, es proposen iniciatives com ara l'apadrinament, per part d'un estudiant de la titulació, del qui ve de fora, o la presència d'un becari de relacions institucionals. Pel que fa a la mobilitat del professorat, es recomana incentivar les estades o les visites del professorat en centres d'Enginyeria Geològica o Geologia Aplicada a l'Enginyeria per conèixer com s'enfoca la docència en aquests centres i quins són els perfils de formació. Per tal d'incrementar el coneixement de la titulació en l'entorn productiu, es recomana establir mesures com ara pràctiques obligatòries a empreses.

Finalment, referent a la gestió de la qualitat, es recomana enfortir la gestió interna unificant els mecanismes i els instruments de seguiment i d'assegurament de la qualitat, per possibilitar que la Comissió de Govern —més enllà de la planificació acadèmica— dugui a terme un seguiment més complet i efectiu del funcionament del pla d'estudis.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària. La valoració d'ambdós comitès és d'adequada —tot i la manca de definició explícita del perfil— per tal com l'estructura dels estudis garanteix una sòlida formació científica i tecnològica relacionada amb els aspectes aplicats de la geologia.

Resultats de l'avaluació

L'ensenyament va ser pioner a l'Estat, i per a l'elaboració del perfil de formació es van emprar referents internacionals. Al llarg de la seva formació, l'estudiant rep les competències específiques científicotecnològiques necessàries per al seu desenvolupament professional. Tant estudiants com graduats valoren molt positivament el perfil de formació, per tal com adquireixen «dues formes de pensar»: la científica i la tecnològica. L'avaluació ha posat de manifest que la titulació està orientada cap a l'especialització en geotècnia (comportament del terreny amb vista a la seva utilització en obres d'enginyeria civil i de construcció), un perfil que actualment respon a la demanda del mercat laboral. Tanmateix, cal assegurar que la titulació mantingui un grau de flexibilitat, ja que en un futur mitjà és previsible que calgui reforçar el perfil (mitjançant l'optativitat) en temes com ara l'exploració de recursos naturals i el medi ambient.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició i la difusió d'aquests programes. El comitè extern assenyala la necessitat de millorar el programa actual de formació.

Taula 6. El programa de formació	
Enginyeria Geològica, UB-UPC	
Publicació al BOE	16-10-2000
Anys de durada	5
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	300
<i>Teoria</i>	159,5
<i>Pràctica</i>	140,5
Crèdits optatius (<i>b</i>)	37,5
Crèdits de lliure elecció	37,5
Total	375
Grau mínim de practicitat obligatòria	46,8%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	24
Oferta de crèdits optatius propis (<i>a</i>)	123
Relació d'optativitat (<i>a/b</i>)	3,28
Projecte final de carrera / pràcticum	Sí/No
Pràctiques en empreses	Sí
Font: centre avaluat	

Resultats de l'avaluació

L'ensenyament té una estructura de 2+3 a fi que el cinquè curs només inclogui optatives i el treball de fi de carrera, per tal de facilitar la mobilitat dels estudiants en aquest darrer curs. No hi ha itineraris curriculars, però les optatives configuren una orientació de perfil geotècnic. L'equilibri entre pràctiques i teoria i la seqüència curricular es valoren adequadament, si bé es detecten uns certs encavalcaments que es resolrien amb una millora dels mecanismes de coordinació. Aquests mecanismes també pal·liarien les dificultats organitzatives que comporten les sortides de camp.

L'avaluació posa en relleu que els alumnes només es matriculen del 75% dels crèdits programats per curs, però que, tot i així, les taxes de rendiment —un cop superada la fase selectiva— són baixes. El Comitè d'Avaluació Externa atribueix aquests resultats a la densitat excessiva del programa de formació, un programa que històricament prové d'unir les troncalitats d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports amb la de la Facultat de Geologia.

L'horari de les optatives permet que l'estudiant pugui escollir-les de manera que no coincideixin en el temps, però a la vegada també fa que el temps que l'estudiant passa a la facultat sigui molt dilatat, la qual cosa dificulta la realització de pràctiques externes, l'elaboració de la tesina, etc.

Propostes de millora

Una explicitació més àmplia del perfil de formació, dels seus aspectes diferencials i de quines són les competències professionals de l'enginyer geòleg, facilitaria el màrqueting de la titulació, tant entre futurs estudiants com entre ocupadors. Aquesta línia de millora entronca amb altres de proposades en apartats anteriors sobre la necessitat de potenciar una titulació rellevant per a la nostra societat.

Quant al programa de formació, es recomana mantenir i incrementar els esforços per alleugerir-ne la densitat. També es proposa elaborar menús d'optatives per optimitzar els horaris, acompanyats de tutorització per orientar-ne l'elecció.

Projecte final de carrera (PFC)

Aquest apartat s'ha analitzat a partir de la informació recollida durant la visita externa, ja que no formava part del protocol d'avaluació interna, i ha estat valorat de manera adequada.

Resultats de l'avaluació

El projecte final de carrera té dues modalitats: tesina o projecte. La modalitat predominant en tots dos centres és la tesina, per a la qual els estudiants poden utilitzar els laboratoris d'ambdós centres. Els estudiants valoren la tesina com una prova de maduresa molt valuosa, ja que els permet afrontar i resoldre un problema sota la direcció d'un professor. La normativa està publicada, i s'oferten els possibles temes que es poden desenvolupar, si bé és possible que els estudiants proposin els seus propis temes.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. El Comitè d'Avaluació Externa valora aquest apartat com a millorable.

Resultats de l'avaluació

La mida dels grups, tant de teoria com de pràctica, és adequada. En canvi, el calendari docent presenta fortes dificultats, ja que cal combinar les èpoques de sortides de camp (pròpies de les assignatures de la facultat) amb la docència de la resta d'assignatures. Això fa que la docència es condensi i s'arribin a programar exàmens finals just en tornar d'una sortida de camp. D'altra banda, els exàmens programats durant el calendari docent provoquen l'absentisme dels estudiants els dies immediatament abans de la prova. Aquests problemes posen en relleu la necessitat que el professorat d'ambdós centres participi i sigui conscient del calendari docent que té l'estudiant, i que actuï consegüentment.

Taula 7. Distribució dels alumnes en la titulació. Curs 2001-2002

Enginyeria Geològica, UB-UPC	
Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs	
Teoria	66
Pràctica	nd
Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs	
Teoria	42
Pràctica	nd
Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle	
Teoria	46
Pràctica	nd
Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle	
Teoria	44
Pràctica	nd
Alumnes totals	292
Alumnes equivalents a temps complet	217

nd: dada no disponible

Font: UB i UPC

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència.

Resultats de l'avaluació

Les estratègies utilitzades, des de classes presencials fins a sortides de camp, són les adequades per desenvolupar els continguts del programa.

Pel que fa a les classes presencials, l'avaluació ha posat en relleu un cert mal ús del PowerPoint, que permet donar molta més matèria en un temps més reduït, però també redueix el temps per processar-la per part dels estudiants. Finalment, l'avaluació també destaca un treball excessivament presencial, i assenyalava que caldria que s'afavorís el treball autònom a costa d'hores presencials.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants). L'avaluació ha detectat àmbits de millora.

Resultats de l'avaluació

Es troba a faltar un pla integral d'acció tutorial. L'orientació és especialment necessària per als estudiants de primer, que molt sovint no tenen prou informació sobre l'ensenyament (mapes de tots dos centres, la dificultat dels estudis tot i la baixa nota de tall, etc.), la qual cosa fa que vagin molt desconcertats.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats cap al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. L'avaluació d'aquest apartat ha estat favorable.

Resultats de l'avaluació

Els estudiants poden escollir entre l'àmplia oferta de lliure elecció de totes dues universitats, i es regeixen —segons la normativa específica de la titulació— per la normativa que els beneficiï més respecte al reconeixement de crèdits.

Propostes de millora

Es detecten tres línies principals de millora. D'una banda, el disseny coordinat d'un calendari acadèmic que sigui assumit com a propi pel professorat de tots dos centres i que faci compatibles les sortides de camp amb els exàmens finals, i l'avaluació continuada amb l'activitat docent.

La segona línia parla d'incrementar l'aprenentatge autònom i reduir la presencialitat, la qual cosa ajudaria a alleugerir el programa formatiu, alhora que s'aproximaria més al model de formació del procés de convergència europea (aprenentatge centrat en l'estudiant).

Finalment, s'assenyala la necessitat de dotar-se amb un pla d'acció tutorial, que faci èmfasi en el fet de facilitar l'adaptació de l'estudiant de primer, però que també assumeixi tasques de tutorització pel que fa a la tria d'optatives, la proposta d'activitats complementàries, estades / mobilitat acadèmica, etc.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge. Ambdós comitès coincideixen que, mentre que les estratègies d'avaluació són adequades, els resultats acadèmics són poc favorables.

Resultats de l'avaluació

Les estratègies avaluatives són molt variades: exàmens de problemes, de camp, pràctiques, etc. La titulació disposa d'un sistema d'avaluació conjunta en finalitzar el primer curs que implica certa flexibilitat, i una anàlisi individual de cada cas. Els estudiants opinen que els mètodes d'avaluació i el nivell requerit són adequats a allò que se'ls ensenya.

Els resultats acadèmics, tal com mostra la taula 8, són poc o molt poc favorables, si bé és cert que els resultats fan referència a estudiants que han cursat altres plans d'estudis. Els canvis successius de plans d'estudis, la manca d'un pla d'acció tutorial que pogués donar un suport més intens als estudiants de primer i l'elevada densitat del pla d'estudis són elements que contribueixen, segons l'opinió del Comitè d'Avaluació Externa, a explicar els resultats.

Taula 8. Resultats acadèmics. Curs 2001-2002

Enginyeria Geològica, UB-UPC	
Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	60%
2a convocatòria	-
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	70%
2a convocatòria	-
Taxa d'èxit en el 2n cicle	
1a convocatòria	88%
2a convocatòria	-
Rendiment acadèmic	
1r curs	41%
1r cicle	56%
2n cicle	74%
Mitjana d'alumnes titulats (1999-2002)	25
Taxa de graduació	58%

Font: centre avaluat

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten. Pel que fa a la primera qüestió, l'avaluació ha detectat algun aspecte que convé millorar, mentre que pel que fa als resultats d'inserció professional, l'avaluació és molt favorable.

Taula 11. Dades d'inserció laboral dels graduats en Enginyeria Geològica

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)	Percentatge funcions específiques de la titulació	Percentatge funcions universitàries (inclou les específiques)
Enginyeria Geològica (2001)	2 (de 5)	100%	50%	50%	5,1	100%	100%
Enginyeria Geològica (2005)	7 (de 17)	85,7%	57,1%	57,4%	5,6	43%	100%

Font: enquesta d'inserció laboral AQU Catalunya, 2001 i 2005

L'ensenyament disposa dels resultats de dos estudis d'inserció laboral en els quals s'ha enquestat la totalitat de graduats de Catalunya. Tot i que el fet que hi hagi pocs graduats dificulta l'obtenció de mostres significatives a escala estadística, el percentatge de resposta sí que és qualitativament significatiu. A aquestes dades cal afegir-hi les de l'Associació d'Enginyers Geòlegs.

Els resultats professionals són molt bons, tant pel que fa al percentatge d'inserció com pel que fa a la seva qualitat: tots duen a terme funcions pròpies d'enginyers superiors, i la majoria, de la seva titulació específica. La gran majoria obtenen feina al sector de la construcció. Durant l'avaluació, el Comitè d'Avaluació Interna va constatar que arribaven ofertes de treball que no es podien cobrir.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals (competències transversals)

Aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants com la satisfacció dels graduats amb relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal.

Resultats de l'avaluació

No hi ha estratègies d'avaluació de resultats personals, més enllà dels ítems referits a les competències transversals dels dos estudis d'inserció laboral coordinats per AQU Catalunya (any 2001 i any 2005). Les dades disponibles durant l'avaluació (l'estudi del 2001) són sobre un total de dos graduats (d'una població de cinc), la qual cosa obliga a ser molt cautelosos en l'emissió de valoracions sobre aquest apartat, que, tot i això, es valora com a favorable.

Taula 12. Dades d'inserció laboral dels graduats en Enginyeria Geològica. Resultats personals

	Expressió oral (1-7)	Expressió escrita (1-7)	Treball en equip (1-7)	Lideratge (1-7)	Gestió (1-7)
Enginyeria Geològica (2001)	3	3	3,5	2,5	6
Enginyeria Geològica (2005)	1,86	2,71	3,71	2,3	3

Font: enquesta d'inserció laboral AQU Catalunya, 2001 i 2005

Propostes de millora

Els resultats acadèmics són l'aspecte menys favorable de l'avaluació de la titulació. L'aplicació de moltes de les accions de millora que s'han descrit més amunt contribuiria d'una manera efectiva a millorar els resultats acadèmics. Per tant, es recomana fer una anàlisi de les causes del baix rendiment acadèmic, alleugerir el pla d'estudis, oferir un ensenyament més individualitzat aprofitant el nombre reduït d'estudiants, implantar un pla d'acció tutorial, oferir matèries de suport, especialment per als estudiants de primer, millorar la coordinació del calendari acadèmic, etc.

Pel que fa als resultats professionals, es recomana dissenyar una estratègia de seguiment i contacte amb els graduats.

Avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitats en Electricitat i Electrònica Industrial, a l'EPSEVG de la Universitat Politècnica de Catalunya, la Universitat de Girona, la Universitat Rovira i Virgili i l'EUSS, adscrita a la Universitat Autònoma de Barcelona

INTRODUCCIÓ

Aquest capítol recull els resultats de les avaluacions que s'han dut a terme en dues de les especialitats de l'ensenyament d'Enginyeria Tècnica Industrial: Electrònica Industrial (ETIEI) i Electricitat (ETIE).

L'avaluació d'Enginyeria Tècnica Industrial en Electrònica Industrial ha tingut lloc en un total de quatre centres, dels quals tres són públics, l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú de la UPC, la UdG i la URV, i un és privat, l'EUSS (l'Escola Universitària Salesiana de Sarrià, un centre adscrit a la UAB).

L'avaluació d'Enginyeria Tècnica Industrial en Electricitat s'ha dut a terme tant a l'EUSS de la UAB com a la URV.

La UdG i la URV ja havien participat en una avaluació l'any 1999, mentre que la resta s'incorporen al procés d'avaluació d'AQU Catalunya.

El procés d'avaluació s'ha dut a terme per mitjà de comitès interns representats pels principals col·lectius relacionats amb la titulació i per comitès externs amb representació d'experts de l'àmbit acadèmic, professional i de gestió de la qualitat.

El mètode d'avaluació seguit revisa aquesta seqüència: recursos, accions desenvolupades i resultats a partir d'una forta base d'evidències que han de permetre donar resposta a un seguit d'indicadors de qualitat.

La valoració dels processos d'avaluació ha estat positiva en tots els centres, per bé que l'avaluació externa assenyala d'una manera més destacada l'esforç fet en la difusió pública de l'informe en el cas d'Enginyeria Tècnica Industrial en Electrònica Industrial de la URV.

Finalment, cal subratllar que, tot i l'esforç de millora dut a terme en l'apartat d'indicadors i bases de dades, l'avaluació mostra encara febleses tant en la disponibilitat de xifres per al procés d'avaluació com en el seu ús per part dels comitès interns.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

Les dades sobre les titulacions de Catalunya durant el període 2000-2005 deixen clar l'interès dels estudiants i de les universitats per aquests estudis. Les preferències, però, situen l'Electrònica Industrial en primer lloc, tant pel que fa a l'oferta de places com a la matrícula d'estudiants.

Més enllà dels ensenyaments avaluats, és important assenyalar que l'oferta total de places a Catalunya per a l'especialitat d'Electrònica Industrial és gairebé el doble, ja que inclou cinc centres més (tres de la UPC, un centre adscrit a aquesta darrera universitat i un centre privat). Pel que fa a l'Enginyeria Tècnica Industrial en Electricitat, a més dels dos centres avaluats, cal afegir a l'oferta general dos centres més de la UPC.

Si fem una anàlisi de l'oferta de les universitats públiques, durant els darrers cinc cursos veiem que les universitats han anat ajustant la seva oferta a la matrícula final. Des del curs 2002 fins al curs 2005 s'observa una caiguda de la matrícula de gairebé el 20% per a l'especialitat en Electrònica Industrial, mentre que aquest decrement és gairebé imperceptible per a l'especialitat en Electricitat.

Cal dir que les dades que es presenten en les taules següents recullen l'oferta de places de totes les universitats públiques i els seus centres adscrits, mentre que pel que fa a la demanda de primera opció i la matrícula d'ETIEI no es disposa de dades ni de la Universitat de Vic ni de l'Escola Politècnica de Mataró, adscrita a la UPC. Aquest fet pot desvirtuar una mica l'anàlisi de les dades a escala global.

Taula 1a. Evolució dels estudis d'ETIEI a les universitats públiques entre el 2000-2001 i el 2004-2005

	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	843	820	685	685	665
Demanda 1a opció*	968	681	717	737	689
Matrícula*	767	548	648	619	615

* No s'inclouen les dades de l'EUPM-UPC ni les de la UVic, ja que no tenen límit de places.

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

Taula 1b. Evolució dels estudis d'ETIE a les universitats públiques entre el 2000-2001 i el 2004-2005

	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	351	310	390	300	300
Demanda 1a opció	356	317	364	297	375
Matrícula	314	244	288	288	324

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

Taula 2a. Pes de l'ensenyament, ETIEI. Curs 2002-2003

	EPSEVG-UPC	UdG	URV	EUSS-UAB
Alumnat d'ETI en Electrònica Industrial	309	97	423	435
Alumnes matriculats a 1r cicle a la universitat (títols homologats)	16.583	7.064	5.812	5.799
Relació	1,9%	1,4%	7,3%	7,5%

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

Taula 2b. Pes de l'ensenyament, ETIE. Curs 2002-2003

	URV	EUSS-UAB
Alumnat d'ETIE	287	113
Alumnes matriculats a 1r cicle a la universitat (títols homologats)	5.812	5.799
Relació	4,9%	1,95%

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

En termes quantitatius, les enginyeries tècniques industrials que s'imparteixen a la UAB tenen una gran importància dins de les àrees d'enginyeries que s'imparteixen en aquesta universitat, ja que representen gairebé la meitat de l'oferta de places de l'àrea d'enginyeria de la UAB. Cal tenir en compte que aquests estudis no es corresponen amb el perfil global de la universitat, cosa que pot dificultar determinades sinergies, malgrat que la UAB tingui el reforç de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria.

La distribució en el percentatge de nous alumnes matriculats fa que no hi hagi cap universitat que tingui una situació rellevant.

CAPACITAT DEL SISTEMA

L'avaluació de la capacitat del sistema es defineix a partir de quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, les relacions externes i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

Aquest apartat valora tant les polítiques de captació d'estudiants i acollida com el perfil de les persones que accedeixen als centres.

Resultats de l'avaluació

Els comitès interns i externs han coincidit a valorar aquest punt com a adequat, tot i que s'indiquen algunes febleses.

L'avaluació ha valorat favorablement el conjunt d'accions que porten a terme els centres per informar els nous estudiants sobre les característiques dels estudis i divulgar-les. Tot i això, la mancança més generalitzada és la inexistència d'accions, no tant per captar estudiants, sinó per conèixer des d'un bon principi les característiques dels nous estudiants —com ara la procedència i l'itinerari de secundària— i, d'aquesta manera, poder-los orientar en les seves primeres passes a la universitat.

A més, hi ha aspectes importants del perfil dels estudiants (motivació, coneixements previs de competències transversals, disponibilitat de temps per seguir els estudis, etc.) dels quals tampoc no es té informació i que tenen implicacions importants en el desenvolupament de l'ensenyament.

Segons els comitès externs, aquest coneixement resulta imprescindible per abordar sistemàticament accions de millora del rendiment acadèmic o de l'organització docent, per exemple.

Taula 3a. Evolució de la qualitat d'accés dels estudiants del 1997 al 2002. Sistema públic, ETIEI

	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
Nota de tall PAU (mitjanes)	5,68	5,52	5,49	5,57	5,06
Nota de tall FP (mitjanes)	7,34	7,20	6,91	6,48	5,37
Percentatge estudiants amb PAU [5,6)	41,4	41,2	41,0	38,4	41,5
Percentatge estudiants amb PAU [6,7)	25,3	19,9	21,1	19,8	15,1
Percentatge estudiants amb PAU [7,10]	5,2	5,6	6,7	7,9	7,1
Percentatge estudiants nota FP [5,7)	4,4	9,0	11,8	18,2	28,9
Percentatge estudiants nota FP [7,8)	16,6	19,3	17,3	13,6	6,1
Percentatge estudiants nota FP [8,9)	7,2	4,6	2,2	2,1	1,3
Percentatge estudiants nota FP [9,10]	-	0,4	-	-	-

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

Si comparem les dades de totes dues titulacions, observem que són bastant fluctuants. En general, es detecta una presència molt escassa d'estudiants amb notes d'accés altes. Per al darrer curs del qual tenim dades, en l'ensenyament d'Electrònica Industrial és on la concentració d'alumnes amb notes de tall entre 5 i 7 és més elevada (el 56,6%), un percentatge que no arriba al 50% en el cas d'Electricitat. Si ho mirem per al curs 2000-2001, la posició és a la inversa (el 60% per a Electricitat i el 58,2% per a Electrònica Industrial).

Taula 3b. Evolució de la qualitat d'accés dels estudiants del 1997 al 2002. Sistema públic, ETIE

	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
Nota de tall PAU (mitjanes)	5,63	5,52	5,49	5,56	5,00
Nota de tall FP (mitjanes)	7,14	7,25	7,17	6,68	5,00
Percentatge estudiants amb PAU [5,6]	52,4	47,2	48,4	48,7	38,4
Percentatge estudiants amb PAU [6,7]	12,0	8,3	8,7	11,9	7,5
Percentatge estudiants amb PAU [7,10]	0,5	-	2,2	2,1	2,1
Percentatge estudiants nota FP [5,7]	7,3	9,8	14,7	24,9	34,2
Percentatge estudiants nota FP [7,8]	23,0	27,5	22,3	10,4	13,7
Percentatge estudiants nota FP [8,9]	3,7	5,2	3,8	1,0	2,1
Percentatge estudiants nota FP [9,10]	-	0,5	-	-	-

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

L'evolució de la qualitat dels estudiants tenint en compte les moderades notes d'accés a tots dos ensenyaments mostra una certa estabilitat i permet l'entrada a un nombre important d'estudiants amb notes de PAU inferiors a 6.

Malgrat que les diferències entre les notes de tall són mínimes, l'Electrònica Industrial, amb notes de tall una mica més elevades, concentra, per al darrer curs del qual tenim dades, el doble d'alumnes amb nota de tall entre el 6 i el 7. La situació és a la inversa si ens fixem en el percentatge d'alumnes matriculats que provenen de la FP.

Finalment, l'avaluació constata que hi ha una participació escassa dels estudiants tant pel que fa a activitats extracurriculars com de gestió en els centres. Això, segons els comitès externs, té diverses explicacions; la compaginació d'estudis i treball n'és una, però també hi ha canvis socials més amplis, ja que en els centres amb un nombre d'alumnes més reduït, on sembla que seria més fàcil implicar els alumnes, tampoc no és fàcil aconseguir aquesta implicació.

Professorat

Aquest apartat valora el perfil del professorat tant per categories com per nombre de professors respecte als alumnes matriculats. Així mateix, també s'han considerat les polítiques de formació de professorat, les estratègies d'avaluació i els recursos dedicats a innovació docent.

Resultats de l'avaluació

Les valoracions dels comitès interns i externs coincideixen que el perfil i el volum són adequats.

En general, el perfil del professorat s'ajusta a les característiques i les necessitats de les titulacions. Caldria, però, que alguns centres fessin esforços per incorporar la recerca com una part també bàsica de l'activitat del professorat universitari. Aquest és un punt feble en aquells centres on hi ha un nombre baix de doctors. Així mateix, a la UdG s'observa que el 76% de la seva plantilla està formada per professorat associat i en formació.

A més, l'avaluació palesa l'existència d'aspectes, bàsicament relacionats amb una elevada activitat lectiva del professorat, que podrien ser objecte d'adequació i de millora.

La distribució del professorat ens permet veure que el pes de la docència de tots dos ensenyaments correspon a titulars d'escola i a associats.

Taula 5a. Tipologia docent a l'ensenyament: percentatge de docència per categories. ETIEI. Curs 2002-2003

	CU	TU	CEU	TEU	Associats	Altres
UPC	-	11,7%	10,1%	25,8%	52,4%	-
UdG	-	-	-	22,7%	76,6%	0,7%
URV	1,60%	24,6%	-	54,1%	17,6%	2,1%
EUSS-UAB	1%	14,5%	3,2%	41,9%	39,3%	0,1%

Font: centres avaluats

Taula 5b. Tipologia docent a l'ensenyament: percentatge de docència per categories. ETIE. Curs 2002-2003

	CU	TU	CEU	TEU	Associats	Altres
URV	-	-	-	76,5%	20,4%	3,1%
EUSS-UAB	-	1,5%	4,6%	66,3%	25,2%	2,4%

Font: centres avaluats

Quant a les polítiques d'innovació i ajuts a la docència, s'ha vist que encara hi ha un impacte escàs de les polítiques d'incentius en la funció docent del professorat.

L'any de l'avaluació (el 2004), a totes tres universitats es va posar en pràctica el *Manual d'avaluació docent del professorat*, a partir dels criteris establerts per AQU Catalunya. D'aquesta manera, s'ha engegat el procés per valorar els mèrits per concedir els trams autonòmics. En el moment de redactar aquest informe no es disposen de resultats a partir dels quals es puguin fer valoracions.

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. També s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals.

Resultats de l'avaluació

Les instal·lacions s'han valorat molt favorablement a la UAB i a l'EPSEVG-UPC per la seva bona adequació, tant de l'aulari i els laboratoris docents com dels serveis de biblioteca. A la resta de centres també s'ha valorat adequadament el conjunt d'espais i serveis disponibles.

Relacions externes

En aquest apartat es considera tant la mobilitat del professorat com la dels estudiants (que marxen o vénen en programes d'intercanvi) i l'existència de convenis institucionals lligats a la docència o la participació en xarxes temàtiques amb ensenyaments d'altres universitats.

Resultats de l'avaluació

Les valoracions dels comitès externs coincideixen en tots els casos a considerar aquesta dimensió d'una manera no gaire favorable. Això és degut principalment a la poca o nul·la mobilitat d'estudiants i professorat i la baixa participació en xarxes d'ensenyament semblants d'àmbit internacional.

La posició més favorable en aquest apartat es troba clarament en la satisfacció dels estudiants que han participat en programes d'intercanvi.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i d'estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa valora favorablement la UAB, mentre que en la resta de casos els ha considerat com a poc adequats.

Els comitès d'avaluació externa valoren positivament que en tots els centres avaluats hi hagi plans estratègics; tot i això, posen de manifest que tant a la URV com a l'EPSEVG-UPC i a la UdG (amb el contracte programa amb el rectorat) aquests mecanismes solen ser molt genèrics i podrien ser aplicats no tan sols a les titulacions avaluades, sinó també a altres titulacions.

En general, s'observa que no hi ha mecanismes estructurats, a part de les enquestes als estudiants sobre l'actuació docent, per conèixer la satisfacció dels diferents agents de totes dues titulacions.

Propostes de millora

L'avaluació recomana emprendre mesures de millora que, en general, coincideixen en tots els centres. Si bé hi ha demanda per cursar els estudis, es proposa intensificar els contactes amb la secundària, no tant per captar nous estudiants, sinó per afavorir una transició millor als estudis universitaris.

Cal millorar també el coneixement del perfil dels estudiants (la disponibilitat de temps per seguir els estudis, les seves expectatives en iniciar els estudis, etc.). En aquest àmbit, es recomana una millora del tractament de la informació obtinguda en el procés d'ingrés al centre i un seguiment més acurat d'aquestes dades per part dels centres. Això hauria de facilitar la millor configuració dels ensenyaments a les diferents tipologies d'estudiants.

El model pedagògic del nou Espai europeu d'educació superior recomana de manera generalitzada una introducció més gran d'estratègies docents que impulsin el treball autònom dels estudiants i augmentin la seva participació activa en el procés ensenyament-aprenentatge. L'ús de les noves tecnologies ofereix un gran ventall d'accions.

D'altra banda, també hi ha una recomanació general d'introduir, en aquells centres que no ho tenen previst, cursos propedèutics, cursos zero, etc. També es recomana, especialment per als estudiants procedents de l'FP, un reforç en matemàtiques i en física.

També hi ha una recomanació general de posar en marxa accions que fomentin la participació dels estudiants en la vida dels centres i en les activitats socialitzadores que s'estableixen.

Tot i que en la gran majoria de les universitats avaluades no es fa menció de la baixa proporció de dones en els ensenyaments, algun comitè ha proposat que per atraure el públic femení seria bo que les presentacions que es fan als centres de batxillerat anessin a càrrec d'alguna alumna o exalumna que expliqués la seva experiència.

Així mateix, sembla necessari definir la tipologia de professorat més adequada a la naturalesa i el perfil de la titulació. Si bé sembla important intensificar la dimensió acadèmica del professorat amb el grau de doctor i en alguns centres amb la incorporació de més titulars d'universitats (TU), també es recomana una presència més gran de professionals que assumeixin part de la docència com a professorat associat.

En aquest sentit, les universitats haurien de marcar-se objectius concrets i una planificació associada per desenvolupar la línia de millora proposada.

S'assenyala la necessitat d'estructurar millor les polítiques de contractació de professorat i de desenvolupament professional de la plantilla. En aquest sentit, l'avaluació palesa la necessitat d'augmentar l'estabilitat de l'equip docent.

Entre les línies de millora proposades, caldria ressaltar la que fa referència a la formació del professorat, que podria fer-se més enllà d'una demanda genèrica als ICE i que fos la mateixa titulació que determinés les necessitats concretes de formació percebudes i la via que es considera adequada per abordar-les.

Tot i la qualitat de les infraestructures avaluades, hi ha la recomanació de tenir-les en compte davant del desenvolupament d'un model educatiu més participatiu. En aquest sentit, se suggereix l'adequació d'espais per a treballs en grup o classes més petites.

Davant de la insuficiència d'intercanvis a l'estranger, les propostes van encaminades tant a millorar la informació sobre els programes d'intercanvi com a tractar de tenir un finançament més gran per als intercanvis (beques).

Així mateix, es recomana que els centres participin d'una manera més activa en xarxes d'ensenyaments semblants, tant nacionals com internacionals.

En l'àmbit de la planificació i la gestió de la qualitat, les recomanacions principals van encaminades a potenciar els mecanismes de comunicació interns i a reforçar els mecanismes per conèixer l'opinió i la satisfacció sobre la gestió de la titulació dels estudiants, el professorat i el PAS. Les recomanacions també van encaminades a desenvolupar els mecanismes interns de gestió.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals, i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària.

Resultats de l'avaluació

A grans trets, l'avaluació mostra una adequació del perfil de formació. No obstant això, i en l'àmbit de cada centre, l'avaluació descriu diversos punts de millora.

Al centre de la UAB on s'imparteixen totes dues titulacions l'alumnat presenta una baixa percepció de les diferències entre l'Electrònica Industrial i l'Electricitat. L'avaluació suggereix corregir, en la mesura que es pugui, la desorientació amb relació al perfil diferencial de totes dues especialitats.

Al centre de la UPC es considera necessari millorar alguns aspectes relacionats amb la formació pràctica de la titulació i aproximar-la a la realitat que es trobaran els estudiants en finalitzar els estudis.

A la UdG, davant del baix desenvolupament de les pràctiques en empresa, es recomana que el Patronat de l'Escola, del qual formen part membres del sector industrial, intenti impulsar aquestes pràctiques.

Finalment, cal destacar que recentment la UdG i la URV han modificat els seus plans d'estudis, que milloren moltes de les mancances que hi havia.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la seva definició i difusió. Finalment s'analitza el projecte final de carrera.

Resultats de l'avaluació

El programa de formació, amb relació al perfil de formació, s'ha valorat com a adequat a gairebé tots els centres. En el cas de l'Electricitat de la URV, el Comitè d'Avaluació Externa no ha valorat aquest apartat per la manca d'explicitació del perfil de formació.

Les estructures dels plans d'estudi presenten, pel que fa al nombre de crèdits, una coincidència total. La diferència es produeix en la distribució de crèdits entre troncal o obligatoris i optatius, com es pot veure en les taules 6a i 6b.

Taula 6a. Estructura del pla d'estudis d'ETIEI

	Publicació al BOE	Crèdits totals	Crèdits troncats	Crèdits obligatoris	Crèdits optatius	Crèdits de lliure configuració	Pràctiques en empreses
UPC	21-10-1995	225	135	45	22,5	22,5	Sí
UdG	20-09-2002	225	154,5	18	30	22,5	No*
URV	20-01-2003	225	145,5	31,5	25,5	22,5	Sí
EUSS-UAB	22-12-1995	225	145,5	39	18	22,5	Sí

* No estan explicades en el pla d'estudis però sí que s'ofereixen com a crèdits de lliure elecció.

Font: centres avaluats

Taula 6b. Estructura del pla d'estudis d'ETIE

	Publicació al BOE	Crèdits totals	Crèdits troncats	Crèdits obligatoris	Crèdits optatius	Crèdits de lliure configuració	Pràctiques en empreses
URV	20-03-2003	225	148,5	28,5	25,5	22,5	Sí
EUSS-UAB	03-02-2000	225	150	40,5	12	22,5	Sí

Font: centres avaluats

En general, s'ha valorat favorablement tant la definició dels programes en les diferents assignatures (contingut, mètode docent, mètode d'avaluació, objectius formatius, bibliografia, etc.) com la publicitat que se'n fa per tal de donar-los a conèixer. Tot i així, encara hi ha universitats que haurien de millorar la informació que fan arribar als seus estudiants.

Taula 7a. Oferta d'assignatures d'ETIEI

	Assignatures troncats i obligatòries	Assignatures optatives	Crèdits optatius	Relació optativitat (1)	Crèdits pràctics	Pràctica obligatòria (2)
UPC	32	14	nd	nd	87	51%
UdG	25	18	76,5	2,55	87	49,5%
URV	20	11	82,5	3,24	nd	49,1%
EUSS-UAB	7	8	49,5	2,75	nd	57,7%

(1) Crèdits optatius que s'ofereixen / crèdits optatius
(2) Crèdits pràctics / crèdits totals troncats i obligatoris
nd: dada no disponible
Font: centres avaluats

Taula 7b. Oferta d'assignatures d'ETIE

	Assignatures troncal i obligatòries	Assignatures optatives	Crèdits optatius	Relació optativitat (1)	Crèdits pràctics	Pràctica obligatòria (2)
URV	22	nd	nd	nd	nd	47,5%
EUSS-UAB	6	5	30	2,5	nd	57,5%

(1) Crèdits optatius que s'ofereixen / crèdits optatius
(2) Crèdits pràctics / crèdits totals troncal i obligatoris
nd: dada no disponible
Font: centres avaluats

Projecte final de carrera (PFC)

Resultats de l'avaluació

L'avaluació qualifica aquest punt com a satisfactori en la majoria dels centres. A la UdG i a Electricitat de la URV no s'ha valorat, ja que l'avaluació interna no ha tingut en compte aquest apartat.

A grans trets, els PFC que es duen a terme en els centres avaluats són treballs en què els estudiants de les especialitats d'Electrònica Industrial i Electricitat desenvolupen una visió de conjunt del procés de resolució de problemes i tenen l'oportunitat de potenciar les seves capacitats generals d'iniciativa, independència, planificació, organització i comunicació.

Iniciatives com ara les endegades a l'EUSS-UAB i a l'EPSEVG-UPC, amb la concessió d'un premi anual al millor projecte, són molt ben valorades.

Propostes de millora

Si bé en gairebé tots els centres hi ha una idea sobre quin és el perfil de formació, l'avaluació externa recomana, per a aquelles titulacions que no el tenen, concretar el perfil de l'enginyer que volen obtenir. Si no és així, difícilment es podran definir estratègies per avaluar les consecucions personals esperades.

Se suggereix, en aquells centres que ofereixin tant les especialitats en Electrònica Industrial com la d'Electricitat, millorar la concreció del perfil professional, de tal manera que el futur estudiant pugui identificar la «identitat» de cada una de les dues especialitats. Aquest tema és d'una importància màxima a l'hora de fer front al repte de la convergència europea i la nova estructura dels ensenyaments de grau.

Una línia de millora que recomanen els comitès és prioritzar la planificació del procés d'adaptació al nou Espai europeu d'educació superior. En particular, convindria sol·licitar al professorat una avaluació detallada de les diferents activitats que ha de dur a terme un alumne per superar una assignatura, com també una estimació del cost en temps del desenvolupament de les activitats esmentades per a un alumne mitjà.

Amb relació a la satisfacció d'estudiants i professors amb el programa de formació, les evidències aportades no semblen suficients i, en línia amb el que ja s'ha comentat en apartats anteriors, sembla recomanable recollir sistemàticament aquestes opinions i avaluar-les anualment en els respectius consells d'estudis, dins d'una dinàmica de millora contínua.

Pel que fa als projectes de final de carrera (PFC), els comitès d'avaluació fan una sèrie de recomanacions puntuals a cada centre tenint en compte cada situació particular. Per exemple, a l'EUSS-UAB, millorar en la informació i l'orientació prèvia a l'elecció del projecte; a la URV, dissenyar un sistema de supervisió de les temàtiques dels PFC, i a l'EPSEVG-UPC, adequar-ne el temps de dedicació per dur-lo a terme, ja que s'ha de fer en un semestre conjuntament amb altres assignatures.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització general de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

La valoració feta per comitès interns i externs coincideix en tots els centres, i s'ha valorat com a adequada.

En general, tots els centres adequen els horaris i la seva possible compaginació amb una feina. La UPC i la UdG tenen dos torns (matí i tarda). La UAB aposta per un horari que permeti compaginar treball i estudis, amb tres torns de matí, tarda i nit que tenen els horaris següents: de 8 a 14 hores, de 15 a 21 hores i de 17 a 21 hores. A la URV, per a Electricitat s'ofereix classe al matí i les pràctiques tant al matí com a la tarda, mentre que, per a Electrònica Industrial, el baix nivell d'assistència als grups de tarda va fer que se suprimís aquest torn.

L'estructura de l'organització sembla que no s'ajusta gaire a la preparació prèvia dels estudiants. A la UdG s'ofereixen assignatures d'anivellament, tot i que en la majoria dels casos durant el segon quadrimestre, un fet que, segons el Comitè d'Avaluació Externa, en pot desvirtuar una mica la finalitat. A la UPC, tot i que s'ofereix un semestre anivellador, segons el parer dels estudiants sembla que és insuficient. La UAB organitza un curs de matemàtiques B (Fonaments de càlcul) incorporat a l'horari dels alumnes de primer semestre. A la URV, tant en l'especialitat d'Electricitat com en la d'Electrònica Industrial també hi ha una assignatura extracurricular, Principis de matemàtiques, destinada a reforçar els coneixements de matemàtiques.

Quant a l'organització de les pràctiques externes, tots els centres donen l'opció als estudiants de fer pràctiques en empreses, ja sigui com una assignatura optativa o amb reconeixement de crèdits. La valoració d'aquestes pràctiques és en tots els casos positiva.

Tal com es desprèn de la taula 8, la mida dels grups, tant de teoria com de pràctica, és adequada.

Taula 8a. Estudiants per grup: troncal i obligatòries, ETIEI. Curs 2002-2003

	Primer curs		Primera matrícula		Ensenyament	
	Teoria	Pràctica	Teoria	Pràctica	Teoria	Pràctica
UPC	nd	nd	nd	nd	nd	nd
UdG	40	36	40	36	61	45
URV	80	26	65	22	57	18
EUSS-UAB	34	28	13	11	46	26

nd: dada no disponible
Font: centres avaluats

Taula 8b. Estudiants per grup: troncal i obligatòries, ETIE. Curs 2002-2003

	Primer curs		Primera matrícula		Ensenyament	
	Teoria	Pràctica	Teoria	Pràctica	Teoria	Pràctica
URV	80	26	65	22	57	18
EUSS-UAB	23	20	13	12	23	18

nd: dada no disponible
Font: centres avaluats

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció, tant del professorat com de l'alumnat. Aquest punt també analitza el grau de desenvolupament metodològic i la incorporació de noves tecnologies docents.

Resultats de l'avaluació

Encara que les evidències aportades per algunes universitats no són gaire àmplies, l'avaluació externa assumeix una valoració general positiva de les metodologies docents, sempre matisada per la inexistència de dades que provenen d'un seguiment sistemàtic dels aspectes recollits en aquest apartat.

En general, estudiants i professors coincideixen a fer una valoració positiva de la metodologia docent emprada. Tot i així, s'observa que no s'ha avançat gaire en innovació docent. La metodologia docent es basa en la classe magistral, que es combina en la majoria de les assignatures amb altres activitats, la qual cosa afavoreix el component pràctic dels estudis tècnics en Electricitat o Electrònica. A més, en general, es constata la manca de matèries impartides amb metodologies que fomentin la participació activa dels alumnes o l'aprenentatge i el treball en grup.

Els materials de consulta són força adequats, però ho són en tant que responen a una estratègia docent basada en la classe magistral.

Amb vista als canvis que implica la incorporació a l'EEES, no s'ha pogut apreciar, en general, una preocupació en el professorat per afrontar la reprogramació de les assignatures i la renovació de les metodologies docents que inevitablement s'hauran d'introduir, encara que és cert que les universitats estan posant en marxa, en titulacions molt properes, iniciatives encaminades en aquesta direcció.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la seva vida acadèmica com a la seva inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'acció tutorial, com són el professorat i els estudiants.

Resultats de l'avaluació

Els comitès d'avaluació externa consideren l'acció tutorial com a adequada en aquells centres on hi ha establert un pla de tutories. A la UAB i a la UdG tenen establert un programa de tutories per al primer curs. A la UPC i a la URV no tenen establert un sistema organitzat de tutories; tanmateix, la proximitat dels estudiants amb els professors facilita molt la possibilitat de resoldre dubtes i supleix, en part, un programa establert.

En general, la satisfacció del professorat i l'alumnat quant a les tutories, tot i ser favorable, deixa entendre que hi ha llacunes importants tant en el perfil de les persones que intervenen en les accions d'orientació a l'alumnat com en la disponibilitat de recursos per desplegar un servei òptim.

En algunes universitats es troba a faltar una política específica per ajudar en la inserció laboral dels seus graduats més enllà de l'accés a una borsa de treball general de la universitat.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, la seva orientació al desenvolupament d'habilitats acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat.

Malgrat que a la UdG s'ha valorat com a favorable aquest apartat, en general cal dir que en totes les universitats avaluades no es pot parlar pròpiament d'una planificació d'activitats curriculars complementàries, la qual cosa fa que es constitueixi en una àrea de millora amb un potencial de desenvolupament important.

Propostes de millora

L'avaluació recomana impulsar incentius a la innovació docent, la formació del professorat i l'increment dels recursos tecnològics a l'abast del professorat.

Com a mesures per millorar l'organització docent s'apunta la necessitat tant d'establir sistemes que permetin conèixer el grau de satisfacció dels estudiants, com d'obrir nous canals d'informació cap a l'estudiant respecte de l'organització de l'ensenyament.

Una altra mesura consisteix a intentar reduir la capacitat dels grups, tant de teòrica com de pràctica, per facilitar el treball amb noves metodologies.

A més, hi ha un consens important en la necessitat de potenciar l'ús de les tutories, que faci èmfasi en el fet de facilitar l'adaptació de l'estudiant de primer, però que també assumeixi tasques de tutorització pel que fa a la tria d'optatives, proposta d'activitats complementàries, estades/mobilitat acadèmica, etc.

Així mateix, i de manera més específica, es recomana la possibilitat de fer tutories als estudiants amb problemes de repetició d'assignatures, identificar-ne els diferents col·lectius i crear grups específics per a ells.

Finalment, es recomana revisar les activitats curriculars complementàries de manera que siguin més adequades als estudiants d'enginyeria.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com dels resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Quant a la valoració de les estratègies d'avaluació de l'estudiant, els comitès externs les han considerat adequades a la UAB, la UPC i l'Electrònica Industrial de la URV. Per a aquests tres centres, a més, es valora positivament la incorporació progressiva d'altres sistemes d'avaluació, a banda de l'examen final.

Els punts més febles els trobem a la UdG o a Electricitat de la URV, en la manca d'una estratègia definida i comuna dels sistemes d'avaluació i en la forma d'avaluació de les assignatures, en què a la UdG primordialment es fa servir l'examen final.

Pel que fa als resultats acadèmics, cal subratllar que, en general, és una de les dimensions amb una valoració més feble. Ara bé, els resultats no es poden analitzar sense tenir en compte els factors que els determinen o bé sobre la base dels objectius formulats pel centre.

Els centres més ben valorats han estat el de la UPC i el de la URV (per a l'Electrònica Industrial).

Taula 9a. Resultats acadèmics de les assignatures obligatòries: ETIEI

	Curs	Taxa d'èxit 1r curs	Rendiment 1r curs	Taxa d'èxit ensenyament	Rendiment ensenyament
UPC	2002-2003	51%	39%	70%	59%
UdG	2002-2003	40,8%	41,7%	54,3%	56,2%
URV*	2002-2003	48%	49%	49%	50%
EUSS-UAB	2002-2003	44,1%	38,1%	48,6%	51,4%

* Pla 1993

Font: centres avaluats

De la lectura de les taules 9a i 9b observem que les taxes d'èxit són en general baixes per a totes dues especialitats. És remarcable l'alta taxa d'èxit de l'Electrònica Industrial de la UPC, mentre que a l'altre extrem hi ha la UAB i l'Electrònica Industrial de la URV, on menys de la meitat dels alumnes que es presenten a examen aprova.

Taula 9b. Resultats acadèmics de les assignatures obligatòries: ETIE

	Curs	Taxa d'èxit 1r curs	Rendiment 1r curs	Taxa d'èxit ensenyament	Rendiment ensenyament
URV*	2002-2003	50%	42%	55%	50%
EUSS-UAB	2002-2003	37,9%	36,8%	48,4%	52,5%

* Pla 1993

Font: centres avaluats

Propostes de millora

Les accions per millorar els resultats acadèmics són de gran abast i afecten la manera global d'organitzar l'ensenyament. L'aplicació de moltes de les accions de millora que s'han descrit més amunt contribuirien d'una manera efectiva a incrementar els resultats acadèmics.

Puntualment, el reforç de les tutories permetria aconseguir millors resultats, sobretot a l'hora de planificar l'activitat acadèmica dels estudiants que treballen. També s'aconsella introduir a les assignatures elements d'avaluació continuada.

Per acabar, editar anualment tots els exàmens de l'ensenyament, en el format que es consideri més adequat, en pot facilitar la difusió entre l'alumnat i el professorat.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies d'avaluació dels resultats professionals com els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts.

Pel que fa a les estratègies, cal comentar que només la UAB ha obtingut la valoració d'adequada. Per a la resta d'universitats, aquesta dimensió no s'ha valorat, ja que cap universitat no té dissenyat un seguiment específic per avaluar el grau de consecució dels resultats professionals dels seus graduats.

És important assenyalar que sí que s'han dut a terme accions de seguiment d'inserció laboral en l'àmbit general de Catalunya. Per primera vegada, tots els centres (a excepció de la UAB, per ser un centre adscrit) han pogut disposar de dades sobre inserció laboral homogènies. Aquestes dades es van obtenir en una enquesta que va fer AQU Catalunya durant el 2001 a 20.000 graduats de l'any 1998 de Catalunya.

En aquest informe no s'analitzen les dades extremes d'aquest estudi, ja que, d'una banda, el fet que en general hi hagi pocs graduats dificulta l'obtenció de mostres significatives a escala estadística, i, de l'altra, la mostra obtinguda no és gaire representativa, atès que el percentatge de resposta ha estat molt baix (una mitjana per sota de deu persones per cada universitat).

En el moment de fer aquest informe, els centres ja disposen dels resultats de la segona enquesta feta el 2005, amb graduats de 2001.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals (competències transversals)

Aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants com la satisfacció dels graduats amb relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal.

Resultats de l'avaluació

En aquest apartat l'avaluació ha detectat manca d'informació. No hi ha estratègies d'avaluació de resultats personals, més enllà dels ítems referits a les competències transversals dels dos estudis d'inserció laboral, ja comentats en l'apartat anterior, i coordinats per AQU Catalunya (2001 i 2005).

Propostes de millora

L'avaluació externa palesa la necessitat d'establir els mecanismes adequats perquè les universitats coneguin si, per exemple, un cop els graduats hi comencen a treballar, l'empresa ha d'oferir-los formació complementària, o si els estudiants van continuar els seus estudis en un segon cicle d'Enginyeria Industrial.

Així, doncs, la recomanació més generalitzada està enfocada a reforçar les fonts documentals sobre l'estat d'inserció professional dels graduats i a coordinar aquestes anàlisis amb la millora contínua del programa i de les assignatures.

Es recomana dur a terme un estudi del perfil professional, basat en els coneixements tècnics i també en les habilitats personals que es requereixen per a l'exercici reeixit de la professió, que podria contribuir al replantejament de la dinàmica d'algunes assignatures i els seus mètodes d'avaluació i que podria fomentar la introducció d'assignatures com ara projectes, jocs de simulació empresarial, debats i discussió de casos pràctics.

Avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Mecànica, a la Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat de Girona i la Universitat de Lleida

INTRODUCCIÓ

Aquesta avaluació transversal dels ensenyaments d'Enginyeria Tècnica Industrial (Mecànica) s'ha dut a terme a tres centres: la UPC (Escola Universitària Politècnica d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa), la UdG i la UdL. La UdG ja havia participat en una avaluació l'any 1999, mentre que les dues restants s'incorporen al procés d'avaluació d'AQU Catalunya.

L'avaluació interna es va dur a terme al llarg del 2004, i l'externa durant el darrer trimestre de 2004 i el primer de 2005. Per fer l'avaluació s'ha organitzat un Comitè d'Avaluació Externa (CAE) diferent per a cada titulació, tot i que amb el mateix president. Aquest fet ha facilitat una interpretació dels resultats més ajustada.

Finalment, cal subratllar que la valoració dels processos d'avaluació ha estat positiva en tots els centres. En alguns casos, com a la UdG, s'ha valorat positivament que s'hagués aprofitat el procés d'avaluació interna per recollir evidències, mitjançant enquestes, de les opinions del professorat i dels graduats respecte als diversos punts que recull la guia d'avaluació. La manca o la baixa utilització d'evidències per part dels comitès d'avaluació interna (CAI) és un punt que cal millorar a la UPC i a la UdL.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

Les dades sobre les titulacions de Catalunya durant el període comprès entre el curs 1998-1999 i el curs 2003-2004 deixen clar l'interès creixent, tant per part dels estudiants com per part de les universitats, per aquests estudis. En aquest sentit, a més de les tres universitats que són objecte d'anàlisi en aquest informe, cal fer esment de l'increment de l'oferta de les universitats que es van afegir a partir del curs 2002-2003, com són l'Escola Salesiana, adscrita a la UAB, amb una oferta de 60 places, i la URV, el curs 2003-2004, també amb 60 places.

Així, doncs, l'oferta de places en el període comprès entre el curs 1998-1999 i el curs 2003-2004 a les universitats públiques catalanes ha augmentat en 62 places, la qual cosa implica un increment de l'oferta total del 12,8% i del voltant del 20% pel que fa a la matrícula.

Taula 1. Evolució dels estudis d'ETI Mecànica a les universitats públiques

	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
Oferta de places	483	481	479	495	485	545
Demanda 1a opció	634	624	540	538	502	501
Matrícula	491	460	482	426	469	586

No es tenen en compte els centres adscrits.

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

En canvi, la demanda de primera opció ha anat baixant de mica en mica i durant aquest període ha recollit un decrement del 21%.

Finalment, respecte de la taxa de participació de les dones en aquests estudis, cal comentar, com és habitual en els ensenyaments d'Enginyeria, que és molt baixa.

Taula 2. Participació de les dones en l'accés

	UPC	UdG	UdL	Catalunya
Curs 2000-2001	9,1%	9,2%	8,8%	8,3%
Curs 2001-2002	8,1%	7,5%	14,7%	10,1%

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

Del que es desprèn de la lectura de la taula 3, el comportament de l'oferta i la demanda és molt semblant en les tres universitats. Encara que, com ja hem comentat, la demanda de primera opció ha tingut en els darrers anys una tendència general a la baixa, aquesta tendència és més notòria a la UdL, que en aquests sis anys ha baixat més de la meitat.

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació d'ETI Mecànica. Evolució 1998-2004

		1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
UPC	Oferta de places	71	75	71	75	75	75
	Demanda 1a opció	149	166	139	140	106	112
	Matrícula total	77	71	77	74	88	83
UdG	Oferta de places	90	90	100	100	100	90
	Demanda 1a opció	98	103	113	97	98	99
	Matrícula total	83	87	93	71	110	130
UdL	Oferta de places	76	76	80	80	80	80
	Demanda 1a opció	162	122	93	98	102	85
	Matrícula total	89	80	80	75	79	74

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

Posició dels estudis des d'un punt de vista intern

Els principals aspectes que s'han tingut en compte en l'avaluació d'aquest apartat han estat el nombre d'estudiants i la posició de l'ensenyament dins de la seva universitat, i el grau de suport institucional que rep el centre responsable per part de l'entorn proper.

Resultats de l'avaluació

És important destacar, en primer lloc, que el volum de l'alumnat que estudia Enginyeria Tècnica Industrial Mecànica (ETIM), tal com mostra la taula 4, és petit en el context de les universitats respectives. Observem que la carrera que s'imparteix a l'Escola Universitària Politècnica d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa-UPC, tot i que no arriba a l'1% del total de la UPC, té més pes que la resta d'enginyeries tècniques, especialitat Mecànica, ofertes en altres centres de la UPC (Mataró, Vilanova, Manresa i Barcelona). A la UdL, es valora molt positivament que la titulació sorgís d'un pla estratègic de la mateixa universitat. I a la UdG, la carrera és dels pocs estudis a l'Escola Politècnica Superior que ha cobert totes les places ofertes.

Taula 4. Pes de l'ensenyament. ETI Mecànica. Curs 2002-2003

	UPC*	UdG	UdL
Alumnat d'Enginyeria Tècnica Industrial Mecànica	321	385	329
Alumnat matriculat a 1r i 2n cicle a la universitat (títols homologats)	33.088	12.590	8.281
Relació	0,97	3,05	3,97

*A la UPC estan comptabilitzats els centres adscrits.

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

Posició dels estudis des d'un punt de vista extern

En aquest apartat es completa l'anàlisi dels indicadors anteriors, però des d'una òptica que va més enllà de la mateixa universitat.

Resultats de l'avaluació

A grans trets, l'avaluació mostra una valoració positiva de la posició externa. La UPC és la que té la posició més favorable, tot i que la UdG i la UdL també obtenen una valoració favorable. L'entorn industrial on s'ubica l'Escola Universitària Politècnica d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa – UPC afavoreix aquest bon posicionament, amb una gran demanda d'enginyers tècnics mecànics, tal com demostra el bon funcionament de la seva borsa de treball.

Finalment, la inserció laboral dels graduats mostra uns resultats que són valorats molt positivament. Aquest és un dels aspectes més favorables de tots els centres, tal com es veurà en el capítol de resultats.

Tot i això, l'avaluació dona un toc d'atenció respecte a l'ocupabilitat de l'enginyer mecànic en el futur. El sector mecànic i de desenvolupament de maquinària es troba en un inici de recessió a causa de la competència que planteja el creixement del sector en altres països (sobretot els asiàtics). Aquest fet pot ser una amenaça, però n'hi ha una altra, que no ve tant de l'exterior i que és el baix nivell d'anglès que tenen els estudiants de Mecànica catalans.

CAPACITAT DEL SISTEMA

L'avaluació de la capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, les relacions externes, i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

Aquest apartat valora tant les polítiques de captació d'estudiants i d'acollida com el perfil de les persones que accedeixen als centres.

Resultats de l'avaluació

Per al cas dels centres de la UPC i la UdL, la valoració dels CAE ha resultat favorable, mentre que a la UdG, la valoració és menys favorable, a causa, sobretot, del perfil de l'estudiant, de les baixes taxes de rendiment acadèmic de primer curs i de la manca de formació en certes matèries.

Taula 5. Evolució de la qualitat d'accés dels estudiants, del 1993-1994 al 2000-2001. ETI Mecànica

	1994-1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
Nota de tall PAU (mitjanes)	5,62	5,80	5,86	5,81	5,82	5,92	5,87	5,20
Nota de tall FP (mitjanes)	7,05	7,30	7,35	6,88	7,12	7,01	6,84	5,61
Percentatge d'estudiants amb PAU [5,6)	36,8	40,8	44,2	42,3	41,8	32,1	26,2	26,7
Percentatge d'estudiants amb PAU [6,7)	23,6	27,4	26,3	28,3	25,5	33,2	28,1	31,0
Percentatge d'estudiants amb PAU [7,10]	5,6	3,0	2,5	4,3	5,9	8,4	11,5	10,6
Percentatge d'estudiants amb FP [5,7)	18,8	3,3	-	5,4	2,9	5,2	16,9	19,1
Percentatge d'estudiants amb FP [7,8)	13,9	21,1	21,1	17,0	20,9	16,5	13,7	9,7
Percentatge d'estudiants amb FP [8,9)	1,4	4,3	6,0	2,7	2,7	4,6	3,3	2,7
Percentatge d'estudiants amb FP [9,10]	-	-	-	-	0,3	-	0,3	-

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

L'evolució de la qualitat dels estudiants durant el període del 1994-1995 al 2001-2002, tenint en compte les notes d'accés als estudis, mostra una estabilitat elevada al llarg dels anys.

Taula 6. Qualitat d'accés. Sistema públic. ETI Mecànica

		1994-1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
UPC	Nota de tall PAU	5,96	6,12	6,12	6,18	6,20	6,23	6,28	5,81
	Nota de tall FP	7,42	7,63	7,67	7,27	7,50	7,49	7,52	7,43
UdG	Nota de tall PAU	5,28	5,59	5,69	5,63	5,55	5,61	5,67	5,00
	Nota de tall FP	7,05	7,30	7,35	6,88	7,12	7,01	6,84	5,61
UdL	Nota de tall PAU	-	-	-	5,71	5,93	5,93	5,77	5,00
	Nota de tall FP	-	-	-	6,87	7,12	7,12	6,45	5,00

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

Les notes de tall relativament moderades permeten, en general, l'entrada d'un nombre important d'estudiants amb notes de PAU inferiors a 6 a les tres universitats. Malgrat aquesta situació, cal fer notar el cas de la UdL, que, tot i que té una nota de tall de 5, aconsegueix una alta entrada d'estudiants amb notes entre el 6 i el 7, i un percentatge significatiu d'estudiants amb nota més alta que 7 (el 25,7% durant el curs 2001-2002).

		1994- 1995	1995- 1996	1996- 1997	1997- 1998	1998- 1999	1999- 2000	2000- 2001	2001 2002
UPC	Percentatge d'estudiants PAU [5,6)	22,2	11,6	11,6	0,0	16,9	0,0	14,5	19,7
	Percentatge d'estudiants PAU [6,7)	46,0	59,3	55,1	65,3	50,6	64,3	48,7	39,4
	Percentatge d'estudiants PAU [7,10]	7,9	4,7	4,3	11,1	11,7	8,6	10,5	9,9
UdG	Percentatge d'estudiants PAU [5,6)	36,8	40,8	44,2	42,3	41,8	32,1	26,2	26,7
	Percentatge d'estudiants PAU [6,7)	23,6	27,4	26,3	28,3	25,5	33,2	28,1	31,0
	Percentatge d'estudiants PAU [7,10]	5,6	3,0	2,5	4,3	5,9	8,4	11,5	10,6
UdL	Percentatge d'estudiants PAU [5,6)	-	-	-	34,6	25,6	3,8	17,7	13,5
	Percentatge d'estudiants PAU [6,7)	-	-	-	29,5	30,2	50,6	31,6	40,5
	Percentatge d'estudiants PAU [7,10]	-	-	-	6,4	14,0	21,5	27,8	25,7

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

Taula 8. Qualitat d'accés. Sistema públic FP. ETI Mecànica

	1994-1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
UPC								
Percentatge d'estudiants FP [5,7]	-	-	-	-	-	-	-	-
Percentatge d'estudiants FP [7,8]	20,6	16,3	8,7	16,7	13,0	15,7	14,5	21,1
Percentatge d'estudiants FP [8,9]	3,2	8,1	20,3	6,9	7,8	11,4	10,5	9,9
Percentatge d'estudiants FP [9,10]	-	-	-	-	-	-	1,3	-
UdG								
Percentatge d'estudiants FP [5,7]	18,8	3,3	-	5,4	2,9	5,2	16,9	19,1
Percentatge d'estudiants FP [7,8]	13,9	21,1	21,1	17,0	20,9	16,5	13,7	9,7
Percentatge d'estudiants FP [8,9]	1,4	4,3	6,0	2,7	2,7	4,6	3,3	2,7
Percentatge d'estudiants FP [9,10]	-	-	-	-	0,3	-	0,3	-
UdL								
Percentatge d'estudiants FP [5,7]	-	-	-	2,6	-	11,4	12,7	10,8
Percentatge d'estudiants FP [7,8]	-	-	-	25,6	27,9	10,1	8,9	6,8
Percentatge d'estudiants FP [8,9]	-	-	-	1,3	2,3	2,3	1,3	2,7
Percentatge d'estudiants FP [9,10]	-	-	-	-	-	-	-	-

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

D'altra banda, l'avaluació ha detectat que les tres universitats tenen molt poca informació de les característiques dels nous estudiants (motivació, coneixements previs de competències transversals, disponibilitat de temps per seguir els estudis, etc.), que tenen implicacions importants en el desenvolupament de l'ensenyament.

Segons els CAE, aquest coneixement resulta imprescindible, per exemple, per abordar sistemàticament accions de millora dels programes o de l'organització docent.

Professorat

Aquest apartat valora el perfil del professorat tant per categories com pel que fa a les polítiques de formació de professorat, les estratègies d'avaluació i els recursos dedicats a la innovació docent.

Resultats de l'avaluació

Les valoracions dels CAE han estat favorables per a totes tres universitats.

En general, el perfil del professorat s'ha considerat positiu. Tot i això, els comitè d'avaluació externa de les tres universitats posen de manifest la seva preocupació davant del nombre elevat de professors associats a temps parcial i, en certa manera, davant del seu perfil professional. Es donen casos a la UdG i a la UdL en què professors de secundària imparteixen classe en el primer curs.

La distribució del professorat de la taula 9 ens permet veure que el pes de la docència correspon als titulars d'universitat i als associats. Com s'ha comentat en el paràgraf anterior, la manca de perfil professional en els associats no permet afirmar que els centres disposen del professorat més adequat per responsabilitzar-se en algunes assignatures.

Taula 9. Plantilla de l'ensenyament (percentatge de participació en la docència per categories)

	CU	TU	CEU	TEU	Associats	Altres
UPC	-	3,6%	2,3%	48,8%	45,2%	-
UdG	1,7%	6,5%	-	24,8%	61,7%	5,2%
UdL	-	12%	-	43%	27%	18%

Font: centres avaluats

Quant a la presència d'associats impartint crèdits en el primer curs, totes tres universitats presenten valors molt elevats. En el cas de la UPC i la UdG, els percentatges són superiors al 55%.

L'any de l'avaluació (el 2004), a totes tres universitats es va posar en pràctica el *Manual d'avaluació docent del professorat*, a partir dels criteris establerts per AQU Catalunya. D'aquesta manera, es va engegar el procés per valorar els mèrits per concedir incentius al professorat. En el moment de redactar aquest informe no es disposa de resultats que permetin extreure'n valoracions.

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions.

Resultats de l'avaluació

Els CAI i els CAE coincideixen a valorar com a adequades les infraestructures de la UdG i la UdL, en contrast amb la UPC, on el CAE s'ha pronunciat d'una manera més negativa i ha fet una valoració poc favorable de les instal·lacions.

Tot i la valoració adequada, en el cas de la UdG s'indica la utilització de mòduls prefabricats per impartir algunes classes, en el de la UdL, la manca d'una gestió integrada de les xarxes informàtiques i les aplicacions, i en el cas de la UPC s'indica que cal millorar la seguretat associada a l'antiguitat de l'equipament i la falta de proteccions.

Relacions externes

En aquest apartat es considera tant la mobilitat del professorat com la dels estudiants (que marxen o vénen en programes d'intercanvi), i l'existència de convenis institucionals lligats a la docència o la participació en xarxes temàtiques amb ensenyaments d'altres universitats.

Resultats de l'avaluació

Les valoracions dels comitès coincideixen en tots els casos a considerar aquesta dimensió de manera no gaire favorable. Això és degut principalment a la poca o nul·la mobilitat d'estudiants i professorat i la baixa participació en xarxes d'ensenyament semblants d'àmbit internacional.

Tot i això, la satisfacció dels estudiants que han participat en programes d'intercanvi es valora favorablement. Aquest aspecte està complementat pels resultats acadèmics dels estudiants que han estat en altres universitats en règim d'intercanvi, sobretot quan es tracta del projecte final de carrera.

Pel que fa a l'acollida d'estudiants, la situació és més preocupant. En general, el percentatge d'estudiants que escullen estudiar Mecànica a les universitats catalanes és molt baix, gairebé nul en el cas de la UdL.

Pel que fa a l'indicador relatiu als convenis de col·laboració institucional, en general no és gaire favorable.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes.

Resultats de l'avaluació

Les valoracions dels CAI i els CAE coincideixen valorant la UdL favorablement. En canvi, a la UdG i la UPC la situació és poc favorable.

En general, es valora positivament l'existència d'instruments de gestió, malgrat que els CAE adverteixen que hi ha un alt risc de pèrdua d'eficàcia si no es produeix una vinculació efectiva entre els processos de planificació en el nivell de direcció, o, en el cas de la UdG, els processos d'avaluació derivats de la participació en els plans d'avaluació anterior (1999) i els mecanismes habituals de gestió i coordinació de les titulacions.

Les conseqüències d'aquesta desvinculació són, normalment, una pèrdua de confiança en els processos de reflexió i avaluació estratègiques, que acaben derivant en una participació i una implicació limitades.

Propostes de millora

En primer lloc, l'avaluació ha posat de manifest la necessitat d'emprendre mesures de millora que, en general, coincideixen en tots els centres. El CAE remarca la importància de l'anàlisi del perfil de l'estudiant que inicia els estudis de Mecànica, per tal de detectar més clarament les seves deficiències i poder elaborar, des de la secundària, una informació perquè l'estudiant s'ajusti a les necessitats del perfil d'ingrés. A més d'ajudar l'estudiant en la selecció de les matèries de batxillerat, serviria per millorar l'oferta de formació complementària en l'ingrés a la universitat.

En paral·lel, també cal millorar el coneixement del perfil dels estudiants (la disponibilitat de temps que tenen per seguir els estudis, les seves expectatives en iniciar els estudis, etc.). En aquest àmbit, es recomana millorar el tractament de la informació obtinguda en el procés d'ingrés al centre i fer un seguiment més acurat d'aquestes dades per part dels centres. Això hauria de facilitar la millor configuració dels ensenyaments segons les diferents tipologies d'estudiants.

El model pedagògic del nou Espai europeu d'educació superior (EEES) recomana de manera generalitzada una introducció més gran d'estratègies docents que impulsin el treball autònom dels estudiants i que augmentin la seva participació activa en el procés ensenyament-aprenentatge. L'ús de les noves tecnologies ofereix un gran ventall d'accions.

És necessari explicitar la tipologia de professorat més adequada a la naturalesa i el perfil de la titulació. S'han d'instrumentalitzar polítiques, tant en l'àmbit de centre com en el d'universitat, de contractació i fidelització de professorat jove a temps complet que vagi substituint gradualment els associats a temps parcial.

Si bé sembla important intensificar la dimensió acadèmica del professorat amb el grau de doctor, també es recomana més presència de professionals que assumeixin part de la docència des de la tipologia de professorat associat.

Davant de la insuficiència en el nombre d'intercanvis, les propostes van encaminades tant a millorar la informació sobre els programes d'intercanvi com a tractar de disposar de més fonts de finançament per als intercanvis (beques).

Finalment, en l'àmbit de la planificació de la titulació i la gestió de la qualitat, les principals recomanacions van encaminades a potenciar els mecanismes de comunicació interns, a reforçar els sistemes de coordinació mitjançant el nomenament de responsables d'àrees i a desenvolupar els mecanismes interns de gestió.

D'altra banda, se suggereix fer esforços per incrementar la participació del professorat i dels estudiants en òrgans de gestió.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals, i, finalment, s'analiza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària.

Resultats de l'avaluació

Ambdós comitès valoren el perfil com a adequat —tot i la manca de definició explícita del perfil a la UPC. Les competències definides legalment per a l'enginyer tècnic industrial mecànic estan incorporades en la troncalitat de les titulacions de la UdG i la UdL.

En determinats àmbits, com ara el de la construcció, l'enginyer tècnic industrial mecànic té assignades atribucions per la llei de competències professionals, algunes de les quals són compartides amb altres perfils professionals.

Les definicions de les competències específiques a la UdL són conseqüència de la participació de diversos agents socials de l'entorn de Lleida en l'elaboració del pla estratègic. Així mateix, el fet que s'estiguin renovant els plans d'estudis a la UdG i a la UPC mostra una preocupació per millorar el perfil de formació.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat).

També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició i la difusió d'aquests programes. Finalment, s'analitza el projecte final de carrera.

Resultats de l'avaluació

El programa de formació s'ha valorat com a adequat en tots els centres.

En primer lloc, cal recordar que des de fa poc temps diversos centres han posat en marxa nous plans d'estudis, per la qual cosa, i atesa la seva curta existència, encara no s'han pogut avaluar.

Els plans d'estudis no presenten diferències importants de contingut, atès que tots tenen una vocació generalista. Cal esmentar, però, la diferència en la distribució de crèdits entre els troncal o obligatoris i els optatius a les diferents universitats, tal com es pot veure en la taula següent:

Taula 10. Estructura del pla d'estudis

	Publicació al BOE	Crèdits totals	Crèdits troncal	Crèdits obligatoris	Crèdits optatius	Crèdits de lliure configuració	Pràctiques en empreses
UPC*	28-10-1993	225	148,5	0	54	22,5	No
UdG	20-09-2003	225	162	10,5	30	22,5	No
UdL	29-10-1997	225	144	37,5	21	22,5	Sí

* El centre de la UPC ha posat en marxa durant el curs 2004-2005 un nou pla d'estudis.

Font: centres avaluats

A la UdG es proposen dos itineraris curriculars: Construccions i instal·lacions industrials, i Màquines. A la UPC, les assignatures optatives s'agrupen en els sis blocs següents: Projectes de màquines i mecanismes, Equips i instal·lacions fluidotèrmiques, Plàstics, Automatització industrial, Gestió d'empreses i Sostenibilitat; i a la UdL, tot i que n'hi ha quatre de planificats, només dos s'han implantat completament: Fred i calor industrial, i Control i regulació de processos.

Pel que fa a les pràctiques en empreses, només la UdL les té incorporades, com a obligatòries, en el seu pla d'estudis, mentre que a la UPC són optatives i a la UdG no estan incorporades en el pla d'estudis, però sí que són convalidables per crèdits de lliure elecció.

Taula 11. Oferta d'assignatures

	Assignatures troncal i obligatòries	Assignatures optatives	Crèdits optatius	Relació optativitat (1)	Crèdits pràctics	Pràctica obligatòria (2)
UPC	27	32	nd	nd	nd	nd
UdG	27	26	110,5	3,7	86,5	51%
UdL	24	8	42	2	42	52%

(1) Crèdits optatius que s'ofereixen / crèdits optatius

(2) Crèdits pràctics / total de crèdits troncal i obligatoris

nd: dada no disponible

Font: centres avaluats

Projecte final de carrera (PFC)

Aquest apartat està dedicat a analitzar els principals indicadors associats al projecte final de carrera. En aquest sentit, s'analitza tant la regulació acadèmica i organitzativa d'aquests indicadors com l'impacte que tenen sobre la formació i el posterior desenvolupament professional dels estudiants.

Resultats de l'avaluació

Els comitès externs valoren aquest apartat de manera satisfactòria a la UdL i la UPC i menys favorable a la UdG.

A grans trets, els PFC de les tres universitats avaluades són treballs amb un contingut significatiu, en el qual l'estudiant d'Enginyeria Tècnica Mecànica desenvolupa una visió de conjunt del procés de resolució de problemes i té l'oportunitat de potenciar les seves capacitats generals d'iniciativa, independència, planificació, organització i comunicació.

Els processos d'oferta i assignació de projectes estan raonablement ben definits i implantats. Malgrat això, hi ha oportunitats de millora significatives, per exemple, a la UdG, en què s'haurien d'uniformitzar els criteris d'avaluació.

En els centres avaluats, la proposta de PFC la fa el professorat, els alumnes o, com passa a la UdL, l'empresa on es desenvolupa.

L'aspecte més crític és l'abandó dels estudiants a causa de la seva incorporació al mercat laboral, abans d'haver presentat el projecte final de carrera. Tot i que aquest és un problema comú a la majoria de les escoles de Catalunya, l'avaluació no dona una resposta sobre la manera com es pot canviar aquesta tendència.

Propostes de millora

Si bé en gairebé tots els centres hi ha un enfocament sobre quin és el perfil de l'ensenyament, caldria fer-ne una definició explícita i difondre-la entre la comunitat universitària. Aquest tema té una importància màxima a l'hora de fer front al repte de la convergència europea i la nova estructura dels ensenyaments de grau.

Una altra línia de millora que els comitès d'avaluació recomanen és la prioritització de la planificació del procés d'adaptació al nou EEES. En particular, convindria sol·licitar al professorat una descripció detallada de les diferents activitats que ha de dur a terme un alumne per superar una assignatura, com també una estimació del cost en temps del desenvolupament de les activitats esmentades per a un alumne mitjà.

Tots els comitès destaquen que seria desitjable fer un seguiment i una avaluació general de les dedicacions als PFC. Podria ser adequat que, en els casos en els quals la desviació de l'esforç real respecte a la planificació inicial fos superior a una quantitat (per exemple, el 20%), s'afegís com a documentació requerida per al PFC una breu justificació de les causes. Aquesta informació podria servir també de base per ajustar la dimensió dels PFC i analitzar les causes de les desviacions. A més, seria un bon exercici per desenvolupar habilitats que són necessàries en el mercat laboral. Igualment, es podria considerar la definició d'unes directrius generals per orientar l'avaluació dels PFC, que podrien ser accessibles a directores, membres de tribunal i estudiants.

Es consideren molt positivament accions com les que es duen a terme a la UPC, que consisteixen a contactar amb els estudiants als quals els manca el PFC per animar-los a presentar com a PFC algun projecte fet en el seu lloc de treball.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització general de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

La valoració feta pels dos comitès coincideix en tots els centres pel que fa a l'organització educativa, que s'ha considerat adequada a la UdG i poc adequada a la UdL i a la UPC.

A la UdL i a la UPC caldria millorar les pràctiques en empreses.

A totes tres universitats s'intenta ajustar, amb diversos nivells d'èxit, l'organització docent al nombre elevat d'alumnes i a la seva diversitat, ja que bastants alumnes compaginen els estudis amb una feina. A la UdL hi ha la possibilitat de cursar o bé de matí o bé de tarda, però no durant el segon curs, la qual cosa dificulta la continuïtat als estudiants que estaven estudiant el primer curs a la tarda. A la UPC, tot i que tenen un torn de tarda, es programen algunes pràctiques en horari de matí.

Els comitès externs suggereixen a les universitats que facin un esforç a l'hora de tenir en compte les necessitats dels estudiants que simultaniegen els estudis amb una feina.

L'estructura de l'organització, a totes tres universitats, sembla que no s'ajusta gaire a la preparació prèvia dels estudiants. A la UdG i a la UdL, malgrat que s'ofereix algun curs propedèutic, sembla que és insuficient tant pel contingut com per la seva organització. En canvi, a la UPC no s'imparteix cap curs o acció compensatòria a escala formativa.

L'avaluació palesa la necessitat que les universitats coneguin el perfil d'entrada dels seus estudiants, com també la necessitat d'una millor connexió amb els centres de secundària per tal de transmetre els coneixements necessaris i que acompanyen aquest perfil d'entrada.

Taula 12. Estudiants per grup: troncal i obligatòries. Curs 2001-2002

	Primer curs		Primera matrícula		Ensenyament	
	Teoria	Pràctica	Teoria	Pràctica	Teoria	Pràctica
UPC	27	32	nd	nd	nd	nd
UdG	27	26	110,5	3,7	86,5	51
UdL	24	8	42	2	42	52

nd: dada no disponible

Font: centres avaluats

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació, el grau de desenvolupament metodològic i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat.

Resultats de l'avaluació

En general, estudiants i professors coincideixen a fer una valoració positiva de la metodologia docent emprada. Tot i això, s'observa que no s'ha avançat gaire en innovació docent. La metodologia predominant és la classe magistral i es constata la manca de matèries impartides amb metodologies que fomentin la participació activa dels alumnes o l'aprenentatge i el treball en grup.

Un altre punt en què l'avaluació ha fet èmfasi és la manca de coordinació entre els programes de les diferents assignatures. Caldria que les universitats impulsessin mecanismes de coordinació entre assignatures. Amb vista als canvis que implica la incorporació a l'EEES, això ha de ser un punt fonamental. Un pla d'estudis, segons el comitè extern, no s'ha de limitar a un simple repertori de matèries i crèdits, ans al contrari, s'ha d'entendre com el desenvolupament d'un programa formatiu.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, pel que fa a la vida acadèmica. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'acció tutorial (professors i estudiants).

Resultats de l'avaluació

En general es considera l'acció tutorial com a adequada. Tot i això, l'avaluació palesa la necessitat d'un replantejament d'aquest programa, atès que la satisfacció dels estudiants no és l'esperada. Tanmateix, la proximitat dels estudiants amb els professors facilita molt la possibilitat de resoldre dubtes i supleix, en part, un programa establert. A grans trets, els estudiants manifesten un alt grau de satisfacció amb el nivell de comunicació que s'estableix amb els professors.

Respecte de la satisfacció de professorat i alumnat quant a les tutories, tot i que és favorable, deixa entendre que hi ha llacunes importants tant en la intensitat d'ús dels serveis de tutoria per part dels estudiants com en la disponibilitat de recursos per desplegar un servei òptim.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, la seva orientació al desenvolupament d'habilitats acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Hi ha una oferta de lliure elecció que permet complementar els continguts bàsics del currículum. En aquest sentit, l'avaluació mostra una posició favorable a les activitats curriculars complementàries que es duen a terme a la UdL i a la UPC i millorable a la UdG.

Destaca la possibilitat que els estudiants de la UdL puguin configurar la seva activitat segons la seva demanda: fan propostes d'assignatures que se sotmeten a votació, per part dels estudiants de segon i tercer curs, i les més votades s'ofereixen en el curs següent. A la UPC es duen a terme iniciatives com ara l'oferta d'activitats per part de la Càtedra Unesco o de l'Associació d'Amics i Antics Alumnes de l'Escola.

En general, el punt més feble el trobem en els mecanismes per recollir la satisfacció per part del professorat i dels estudiants amb l'oferta i el desenvolupament d'aquestes activitats.

Propostes de millora

Com a mesures per millorar l'organització docent s'apunta la necessitat tant d'establir sistemes que permetin conèixer el grau de satisfacció dels estudiants com d'obrir nous canals d'informació cap a l'estudiant respecte de l'organització de l'ensenyament.

Caldria establir un sistema de tutories útil acompanyat de mecanismes d'anàlisi sobre la seva eficàcia. Per a la realització correcta d'aquesta proposta caldria el suport institucional necessari.

En general, hi ha una recomanació encaminada a planificar i gestionar d'una manera més efectiva la formació complementària (el desenvolupament de capacitats i habilitats transversals) perquè sigui aprofitada per un nombre més gran d'estudiants.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

Quant a la valoració de les estratègies d'avaluació dels estudiants, es valora de manera molt positiva l'existència de la fase selectiva a la UPC i el sistema de compensació de notes a la UdL.

Sobre els resultats acadèmics, cal subratllar que és una de les dimensions amb una valoració més feble. Ara bé, els resultats no es poden analitzar sense tenir en compte els factors que els determinen o bé sobre la base dels objectius formulats pel centre.

Els resultats acadèmics han obtingut una valoració favorable a la UdL i la UPC, mentre que a la UdG ha estat de poc satisfactòria.

La valoració positiva es refereix a les taxes de graduació a la UPC i a la taxa d'abandó més baixa a la UdL.

Com es pot observar en la taula 13, la UPC té la taxa d'èxit (aprovat/presentats) i la de rendiment (aprovat/matriculats) més altes, seguida per la UdL.

Taula 13. Resultats acadèmics de les assignatures obligatòries

	Curs	Taxa d'èxit 1r curs	Rendiment 1r curs	Taxa d'èxit ensenyament	Rendiment ensenyament
UPC	2002-2003	55%	51%	68%	59%
UdG	2002-2003	43,7%	36,9%	45,8%	46,5%
UdL	2002-2003	52%	55%	58%	58%

Font: centres avaluats

Sobre la taxa d'èxit i rendiment cal dir que la situació de les tres universitats no és gaire favorable. A la UdG, menys de la meitat dels alumnes que es presenten a examen a primer curs aproven. Quan analitzem el rendiment d'aprovat sobre matriculats de primer curs, les dades són encara més baixes.

La taxa d'abandó més baixa a primer curs la trobem a la UdL, que se situa entre el 10 i el 12%, i la més alta a la UdG (gairebé el 30%), mentre que a la resta de Catalunya el percentatge se situa entre el 15 i el 20%.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

Resultats de l'avaluació

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies d'avaluació dels resultats professionals com els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'ha tingut en compte el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten.

Així mateix, és important subratllar que, per primera vegada, la UPC ha pogut disposar de dades sobre inserció laboral homogènies. Aquestes dades es van obtenir en una enquesta de caràcter universal (20.000 graduats de l'any 1998 de Catalunya) que va fer AQU Catalunya durant el 2001. En el moment de fer aquest informe, tant la UPC com la UdL i la UdG ja disposen dels resultats de la segona enquesta feta el 2005, amb graduats de 2001.

Respecte de les estratègies, cal comentar que els comitès han valorat com a poc adequada aquesta dimensió a la UPC, i com a gens favorable a la UdL i a la UdG.

La mancança principal en aquest àmbit prové de la poca connexió entre les fonts documentals disponibles amb relació a la inserció professional i la presa de decisions pel que fa al programa de formació.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals (competències transversals)

Aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants com la satisfacció dels graduats amb relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal.

Resultats de l'avaluació

En aquest apartat l'avaluació ha detectat manca d'informació. No hi ha estratègies d'avaluació de resultats personals, més enllà dels ítems referits a les competències transversals dels dos estudis d'inserció laboral, ja comentats en l'apartat anterior, que han estat coordinats per AQU Catalunya (el 2001 i el 2005).

Propostes de millora

Les accions per millorar els resultats acadèmics són de gran abast i afecten la manera global d'organitzar l'ensenyament. L'aplicació de moltes de les accions de millora que s'han descrit al llarg d'aquest informe contribuiria d'una manera efectiva a incrementar els resultats acadèmics i disminuir l'abandó.

L'avaluació externa palesa la necessitat d'estudiar fins a quin punt l'alt nivell d'inserció laboral no està fonamentat en l'alta demanda del sector. És necessari establir els mecanismes adequats perquè les universitats coneguin si, per exemple, un cop els graduats hi comencen a treballar, l'empresa ha d'oferir-los formació complementària, o si els estudiants van continuar els seus estudis en un segon cicle d'Enginyeria Industrial.

Així doncs, la recomanació més generalitzada està enfocada a reforçar les fonts documentals sobre l'estat d'inserció professional dels graduats i a coordinar aquestes anàlisis amb la millora contínua del programa i de les assignatures.

A part d'establir un seguiment de resultats personals de l'ensenyament, hi ha altres propostes —no gaires, però— en la línia tant de millorar el coneixement de la realitat com d'emprendre mesures que incrementin la satisfacció dels estudiants amb els resultats obtinguts.

Es recomana dur a terme un estudi del perfil professional, basat en els coneixements tècnics i també en les habilitats personals que es requereixen per a l'exercici reeixit de la professió, que podria contribuir al replantejament de la dinàmica d'algunes assignatures i els seus mètodes d'avaluació i que podria fomentar la introducció d'assignatures com ara projectes, jocs de simulació empresarial, debats o discussió de casos pràctics.

Avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Química Industrial, a la Universitat de Girona i la Universitat Rovira i Virgili

INTRODUCCIÓ

L'avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Química Industrial (d'ara endavant, ETIQI) a la Universitat de Girona i a la Universitat Rovira i Virgili s'ha dut a terme en el marc del programa 2003 d'avaluacions d'AQU Catalunya, seguint una metodologia d'avaluació que revisa aspectes referits a recursos, processos (accions desenvolupades) i resultats, a partir d'una forta base d'evidències. Les dues titulacions van ser avaluades en programes anteriors (el 1998 en el cas d'EQI Química de la URV i el 1999 en el cas d'ETI Química de la UdG); en els dos casos, però, es troben a faltar referències als processos avaluatius previs, la qual cosa no permet prendre consciència de l'eficàcia real dels processos avaluatius.

L'avaluació interna d'ETIQI de la UdG s'inicià el mes de juny de 2004 i s'acabà el gener de 2005. La visita externa es va dur a terme a finals de febrer. L'avaluació interna de la URV s'inicià el mes d'abril de 2004 i finalitzà el mes d'octubre del mateix any, mentre que la visita del comitè extern va tenir lloc a principis de febrer de 2005. Tant al comitè intern de la UdG com al de la URV, hi havia una representació adequada de professorat, PAS i estudiants. Els comitès d'avaluació externa van estar conformats per acadèmics especialistes en l'àmbit d'enginyeria química, un professional del sector provinent d'una empresa geogràficament propera a la universitat, i un expert en processos d'avaluació de la qualitat que va participar en les dues avaluacions.

Globalment, el procés d'avaluació a les dues titulacions s'ha dut a terme de manera satisfactòria. Pel que fa a la UdG, l'avaluació externa destaca l'elevada participació de la comunitat acadèmica a l'autoinforme, la qual cosa en garanteix una bona representativitat. En el cas de la URV, cal destacar el fet que es va avaluar la dimensió pràctica del currículum, una part opcional de la guia d'avaluació.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

L'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Química Industrial, s'imparteix a la UAB (en un centre adscrit), la UPC (en cinc centres, dos dels quals són adscrits), la UdG i la URV. A la UdG, la titulació s'imparteix a l'Escola Politècnica Superior (EPS), al Campus de Montilivi, on comparteix espais amb un total d'onze estudis més de l'àrea industrial, agroalimentària i informàtica. A la URV, la titulació s'insereix dins de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Química (ETSEQ), on s'imparteixen dos ensenyaments més, l'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Mecànica, i el segon cicle d'Enginyeria Química.

Taula 1. Evolució dels estudis d'ETIQI

Nou accés	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Catalunya	295	252	242	241	221
UdG	64	45	55	45	48
URV	65	65	62	64	77
Matriculats					
Catalunya	1.210	1.149	1.090	1.034	934
UdG	274	283	260	224	203
URV	224	232	221	222	221
Demanda en 1a opció					
Catalunya	304	258	236	204	171
UdG	58	53	41	31	36
URV	80	67	70	50	47
Matrícula nou accés					
Catalunya	268	244	212	191	148
UdG	58	50	33	28	32
URV	60	59	63	48	35

Font: DURSI

Les dades sobre l'evolució dels estudis d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Química Industrial, mostren que la demanda d'aquest ensenyament ha disminuït el 29% des del curs 2000-2001 fins al 2004-2005, mentre que l'oferta de places només s'ha reduït el 6%. El curs 2004-2005, els quatre centres integrats (dos de la UPC, i els dos que s'analitzen en aquest informe: UdG i URV) van oferir 240 places i s'hi van matricular 148 estudiants.

Taula 2. Dades generals de la Universitat de Girona i la Universitat Rovira i Virgili. Curs 2002-2003

	ETIQI, UdG	ETIQI, URV
Alumnes totals a l'ensenyament	253	195
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya		1.090
Alumnes totals matriculats a la universitat	12.590	11.793
Alumnes de cicle curt a la universitat	7.064	5.812
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la universitat	2%	1,7%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de cicle curt de la universitat	3,5%	3,4%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la titulació a Catalunya	22,8%	17,9%

Font: Dades ofertes per les mateixes universitats

Resultats de l'avaluació

La posició estratègica des d'un punt de vista intern (posició de la titulació dins de la seva universitat) és molt favorable per a ETIQI a la URV i entre favorable i millorable per a ETIQI a la UdG.

En primer lloc, cal assenyalar que totes dues titulacions tenen un pes específic baix a les seves respectives universitats, pel que fa al nombre d'estudiants (vegeu la taula 2), però això no és valorat negativament per cap dels centres, ans al contrari, es valora positivament per la possibilitat d'un contacte més personalitzat amb els estudiants. Tot i això, el context de recessió general de la demanda d'aquesta titulació faria recomanable incrementar els esforços per captar nous estudiants. En ambdós casos, les titulacions es troben integrades en campus que permeten aprofitar les sinergies amb titulacions afins.

La situació interna marcadament favorable de la titulació a la URV s'argumenta pel fet que Química i Enginyeria Química són dos dels set àmbits estratègics de la URV. L'especialitat de Química està representada en tres titulacions (Química, ETI Química Industrial i Enginyeria Química). També destaca el nombre elevat de professorat associat vinculat a l'entorn productiu. A més, mentre que a l'ETSEQ de la URV s'ofereix Enginyeria Química com a segon cicle, a la UdG no hi ha aquesta opció, si bé els graduats d'ETIQI que volen cursar un segon cicle poden optar pels estudis d'Enginyeria Industrial.

La posició estratègica externa d'ambdues titulacions és, en general, favorable, lleugerament més adequada a la URV.

La demanda acadèmica, i, consegüentment, la matrícula, ha disminuït en ambdues titulacions, tal com ha passat a la resta de Catalunya en aquest ensenyament. Cal destacar que cap de les dues titulacions no atreuen estudiants d'altres províncies, i presenten una demanda fonamentalment local.

Com s'ha dit, els estudis d'ETIQI de la UdG tenen fortes sinergies amb les altres titulacions tècniques de l'Escola Politècnica Superior, i aprofiten la transversalitat de la formació tècnica i fomenten la polivalència dels seus graduats. Aquest perfil no excessivament especialitzat en la indústria química és coherent en un entorn productiu com el de Girona, on hi ha una alta capacitat d'absorció dels graduats tècnics en llocs de responsabilitat, tot i que no hi ha tanta indústria química com a la província de Tarragona.

L'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Química, de la URV, està molt integrada en la indústria química de la regió, tal com ho denoten la important participació de professorat associat i l'elevada participació del centre en la Fundació URV en projectes de transferència tecnològica. D'altra banda, el campus disposarà del Centre Tecnològic de la Indústria Química, dins del Parc Tecnològic de Tarragona.

Propostes de millora

En les propostes de millora de totes dues titulacions es fa referència a promoure la captació dels estudiants aprofitant les fortalezes destacades a l'avaluació: en el cas de la UdG, la qualitat de la inserció –i, en general, de vida– a la província de Girona, i, en el cas de l'ETSEQ de la URV, les bones relacions de la titulació amb l'entorn industrial (pràctiques, professorat associat, projectes de final de carrera reals, bona inserció, etc.).

A la UdG, en la línia de consolidar la posició interna de la titulació, es recomana incrementar el nombre d'associats reals i assegurar-se una estabilitat més gran de la plantilla.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. En totes dues titulacions hi ha consens entre comitè intern i extern a l'hora de valorar que el perfil dels estudiants és adequat a les característiques de la titulació, si bé presenta dèficits pel que fa a la preparació prèvia.

Taula 3. Notes de tall. ETI Química Industrial a la UdG i a la URV. Evolució 1998-2003

	Via d'accés PAU				
	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
ETIQI, UdG	5,49	5,23	5,36	5,00	-
ETIQI, URV	-	5,75	5,41	5,00	5,00

Font: centres avaluats

Taula 4. Demanda d'accés a la titulació, curs 2001-2002

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
ETIQI, UdG	60	53	88,3	36	11	41
ETIQI, URV	60	66	110	-	-	59

Places ofertes a Catalunya (curs 2001-2002): 540

Estudiants de nou ingrés a Catalunya (curs 2001-2002): 221

Font: per les dades de la UdG, la universitat; per les dades de la URV, la Secretaria d'Universitats i Recerca

Taula 5. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
ETIQI, UdG	48%	32%	20%	61,1%	33,3%	5,6%	36,4%	18,2%	45,5%
ETIQI, URV	69%	17,2%	13,8%	55,7%	29,6%	14,8%	50%	40%	10%

Via d'accés FP									
	Curs 2000-2001			Curs 2001-2002			Curs 2002-2003		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
ETIQI, UdG	77,7%	22,2	-	71,4%	28,6%	-	100%	-	-
ETIQI, URV	63,6%	9,1%	27,3%	73,7%	15,8%	10,5%	100%	-	-

Font: ensenyaments avaluats

Resultats de l'avaluació

La nota de tall per accedir a totes dues titulacions és de 5, la qual cosa permet l'entrada de molts estudiants amb notes inferiors a 6. A la UdG, les notes d'entrada són lleugerament més altes: entre el 40 i el 64% tenen notes superiors a 6. A la URV, aquest percentatge oscil·la entre el 30 i el 50%. Els estudiants provenen en la majoria dels casos de la via PAU (entre el 44 i el 60% en el cas de la UdG i entre el 40 i el 59% a la URV), i de la via Cicle Formatiu de Grau Superior (entre el 16 i el 21% en el cas de la UdG i entre el 20 i el 28% en el cas de la URV). Les vies d'accés PAU/FP resulten ben integrades, si bé els estudiants de cicles formatius de la UdG creuen que les convalidacions no valoren prou la formació adquirida als cicles formatius (en especial, la pràctica).

En ambdues titulacions l'avaluació ha posat de manifest la percepció que molts dels estudiants treballen, però no es disposa de dades sobre el seu nombre i sobre la manera com aquesta situació afecta el seguiment dels estudis.

La insuficient preparació prèvia dels estudiants per seguir l'ensenyament és un problema compartit, la qual cosa fa que els resultats de primer curs siguin moderats (vegeu la taula 9). Per contra, l'interès i la motivació dels estudiants es valoren favorablement, i l'avaluació ha posat de manifest, en ambdues titulacions, que la satisfacció dels estudiants amb els estudis creix al llarg del període formatiu.

En el cas de la UdG, per tal d'afrontar el repte de la insuficient preparació prèvia dels estudiants en algunes matèries, s'han implantat tutories als estudiants de nou ingrés que guien la matrícula de les anomenades *assignatures zero* o *assignatures bàsiques*.

Per la seva banda, l'avaluació externa de la URV posa en relleu les polítiques de captació que es duen a terme des de l'escola, en especial les visites fetes als IES, on assisteixen estudiants de la titulació, com també l'esforç per incrementar la connexió amb secundària i cicles formatius mitjançant els treballs de recerca, en què alumnes de l'enginyeria tècnica tutoritzen alumnes externs de batxillerat i FP.

Finalment, la participació dels estudiants en les activitats del centre, i, en especial, en els òrgans de govern, és millorable en tots dos casos, si bé destaca el sistema de delegats de la UdG, que permet que hi hagi representants dels estudiants dins de la titulació.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i les característiques de la titulació. Ha estat valorat molt adequadament, en el cas de la URV, i com a millorable, en el cas de la UdG.

Taula 6. Plantilla de l'ensenyament (percentatge de participació en la docència per categories). Curs 2003-2004

	CU		TU		CEU		TEU		Associats		Altres	
	UdG	URV	UdG	URV	UdG	URV	UdG	URV	UdG	URV	UdG	URV
1r curs	-	0,5%	7,5%	11,4%	10,4%	2,4%	19%	10,3%	60,4%	2,2%	2,6%	-
1r cicle	-	2,9%	8,5%	28%	14,4%	2,4%	30,3%	14,6%	38,2%	24,2%	8,6%	1,1%

Font: UdG (Pla 2002) i URV

Resultats de l'avaluació

A la UdG destaca la bona valoració, per part dels estudiants i els graduats, del tracte amb el professorat i, en general, del clima de la titulació. Cal millorar, però, l'estabilitat de la plantilla docent, en especial del professorat amb docència a primer curs, on els professors associats assumeixen dues terceres parts de la docència.

La valoració de molt favorable del perfil del professorat a la URV es troba determinada pel fet que un alt percentatge de docència és assumida per titulars d'universitat, per l'alt percentatge de doctors i per l'alt percentatge de professorat que disposa de la llicenciatura en Ciències Químiques en l'especialitat de Química Industrial.

Finalment, hi ha dos problemes comuns a ambdues titulacions: d'una banda, la insatisfacció amb les polítiques de reconeixement de la tasca docent, i, de l'altra, la insuficiència dels mecanismes disponibles per afrontar problemes específics però reiterats amb l'actuació docent.

Infraestructura

L'aulari, els laboratoris de pràctiques, la biblioteca i les sales d'estudi han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. El comitè extern de la UdG emet una valoració adequada per a algunes de les infraestructures i clarament inadequada per a algunes altres. A la URV, les infraestructures es valoren com a molt adequades.

Resultats de l'avaluació

Pel que fa a l'ETIQI de la URV, el nombre i l'espai de l'aulari és suficient, com també les sales d'estudi, si bé els estudiants reclamen espais per dur a terme treballs en grup els caps de setmana. Destaquen els laboratoris de pràctiques, exclusivament dedicats a la docència, tant per l'espai com pel seu equipament. La biblioteca, que ofereix serveis a tots els alumnes de l'escola, disposa d'aules d'estudi i d'aules informàtiques.

A la UdG, la posició més favorable està determinada per la valoració que s'ha fet dels serveis de biblioteques, del fet que l'escola disposi de connexió sense fils Wi-Fi, i de l'aulari i el seu equipament. Per contra, les instal·lacions i els equipaments de pràctiques reben una valoració de poc adequades, especialment una part dels laboratoris (on s'imparteixen el 66% dels crèdits de laboratori), que es troben en un semisoterrani. L'equipament dels laboratoris és insuficient i hi ha deficiències en les mesures de seguretat. D'altra banda, s'han detectat dificultats en la planificació de la gestió de les infraestructures, per tal com són recursos compartits per nombroses titulacions.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i la qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'Administració, les empreses i les institucions. Globalment, en els dos ensenyaments es posa de manifest que són satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

A ETIQI de la UdG, la mobilitat de l'alumnat és similar a la mobilitat de la resta de la universitat o se situa lleugerament per sobre (ha oscil·lat, segons els anys, entre el 31 i el 8%), i s'intenta impulsar la possibilitat de finalitzar la carrera en altres centres (duent-hi a terme el projecte final de carrera). Com a punt fort s'assenyala l'existència del patronat de l'EPS, com també la preocupació per les relacions amb altres països europeus. Així mateix, caldria potenciar la mobilitat del professorat, pràcticament nul·la avui dia.

Tal com ja s'ha dit, les relacions amb l'entorn empresarial són un punt fort d'ETIQI de la URV. No es disposa de dades sobre mobilitat del professorat, però hi ha presència de professorat estranger a la titulació. La mobilitat dels estudiants és baixa, però el comitè intern opina que aquesta mobilitat és més pròpia del segon cicle (d'Enginyeria Química).

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i d'estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments adreçats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes. A la URV, l'avaluació és favorable, mentre que a la UdG és lleugerament menys favorable.

Resultats de l'avaluació

A tots dos centres es constata la inexistència d'un pla estratègic de l'ensenyament que n'estableixi els objectius i els mecanismes de seguiment i de control. A la UdG, les reunions amb la direcció de l'EPS, la coordinadora de la titulació i els sotsdirectors d'àmbit asseguruen una bona planificació a curt termini (ordenació docent, pràctiques, etc.). Caldria millorar la implicació del professorat extern de la titulació, la qual cosa facilitaria un millor afinament del nivell i l'exigència requerida segons el perfil de l'enginyer tècnic. En el cas de la URV, l'avaluació destaca la bona coordinació docent, especialment la comissió de coordinadors de curs, la direcció i els directors de departaments, que són els responsables de fer un seguiment de la docència i a qui el CAE atribueix el fet que no es detectin problemes d'implicació de professorat de diferents departaments.

Propostes de millora

S'ha posat de manifest la necessitat de promoure accions de divulgació de l'ensenyament als centres de secundària i als cicles formatius per tal d'atreure nous estudiants. D'altra banda, es recomana reforçar el coneixement del perfil d'entrada dels estudiants, tant pel que fa al seu bagatge acadèmic (abast i nivell de coneixement en les assignatures bàsiques) com pel que fa al seu perfil laboral (estudiant a temps parcial o complet). Això permetria el disseny adequat d'un pla d'orientació i reforç.

Pel que fa al professorat, es fa necessari replantejar-se les polítiques de reconeixement de la trajectòria docent i establir incentius de docència, la qual cosa lliga amb la millora dels sistemes d'avaluació del professorat i de seguiment de la tasca docent. Es recomana fomentar la mobilitat tant entre el col·lectiu d'estudiants com entre el professorat.

Pel que fa a les infraestructures, en la línia de la introducció de metodologies docents més participatives, es recomana assegurar l'existència d'espais prou flexibles on es puguin desenvolupar activitats cooperatives. D'altra banda, a tots dos centres cal treballar en la introducció de mesures de prevenció de riscos (avaluació de riscos, plans d'emergència, etc.). En el cas de la UdG és necessari traslladar els laboratoris a instal·lacions adequades, actualitzar-ne l'equipament i millorar la gestió dels recursos entre les diferents titulacions que els comparteixen.

Finalment, quant a la gestió de la qualitat, cal continuar treballant en l'establiment de procediments formalitzats per conèixer el grau de satisfacció dels diferents agents (estudiants, professorat, graduats, etc.) que permetin una gestió més efectiva. També es recomana enfortir els mecanismes de coordinació dels diferents departaments implicats en la docència de la titulació.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). En les dues titulacions avaluades, el perfil de formació ha estat valorat adequadament.

Resultats de l'avaluació

Per bé que en cap centre no s'ha trobat un perfil definit més enllà de les directrius del BOE, aquesta situació es troba en vies de resolució. Les titulacions d'ETIQI participaven, en el moment de l'avaluació, del projecte DISSENY d'AQU Catalunya, i en l'elaboració del llibre blanc de l'ANECA, dos projectes que inclouen, entre els seus objectius, la definició d'un perfil de formació comú per a totes les titulacions participants.

A la UdG, el perfil fomenta la transversalitat amb les altres dues titulacions tècniques d'àmbit industrial, la qual cosa es valora favorablement. Si bé durant l'elaboració dels plans d'estudis de l'EPS es va consultar el sector empresarial i els col·legis professionals, en la definició del perfil no estan ben identificades les competències professionals. En el cas de la URV, en la definició missió de l'escola es recull com a objectiu formar professionals de l'enginyeria química, capaços de treballar en grups i liderar equips, com també contribuir al desenvolupament del coneixement i la tecnologia en l'àmbit de l'enginyeria química. Aquest perfil és ben valorat pels professionals de l'entorn, tot i que caldria concretar les diferències entre els estudis de primer cicle —Enginyeria Tècnica Industrial— i l'estudi de segon cicle —Enginyeria Química.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició i la difusió d'aquests programes. Els dos comitès externs, en coincidència amb els respectius comitès interns de la UdG i la URV, han valorat aquest apartat com a adequat.

Taula 7. El programa de formació		
	ETIQI, UdG	ETIQI, URV
Publicació al BOE	20-09-2002	02-03-1995
Anys de durada	3	3
Pla d'estudis		
Crèdits troncal i obligatoris	172,5	178,5
<i>Teoria</i>	82	88,5
<i>Pràctica</i>	90,5	90
Crèdits optatius (b)	30	33
Crèdits de lliure elecció	22,5	24
Total	225	235,5
Grau mínim de practicitat obligatòria	52,5%	50,4%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	13	12
Oferta de crèdits optatius propis (a)	58	81
Relació d'optativitat (a/b)	1,9	2,5
Projecte final de carrera	Sí	Sí
Pràctiques en empreses	No	Sí
Font: centres avaluats		

Resultats de l'avaluació

En primer lloc, cal posar de manifest que els plans d'estudis no presenten diferències importants quant a la seva estructura. El programa de formació està estructurat per donar una formació bàsica i alhora professional, tal com ho prova el fet que més del 50% dels crèdits troncal i obligatoris són crèdits pràctics. A la URV, l'avaluació ha destacat positivament les pràctiques de laboratori integrades —i, en general, les pràctiques de laboratori— i el desenvolupament i els resultats de les pràctiques a empreses (durant el curs 2003-2004 es van fer un total de 38 convenis i 39 pràctiques, la majoria de les quals es va dur a terme durant els mesos d'estiu). A la UdG, els estudiants poden convalidar crèdits de lliure elecció fent pràctiques en empreses (durant el curs 2002-2003 es van fer un total de 40 convenis, però no es disposa de dades sobre el volum d'estudiants de la titulació que va dur a terme aquestes pràctiques).

A la UdG hi ha previstos dos itineraris en el pla d'estudis, un de Tecnologia Química i un de Tecnologia de Plàstics; tanmateix, el baix nombre d'estudiants fa difícil mantenir l'elevada oferta d'assignatures optatives. A la URV, l'oferta d'optatives es pot agrupar en dos itineraris —Operacions Unitàries i Manteniment— i un tercer bloc de complementos de formació; tanmateix, atès que no estan explicitats, els estudiants desconeixen *a priori* l'orientació de les optatives, de manera que els itineraris finalment no funcionen com a tals.

En els dos casos, els comitès externs han valorat favorablement el desplegament del perfil de formació (continguts i seqüència), com també la seva especificació en la guia de l'estudiant, si bé a la UdG es va detectar que alguns programes de les assignatures bàsiques eren massa «ambiciosos» i poc vinculats al perfil de l'enginyer tècnic, mentre que a la URV es va detectar que alguns programes no es completen degudament, per la qual cosa caldria revisar-los.

Propostes de millora

Pel que fa al perfil de formació, les recomanacions van, en el cas de la UdG, en la línia d'implicar l'entorn empresarial en la definició de les competències professionalitzadores, mentre que a la URV es va suggerir l'adaptació del perfil de formació genèric de l'ETSEQ al nivell d'una titulació de primer cicle.

Pel que fa als itineraris, és necessari assegurar que l'estudiant rep —amb prou anticipació— informació sobre l'orientació de les optatives. Finalment, caldria revisar el programa d'algunes assignatures: en el cas de la UdG cal adaptar el contingut de les assignatures bàsiques al perfil de formació, i en el de la URV cal ajustar els programes al període lectiu i seleccionar aquells continguts nuclears per a la formació de l'estudiant.

Projecte final de carrera (PFC)

Aquest apartat s'ha analitzat a partir de la informació recollida durant la visita externa, per tal com no formava part del protocol d'avaluació interna, i ha estat valorat de manera adequada a la UdG i molt adequada a la URV.

Resultats de l'avaluació

El projecte d'ETIQL de la UdG, de sis crèdits, té dues vies clarament diferenciades: un treball tutoritzat i un model de projecte constructiu. La normativa, els models de valoració, els calendaris, etc., estan adequadament documentats. El comitè intern i el professorat es mostren satisfets amb la qualitat dels PFC que es desenvolupen a l'escola, però es van recollir dubtes sobre el valor real dels projectes que es desenvolupen a les empreses.

El PFC d'ETIQL de la URV té dotze crèdits, està orientat a l'entorn professional i tracta sobre problemes d'empreses del sector; es resolen en grups de quatre estudiants. La coordinació i la direcció del PFC les assumeixen dos professors titulars, mentre que els tutors de projectes són professors associats que duen a terme la tasca professional en la indústria de l'entorn. Tots els col·lectius implicats valoren el seu desenvolupament i els seus resultats molt satisfactòriament.

Propostes de millora

Les propostes de millora van en la línia de fer un seguiment més intens dels projectes de final de carrera. En el cas de la UdG, el seguiment s'hauria de fer especialment en els projectes de final de carrera que es duen a terme a les empreses, i en el cas de la URV, aquest seguiment més intens hauria de permetre una certa individualització de la nota del grup assolida al PFC.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. Aquest apartat és valorat adequadament a tots dos centres, tant pels comitès interns com pels externs.

Resultats de l'avaluació

El fet que molts estudiants compaginin els estudis amb la feina dificulta l'adequació dels horaris als dos centres. En aquest sentit, es valora positivament la possibilitat que ofereix l'escola de la UdG d'adaptar la matrícula per als estudiants que volen compatibilitzar els estudis amb els treballs, si bé els estudiants no n'estan prou informats. A la URV, el nombre elevat de professorat associat, que concentra la seva disponibilitat horària en les últimes hores de la tarda, també dificulta l'adequació dels horaris.

Pel que fa a la mida dels grups, la valoració és adequada, a excepció dels grups de pràctiques de la UdG, que són massa grans a causa de la dotació insuficient d'equips en algunes assignatures. El nombre elevat d'estudiants per classe a la URV de primer (vegeu la taula 8) es deu al nombre elevat de repetidors, que s'explica per les dificultats d'adaptar el perfil d'entrada dels estudiants al perfil requerit per la titulació; aquesta situació no es dona d'una manera tan accentuada a la UdG, ja que només havia transcorregut un curs des que es va aprovar el nou pla d'estudis (el 2002).

Una altra dificultat comuna dels dos centres és l'adequació dels perfils d'entrada dels estudiants, que presenten carències en matèries de gran importància per a la titulació, com ara la Química. L'avaluació destaca el pla de reforç de l'Escola Politècnica Superior de la UdG per a la millora del rendiment de l'alumnat de primer curs, que inclou un tutor personal més un pla de reforç d'assignatures bàsiques. En canvi, a la URV s'ha detectat que els cursos propedèutics no són prou coneguts.

Taula 8. Distribució dels alumnes en la titulació. Curs 2003-2004

	ETIQI, UdG	ETIQI, URV
Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs		
Teoria	37	68,7
Pràctica	33	26,5
Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs		
Teoria	26	40,6
Pràctica	24	17,2
Mitjana d'alumnes per grup de 1r cicle		
Teoria	37	37,3
Pràctica	32	14,6

Font: UdG i URV

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. La valoració es considera molt adequada a la URV i adequada a la UdG.

Resultats de l'avaluació

A la UdG, la metodologia docent es basa fonamentalment en les classes magistrals, amb una avaluació final, per bé que la mida dels grups permet introduir, en els cursos superiors, metodologies més participatives i l'avaluació continuada. L'avaluació destaca l'interès del professorat per la formació en innovació docent.

A la URV, les assignatures troncal i obligatòries estan estructurades de manera que el 50% correspon a classes de teoria, el 25% a problemes tutoritzats i el 25% a classes pràctiques, una proporció adequada —segons ambdós comitès— al caràcter professional de l'ensenyament. L'avaluació assenyala com a bona pràctica la implantació de l'avantprojecte, una assignatura que aborda un problema que els estudiants han de treballar en grup i que implica la majoria de les assignatures de primer curs, si bé caldria millorar-ne l'avaluació, per tal com els estudiants consideren que sovint no és equitativa al treball dut a terme.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants). L'avaluació és adequada a totes dues titulacions.

Resultats de l'avaluació

A la UdG destaca el pla de reforç ja esmentat de l'Escola Politècnica Superior. A més de les tutories a la matrícula, els estudiants poden recórrer al coordinador de la titulació. D'altra banda, els estudiants remarquen l'accessibilitat del professorat i el fet que, atès que és una titulació de dimensions reduïdes, permet un tracte pràcticament familiar. El campus disposa d'un Centre d'Informació i Assessorament a l'Estudiant, on s'ofereix àmplia informació sobre beques, ajuts, borsa de treball, pràctiques, etc.

L'escola de la URV té, a més de la figura del tutor personal, una figura de coordinador de curs que és valorada com a molt útil tant pels estudiants com per la gestió del dia a dia. A la pràctica, la figura del coordinador de curs és més recorreguda que la del tutor personal, ja que és present al llarg de tot el curs acadèmic. Es troba a faltar, però, una atenció tutorial en el moment de la matrícula. L'estudiant necessita aclarir quins són els papers de tutor, coordinador i cap d'estudis. Així mateix, els estudiants desconeixen el servei del Becari d'atenció a la comunitat universitària (BACU) on s'ofereix informació sobre les pràctiques en empresa i borsa de treball.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. L'avaluació d'aquest apartat ha estat favorable tant a la UdG com a la URV.

Resultats de l'avaluació

L'oferta de crèdits de lliure elecció és molt àmplia i variada a totes dues universitats. Tanmateix, en ambdós casos es detecta poca implicació de les titulacions avaluades per ampliar aquesta oferta. Es recomana, però, una certa racionalització de l'oferta existent d'acord amb els possibles interessos dels estudiants dels ensenyaments, no tant per dirigir com per informar i orientar d'acord amb el perfil i els interessos dels estudiants.

Propostes de millora

En tots dos casos es creu convenient treballar en el disseny d'itineraris per a l'estudiant a temps parcial. L'ampliació de les instal·lacions i l'equipament de laboratoris de la UdG hauria de permetre ampliar el nombre de grups de pràctiques i disminuir el nombre d'estudiants per grup. Pel que fa a la URV, es recomana, considerant tant el perfil de l'estudiant com el del professorat associat, concentrar la docència a la tarda.

Quant a la metodologia docent, a la UdG es recomana el foment de metodologies més actives d'aprenentatge. A la URV s'anima a aprofundir en la línia ja emprada i a millorar la tutorització dels treballs en grups per tal de fer una avaluació més fina, com també a establir programes de formació de metodologia docent, als quals pogués accedir el professorat associat.

Totes dues titulacions avaluades ofereixen recursos de tutoria i suport als estudiants múltiples i de qualitat, encara que caldria acabar d'ajustar-ne el funcionament, sobretot en la línia d'oferir a l'estudiant informació clara i precisa sobre cadascuna de les figures i les funcions.

Finalment, pel que fa a les activitats curriculars complementàries, es recomana millorar l'orientació als estudiants sobre l'oferta i fomentar el coneixement dels serveis d'atenció a l'estudiant.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge. La titulació de la UdG ha obtingut una valoració de favorable, mentre que la de la URV ha obtingut una valoració de molt favorable.

Resultats de l'avaluació

A la UdG, l'avaluació és bàsicament final (sumatòria), si bé a segon i tercer una part de l'avaluació correspon a l'avaluació continuada. L'avaluació és ben acceptada tant per estudiants com per professors. Les estratègies d'avaluació són coherents amb el pes de la dimensió acadèmica del perfil de formació.

En el cas de la URV, l'avaluació és continuada, tant en els crèdits teòrics com en les pràctiques i els projectes. Les estratègies són molt variades: exàmens, treballs en equip (amb pautes per avaluar-los), informe de laboratori, puntuació de les presentacions orals, etc., de manera que s'obté informació de totes les dimensions del perfil de formació (acadèmiques i interpersonals). Tant el professorat com els estudiants es mostren satisfets amb aquesta avaluació.

Taula 9. Resultats acadèmics. Curs 2002-2003

	ETIQI, UdG	ETIQI, URV
Taxa d'èxit en el 1r curs		
1a convocatòria	47,7%	45%
2a convocatòria	49%	52%
Taxa d'èxit en l'ensenyament		
1a convocatòria	55,8%	62%
2a convocatòria	56%	57%
Rendiment acadèmic		
1r curs	44,3%	45%
1r cicle	59,9%	60%
Mitjana d'alumnes titulats (1999-2001)	28,3	41,6
Taxa de graduació	6,8%	nd

nd: dada no disponible

Font: UdG i URV

Pel que fa al nombre de titulats i la taxa de graduació (vegeu la taula 9), cal assenyalar que, en el cas de la UdG, les dades corresponen a un pla d'estudis antic (de 1994), atès que encara no hi havia graduats del pla de 2002. Sembla que la introducció d'aquest nou pla ha millorat el ritme de progrés dels estudis; d'aquesta manera, el curs 2002-2003 la mitjana de crèdits matriculats pels estudiants del pla vell era de 44,6, mentre que la del pla nou era de 56,7 (per superar la titulació en els tres anys previstos caldria matricular-se de 75 crèdits). En el cas de la URV, la progressió real dels estudiants s'ajusta molt més a la prevista i els estudiants es matriculen de 69,4 crèdits de mitjana l'any, dels 78 que caldrien per assolir el títol en tres anys. La durada mitjana dels estudis a la UdG és de 5,3 anys i a la URV, de 4,3 anys (curs 2001-2002).

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten. Pel que fa al primer aspecte, l'avaluació ha detectat algun aspecte que cal millorar, i, pel que fa als resultats d'inserció professional, l'avaluació és entre satisfactòria i molt satisfactòria en tots dos casos.

Resultats de l'avaluació

Taula 10. Dades d'inserció laboral dels enginyers tècnics industrials, especialitat en Química Industrial

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)	Percentatge funcions específiques de la titulació	Percentatge funcions universitàries (inclou les específiques)
ETIQI, UdG (2001)	20 (de 23)	95%	58%	76,5%	5,3	42,1%	94,7%
ETIQI, UdG (2005)	16 (de 27)	87,5%	46,7%	93,3%	5,3	26,7%	80,0%
ETIQI, URV (2001)	14 (de 20)	92,9%	46,2%	64,3%	5,0	42,9%	85,7%
ETIQI, URV (2005)	16 (de 30)	100%	62,5%	43,8%	5,1	37,5%	81,3%

Font: enquesta d'inserció laboral AQU Catalunya, 2001 i 2005

En cap de les dues titulacions i centres no hi ha un pla de seguiment dels graduats, però sí que s'han dut a terme accions de seguiment d'inserció laboral en l'àmbit general de Catalunya. En el moment de l'avaluació, els ensenyaments disposaven dels resultats de l'estudi d'inserció laboral de 2001, en el qual es van enquestar prop de 10.000 graduats de la promoció de 1998. La taula 10 presenta les dades d'aquest estudi i del més recent (de l'any 2005, sobre la promoció de 2001). Tot i que el fet que hi hagi pocs graduats dificulta l'obtenció de mostres significatives a escala estadística, el percentatge de resposta sí que és qualitativament significatiu.

Els resultats professionals són bons, tant pel que fa al percentatge d'inserits (només un graduat de cada titulació es trobava a l'atur en el moment de fer l'enquesta de 2001 i cap l'any 2005) com pel que fa al percentatge que està duent a terme funcions pròpies d'universitaris. Una dada interessant és que el 100% dels graduats de 1998 de la URV treballa a Tarragona, com també ho fa el 80% dels graduats de 2001. En el cas de Girona, el 75% de les dues promocions enquestades treballa en aquesta ciutat, i, a més, ho fa amb una estabilitat remarcable (vegeu el percentatge de contractes fixos). Aquestes dades sobre la ubicació del lloc de treball són indicadores de la capacitat d'absorció de graduats de les províncies on s'insereixen les titulacions.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals (competències transversals)

Aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants com la satisfacció dels graduats amb relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal.

Resultats de l'avaluació

No hi ha estratègies d'avaluació de resultats personals, més enllà dels ítems referits a les competències transversals dels dos estudis d'inserció laboral que s'han esmentat més amunt.

Taula 11. Dades d'inserció laboral dels enginyers tècnics industrials, especialitat en Química Industrial

	Expressió oral (1-7)	Expressió escrita (1-7)	Treball en equip (1-7)	Lideratge (1-7)	Gestió (1-7)
ETIQI, UdG (2001)		4,47	5,32	3,60	4,60
ETIQI, UdG (2005)	3,00	3,27	3,80	2,53	3,40
ETIQI, URV (2001)		4,32	5,64	4,45	5,91
ETIQI, URV (2005)	4,63	4,56	5,81	5,13	4,88

Font: enquesta d'inserció laboral AQU Catalunya, 2001 i 2005

La taula 11 recull les dades dels dos estudis d'inserció laboral d'AQU Catalunya, pel que fa al nivell de formació de determinades competències transversals durant els estudis. En general, i en les dues titulacions, totes les valoracions estan per sobre de l'aprovat (3,5 en una escala de 7). La URV presenta millors resultats en pràcticament totes les competències transversals analitzades, la qual cosa és un reflex de les metodologies emprades (resolució de problemes i elaboració de projectes en grup, exposicions, etc.).

Propostes de millora

Pel que fa als resultats acadèmics, es recomana implantar sistemes de seguiment de l'evolució dels estudiants que permetin distingir entre els de dedicació exclusiva i els de dedicació parcial, com també amb relació a la seva evolució segons la nota d'ingrés. La informació recollida d'aquesta manera permetria disposar de més evidències sobre el nivell d'exigència i d'eficàcia dels ensenyaments. Quant a la millora dels resultats acadèmics, moltes de les propostes que ja s'han descrit en aquest informe ajudarien a millorar-los; aquí només s'afegeix la recomanació de concentrar els horaris de formació i de prendre en consideració un itinerari per als estudiants a temps parcial.

Quant als resultats professionals, és necessari, d'una banda, assegurar que els ensenyaments reben informació periòdicament sobre la satisfacció dels empresaris i dels graduats pel que fa a la utilitat de la formació, i sobre la tipologia de feines que duen a terme, i, de l'altra, assegurar que tot el personal acadèmic és coneixedor d'aquesta informació i, per tant, de les necessitats de l'entorn productiu on s'insereixen els graduats.

Pel que fa al desenvolupament de competències personals, la introducció de metodologies més participatives, la promoció de la realització de pràctiques, l'orientació a l'hora de triar matèries de lliure elecció, etc., facilitarien que l'estudiant fos més conscient de la necessitat de millorar competències com ara la comunicació i el treball en equip.

Enginyeria en Automàtica i Electrònica Industrial a la Universitat Rovira i Virgili

INTRODUCCIÓ

L'avaluació de l'ensenyament d'Enginyeria en Automàtica i Electrònica Industrial (EAEI) de la URV pertany al programa d'avaluació de 2004.

L'avaluació interna es va dur a terme al llarg de 2004, i l'externa, durant el primer trimestre de 2005.

Per avaluar la titulació s'ha seguit la metodologia d'AQU Catalunya, que, en síntesi, revisa la seqüència «recursos, accions desenvolupades i resultats» a partir d'una forta base d'evidències que han de permetre donar resposta a un seguit de preguntes clau. D'acord amb la metodologia d'AQU Catalunya, per avaluar un ensenyament cal que aquest ensenyament tingui un nivell de maduresa de com a mínim tres cohorts de graduats, i aquest és el cas d'aquesta disciplina, ja que es va implantar el curs 1998-1999.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria: tant en el procés intern com en l'extern, el nivell de coincidència entre els comitès d'avaluació ha estat molt elevat.

El Comitè d'Avaluació Externa valora positivament el suport documental i els formularis preparats per dur a terme l'avaluació interna. També apunta la necessitat de millorar la participació de la comunitat acadèmica relacionada amb l'ensenyament en el procés d'avaluació. En qualsevol cas, l'informe d'avaluació elaborat pel Comitè d'Avaluació Interna de la universitat constitueix un diagnòstic per a la millora de l'ensenyament i la seva adaptació a l'EEES.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

Des del punt de vista extern, la posició estratègica de la titulació sembla positiva pel fet que la URV, juntament amb la UPC (amb els seus dos centres de Terrassa i Vilanova i la Geltrú; en aquest darrer cas, a partir del curs 2003-2004), són les úniques universitats que ofereixen aquest ensenyament a Catalunya.

La URV posa en marxa l'EAEI durant el curs 1998-1999 amb 65 estudiants de nou ingrés. Tot i aquesta xifra elevada, la matrícula de nous estudiants en els anys següents experimenta un descens notable, una tendència que no és exclusiva de la URV, ja que també la segueixen els altres dos centres de la UPC.

Taula 1. Evolució dels estudis d'EAEI a les universitats públiques entre el 2001-2002 i el 2004-2005

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	120	120	165	150
Estudiants de nou ingrés	93	52	113	79
Matriculats	310	294	367	306

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

A la URV, dels 65 alumnes d'entrada del primer any es passa a una mitjana de 30 en els següents. El fet que sigui l'únic ensenyament de segon cicle de la branca de les enginyeries (si no comptem el d'Enginyeria Informàtica) a la URV pot explicar la xifra elevada de diplomats tècnics que es van matricular als inicis d'aquest ensenyament. Conseqüentment, la davallada de matrícula a partir del segon any era previsible, ja que la borsa de diplomats tècnics és més limitada.

Taula 2. Evolució dels estudis d'EAEI a la URV

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	60	60	60	60
Estudiants de nou ingrés	34	26	30	27
Matriculats	139	130	125	118

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

L'anàlisi de la situació de l'ensenyament dins la URV mostra (vegeu la taula 3) una situació de debilitat que es produeix principalment per la manca de posició consolidada de l'ensenyament dins de la mateixa universitat.

Taula 3. Dades generals de la Universitat Rovira i Virgili. Curs 2003-2004

	EAEI, URV
Alumnes totals a l'ensenyament	125
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	367
Alumnes totals matriculats a la universitat	11.742
Alumnes de titulacions de només 2n cicle a la universitat	689
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la universitat	1,06
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de titulacions de només 2n cicle	18%
Percentatge d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la titulació a Catalunya	34,06

Font: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament.

Resultats de l'avaluació

En termes generals, es valora com a positiu el perfil dels estudiants que accedeixen a la titulació. La majoria dels estudiants accedeix a aquests estudis o bé des de l'Enginyeria Tècnica en Electrònica Industrial o la d'Electricitat; tot i això, s'observa que cada vegada més hi accedeixen estudiants amb altres titulacions que, segons el parer del Comitè d'Avaluació Interna, no garanteixen els coneixements bàsics per poder seguir adequadament algunes matèries.

L'avaluació indica que es tracta d'estudiants amb una bona motivació per seguir l'ensenyament i que la gran majoria d'ells compagina els estudis amb una feina a temps complet. En aquest sentit, es valoren positivament els mecanismes establerts per adequar l'ensenyament a aquest col·lectiu; per exemple, compactant els horaris de classe en la franja de tarda.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i les característiques de la titulació.

Resultats de l'avaluació

Tant l'avaluació interna com l'externa valoren adequadament el perfil i el volum del professorat de la titulació.

Aquest va ser un dels primers ensenyaments de segon cicle a implantar-se a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de la URV, la qual cosa va fer que l'escola es plantegés nous objectius pel que fa al professorat que han reportat beneficis a tota l'escola. En aquest sentit, és destacable que la majoria del professorat implicat en l'ensenyament hagi consolidat la categoria funcionària de professor titular d'universitat. El 76% dels crèdits impartits correspon a professorat doctor, la majoria titular d'universitat.

Tot i aquesta bona valoració, l'avaluació externa identifica un dèficit de catedràtics d'universitat especialitzats en sistemes electrònics de control.

Pel que fa a la ràtio professor/alumne, l'avaluació externa valora molt positivament que sigui de cinc alumnes per cada professor.

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals.

Resultats de l'avaluació

Tot i que l'escola és de nova construcció i, en general, està ben equipada, s'observen alguns punts susceptibles de millora en l'acústica de l'aulari, la climatització i la ventilació.

La resta d'instal·lacions es valoren positivament, sobretot els espais i l'equipament de laboratoris dedicats a les pràctiques, com també la biblioteca.

La manca d'espais que es puguin utilitzar com a sales de reunió i el servei de copisteria demanen una millora i una atenció més grans.

Pel que fa a la seguretat de les instal·lacions, cal fer notar la inexistència de plans d'emergència, com també alguna deficiència de seguretat en les aules.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i la qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'Administració, les empreses i les institucions.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa coincideix amb la interna a considerar aquesta dimensió d'una manera no gaire favorable, a causa principalment de la poca o nul·la mobilitat d'estudiants per qüestions de treball i professorat i la baixa participació en xarxes d'ensenyament semblants d'àmbit internacional, tot i que hi ha contactes.

Tampoc no es donen convenis de col·laboració institucional, més enllà dels relacionats amb les pràctiques externes.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i d'estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa valora aquesta dimensió com a adequada. La titulació presta una gran atenció a la qualitat docent, amb plans estratègics departamentals i de centre; tot i això, es troba a faltar un pla de seguiment del compliment dels objectius docents.

S'ha creat la figura del coordinador d'ensenyaments i un Consell Assessor, la qual cosa hauria d'impulsar una millora en la coordinació docent de l'ensenyament.

En general, s'observa que no hi ha mecanismes estructurats per conèixer la satisfacció dels diferents col·lectius, a banda de les enquestes als estudiants sobre l'actuació docent.

Propostes de millora

Tot i que s'està fent un esforç per conèixer millor les característiques de l'estudiant que es matricula a l'ensenyament, caldria impulsar una sistemàtica en la recollida de dades com ara la motivació a l'hora d'escollir aquests estudis, els coneixements previs de competències transversals i la disponibilitat de temps per seguir els estudis. En resum, es tracta d'indicadors que tenen implicacions importants en el desenvolupament de l'ensenyament.

Malgrat la qualitat general de les infraestructures avaluades, l'avaluació fa una sèrie de recomanacions per millorar-les, sobretot a l'aulari.

Cal reforçar les relacions externes, tant pel que fa als intercanvis a l'estranger com en la participació d'una manera més activa en xarxes d'ensenyaments semblants, tant nacionals com internacionals.

En l'àmbit de la planificació i la gestió de la qualitat, les principals recomanacions van encaminades a potenciar els mecanismes per conèixer l'opinió i la satisfacció dels estudiants, el professorat i el personal d'Administració i Serveis sobre el desenvolupament de la titulació.

I, finalment, s'ha d'aprofitar la creació de la figura del coordinador d'ensenyaments per potenciar el treball col·lectiu del professorat i aconseguir una millor coordinació docent.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals.

Resultats de l'avaluació

L'Enginyeria en Automàtica i Electrònica Industrial pretén abordar els aspectes més rellevants de les àrees de l'enginyeria de control automàtic i de l'enginyeria electrònica en el món industrial.

L'avaluació externa considera adequat el perfil de formació —tot i la manca de la seva definició explícita— per la seva orientació al control de sistemes electrònics. En tot cas, l'objectiu implícit de la titulació, i consultable al web de l'escola, és proporcionar els coneixements necessaris per formar professionals capacitats per dur a terme funcions en el sector de l'electrònica i l'automatització industrial, com ara fer projectes, i controlar i robotitzar màquines i processos productius.

Tanmateix, i segons que es desprèn de l'avaluació externa, convindria assegurar que la titulació mantingui un grau de flexibilitat, i una participació externa, per reforçar i definir el perfil i cobrir les demandes potencials de l'entorn.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició i la difusió d'aquests programes.

Resultats de l'avaluació

L'Enginyeria en Automàtica i Electrònica Industrial és una carrera de segon cicle de 150 crèdits que s'estructura en dos cursos. Cada curs es divideix en dos períodes quadrimestrals. En el darrer període s'ha de fer el projecte final de carrera.

L'estudiant, optativament, pot fer una estada de pràctiques amb un mínim de sis crèdits i un màxim de dotze.

Taula 4. El programa de formació

	EAEI, URV
Publicació al BOE	14-11-1997
Anys de durada	2
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	99
<i>Teoria</i>	52,5
<i>Pràctica</i>	46,5
Crèdits optatius (b)	36
Crèdits de lliure elecció	15
Total	150
Grau mínim de practicitat obligatòria	46,97%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	18
Oferta de crèdits optatius propis (a)	118,5
Relació d'optativitat (a/b)	3,29
Projecte final de carrera / pràcticum	Sí/No
Pràctiques en empreses	Sí
Font: Informe d'avaluació interna	

L'avaluació considera adequat el pla d'estudis, malgrat que assenyala que les matèries troncal no donen resposta a tots els descriptors publicats al BOE i que en algunes matèries es repeteixen continguts del primer cicle.

Projecte final de carrera (PFC)

Aquest apartat està dedicat a analitzar els principals indicadors associats al projecte final de carrera. En aquest sentit, s'analitza tant la regulació acadèmica i organitzativa d'aquests indicadors com l'impacte que tenen sobre la formació i el desenvolupament professional posterior dels estudiants.

Resultats de l'avaluació

Es valora positivament la pertinència i l'adequació dels àmbits en què es duen a terme els projectes final de carrera, encara que l'avaluació externa assenyala que en alguns casos solen ser molt específics.

El professorat i els estudiants valoren molt positivament el PFC i el consideren com l'assignatura de més impacte sobre la formació aplicada.

El punt més feble d'aquest apartat el trobem en la durada del projecte, que no és prou uniforme.

La normativa està publicada al web de l'escola, i s'ofereix una relació de PFC per dur a terme en la qual consta el títol, el director, una breu descripció del tema i els objectius que cal assolir, si bé és possible que els estudiants proposin els seus propis temes.

A més, les memòries dels PFC es digitalitzen i estan disponibles via web.

Propostes de millora

Cal una explicació més detallada del perfil de formació, dels seus aspectes diferencials i de quines són les competències professionals de l'enginyer en Automàtica i Electrònica Industrial, amb la participació dels agents socials.

Respecte al projecte final de carrera, caldria intentar fixar uns terminis més estrictes en la seva elaboració.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Com a elements més positius, l'avaluació externa destaca l'adequació dels horaris a la franja de tarda, i una atenció personalitzada dels estudiants des del primer dia. Tot i això, l'avaluació externa suggereix que es potenciï l'ensenyament semipresencial.

Pel que fa a la mida dels grups, en la taula 5 s'observa que els grups són reduïts, tant pel que fa als grups de teoria com els de pràctica. Cal dir que la normativa de la Universitat Rovira i Virgili obliga que en un ensenyament de segon cicle les pràctiques es duguin a terme de manera individualitzada; és per això que, amb els espais dels laboratoris existents, els grups de pràctiques solen ser de com a màxim deu persones.

Taula 5. Distribució dels alumnes en la titulació. Curs 2002-2003	
	EAEI, URV
Mitjana d'alumnes per grup	
Teoria	30
Pràctica	12
Alumnes totals	130
Alumnes equivalents a temps complet	58

Font: Informe d'avaluació interna

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat.

Resultats de l'avaluació

Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència.

La classe magistral complementada amb les pràctiques de laboratori són gairebé les úniques metodologies docents utilitzades per al desenvolupament dels objectius docents.

Els estudiants i el professorat opinen que els mètodes docents utilitzats són adequats.

Tot i això, l'avaluació externa constata una presència escassa de noves tecnologies en la metodologia docent que està limitada parcialment pels recursos disponibles.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Posteriorment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants).

Resultats de l'avaluació

L'avaluació interna considera aquesta dimensió com a adequada, per l'existència d'un pla d'acció tutorial formal i específic en el qual cada estudiant té assignat un professor tutor al llarg dels seus estudis. Malgrat que hi ha aquest pla, els estudiants no en fan gaire ús. Tanmateix, el fet que es tracti d'un ensenyament de segon cicle sembla que no fa tan necessària l'existència d'un pla tutorial enfocat cap a l'orientació acadèmica.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Si bé el professorat valora favorablement aquesta dimensió, encara que reconeix un cert dèficit en l'oferta, l'avaluació externa assenyalava que l'organització de les activitats curriculars complementàries no sembla que satisfaci els estudiants. Moltes de les activitats planificades són assignatures de lliure elecció i cursos que s'ofereixen en altres facultats i en horaris no gaire adequats per als estudiants que compaginen una feina amb els estudis.

Propostes de millora

Es proposen tres línies principals de millora. L'avaluació recomana incrementar l'aprenentatge autònom i reduir la presencialitat, la qual cosa facilitaria el seguiment de les classes dels alumnes que treballen.

La segona línia és establir un sistema de tutories útil acompanyat de mecanismes d'anàlisi sobre la seva eficàcia.

Finalment, hi ha una recomanació adreçada a planificar i gestionar d'una manera més efectiva la formació complementària (el desenvolupament de capacitats i habilitats transversals) perquè un nombre més gran d'estudiants la pugui aprofitar.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

Les estratègies d'avaluació són adequades, malgrat que es constaten algunes carències. Els estudiants tenen la informació sobre els tipus d'exàmens a la guia docent i al web abans de la matrícula. Tot i això, cal millorar la informació sobre els criteris d'avaluació que reben els estudiants, ja que no en totes les guies docents de les assignatures es descriuen les estratègies i els criteris d'avaluació, i establir un mecanisme institucional perquè els professors coneguin l'opinió dels alumnes sobre estratègies d'avaluació.

Respecte dels resultats acadèmics, les taxes d'aprovat sobre presentats (taxa d'èxit) de la primera convocatòria es mantenen entre el 70 i el 75% des dels orígens de la titulació (el curs 1998-1999) fins al darrer curs analitzat (el curs 2002-2003).

Si bé les taxes d'èxit són bastant elevades, els resultats acadèmics que fan referència al nombre d'aprovat sobre matriculats no semblen satisfactoris per a un ensenyament de segon cycle. Probablement, el fet que molts estudiants treballin pot explicar aquestes dades.

Taula 6. Resultats acadèmics de les assignatures obligatòries. Curs 2002-2003

	EAEI, URV
Taxa d'èxit en l'ensenyament	
1a convocatòria	71%
2a convocatòria	75%
Rendiment acadèmic	
2n cycle	61%
Mitjana d'alumnes titulats (2000-2003)	11
Font: Informe d'avaluació interna	

D'altra banda, el fet que molts estudiants no es graduïn en el temps teòric, sinó que ho facin amb una mitjana de 3,56 anys, pot obeir que la realització del projecte final de carrera, com ja hem comentat en pàgines anteriors, es prolongui més enllà del temps estimat per fer-lo.

El punt més fort d'aquest apartat el trobem en el fet que més de la meitat dels graduats ha dut a terme pràctiques en empresa.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals i personals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els resultats d'inserció laboral obtinguts, com també les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa constata que la titulació no disposa d'estratègies d'avaluació per comprovar els resultats professionals o personals dels graduats.

En qualsevol cas, i per tal de donar resposta a aquest apartat, l'escola va dur a terme el 2004 una enquesta als graduats en Enginyeria en Automàtica i Electrònica Industrial. Tot i que el nivell de resposta és del 30%, se'n desprèn una taxa d'inserció laboral molt alta (el 100% en treballs d'enginyer o en temes relacionats amb la carrera), com també un grau elevat de satisfacció per la formació rebuda, que s'adapta a la demanda de les empreses.

L'avaluació posa de manifest la necessitat de disposar de més informació sobre l'activitat dels graduats a fi d'identificar els punts forts i els punts febles dels continguts formatius.

Propostes de millora

Les accions per millorar els resultats acadèmics, sobretot els que fan referència al nombre d'aprovat sobre matriculats, són de gran abast i afecten la manera global d'organitzar l'ensenyament. L'aplicació de moltes de les accions de millora que s'han anat descrivint al llarg d'aquest informe contribuiria d'una manera efectiva a incrementar aquesta taxa de rendiment i a disminuir els anys de durada que esmerça l'estudiant per graduar-se.

Enginyeria Tècnica Industrial, especialitats en Electricitat, Electrònica, Mecànica i Química, a l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Barcelona de la Universitat Politècnica de Catalunya

INTRODUCCIÓ

L'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Barcelona està adscrita a la Universitat Politècnica de Catalunya des del 20 novembre de 1989. La titularitat de l'escola correspon al Consorci Escola Industrial de Barcelona (CEIB). Actualment, s'hi pot estudiar la carrera universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial, amb quatre especialitats: Electricitat, Electrònica, Mecànica i Química, que corresponen a les quatre titulacions descrites i avaluades en aquest informe.

L'avaluació de les quatre especialitats d'Enginyeria Tècnica Industrial s'ha dut a terme en el marc del programa 2004 d'avaluacions d'AQU Catalunya, seguint una nova metodologia d'avaluació que revisa aspectes referits a *inputs*, processos i resultats a partir d'una forta base d'evidències.

L'avaluació interna es va dur a terme al llarg de 2004, i l'externa durant el darrer trimestre de 2004 i el segon de 2005.

Per dur a terme l'avaluació interna es va constituir un comitè global i quatre comitès específics, un per a cada una de les titulacions. És per això que per a l'avaluació externa també s'han establert dues tipologies de comitès externs: un Comitè d'Avaluació Externa General (CAEG) i quatre comitès d'avaluació externa específics per a titulacions (CAE).

Finalment, el CAEG ha elaborat un informe que integren els quatre informes dels CAE (un de cada titulació) més les dimensions avaluades del nivell més general del centre.

Per voluntat expressa de l'escola, es va avaluar el pla d'estudis de 1995, extingit el curs 2002-2003. En aquest sentit, de l'anàlisi de tot el procés, el CAEG posa de manifest la dificultat que s'ha trobat per haver d'avaluar uns plans d'estudis que ja no s'estaven impartint. Aquesta situació ha estat particularment difícil en les avaluacions parcials (de cada una de les titulacions per separat), en les quals els diferents CAE s'han trobat avaluant apartats corresponents a un pla de formació, el de 1995, que ja no era vigent a l'hora de fer l'avaluació externa. Molts dels punts que cal millorar a les titulacions ja s'han solucionat o estan en via de solucionar-se amb la implantació del nou pla d'estudis. En aquest sentit, les propostes de millora que resulten de l'avaluació fan un esment especial dels punts millorables que s'han detectat però el procés de millora dels quals encara no s'ha abordat.

El plantejament és diferent quan s'analitza l'escola en conjunt. L'avaluació ha pogut identificar problemes en l'àmbit de l'escola, com ara la situació inestable d'una bona part del professorat, el procés d'integració a la UPC i els problemes d'espai.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

Posició dels estudis des d'un punt de vista intern

Els principals aspectes que s'han tingut en compte en l'avaluació d'aquest apartat han estat el nombre d'estudiants i la posició de l'escola dins de la seva universitat, i el grau de suport institucional que rep el centre responsable per part de l'entorn proper.

Resultats de l'avaluació

El CAE comparteix la valoració positiva de la posició estratègica de les titulacions amb relació al context intern de la universitat. No obstant això, l'avaluació posa de manifest el contrast entre les valoracions molt favorables de les dades de demanda i qualitat de l'accés dels alumnes a les diferents titulacions i les valoracions gens favorables del professorat, especialment pel que fa al baix nombre d'associats reals i al nombre molt alt d'associats pendents de consolidar la plaça.

La situació de les diferents categories de professorat de l'escola s'analitzarà en el capítol corresponent de professorat, però el CAEG està d'acord amb el CAI en la necessitat de la consolidació contractual de la plantilla de professorat de la UPC que imparteix docència a l'escola.

El CAEG creu que també s'hauria d'agilitar el procés d'integració de l'escola a la UPC. En les diferents audiències s'ha constatat el sentiment dels diferents col·lectius que és un procés que fa massa temps que dura i que això ha portat a una situació de provisionalitat que no permet resoldre alguns dels problemes pendents de l'escola.

Tant els alumnes com el professorat i el PAS senten que formen part de l'estructura de la UPC; tot i això, els tres col·lectius voldrien enfortir-ne els lligams.

Taula 1. Pes dels ensenyaments a la UPC. Curs 2001-2002

	Alumnat d'ETI Mecànica	Alumnat d'ETI Electrònica	Alumnat d'ETI Electricitat	Alumnat d'ETI Química
Alumnat a l'EUETIB	261	169	76	107
Alumnat matriculat a 1r i 2n cicle a la UPC (amb centres adscrits)	34.154	34.154	34.154	34.154
Relació	0,76	0,49	0,22	0,31

Font: centre avaluat

Posició dels estudis des d'un punt de vista extern

En aquest apartat es completa l'anàlisi dels indicadors anteriors, però des d'una òptica que va més enllà de la mateixa universitat.

Resultats de l'avaluació

Tot i que no es tenen evidències d'alguns dels indicadors d'aquest apartat, el CAEG coincideix a valorar favorablement la posició estratègica de la titulació amb relació al context extern. No hi ha dades d'inserció professional o de demandes de graduats, però la sensació entre els alumnes és que estan ben preparats i que la inserció en el mercat laboral és positiva.

La posició més favorable ve donada per la manca de competència que té l'escola, atès que és l'únic centre de la ciutat de Barcelona on s'imparteixen les quatre titulacions a preu públic.

Des de la fundació de l'escola per Reial decret de 1904, la Mancomunitat, primer, i la Diputació de Barcelona, després, han donat suport a l'existència de l'escola i les titulacions que s'hi imparteixen i l'han mantingut. D'altra banda, la seva dilatada trajectòria i la ubicació al bell mig de la ciutat de Barcelona han fet que un nombre elevat de persones hagi passat per l'escola i que, fins avui, més de 21.000 estudiants s'hi hagin titulat.

Taula 2. Oferta i demanda d'accés a les titulacions. Curs 2001-2002

	Alumnat d'ETI Mecànica	Alumnat d'ETI Electrònica	Alumnat d'ETI Electricitat	Alumnat d'ETI Química
Oferta de places	250	170	80	100
Demanda en 1a opció	344	223	125	148
Relació	1,38	1,31	1,56	1,48

Font: centre avaluat

La valoració dels indicadors d'estudiants és molt favorable, quan es comparen amb l'entorn. En canvi, són menys favorables pel que fa al nombre de convenis de cooperació i transferència de tecnologia. El fet que no hi hagi una estructura de suport i promoció de la recerca a l'escola i que els professors desenvolupin la seva recerca al departament, tot i que imparteixen docència a l'escola, fa difícil canviar la tendència.

CAPACITAT DEL SISTEMA

L'avaluació de la capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, les relacions externes, i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

Aquest apartat valora tant les polítiques de captació d'estudiants i acollida com el perfil de les persones que accedeixen als centres.

Resultats de l'avaluació

Les quatre titulacions avaluades corresponen a titulacions de primer cicle i les vies d'accés són les definides per la normativa: haver superat el batxillerat tecnològic o la formació professional adequada.

L'escola no disposa d'estratègies específiques per obtenir i analitzar el perfil dels seus estudiants, més enllà de la informació que aporta l'Oficina de Preinscripció Universitària de la Generalitat. L'escola té molt poca informació sobre les característiques dels nous estudiants (motivació, coneixements previs de competències transversals, disponibilitat de temps per continuar els estudis, etc.), que tenen implicacions importants en el desenvolupament de l'ensenyament.

Segons el CAE, aquest coneixement resulta imprescindible per emprendre sistemàticament accions de millora dels programes o de l'organització docent.

Taula 3. Notes de tall. Curs 2001-2002

	Alumnat d'ETI Mecànica	Alumnat d'ETI Electrònica	Alumnat d'ETI Electricitat	Alumnat d'ETI Química
Nota de tall PAU	5,73	5,74	5,72	5,76
Nota de tall FP	6,98	6,50	7,40	7,00
Nota de tall PAU a Catalunya (mitjanes)	5,20	5,06	5,00	nd
Nota de tall FP a Catalunya (mitjanes)	5,61	5,37	5,00	nd

nd: dada no disponible

Font: centre avaluat

Professorat

Aquest apartat valora el perfil del professorat tant per categories com pel que fa a les polítiques de formació de professorat, les estratègies d'avaluació i els recursos dedicats a la innovació docent.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació mostra una adequació del volum de professorat de les titulacions analitzades.

La política de l'escola en favor de millorar la relació estudiant/professor ha donat lloc a l'augment del nombre de professorat. Aquest augment, però, s'ha produït amb contractació de professorat associat a temps complet, que en molts casos es troba en formació i té poca experiència docent (en bastants casos està duent a terme els seus estudis de tercer cicle). Aquest professorat associat depèn contractualment de la UPC.

L'increment de personal no estabilitzat (professors associats a temps complet i a temps parcial) en el període de tres anys es dona en les quatre titulacions i arriba gairebé al 45%.

A més, l'EUETIB disposa d'una plantilla de professorat laboral indefinit anterior a aquesta política d'augment de professorat, que depèn contractualment del Consorci Escola Industrial de Barcelona (CEIB). En aquest cas, es tracta de professorat amb clara experiència docent, però majoritàriament no participa en tasques de recerca, encara que alguns d'ells (categoria laboral de catedràtic) siguin doctors. Cap al final del període avaluat es constata que bastants dels professors laborals més joves amb una formació de primer cicle han iniciat processos de formació de segon i de tercer cicle.

Com a conseqüència de tot això, el percentatge de professors doctors és baix i molt fluctuant si es compara amb el percentatge global a la UPC.

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals.

Resultats de l'avaluació

El CAEG ha valorat les instal·lacions com a poc favorables, principalment a causa del pobre manteniment de l'edifici, de les mancances detectades en l'equipament i el maquinari, i de la manca d'espai per adequar-lo a sales d'estudi. Es preveu el trasllat de l'escola a una nova ubicació.

Relacions externes

En aquest apartat es considera tant la mobilitat del professorat com la dels estudiants (que marxen o vénen en programes d'intercanvi) i l'existència de convenis institucionals lligats a la docència o la participació en xarxes temàtiques amb ensenyaments d'altres universitats.

Resultats de l'avaluació

Tot i que es constata la preocupació de l'escola per millorar i ampliar les relacions externes, el CAEG valora la situació actual com a gens satisfactòria. Malgrat que dues de les titulacions —Mecànica i Química— tenen un acord amb una universitat estrangera, el marc global de relacions externes és molt limitat.

Els mateixos estudiants reclamen més programes d'intercanvi Erasmus i Sòcrates. Tot i això, aquesta reivindicació contrasta amb el fet que els mateixos alumnes manifesten que no s'hi apunten per una sèrie de barreres idiomàtiques i de coneixements tècnics.

La posició més favorable en aquest apartat es troba clarament en la satisfacció dels graduats de l'escola, que se senten orgullosos d'haver estudiat a l'escola, i en el fet que el nombre d'estudiants en pràctiques en empreses va en augment.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i d'estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. D'aquesta manera, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments adreçats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i rendició de comptes.

Resultats de l'avaluació

Caldria millorar aquest punt, ja que l'escola no disposa d'un pla estratègic ni d'un pla de qualitat formalment definits. No obstant això, hi ha plans d'actuació estratègica propiciats des de la direcció de l'escola (pla d'aules informàtiques, gestió centralitzada dels espais) que han millorat la qualitat de la docència de les titulacions.

El 31 de maig de 2000, el Consell de Govern del CEIB aprova un nou reglament intern en què es preveu que l'escola s'organitzarà en quatre unitats de gestió d'especialitat (UE) que agruparan tots els professors que participen en una determinada titulació. Al capdavant de cada UE hi haurà un director que formarà part de la direcció de l'escola i que, a la vegada, presidirà un òrgan col·legiat de representació dels professors i els estudiants de la titulació (Permanent d'UE). D'aquesta manera, el fet que la gestió acadèmica estigui dividida completament per especialitats (Electricitat, Mecànica, etc.) facilita la gestió de les titulacions. Tot i això, caldria establir mecanismes per tal de cercar criteris unificadors i convergències finals quan s'elaborin els informes d'avaluació de la qualitat.

Així mateix, es constata la necessitat de sistematitzar la recollida dels indicadors que s'utilitzen cada any en els processos de qualitat.

Propostes de millora

L'avaluació ha posat de manifest la necessitat d'emprendre diverses mesures de millora com ara l'anàlisi del perfil de l'estudiant que inicia una de les especialitats d'Enginyeria Tècnica. Aquesta anàlisi ajudaria a detectar més clarament els dèficits i poder fer, des de la secundària, una formació perquè l'estudiant s'ajusti a les necessitats del perfil d'ingrés.

Sembla necessari disminuir la relació professorat no estable / professorat estable, que, a més, permetria disminuir la mateixa relació en pràctiques. A la vegada, es proposa estudiar l'establiment de mecanismes objectius i públics de l'avaluació de la funció acadèmica del col·lectiu de professors laborals i la seva incentivació.

Respecte a les infraestructures avaluades, el comitè d'avaluació fa una sèrie de recomanacions a favor d'habilitar espais destinats a sales d'estudi i d'analitzar les necessitats futures derivades del canvi en el paradigma d'ensenyament-aprenentatge promogut en l'Espai europeu d'educació superior. També es recomana establir el ritme d'inversions adequat que permeti mantenir els nivells d'infraestructures actuals, sobretot en laboratoris i instal·lacions específiques.

Davant de la insuficiència del nombre d'intercanvis, les propostes van encaminades a establir una política activa d'aproximació a centres estrangers on s'imparteixin titulacions similars, tant per acollir estudiants de l'escola com per rebre'n.

Finalment, en l'àmbit de la planificació de la titulació i la gestió de la qualitat, les principals recomanacions van encaminades, sobretot pensant en els propers processos d'acreditació, a formular un pla estratègic i a potenciar l'establiment de mecanismes de recollida d'informació, tant de dades quantitatives com d'opinió dels diferents col·lectius.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació palesa que en les quatre titulacions el perfil de formació de l'ensenyament és adequat —tot i la manca de definició explícita per escrit en un document del perfil a les quatre titulacions. El CAE considera necessari que es defineixin els perfils de formació, amb la participació del professorat i dels agents externs, abans de ser aprovats pels òrgans de govern i assumits pel conjunt del professorat, per tal que els continguts docents s'adaptin a les necessitats de formació identificades.

Tal com ja s'ha comentat en la introducció d'aquest informe, l'avaluació que s'ha fet és la del perfil de formació d'un pla d'estudis de 1995, que ja no era vigent a l'hora de fer l'avaluació externa (des del curs 2002-2003 hi ha un nou pla d'estudis per a cada ensenyament). Molts dels punts que cal millorar ja s'han solucionat o estan en via de solucionar-se amb la implantació del nou pla d'estudis.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició i la difusió d'aquests programes. Finalment, s'analitza el projecte final de carrera.

Resultats de l'avaluació

El programa de formació amb relació al perfil de formació i als objectius s'ha valorat com a adequat en les titulacions d'Electricitat i Electrònica, mentre que en els de Mecànica i Química caldria evitar l'excés de fragmentació de les assignatures optatives.

En el que sí que coincideixen les quatre valoracions és que l'escola hauria d'establir els mecanismes necessaris que assegurin la coordinació entre assignatures. També s'hauria de garantir el coneixement de la llengua anglesa.

Excepte en l'especialitat de Química, es valoren positivament les intensificacions que permeten una especialització curricular.

Taula 2. Estructura del pla d'estudis

	Publicació al BOE	Crèdits totals	Crèdits troncal	Crèdits obligatoris	Crèdits optatius	Crèdits de lliure configuració	Pràctiques en empreses
ETI Electricitat	6-10-1995	225	136,5	43,5	22,5	22,5	No
ETI Electrònica	6-10-1995	225	135	45	22,5	22,5	No
ETI Mecànica	6-10-1995	225	138	42	22,5	22,5	No
ETI Química	6-10-1995	225	144	36	22,5	22,5	No

Nota: el centre ha posat en marxa durant el curs 2002-2003 un nou pla d'estudis per a cada ensenyament.

Font: centre avaluat

Taula 3. Oferta d'assignatures

	Assignatures troncal i obligatòries	Assignatures optatives	Crèdits optatius	Relació optativitat (1)	Crèdits pràctics	Pràctica obligatòria (2)
ETI Electricitat	33	16	64,5	2,87	52,28%	62,28%
ETI Electrònica	33	22	118	5,24	46,63%	56,63%
ETI Mecànica	32	22	84	3,73	46,60%	56,60%
ETI Química	33	15	64,5	2,87	47,68%	57,68%

(1) Crèdits optatius que s'ofereixen / crèdits optatius

(2) Crèdits pràctics / total de crèdits troncal i obligatoris

Font: centre avaluat

Projecte final de carrera (PFC)

Aquest apartat està dedicat a analitzar els principals indicadors associats al projecte final de carrera. En aquest sentit, s'analitza tant la regulació acadèmica i organitzativa d'aquests indicadors com l'impacte que tenen sobre la formació i el posterior desenvolupament professional dels estudiants.

Caldria que l'escola disposés d'un document normatiu que regulés l'extensió, la tipologia, l'abast i els requisits mínims per a la realització i l'avaluació dels PFC.

Una de les recomanacions que fa el comitè extern és estudiar la conveniència que el professor que hagi dirigit el projecte no participi en el tribunal d'avaluació, d'acord amb el que es fa a la resta de centres de la UPC.

Resultats de l'avaluació

El comitè extern valora aquest apartat de manera diversa: adequat a Mecànica i Química, i per millorar a Electrònica i Electricitat.

Propostes de millora

Si bé en les quatre titulacions hi ha una idea sobre quin és el perfil de l'ensenyament, caldria fer-ne una definició explícita i difondre-la entre la comunitat universitària. Aquest tema és d'una importància màxima a l'hora d'afrontar el repte de la convergència europea i la nova estructura dels ensenyaments de grau.

Una línia de millora que el comitè d'avaluació recomana és prioritzar la planificació a curt, mitjà i llarg termini del procés d'adaptació al nou EEES. En particular, convindria sol·licitar al professorat una avaluació detallada de les diferents activitats que ha de dur a terme un alumne per superar una assignatura, com també una estimació del cost en temps del desenvolupament de les activitats esmentades per a un alumne mitjà, sobretot quan es comprova que la durada dels estudis ha anat augmentant.

Caldria potenciar el contacte entre universitat i empreses per emmarcar millor la temàtica objecte del PFC.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització general de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

L'organització educativa s'ha considerat adequada en les quatre titulacions.

En particular, es ressalta la valoració positiva de l'adequació d'horaris i la seva possible compaginació amb una feina, atès que les assignatures s'han programat en franges horàries de matí i tarda.

L'avaluació palesa, tal com ja s'ha comentat anteriorment, la necessitat que les universitats coneguin el perfil d'entrada dels seus estudiants. Quant al programa de formació, sembla que no s'ajusta gaire a la preparació prèvia dels estudiants. L'avaluació suggereix que l'escola valori la possibilitat d'incorporar un semestre zero per anivellar coneixements a totes les titulacions, atesa la procedència diversa dels alumnes.

En cap de les titulacions no es dona l'opció als estudiants de fer pràctiques en empreses dins del marc dels convenis de cooperació educativa amb reconeixement de crèdits.

Es valora positivament la mida dels grups, sobretot pel que fa als laboratoris de pràctica, tal com es desprèn de la taula següent:

Taula 4. Estudiants per grup: troncal i obligatòries a la fase selectiva. Curs 2001-2002

	Primer curs		Primera matrícula		Ensenyament	
	Teoria	Pràctica	Teoria	Pràctica	Teoria	Pràctica
ETI Electricitat	45,5	11,3	33,2	8,1	39,0	9,8
ETI Electrònica	52,9	12,7	40,6	9,9	43,3	11,5
ETI Mecànica	66,7	11,9	48,0	9,0	52,2	11,8
ETI Química	44,8	12,2	33,3	9,8	40,0	13,1

Font: centres avaluats

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació, el grau de desenvolupament metodològic i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat.

Resultats de l'avaluació

En general, estudiants i professors coincideixen a fer una valoració positiva de la metodologia docent emprada. Tot i això s'observa que no s'ha avançat gaire en innovació docent. La metodologia predominant és la classe magistral i es constata la manca de matèries impartides amb metodologies que fomentin la participació activa dels alumnes o l'aprenentatge i el treball en grup.

Tal com ja hem comentat en el punt anterior, es valora molt positivament la bona relació entre estudiant i professor en les pràctiques de laboratori, que permet una metodologia més propera i directa.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, pel que fa a la vida acadèmica. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'acció tutorial (professors i estudiants).

Resultats de l'avaluació

Es troba a faltar un pla integral d'acció tutorial, ja que, tot i tenir un pla d'acollida per als alumnes de nova entrada, no hi ha una acció tutorial generalitzada. Els alumnes que tenen problemes per superar el règim de permanència tenen una tutorització personal, però, un cop superat, ja no hi ha cap altre programa de tutoria global al llarg dels estudis.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, la seva orientació al desenvolupament d'habilitats acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció dels estudiants i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació mostra que cal millorar les activitats curriculars complementàries i enfocar-les cap a activitats de desenvolupament d'activitats, en lloc d'ampliar el contingut de les assignatures. En aquesta mateixa línia es manifesten el professorat i els estudiants.

Propostes de millora

Com a mesures per millorar l'organització docent i amb vista als canvis que implica la incorporació a l'EEES, es recomana impulsar mecanismes de coordinació entre assignatures per a cada una de les titulacions.

Un pla d'estudis no s'ha de limitar a un simple repertori de matèries i crèdits, ans al contrari, s'ha d'entendre com el desenvolupament d'un programa formatiu.

Caldria establir un sistema de tutories útil acompanyat de mecanismes d'anàlisi sobre la seva eficàcia. Per a la realització correcta d'aquesta proposta caldria el suport institucional necessari.

En general, hi ha una recomanació encaminada a planificar i gestionar d'una manera més efectiva la formació complementària (el desenvolupament de capacitats i habilitats transversals). També se suggereix la realització del quadrimestre zero, optatiu, amb crèdits que es poden comptabilitzar com a crèdits de lliure elecció.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

Es valoren adequadament les estratègies d'avaluació utilitzades per comprovar el grau de consecució dels aprenentatges.

Els resultats acadèmics, tal com mostra la taula 5, són satisfactoris:

Taula 5. Resultats acadèmics de les assignatures obligatòries

	Curs	Taxa d'èxit 1r curs (fase selectiva)	Rendiment 1r curs	Taxa d'èxit ensenyament	Rendiment ensenyament
ETI Electricitat	2001-2002	70,2%	63,5%	79,5%	74,4%
ETI Electrònica	2001-2002	77,8%	71,1%	82,9%	76,8%
ETI Mecànica	2001-2002	71,2%	67,6%	80,6%	76,3%
ETI Química	2001-2002	75,7%	69,2%	87,6%	80,7%

Font: centres avaluats

Sobre les taxes d'èxit i de rendiment cal dir que per a les quatre titulacions es presenten dades força favorables i molt semblants entre si. A l'especialitat d'Electrònica, més de la tercera part dels alumnes que es presenten a examen a primer curs aproven. Quan analitzem el rendiment d'aprovat sobre matriculats de primer curs, les dades ens mostren que és a l'especialitat de Química on hi ha la taxa més elevada.

En canvi, la durada mitjana dels estudis per titulat en les quatre titulacions se situa molt per sobre dels tres anys previstos en el pla d'estudis (uns 4,5 anys a Química i 5,1 a Electrònica, el curs 2001-2002).

Segons l'opinió del professorat i dels estudiants, la fragmentació excessiva d'assignatures optatives podria ser un dels motius pels quals els estudiants allarguen els seus estudis.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals i personals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies d'avaluació dels resultats professionals com les del grau d'assoliments personals dels graduats.

Resultats de l'avaluació

En aquest apartat, l'avaluació ha detectat manca d'informació.

Pel que fa a les estratègies d'avaluació utilitzades per comprovar el grau d'assoliments personals dels graduats, en la meitat dels casos s'ha considerat que són poc adequades i en l'altra meitat no es valora aquest àmbit per manca de dades.

Respecte dels resultats personals, ens trobem amb la mateixa situació de feblesa, atesa la inexistència de dades que permetin fer-ne una valoració.

Propostes de millora

Les accions per millorar els resultats acadèmics són de gran abast i afecten la manera global d'organitzar l'ensenyament. L'aplicació de moltes de les accions de millora que s'han descrit al llarg d'aquest informe contribuiria d'una manera efectiva a incrementar els resultats acadèmics i a disminuir els anys de durada efectiva. En aquest sentit, es recomana fer una anàlisi de les possibles causes de la durada mitjana dels estudis per titulat.

L'avaluació palesa la necessitat d'establir un pla de seguiment de les activitats dels antics alumnes, com també un pla de seguiment de la integració en el món laboral. Això permetria disposar d'informació de primera mà sobre la utilitat dels estudis, la qualitat dels resultats acadèmics, el seu ajustament a les exigències del món laboral actual, i, per tant, els resultats professionals.

En aquest sentit, el Comitè d'Avaluació Externa recomana crear un campus virtual complet, un mitjà amb el qual un alumne es podria relacionar amb tots els àmbits de l'escola i amb el qual, sobretot, l'escola tindria un canal de relació constant amb l'alumne durant la carrera i després de la carrera, cosa que ajudaria a crear un canal i a donar suport a la vinculació amb exalumnes.

**AVALUACIÓ DE SEGUIMENT D'ENSENYAMENT
DE PRIMER I SEGON CICLE**

Àrea de Ciències Socials

Seguiment del pla de millora de l'ensenyament de Dret a la Universitat de Autònoma de Barcelona

Aquest informe recull el resultat de l'avaluació de l'aplicació del pla de millora de l'ensenyament de Dret de la UAB. Aquest pla de millora és fruit del procés d'avaluació dut a terme l'any 1998.

El procés d'avaluació del pla de millora s'inicia el febrer de 2004, moment en què es constitueix, a proposta de la Junta de la Facultat de Dret, un comitè intern format per quatre professors, un representant de gestió acadèmica i un estudiant. En canvi, el procés d'avaluació externa d'aquest pla correspon a dos dels avaluadors que van formar part del comitè extern responsable d'avaluar l'ensenyament l'any 1998.

L'informe descriu i analitza els resultats obtinguts de les accions de millora identificades.

REDUCCIÓ DEL NOMBRE D'ESTUDIANTS PER GRUP

Objectius

- Reduir el nombre d'estudiants que accedeixen a l'ensenyament.
- Disposar de més grups de docència.
- Desdoblar cada grup de teoria en dos de pràctica.

Resultats de l'avaluació

La reducció del nombre d'estudiants de nou accés i l'augment dels grups de docència han permès avançar en els objectius establerts.

Taula 1. Evolució de la matrícula de l'ensenyament de Dret a la UAB

	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
Places ofertes	475	455	380	320
Estudiants nous	473	434	280	272
Estudiants totals	2.686	2.628	2.377	2.185

Font: UAB

Taula 2. Dimensió dels grups per matèries

		Obligatòries 1r cicle	Optatives 1r cicle	Obligatòries 2n cicle	Optatives 2n cicle
Curs 1997-1998	Mitjana	114	98	126	101
	Interval	23-203	31-125	14-101	34-181
Curs 2002-2003	Mitjana	76,9*	50,6	106,9	38,8
	Interval	31-158	18-67	43-159	81-87

* Troncals
Font: UAB

REVISIÓ DEL PLA D'ESTUDIS

Objectius

- Planificar el nou pla d'estudis per tal que permeti dues opcions: que es pugui cursar de manera excepcional en quatre anys i de manera normal en cinc anys.
- Limitar el nombre d'assignatures i convertir-ne algunes en anuals, la qual cosa permet reduir el nombre d'exàmens i el d'incompatibilitats.
- Adaptar els programes al temps teòric en crèdits que està establert formalment.

Resultats de l'avaluació

L'informe del Comitè d'Avaluació Externa de 1999 conclouia que el pla docent, aleshores en vigor, era insatisfactori per a professors i estudiants, atès que el període de quatre anys era insuficient per desenvolupar l'ensenyament d'una manera adequada. El nombre excessiu d'assignatures i el temps de què disposava el professor per impartir el programa no eren adients. Actualment és evident que el nombre de matèries ha disminuït; tot i això, hi continua havent un desajust important en els programes impartits per diverses àrees, que no es poden acabar d'impartir en el calendari establert. Els estudiants continuen detectant un excés de matèria amb relació als crèdits fixats.

GARANTIA DE LA FORMACIÓ PRÀCTICA DELS ESTUDIANTS

Objectius

- Impulsar un model docent de facultat, en especial un model que afavoreixi la capacitat d'expressió oral dels estudiants, començant per l'oferta d'assignatures de lliure elecció, del tipus Expressar-se en públic, Dinàmica de grup, Retòrica aplicada al discurs jurídic, etc.
- Verificar que les assignatures compleixin el nombre de crèdits pràctics que figuren en el pla d'estudis i eliminar el sistema actual de pràctiques integrades.
- Oferir assignatures de campus adequades a la formació de juristes que permetin superar l'actual limitació de cursar la lliure elecció entre la reduïda oferta de matèries optatives de Dret.

Resultats de l'avaluació

Segons la informació aportada per l'avaluació interna, les accions de millora han anat encaminades a aprofitar les classes pràctiques per fomentar la intervenció oral dels estudiants, tot i que és difícil valorar el resultat d'aquesta acció.

El desdoblament de grups de pràctiques ha afavorit l'objectiu d'impartir les pràctiques sobre la base del model formulat. Malgrat això, l'avaluació externa detecta que aquest objectiu no s'ha acomplert del tot. D'altra banda, la consideració de les classes pràctiques com a tals tampoc no s'aconsegueix en tots els casos. D'aquesta manera, l'avaluació externa recomana una potenciació més gran de les classes pràctiques.

Finalment, sobre la introducció d'assignatures de campus, específicament adreçades a la formació pràctica de l'alumnat, l'avaluació subratlla els esforços duts a terme i remarca la plena satisfacció de l'alumnat en la matèria del Pràcticum I.

FOMENT DE L'AVALUACIÓ CONTINUADA

Objectius

- Impulsar un model docent que incorpori un mínim d'avaluació continuada, a partir de la reducció dels alumnes per grup.
- Estimular el professorat per tal que adopti aquest model.

Resultats de l'avaluació

L'ensenyament ha organitzat seminaris per fomentar la incorporació del professorat al paradigma docent que promou l'establiment de l'Espai europeu d'educació superior (EEES). Si bé es produeix una adopció gradual del model d'avaluació continuada, l'avaluació posa de manifest que el percentatge de professorat que ha optat per aquest mètode encara és baix. L'avaluació detecta un interès creixent dels professors per la transformació de la seva activitat en línia amb l'establiment de l'EEES.

GENERALITZACIÓ DE LES PRÀCTIQUES EXTERNES DELS ESTUDIANTS

Objectius

- Incrementar l'oferta de places de pràcticums externs.

Resultats de l'avaluació

Les dades mostren un increment del nombre d'alumnes que fan el pràcticum extern. En aquest sentit, s'han signat una gran quantitat d'acords amb institucions i empreses per a aquest fi, la qual cosa es valora molt favorablement.

En canvi, el desenvolupament del Pràcticum II extern presenta encara algunes àrees de millora importants, especialment en l'àmbit del seu control. Així mateix, caldria una millor compatibilitat d'aquest pràcticum amb els horaris de classe.

L'avaluació externa també subratlla favorablement l'acció que es duu a terme amb relació a les assignatures de lliure configuració que permeten fer pràctiques en notaries i registres de la propietat.

INCREMENT DE LA DOCÈNCIA IMPARTIDA PER PROFESSORS NUMERARIS

Objectius

- Potenciar els contractes d'ajudants i les places de titulars d'universitat i catedràtics d'universitat.

Resultats de l'avaluació

L'informe del 1999 constata que hi ha un nombre excessiu de professors que no tenen dedicació exclusiva. L'informe d'avaluació interna subratlla que la situació pràcticament no ha canviat, en el sentit que es manté el percentatge de docència per part de professors associats en el 43,9%.

MILLORA DE LA INFORMACIÓ I ATENCIÓ ALS ESTUDIANTS

Objectius

- Millorar la guia de l'estudiant.
- Dur a terme un pla de millora d'atenció als usuaris de la secretaria de la Facultat de Dret.
- Fer de la consergeria un punt d'informació amb capacitat per resoldre dubtes dels estudiants i canalitzar-los a l'òrgan o via corresponents.
- Millorar la informació en plafons d'anuncis de la facultat, especialment la que fa referència a horaris de classe i de tutories.
- Controlar la qualitat dels serveis d'informació que es presten als estudiants.

Resultats de l'avaluació

A partir de la insatisfacció detectada en l'anterior avaluació sobre la feblesa de la informació rebuda o a disposició dels estudiants, l'ensenyament ha posat en marxa un seguit d'accions: sessions informatives als alumnes d'ensenyament no universitari i als alumnes de primer curs; un curs propedèutic; establiment d'una pàgina web de la facultat, o sessions sobre sortides professionals. Tot i això, l'avaluació externa encara detecta la necessitat de millorar la guia acadèmica, el sistema de matrícula per ordinador i el servei de secretaria.

COMPLIMENT DE LES TUTORIES PER PART DEL PROFESSORAT

Objectius

- Disposar d'informació clara i generalitzada dels horaris de tutories dels professors.
- Establir, si és possible, l'horari de tutoria fora de l'horari docent.
- Dur a terme accions informatives per recordar les obligacions dels professors.
- Posar en marxa sistemes de control del compliment de tutories.

Resultats de l'avaluació

El pla de millora de les tutories no ha aconseguit els objectius establerts.

FOMENT DE LA FORMACIÓ INFORMÀTICA DEL PAS I DEL PROFESSORAT

Objectius

- Pla de millora de la formació informàtica del PAS
- Pla de millora de la formació informàtica del professorat
- Millora del sistema de suport informàtic al PAS i al professorat

Resultats de l'avaluació

Segons l'avaluació interna, l'objectiu de millora s'ha aconseguit amb relació al PAS, però no respecte del professorat. De fet, es constata una baixa participació d'aquest col·lectiu en els cursos de formació. Pel que fa a l'assistència tècnica, l'avaluació interna assenyala que dos departaments no disposen d'aquest servei per manca d'experts, i han de recórrer als serveis generals de la universitat.

FORMACIÓ DE L'ALUMNAT A L'ESTRANGER

Objectius

- Emprendre una campanya informativa sobre els avantatges d'estudiar a l'estranger.
- Estimular el coneixement d'idiomes.

Resultats de l'avaluació

La xifra d'estudiants que participen en el programa Erasmus d'intercanvi no s'ha incrementat.

INCREMENT DE LA INFORMACIÓ SOBRE LA RECERCA QUE DUU A TERME EL PROFESSORAT

Objectius

- Organitzar informàticament tota la informació rellevant en matèria de recerca.
- Efectuar una avaluació anual que permeti fer comparacions interanuals i interdepartamentals.
- Fer més publicitat de la recerca que es duu a terme.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació considera que la informació sobre convocatòria de projectes que arriba al professorat des de l'Oficina de Transferència de la Recerca és adequada. Pel que fa a la publicitat de les tasques de recerca dutes a terme pel professorat vinculat a l'ensenyament, es recomana un esforç més gran per aconseguir aquest objectiu.

INCREMENT DEL NOMBRE DE PROJECTES DE RECERCA SUBVENCIONATS

Objectius

- Disposar d'informació concreta sobre projectes susceptibles de rebre finançament per part dels departaments de Dret.
- Fer un control de qualitat voluntari sobre els projectes de recerca presentats per la UAB, a fi d'augmentar els projectes que reben finançament.
- Fomentar la comunicació científica entre el professorat de la titulació, amb un seminari permanent d'actualitat jurídica.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació interna posa de manifest les diferències entre els tres departaments en què es troben integrades totes les àrees jurídiques. Es destaca el dinamisme del Departament de Ciència Política i Dret Públic, en el qual les tres àrees que en formen part (Dret Constitucional, Dret Penal i Filosofia del Dret) han obtingut força projectes de recerca durant el període. Els altres departaments tenen una activitat més petita i més desigual entre les àrees que els componen. Algunes àrees no disposen de cap projecte finançat externament.

En definitiva, l'avaluació constata la necessitat de reforçar les accions encaminades a assolir aquest objectiu. Cal recordar, tanmateix, que l'existència d'un elevat percentatge de professorat associat, especialment en determinades àrees, comporta una dificultat per ampliar les tasques de recerca.

INCREMENT DE LA PUBLICACIÓ DE REVISTES INTERNACIONALS DE PRESTIGI

Objectius

- Fomentar la realització de seminaris de recerca amb professors estrangers.
- Subvencionar o premiar la publicació en revistes o llibres que s'editen en altres llengües de comunicació científica.
- Estimular el coneixement de llengües de comunicació científica internacional del professorat.
- Fomentar la comunicació científica entre el professorat de la titulació, amb un seminari permanent d'actualitat jurídica.

Resultats de l'avaluació

S'han posat en marxa seminaris de recerca duts a terme amb professorat estranger que de moment encara no s'han traduït en un augment de publicacions en revistes internacionals de prestigi. L'avaluació externa, però, recomana prosseguir aquesta tasca de seminaris.

CONCLUSIONS

L'avaluació conclou que el pla de millora, per si mateix, no ha estat l'eix central al voltant del qual ha girat la política d'òrgans de govern de la facultat.

No obstant això, s'afirma que hi ha hagut alguns elements que de manera indirecta han contribuït a la incidència del pla: la signatura del contracte programa que recull alguns dels objectius del pla de millora i algunes iniciatives que s'han dut a terme des de la facultat per fomentar sistemes docents basats en l'avaluació contínua dels estudiants.

L'avaluació opina que per assolir una eficàcia més gran del pla de millora s'hauria de prendre en consideració el pla com a eix de les polítiques dels equips directius de la facultat i dels departaments.

També es recomana una participació més gran del professorat i del PAS en la redacció del pla de millora i una difusió més gran del pla.

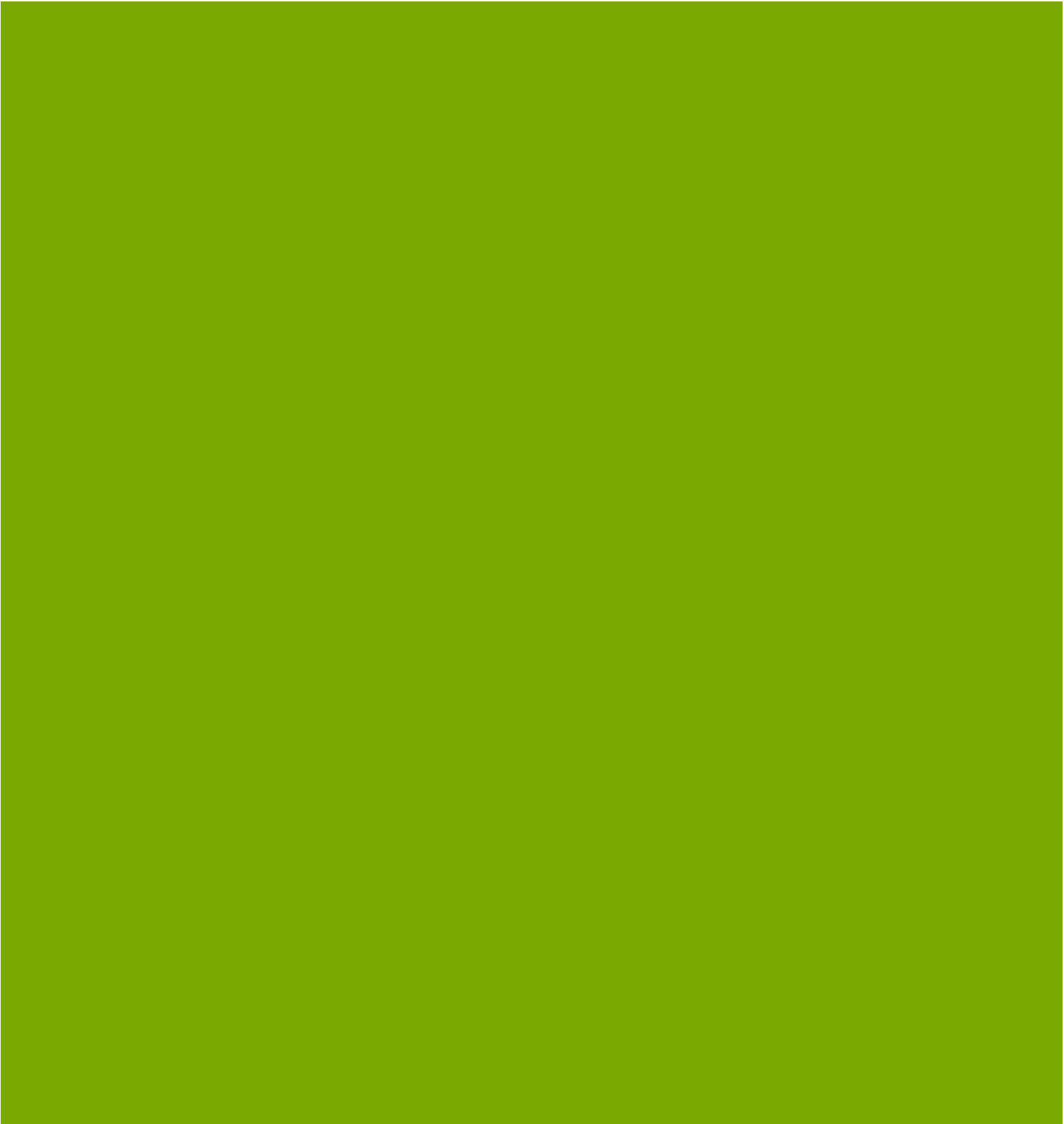
Finalment, val a dir que cal valorar molt positivament el fet que l'ensenyament de Dret de la UAB hagi sotmès a avaluació externa l'aplicació del seu pla de millora, ateses les poques experiències que s'han dut a terme en el camp de la metaavaluació i el seguiment de resultats.

Línies de millora proposades:

- Continuar la reducció del nombre d'alumnes per grup.
- Adaptar els plans d'estudi i docents al model derivat de l'Espai europeu d'educació superior, i generalitzar el model d'avaluació continuada dels estudiants.
- Garantir que un mínim del 80% de la docència sigui a càrrec de professors numeraris.
- Millorar la informació sobre la recerca que porten a terme els professors de la Facultat de Dret, tant interiorment com exteriorment, amb l'objectiu d'afavorir una integració més gran del professorat en les xarxes de recerca i fomentar la petició i la consecució de més projectes de recerca.
- Millorar l'atenció als estudiants, tant per part del professorat en l'àmbit de les tutories com per part del personal d'administració i serveis, i arbitrar mecanismes perquè es puguin conèixer i resoldre els problemes plantejats.
- Fomentar la formació informàtica del professorat amb relació a les noves tecnologies.

ANNEXOS

Annex 1

COMPOSICIÓ DE LA COMISSIÓ ESPECÍFICA PER A L'AVALUACIÓ DE LES TITULACIONS I PROGRAMES

President. Sr. *Jaume Torras Elías*.
Universitat Pompeu Fabra

Vocal. Sra. *M. Virginia Cádiz Deleito*.
Universitat Rovira i Virgili

Vocal. Sr. *Josep Grifoll Saurí*.
AQU Catalunya

Vocal. Sra. *Eva Jansson*.
Universitat Autònoma de Barcelona

Vocal. Sra. *Nicole Mahy*.
Universitat de Barcelona

Vocal. Sr. *Joseba Quevedo Casín*.
Universitat Politècnica de Catalunya

Vocal. Sr. *Darío Villanueva Prieto*.
Universidad de Santiago de Compostela

Vocal. Sr. *Ton I Vroeijenstijn*.
Quality Assurance Expert

Secretari. Sr. *Jordi Escolar Bañeres*.
AQU Catalunya

Annex 2

Composició dels Comitès d'Avaluació Interns i Externs

AVALUACIÓ D'ENSENYAMENTS DE PRIMER I SEGON CICLE

Avaluació transversal de Filosofia (UB, UAB i UdG)

Filosofia (UB)

Composició del CAI

President. *Salvi Turró Tomàs*.
Professor del Departament d'Història de la Filosofia,
Estètica i Filosofia de la Cultura

Acadèmic. *Enrique Casanovas Ruiz-Fornells*.
Professor del Departament de Lògica, Història i
Filosofia de la Ciència

Acadèmic. *Manuel Pérez Otero*.
Professor del Departament de Lògica, Història i
Filosofia de la Ciència

Acadèmic. *Octavi Piulats Riu*.
Professor del Departament d'Història de la Filosofia,
Estètica i Filosofia de la Cultura

Acadèmic. *Josep Maria Romero Baró*.
Professor del Departament de Filosofia Teorètica i
Pràctica

PAS. *María Luisa Gil Giménez*.
Cap de Secretaria

Estudiant. *Joan Naharro Via*

Composició del CAE

President. *Miguel Ángel Quintanilla Fisac*.
Catedràtic de la Universitat de Salamanca

Acadèmic. *Gabriel Amengual Coll*.
Catedràtic del Departament de Filosofia i Treball Social
de la Universitat de les Illes Balears

Professional. *Julia Manzano Arjona*.
Professora a l'IES Sant Josep de Calassanç

Metodòleg. *Esteve Arboix Codina*.
Gestor de Projectes d'AQU Catalunya

Filosofia (UAB)

Composició del CAI

Presidenta. *Lorraine Baqué Millet*.
Vicedegana d'estudis

Acadèmic. *Àngel Puyol González*.
Coordinador de la Llicenciatura de Filosofia

Acadèmica. *Anna Estany Profitós*.
Directora del Departament de Filosofia

Acadèmic. *Gerard Vilar Roca*.
Professor del Departament de Filosofia

Acadèmic. *Raúl Gabás Pallás*.
Professor del Departament de Filosofia

PAS. *David Hernández Abajo*.
Administratiu del Departament de Filosofia

Estudiant. *Loto Vázquez*

Estudiant. *Eduard Castañé*

Composició del CAE

President. *Miguel Ángel Quintanilla Fisac*.
Catedràtic de la Universitat de Salamanca

Acadèmic. *Gabriel Amengual Coll*.
Catedràtic del Departament de Filosofia i Treball Social
de la Universitat de les Illes Balears

Professional. *Carme Merchan Cantos*.
IES Esteve Terradas Illa, Societat Catalana de Filosofia

Metodòleg. *Esteve Arboix Codina*.
Gestor de Projectes d'AQU Catalunya

Filosofia (UdG)

Composició del CAI

Presidenta. *Anna Quintanas Feixas*.
Professora del Departament de Filologia i Filosofia

Acadèmic. *Antoni Defez Martín*.
Professor del Departament de Filologia i Filosofia

Acadèmic. *Josep Olesti Vila*.
Professor del Departament de Filologia i Filosofia

Acadèmic. *Josep Lluís Prades Celma*.
Coordinador dels estudis de Filosofia

PAS. *Ramon Fàbrega Rodríguez*.
Administratiu

PAS. *Josep M. Pradas Muñoz*.
Secretari administratiu

Estudiant. *Albert Escriu Nadal*

Estudiant. *Xavier Garcia Garriga*

Composició del CAE

President. *Miguel Ángel Quintanilla Fisac*.
Catedràtic de la Universitat de Salamanca

Acadèmic. *Gabriel Amengual Coll*.
Catedràtic del Departament de Filosofia i Treball Social
de la Universitat de les Illes Balears

Professional. *Carme Merchan Cantos*.
IES Esteve Terradas Illa, Societat Catalana de Filosofia

Metodòleg. *Esteve Arboix Codina*.
Gestor de Projectes d'AQU Catalunya

Filologia Francesa (UAB)

Composició del CAI

President. *Francesc Xavier Villalba Nicolàs*.
Vicedegà de Biblioteques i de Noves Tecnologies

Acadèmic. *Xavier Blanco Escoda*.
Director del Departament de Filologia Francesa i
Romànica

Acadèmica. *Marta Estrada Medina*.
Coordinadora de la titulació de Filologia Francesa

Acadèmica. *Roser Gauchola Gamarra*.
Coordinadora general de Programes d'Intercanvi

PAS. *Paloma García de Palau*.
Administrativa del Departament de Filologia Francesa

Estudiant. *Cristina Lucerón Guillamón*

Composició del CAE

Presidenta. *Mercè Boixareu Vilaplana*.
Catedràtica de la UNED

Acadèmica. *Marta Giné Janer*.
Catedràtica de la Universitat de Lleida

Professional. *Ramon Usall Sàlvia*.
Professor del Departament de Filologia Francesa al
IES Joan Oró

Metodòloga. *Sara Gimeno Vila*.
Coordinadora de la Unitat de Qualitat de la Universitat
Rovira i Virgili

Humanitats (UAB)

Composició del CAI

President. *Carlos Sánchez Lancis*.
Degà de la facultat

Acadèmica. *Carme de la Mota Górriz*.
Professora del Departament de Filologia Espanyola

Acadèmic. *Jordi López Sintas*.
Professor del Departament d'Economia de l'Empresa

Acadèmic. *Daniel Rico Camps*.
Professor del Departament d'Art

PAS. *Teresa Clotet Masana*.
Administrativa

Estudiant. *Agustín Hernández Navarro*

Estudiant. *Andreas Angourakis*

Composició del CAE

President. *Juan José Acero Fernández*.
Catedràtic de la Universitat de Granada

Acadèmic. *Miquel Strubell Trueta*.
Professor de la Universitat Oberta de Catalunya

Professional. *Rosa Maria Ricomà Vallhonrat*.
Directora del Museu d'Art Modern de Tarragona

Metodòleg. *Josep Carbó Carbó*.
Gabinet Tècnic de la Universitat Rovira i Virgili

Avaluació transversal de Dret (UB, UPF, UdG, UdL i URV)

Dret (UB)

Composició del CAI

President. *Miguel Ángel Aparicio Pérez*.
Degà de la facultat

Acadèmica. *Isabel Miralles González*.
Vicedegana de la facultat

Acadèmic. *Andreu Olesti Rayo*.
Cap d'estudis de l'ensenyament de Dret

Acadèmic. *Xavier Pons Ràfols*.
Secretari general

Acadèmica. *Imma Barral Viñals*.
Professora del Departament de Dret Civil

Acadèmic. *Sergi Cardenal Montraveta*.
Professor del Departament de Dret Penal i Ciències Penals

PAS. *Lina Moragues Pérez*.
Administradora del centre

Estudiant. *Helena Pellat*

Composició del CAE

President. *José Antonio Corbacho*.
Catedràtic de la Universitat de Múrcia

Acadèmic. *Nicolás López Calera*.
Catedràtic del Departament de Filosofia del Dret, Moral i Política de la Universitat de Granada

Professional. *Josep Delfí Guàrdia Canela*.
Advocat

Graduat. *Cristian Gual Grau*.
Graduat en Dret per la Universitat de Barcelona

Metodòleg. *Lluís Àngel Blanco Felip*.
Professor del Departament de Pedagogia i Psicologia a la Universitat de Lleida

Dret (UPF)

Composició del CAI

Presidenta. *Antonia Agulló Agüero*.
Degana de la facultat

Acadèmica. *Núria Bouza Vidal*.
Professora del Departament de Dret

Acadèmic. *Marc Carrillo López*.
Professor del Departament de Dret

Acadèmic. *Ferran Cerdà Alberó*.
Professor del Departament de Dret

Acadèmic. *Albert Pla Planes*.
Professor del Departament de Dret

Acadèmic. *Josep Sandiumenge Farré*.
Professor del Departament de Dret

Acadèmic. *Xavier Bernardí Gil*.
Professor del Departament de Dret

PAS. *Montserrat Pagès Bauza*.
Cap de Secretaria

Estudiant. *Anna M. Burgués Pascual*

Estudiant. *Ester Guitard Busqués*

Composició del CAE

President. *Francisco Garciamartín Alférez*.
Catedràtic del Departament de Ciència Jurídica a la Universitat de Castella-la Manxa

Acadèmic. *Gurutz Jáuregui Bereciartu*.
Catedràtic del Departament de Dret Constitucional a la Universitat del País Basc

Professional. *Josep Delfí Guàrdia Canela*.
Advocat

Graduat. *Daniel Vidal*.
Graduat per la Universitat Pompeu Fabra

Metodòleg. *Lluís Àngel Blanco Felip*.
Professor del Departament de Pedagogia i Psicologia a la Universitat de Lleida

Dret (UdG)

Composició del CAI

Presidenta. *Anna Quintanas Feixas*.
Professora del Departament de Filologia i Filosofia

Acadèmic. *Josep Lluís Prades Celma*.
Coordinador dels estudis de Filosofia

Acadèmic. *Josep Olesti Vila*.
Professor del Departament de Filologia i Filosofia

Acadèmic. *Antoni Defez Martín*.
Professor del Departament de Filologia i Filosofia

Acadèmic. *Ramon Fàbrega Rodríguez*.
Personal d'Administració i Serveis

PAS. *Josep M. Pradas Muñoz*.
Personal d'Administració i Serveis

Estudiant. *Albert Escriu Nadal*

Estudiant. *Xavier García Garriga*

Composició del CAE

President. *Alejandro Saiz Arnaiz*.
Catedràtic a la Universitat del País Basc

Acadèmic. *Pere Miroso Martínez*.
Degà de la Facultat de Dret a la Universitat Ramon Llull

Professional. *Josep M. Prat Rabat*.
Degà del Col·legi d'Advocats de Girona

Graduat. *Jordi Aurich*.
Graduat en Dret per la Universitat de Girona

Metodòleg. *Lluís Àngel Blanco Felip*.
Professor del Departament de Pedagogia i Psicologia a la Universitat de Lleida

Dret (UdL)

Composició del CAI

Presidenta. *Agnès Pardell Veà*.
Degana de la Facultat de Dret i Economia

Acadèmica. *Mercè Castillo Solsona*.
Secretària de la Facultat de Dret i Economia

Acadèmica. *Mercè Serrano Massip*.
Cap d'estudis de l'ensenyament de Dret

Acadèmic. *Antoni Vaquer Aloy*.
Director del Departament de Dret Privat

Acadèmic. *Josep M. Tamarit Sumalla*.
Director del Departament de Dret Públic

PAS. *Carme Mendoza Chacón*.
Cap de Negociat Acadèmic

Estudiant. *Joan Roca*

Composició del CAE

President. *Nicolás López Calera*.
Catedràtic del Departament de Filosofia del Dret,
Moral i Política de la Universitat de Granada

Acadèmic. *Alejandro Saiz Arnaiz*.
Catedràtic d'universitat del Departament de Dret
Constitucional de la Universitat Pompeu Fabra

Professional. *Ricard Borràs Iglesias*.
Degà del Col·legi d'Advocats de Lleida

Metodòleg. *Francesc Abad Esteve*.
Cap de la Unitat Tècnica de Qualitat de la Universitat
Pompeu Fabra

Dret (URV)

Composició del CAI

President. *Antoni Jordà Fernández*.
Professor del Departament de Dret Públic

Acadèmic. *Esteve Bosch Capdevila*.
Professor del Departament de Dret Privat, Processal i
Financer

Acadèmic. *Jordi Jaria Manzano*.
Professor del Departament de Dret Públic

Acadèmic. *Mario Ruiz Sanz*.
Director del Departament de Dret Públic

Acadèmic. *Àngel Urquizu Cavallé*.
Responsable de l'ensenyament de Dret

PAS. *Maria Martí Baiget*.
Cap de la biblioteca

PAS. *Manuela Moya Moya*.
Tècnica de l'Oficina de Suport al Deganat

PAS. *M. Pilar Ontoso Blanco*.
Cap de Secretaria

Estudiant. *Clara Esmel Ferrando*

Composició del CAE

President. *Gurutz Jáuregui Bereciartu*.
Catedràtic del Departament de Dret Constitucional
a la Universitat del País Basc

Acadèmica. *M. Teresa Duplà Marín*.
Catedràtica del Departament de Dret de la Universitat
Ramon Llull

Professional. *Pere Lluís Huguet Tous*.
Degà del Col·legi d'Advocats de Reus

Graduat. *Francesc d'Assís Garcia*.
Graduat en Dret per la Universitat Rovira i Virgili

Metodòleg. *Lluís Àngel Blanco Felip*.
Professor del Departament de Pedagogia i Psicologia
a la Universitat de Lleida

Pedagogia (UAB)

Composició del CAI

Presidenta. *M. Carme Armengol Asparó*.
Departament de Pedagogia Aplicada, Facultat de
Ciències de l'Educació

Acadèmic. *Màrius Martínez Muñoz*.
Degà de la facultat

Acadèmic. *Joaquín Gairín Sallán*.
Professor del Departament de Pedagogia Aplicada

Acadèmica. *Josefina Sala Roca*.
Coordinadora dels estudis d'Educació Social

Acadèmic. *Jaume Sarramona López*.
Professor del Departament de Pedagogia Sistemàtica
i Social

Acadèmic. *Xavier Úcar Martínez*.
Director del Departament de Pedagogia Sistemàtica i
Social

PAS. *Jesús Vivas González*.
Tècnic de l'Oficina de Planificació i de Qualitat

PAS. *Trinidad Moraira Reina*.
Administrativa de Gestió Acadèmica

Estudiant. *Esther Belvís*

Composició del CAE

President. *Carlos Marcelo García*.
Catedràtic a la Universitat de Sevilla

Acadèmic. *José Manuel Esteve Zaragoza*.
Catedràtic de la Universitat de Màlaga

Professional. *Joan Carles Hernando Mercadé*.
Director de l'Escola Meritxell

Metodòleg. *Santi Roca Martín*.
Coordinador del Programa d'avaluació institucional a la Universitat Politècnica de Catalunya

Infermeria (UVic)

Composició del CAI

Presidenta. *Montserrat Vall Mayans*.
Directora de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut

Acadèmica. *Anna Bonafont Castillo*.
Professora del Departament d'Infermeria a la Universitat de Vic

Acadèmica. *M. Cinta Sadurní Bassols*.
Cap d'estudis a la Universitat de Vic

Acadèmica. *Pilar Soler Canudas*.
Professora del Departament de SC/SM a la Universitat de Vic

Acadèmica. *Pilar Turón Morera*.
Directora del Departament d'Infermeria a la Universitat de Vic

PAS. *Maite Parés*.
Secretària

PAS. *Elisabet Ylla*.
Secretària del centre

Estudiant. *Mireia Planàs*

Estudiant. *Jordi Casellas*

Estudiant. *Mario Ríos*

Composició del CAE

Presidenta. *Júlia Esteve Reig*.
Directora de l'Escola Universitària d'Infermeria Hospital de Sant Pau (UAB)

Acadèmica. *Sara Romaguera Genís*.
Professora a l'Escola Universitària d'Infermeria Verge de la Cinta (URV)

Professional. *Núria Martí Carrasco*.
Directora d'Infermeria a l'Hospital Germans Trias i Pujol

Metodòloga. *Sara Gimeno Vila*.
Coordinadora de la Unitat de Qualitat a la Universitat Rovira i Virgili

Enginyeria Geològica (UB i UPC)

Composició del CAI

President. *Pere Santanach Prat*.
Degà de la facultat

Acadèmic. *Jaume Bordonau Ibern*.
Cap d'estudis d'Enginyeria Geològica

Acadèmic. *Manuel Gómez Valentín*.
Sotsdirector i cap d'estudis d'Enginyeria Geològica

Acadèmic. *Jordi Corminas Dulcet*.
Professor del Departament d'Enginyeria del Terreny, Cartogràfica i Geofísica

Acadèmic. *Manuel Viladevall Solé*.
Director del Departament de Geoquímica, Petrologia i Prospecció Geològica

PAS. *Mercè Benet Pagès*.
Cap de l'Àrea de Suport Institucional

PAS. *Montserrat Fresco Molina*.
Cap de Secretaria

Composició del CAE

President. *Francisco González Lodeiro*.
Catedràtic de la Universitat de Granada

Acadèmic. *Francisco Javier Elorza Tenreiro*.
Sotsdirector d'Ordenació Acadèmica i Departaments de la Universitat Politècnica de Madrid

Professional. *Pedro Verzier Lisón*.
Director general d'URS

Metodòloga. *Anna Prades Nebot*.
Gestora de Projectes d'AQU Catalunya

Avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Electricitat (URV i EUSS-UAB)

ETI Electricitat (URV)

Composició del CAI

President. *Luis Guasch Pesquer*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica

Acadèmic. *José Antonio Barrado Domingo*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica

Acadèmica. *M. Rosa Marcos Hernández*.
Professora del Departament d'Enginyeria Mecànica

Acadèmic. *Pedro Santibàñez Huertas*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica

PAS. *Esteve Inieta Barberà*.
Cap de Secretaria

PAS. *Jordi Maré Viles*.
Tècnic de Laboratoris

Estudiant. *Bàrbara Aguilà Munté*

Estudiant. *Xavier Serra Montaña*

Composició del CAE

President. *José Luis Morenza Gil*.
Catedràtic de Física Aplicada i Òptica a la Universitat de Barcelona

Acadèmic. *Xavier Aymerich Humet*.
Catedràtic i director del Departament d'Enginyeria Electrònica a la Universitat Autònoma de Barcelona

Professional. *Félix Hernández Hernández*.
Cap de secció del Departament d'Enginyeria de BASF Española, SA

Metodòleg. *Santiago Roca Marín*.
Cap de la Unitat Tècnica de Planificació i Avaluació a la Universitat Politècnica de Catalunya

ETI Electricitat (EUSS-UAB)

Composició del CAI

President. *Carles Rubio Garcia*.
Director de l'Escola Universitària Salesiana de Sarrià

President. *Josep Fontana Solé*.
Cap d'estudis

Acadèmic. *Andreu Moreno Vendrell*.
Professor de l'Àrea d'Empresa

Acadèmic. *Carles Navau Ros*.
Professor de l'Àrea de Recerca

PAS. *Juan Ramón Molero*.
Àrea de Màrqueting

PAS. *M. Jesús Monleón*

Estudiant. *Patricia Alonso*

Estudiant. *Ivan Redón*

Composició del CAE

President. *Ángel Rodríguez Vázquez*.
Professor del Departament d'Electrònica i Electromagnetisme a la Universitat de Sevilla

Acadèmic. *Luis Martínez Salamero*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica a la URV

Professional. *Joan Basacoma Lletjós*.
Delegat d'ASIMELEC a Catalunya

Metodòleg. *Olga Pujolràs González*.
Gestora de Projectes d'AQU Catalunya

Avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Electrònica Industrial (EPSEVG-UPC, UdG, URV i EUSS-UAB)

ETI Electrònica Industrial (EPSEVG-UPC)

Composició del CAI

President. *Andreu Català Mallofré*.
Director de l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú

Acadèmic. *Miguel Castilla Fernández*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica

Acadèmic. *Pere Ponsa Asensio*.
Professor del Departament d'Enginyeria de Sistemes, Automàtica i Informàtica Industrial

Acadèmic. *José Antonio Román Jiménez*.
Professor del Departament de Llenguatges i Sistemes Informàtics

PAS. *Anna Xalabarder Voltas*.
Administradora del centre

PAS. *Jaume Pérez Soriano*

Estudiant. *Adrià Vergès*

Composició del CAE

President. *Josep Samitier Martí*.
Catedràtic i director del Departament d'Electrònica a la Universitat de Barcelona

Acadèmic. *Juan Ignacio Cuadrado Iglesias*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria Mecànica i dels Materials a la Universitat de València

Professional. *Jesús Suárez*.
MAHLE, SA

Metodòleg. *Xavier Garcia Marimón*.
Professor titular del Departament de Comptabilitat a la Universitat de Barcelona

ETI Electrònica Industrial (UdG)

Composició del CAI

President. *Joan Puigmal Pairo*.
Professor del Departament d'Electrònica, Informàtica i Automàtica

Acadèmic. *Josep Abel González Gutiérrez*.
Professor del Departament de Física

Acadèmic. *Josep Antoni Ramon Guasch*.
Professor del Departament d'Electrònica, Informàtica i Automàtica

Acadèmic. *Josep Xargayó Bassets*.
Professor del Departament d'Electrònica, Informàtica i Automàtica

PAS. *Josep Tomàs Pavón*.
Administració del Departament d'Informàtica i Matemàtica Aplicada

Estudiant. *Marc Torrent Poch*

Estudiant. *Xavier Juanola Trias*

Composició del CAE

President. *Josep Samitier Martí*.
Catedràtic i director del Departament d'Electrònica a la Universitat de Barcelona

Acadèmic. *Ramon Alcubilla González*.
Catedràtic a la Universitat Politècnica de Catalunya

Professional. *Joaquim Mateu Bosch*.
Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Girona

Metodòleg. *Xavier Massó Pérez*.
Gabinet d'Organització i Qualitat de la UPC

ETI Electrònica Industrial (URV)

Composició del CAI

President. *Xavier Vilanova Salas*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica

Acadèmic. *Nicolau Cañellas Alberich*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica

Acadèmic. *Pedro Garcés Miguel*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica

Acadèmic. *Enric Vidal Idiarte*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica

PAS. *Ester Sabaté Montagut*.
Tècnica de l'Oficina de Suport a la Direcció

PAS. *Jordi Maré Viles*.
Tècnic de Laboratoris

Estudiant. *Sandra Rodríguez*

Estudiant. *Marcos Lorda*

Composició del CAE

President. *Josep Samitier Martí*.
Catedràtic i director del Departament d'Electrònica a la Universitat de Barcelona

Acadèmic. *Ramon Alcubilla González*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria Electrònica a la UPC

Professional. *Santiago Crivillé Andreu*.
Degà del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Tarragona

Metodòleg. *Xavier Garcia Marimón*.
Professor titular del Departament de Comptabilitat a la Universitat de Barcelona

ETI Electrònica Industrial (EUSS-UAB)

Composició del CAI

President. *Carles Rubio Garcia*.
Director de l'Escola Universitària Salesiana de Sarrià

President. *Josep Fontana Solé*.
Cap d'estudis

Acadèmic. *Andreu Moreno Vendrell*.
Professor de l'Àrea d'Empresa

Acadèmic. *Carles Navau Ros*.
Professor de l'Àrea de Recerca

PAS. *Juan Ramon Molero*.
Àrea de Màrqueting

PAS. *M. Jesús Monleón*

Estudiant. *Patricia Alonso*

Estudiant. *Ivan Redón*

Composició del CAE

President. *Ángel Rodríguez Vázquez*.
Professor del Departament d'Electrònica i Electromagnetisme a la Universitat de Sevilla

Acadèmic. *Luis Martínez Salamero*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica a la URV

Professional. *Joan Basacoma Lletjós*.
Delegat d'ASIMELEC a Catalunya

Metodòloga. *Olga Pujolràs González*.
Gestora de Projectes d'AQU Catalunya

Avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Mecànica (UPC-Terrassa, UdG i UdL)

ETI Mecànica (UPC-Terrassa)

Composició del CAI

President. *Juan Ramon Hermoso Costa*.
Professor del Departament d'Enginyeria Elèctrica

Acadèmic. *Miquel Morón Tarifa*.
Professor del Departament d'Expressió Gràfica a l'Enginyeria

Acadèmic. *Jordi Sans Garcia*.
Professor del Departament d'Enginyeria Mecànica

Acadèmic. *Rafel Sitjar Cañellas*.
Professor del Departament d'Enginyeria Mecànica

PAS. *Mireia Mata Pou*.
Àrea de Suport a la Presa de Decisions

Estudiant. *Soledad Zorita Montejano*

Composició del CAE

President. *Alfredo Navarro Robles*.
Catedràtic d'Enginyeria Mecànica i dels Materials a la Universitat de Sevilla

Acadèmic. *Agustín Carvajal Garcia*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria Mecànica de l'Escola Universitària Politècnica de Sant Sebastià

Professional. *Emilio Angulo Navarro*.
Cap de Projectes de R+D de Hewlett Packard

Metodòloga. *Carne Sala Martínez*.
Tècnica de l'Oficina de Planificació i de Qualitat de la UAB

ETI Mecànica (UdG)

Composició del CAI

President. *Xavier Cahís Carola*.
Professor del Departament d'Enginyeria Mecànica i de la Construcció Industrial

Acadèmic. *Josep M. Corretger Canos*.
Professor del Departament d'Enginyeria Mecànica i de la Construcció Industrial

Acadèmic. *Juan Andrés Mayugo Majó*.
Professor del Departament d'Enginyeria Mecànica i de la Construcció Industrial

Acadèmic. *Josep Paracolls Masferrer*.
Professor del Departament d'Organització, Gestió Empresarial i Disseny del Producte

Acadèmic. *Lluís Ripoll Masferrer*.
Professor del Departament d'Enginyeria Mecànica i de la Construcció Industrial

PAS. *Jordi Vicens Jou*.
Administració

Estudiant. *Jordi Bona*

Estudiant. *Rubén Ródenas*

Composició del CAE

President. *Alfredo Navarro Robles*.
Catedràtic d'Enginyeria Mecànica i dels Materials a la Universitat de Sevilla

Acadèmic. *Juan Ignacio Cuadrado Iglesias*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria Mecànica i dels Materials a la Universitat de València

Professional. *Miquel Prat Viñals*.
Director de la Delegació ECA Girona

Metodòleg. *Xavier Massó Pérez*.
Gabinet d'Organització i Qualitat de la UPC

ETI Mecànica (UdL)

Composició del CAI

President. *Ferran Badia Pascual*.
Professor del Departament de Medi Ambient i Ciències del Sòl

Acadèmic. *Josep M. Miret Biosca*.
Vicedirector de l'Escola Universitària Politècnica

Acadèmica. *Luisa Fernanda Cabeza Fabra*.
Professora del Departament d'Informàtica i Enginyeria Industrial

Acadèmic. *Jaume Giné Mesa*.
Professor del Departament de Matemàtica

Acadèmic. *Miquel Nogués Aymami*.
Professor del Departament d'Informàtica i Enginyeria Industrial

Acadèmic. *Jorge Palacín Roca*.
Professor del Departament d'Informàtica i Enginyeria Industrial

PAS. *Jordi Rodríguez Velimelis*.
Administrador del centre

Estudiant. *Carina Santiago*

Estudiant. *Roger Jaimejuan*

Composició del CAE

President. *Alfredo Navarro Robles*.
Catedràtic d'Enginyeria Mecànica i dels Materials a la Universitat de Sevilla

Acadèmic. *Juan Ignacio Cuadrado Iglesias*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria Mecànica i dels Materials a la Universitat de València

Professional. *Josep Sans Olcos*.
Cap del Departament de Disseny d'ILEMO-HARDI, SA

Metodòloga. *Pilar Monreal Bosch*.
Professora del Departament de Psicologia a la Universitat de Girona

Avaluació transversal d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Química Industrial (UdG i URV)

ETI Química Industrial (UdG)

Composició del CAI

Presidenta. *Núria Fiol Santaló*.
Professora del Departament d'Enginyeria Química, Agrària i Tecnologia Agroalimentària

Acadèmic. *Jaume Camps Soler*.
Professor del Departament d'Enginyeria Química, Agrària i Tecnologia Agroalimentària

Acadèmic. *Miquel Llop Manero*.
Professor del Departament d'Enginyeria Química, Agrària i Tecnologia Agroalimentària

Acadèmica. *Maria Glòria Mateu Figueras*.
Professora del Departament d'Informàtica i Matemàtica Aplicada

Acadèmica. *Marta Verdaguer Planas*.
Professora del Departament d'Enginyeria Química, Agrària i Tecnologia Agroalimentària

PAS. *Anna M. Aymerich Armengol*.
Tècnica de Laboratoris

PAS. *Núria Cabezas Monjonell*.
Secretària administrativa del Departament d'Enginyeria Química, Agrària i Tecnologia Agroalimentària

Estudiant. *Carles Lozano López*

Estudiant. *Àngel Villaret Huete*

Composició del CAE

President. *Ángel Irabien Gulias*.
Catedràtic de la Universitat de Cantàbria

Acadèmic. *Ramon Compañó Beltrán*.
Catedràtic de la Universitat de Barcelona

Professional. *Jordi Frigolé Borrell*.
Cap tècnic de Fàbriques Nestlé de Girona

Metodòloga. *Anna Prades Nebot*.
Gestora de Projectes d'AQU Catalunya

ETI Química Industrial (URV)

Composició del CAI

Presidenta. *Magdalena Medir Mercè*.
Professora del Departament d'Enginyeria Química

Acadèmic. *Jordi Grifoll Taverna*.
Secretari del Departament d'Enginyeria Química

Acadèmic. *Allan D. Mackie*.
Professor del Departament d'Enginyeria Química

Acadèmic. *Joan Manel Vallès Rasquera*.
Professor del Departament d'Enginyeria Mecànica

PAS. *Josep M. Borràs Galceran*.
Tècnic de Laboratoris del Departament d'Enginyeria Química

PAS. *Joan Magí Margalef Llavería*.
Administratiu de Secretaria

Estudiant. *Juan Alberto López Ruiz*

Estudiant. *Beatriz Cano Algaba*

Composició del CAE

President. *José Coca Prados*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria Química i Tecnologia del Medi Ambient a la Universitat d'Oviedo

Acadèmic. *Pere Garriga Solé*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria Química a la Universitat Politècnica de Catalunya

Professional. *Ramon Nieto Sánchez*.
Cap del Departament de Serveis Tècnics a Repsol YPF

Metodòloga. *Anna Prades Nebot*.
Gestora de Projectes d'AQU Catalunya

Enginyeria en Automàtica i Electrònica Industrial (URV)

Composició del CAI

President. *Xavier Maixé Altés*.
Director de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria

Acadèmic. *Javier Calvente Calvo*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica

Acadèmic. *Ramon Leyva Grasa*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica, Elèctrica i Automàtica

Acadèmic. *Alfonso Romero Nevado*.
Responsable del Graduat de Telecomunicació

PAS. *Jordi Maré Viles*.
Tècnic de Laboratoris

PAS. *Ester Sabaté Montagut*.
Tècnica de l'Oficina de Suport a la Direcció

Estudiant. *Javier Duque Guerrero*

Estudiant. *Xavier Triguero Bosque*

Composició del CAE

President. *Pedro Albertos Pérez*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria de Sistemes i Automàtica de la Universitat Politècnica de València

Acadèmic. *César de Prada Moraga*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria de Sistemes i Automàtica de la Universitat de Valladolid

Professional. *José Luis Gómez Negrié*.
Cap de Comunicacions i Telecomandament del Consorci d'Aigües de Tarragona

Metodòloga. *Pilar Monreal Bosch*.
Professora del Departament de Psicologia de la Universitat de Girona

Enginyeria Tècnica Industrial, especialitats en Electricitat, Electrònica, Mecànica i Química (EUETIB-UPC)

ETI Electricitat (EUETIB-UPC)

Composició del CAI

President. *Jordi Jorba Peiró*.
Sotsdirector de Titulacions a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Martí Llorens Morraja*.
Director de l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Barcelona

Acadèmic. *Juan Gámiz Caro*.
Director d'UE Electrònica Industrial, UE Mecànica i UE Química Industrial a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Juan Morón*.
Professor del Departament d'Electricitat a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Herminio Martínez García*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Gabriel Bugeda Castellfort*.
Professor del Departament de Resistència dels Materials i Estructures en Enginyeria

Acadèmica. *Núria Borràs*.
Professora del Departament de Química a la Universitat Politècnica de Catalunya

PAS. *Jordi Camprubí Paretas*.
Delegat de l'EUETIB

Estudiant. *Mireia Marquès*

Composició del SubCAI

President. *Jordi Jorba Peiró*.
Sotsdirector de Titulacions a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Ramon Bargalló Perpiñá*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica

Acadèmic. *Juan Morón*. Professor del Departament d'Electricitat a la Universitat Politècnica de Catalunya

Estudiant. *Jordi Fortuny*

Composició del CAE

President. *Emilio Figueres Amorós*.
Professor titular a la Universitat Politècnica de València

Professional. *Joan Basacoma Lletjós*.
Delegat a Catalunya d'ASIMELEC

Metodòloga. *Marta Vilalta Casals*.
Cap de l'Oficina de Planificació i de Qualitat a la Universitat Autònoma de Barcelona

ETI Electrònica (EUETIB-UPC)

Composició del CAI

President. *Jordi Jorba Peiró*.
Sotsdirector de Titulacions a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Martí Llorens Morraja*.
Director de l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Barcelona

Acadèmic. *Juan Gámiz Caro*.
Director d'UE Electrònica Industrial, UE Mecànica i UE Química Industrial a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Juan Morón*.
Professor del Departament d'Electricitat a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Herminio Martínez García*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Gabriel Bugeda Castellfort*.
Professor del Departament de Resistència dels Materials i Estructures en Enginyeria

Acadèmica. *Núria Borràs*.
Professora del Departament de Química a la Universitat Politècnica de Catalunya

PAS. *Jordi Camprubí Paretas*.
Delegat de l'EUETIB

Estudiant. *Mireia Marquès*

Composició del SubCAI

President. *Jordi Jorba Peiró*.
Sotsdirector de Titulacions a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Juan Gámiz Caro*.
Director d'UE Electrònica Industrial, UE Mecànica i UE Química Industrial a la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Herminio Martínez García*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica a
la Universitat Politècnica de Catalunya

Estudiant. *Antònia Marín*

Composició del CAE

President. *Enrique Ballester Sarrias*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria de Sistemes
i Automàtica de la Universitat Politècnica de València

Professional. *Joaquim Mateu Bosch*.
Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Girona i
gerent de l'empresa INELMA

Metodòloga. *Marta Vilalta Casals*.
Cap de l'Oficina de Planificació i de Qualitat a la
Universitat Autònoma de Barcelona

ETI Mecànica (EUETIB-UPC)

Composició del CAI

President. *Jordi Jorba Peiró*.
Sotsdirector de Titulacions a la Universitat Politècnica
de Catalunya

Acadèmic. *Martí Llorens Morraja*.
Director de l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica
Industrial de Barcelona

Acadèmic. *Juan Gámiz Caro*.
Director d'UE Electrònica Industrial, UE Mecànica i UE
Química Industrial a la Universitat Politècnica de
Catalunya

Acadèmic. *Juan Morón*.
Professor del Departament d'Electricitat a la
Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Herminio Martínez García*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica a
la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Gabriel Bugeda Castellfort*.
Professor del Departament de Resistència dels
Materials i Estructures en Enginyeria

Acadèmica. *Núria Borràs*.
Professora del Departament de Química a la
Universitat Politècnica de Catalunya

PAS. *Jordi Camprubí Paretas*.
Delegat de l'EUETIB

Estudiant. *Mireia Marquès*

Composició del SubCAI

President. *Jordi Jorba Peiró*.
Sotsdirector de Titulacions a la Universitat Politècnica
de Catalunya

Acadèmic. *José Ramón González Drigo*

Acadèmic. *Gabriel Bugeda Castellfort*.
Professor del Departament de Resistència dels
Materials i Estructures en Enginyeria

Estudiant. *Oriol Pons*

Composició del CAE

President. *Enrique Ballester Sarrias*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria de Sistemes
i Automàtica de la Universitat Politècnica de València

Professional. *Emilio Angulo Navarro*.
Enginyer de Hewlett Packard

Metodòloga. *Marta Vilalta Casals*.
Cap de l'Oficina de Planificació i de Qualitat a la
Universitat Autònoma de Barcelona

ETI Química (EUETIB-UPC)

Composició del CAI

President. *Jordi Jorba Peiró*.
Sotsdirector de Titulacions a la Universitat Politècnica
de Catalunya

Acadèmic. *Martí Llorens Morraja*.
Director de l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica
Industrial de Barcelona

Acadèmic. *Juan Gámiz Caro*.
Director d'UE Electrònica Industrial, UE Mecànica i UE
Química Industrial a la Universitat Politècnica de
Catalunya

Acadèmic. *Juan Morón*.
Professor del Departament d'Electricitat a la
Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Herminio Martínez García*.
Professor del Departament d'Enginyeria Electrònica a
la Universitat Politècnica de Catalunya

Acadèmic. *Gabriel Bugeda Castellfort*.
Professor del Departament de Resistència dels
Materials i Estructures en Enginyeria

Acadèmica. *Núria Borràs*.
Professora del Departament de Química a la
Universitat Politècnica de Catalunya

PAS. *Jordi Camprubí Paretas*.
Delegat de l'EUETIB

Estudiant. *Mireia Marquès*

Composició del SubCAI

President. *Jordi Jorba Peiró*.
Sotsdirector de Titulacions a la Universitat Politècnica
de Catalunya

Acadèmic. *Francesc Sepulcre Sánchez*.
Professor del Departament d'Enginyeria Química

Acadèmica. *Núria Borràs*.
Professora del Departament de Química a la
Universitat Politècnica de Catalunya

Estudiant. *Sandra Barco*

Composició del CAE

President. *Fidel Cunill Garcia*.
Catedràtic de la Universitat de Barcelona
Professional. *Joan Pons Romani*.
Responsable tècnic del Producte a BASF Curtex, SA
Metodòloga. *Marta Vilalta Casals*.
Cap de l'Oficina de Planificació i de Qualitat a la
Universitat Autònoma de Barcelona

Enginyeria Tècnica Industrial (global) ***(EUÉTIB-UPC)***

Composició del CAE

President. *Enrique Ballester Sarrias*.
Catedràtic del Departament d'Enginyeria de Sistemes
i Automàtica de la Universitat Politècnica de València
Professional. *Jordi Castells Cuscullola*.
Assessor tecnològic de la Fundació CECOT Innovació
Metodòloga. *Marta Vilalta Casals*.
Cap de l'Oficina de Planificació i de Qualitat a la
Universitat Autònoma de Barcelona

AVALUACIÓ DE SEGUIMENT D'ENSENYAMENTS DE PRIMER I SEGON CICLE

Seguiment del pla de millora de l'ensenyament de Dret (UAB)

Composició del CAI

President. *Josep Cid Moliné*.
Professor de l'Àrea de Dret Penal
Acadèmica. *Judit Solé Resina*.
Professora de l'Àrea de Dret Civil
Acadèmic. *Rafael Arenas García*.
Professor de l'Àrea de Dret Internacional Privat
Acadèmic. *Carlos Górriz López*.
Professor de Dret mercantil
PAS. *Antonio Manrique Mata*.
Gestió Acadèmica
Estudiant. *Otger Perich Roca*

Composició del CAE

President. *José Antonio Corbacho*.
Catedràtic de la Universitat de Múrcia
Professional. *Ramon Mullerat Balmaña*.
Director de Mullerat Advocats
Metodòleg. *Miquel Amorós March*.
Gerent de la Universitat de Girona

Annex 3

Glossari

1. Estudiants totals a l'ensenyament

Estudiants totals matriculats a l'ensenyament —vegeu l'apartat número 44.

2. Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya

Estudiants matriculats a la mateixa titulació en el conjunt de Catalunya (només el sistema universitari públic).

3. Estudiants totals a la universitat

Estudiants totals matriculats durant el curs en qüestió en ensenyaments de cycle curt i llarg i segon cycle en aquella universitat (no es consideren ni tercer cycle ni postgraus i similars).

4. Estudiants de cycle curt

Estudiants totals matriculats en ensenyaments de cycle curt —titulacions que es componen de només el primer cycle— en aquella universitat.

5. Estudiants de cycle llarg

Estudiants totals matriculats en ensenyaments de cycle llarg —titulacions que es componen de primer i segon cycle— en aquella universitat.

6. Estudiants de segon cycle

Estudiants totals matriculats en ensenyaments de segon cycle —titulacions a què s'accedeix havent superat el primer cycle d'un altre ensenyament— en aquella universitat.

7. Percentatge d'estudiants de la titulació respecte del total

Percentatge dels estudiants totals matriculats a la titulació respecte del nombre total d'estudiants de la universitat (excepte tercer cycle i postgraus).

8. Percentatge d'estudiants de la titulació respecte dels de cycle curt

Percentatge dels estudiants totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'estudiants de cycle curt de la universitat.

9. Percentatge d'estudiants de la titulació respecte dels de cycle llarg

Percentatge dels estudiants totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'estudiants de cycle llarg de la universitat.

10. Percentatge d'estudiants de la titulació respecte dels de 2n cycle

Percentatge dels estudiants totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'estudiants de segon cycle de la universitat.

11. Percentatge d'estudiants de la titulació respecte del total de Catalunya

Percentatge dels estudiants totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'estudiants matriculats a la mateixa titulació en el conjunt del sistema universitari públic català.

12. Places ofertes a Catalunya

Nombre total de places de nou ingrés que s'ofereixen d'un ensenyament en concret en el conjunt de les universitats catalanes (només sistema públic). No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

13. Demanda en 1a opció a Catalunya

Nombre de peticions per accedir a un ensenyament en el conjunt del sistema públic català, sol·licitades com a primera preferència.

14. Places ofertes a la titulació

Nombre de places de nou ingrés que ofereix la titulació. No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

15. Demanda global en 1a opció

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat i centre, sol·licitada en primera opció i considerant totes les vies possibles d'accés.

16. Demanda en 1a opció (via PAU)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat sol·licitada en primera opció, considerant només la via d'accés PAU.

17. Demanda en 1a opció (via FP)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant només la via FP.

18. Demanda en 1a opció (altres vies)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant altres vies d'accés a la titulació diferents de PAU i FP.

19. Ràtio demanda en 1a opció / places ofertes

Relació entre la demanda en primera opció global i el nombre de places ofertes per la titulació.

20. Demanda satisfeta global (matrícula)

Nombre de peticions formulades que han estat admeses i han formalitzat la matrícula.

21. Nota de tall (via PAU)

Valor mínim de la nota via PAU que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

22. Nota de tall (via FP)

Valor mínim de la nota via FP que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

23. Nota de tall equivalent

Nota de tall corresponent a un nombre homogeni d'estudiants. Com a criteri s'ha adoptat el màxim nombre comú en el conjunt de centres que ofereixen el mateix ensenyament. És a dir, si una determinada titulació s'ofereix en quatre centres amb un nombre de places de 240, 80, 120 i 150, la nota de tall equivalent serà aquella que correspon a l'estudiant número 80 a tots els centres, prèviament ordenats de major a menor nota d'entrada. La nota de tall equivalent es calcula, d'aquesta forma, a partir de la nota de tall dels estudiants matriculats.

24. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Distribució dels estudiants matriculats per primer cop a la titulació (via PAU i FP) en tres grups de notes: [5-5,99), [6-6,99), [7-10].

25. Publicació del pla d'estudis al BOE

Any en què es va publicar al *Boletín Oficial del Estado* (BOE) el pla d'estudis de la titulació, un cop homologat pel Consejo de Universidades.

26. Anys de durada de l'ensenyament

Temps de durada mínim d'una titulació establert en les directrius generals del títol.

27. Assignatura troncal

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per directrius generals pròpies que s'ha de cursar obligatòriament en tots els plans d'estudi que condueixen al mateix títol oficial.

28. Assignatura obligatòria

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per la universitat que s'ha de cursar obligatòriament per obtenir el títol.

29. Assignatura optativa

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura que cursa l'estudiant i que es tria entre un conjunt d'assignatures que ofereix la titulació.

30. Assignatura de lliure elecció

Aquella assignatura que no correspon als requisits del pla d'estudis de la titulació i que cursa l'estudiant entre aquelles que ofereix o reconeix la mateixa universitat.

31. Crèdit

Unitat de mesura docent. Un crèdit equival a entre 7 i 10 hores de docència. En determinades assignatures de caràcter pràctic aquesta equivalència pot ser superior a les 10 hores.

32. Crèdits pràctics

Unitat de mesura docent que correspon a les assignatures pràctiques o a determinades fraccions de caràcter pràctic d'una assignatura teòrica.

33. Total de crèdits al pla d'estudi

Nombre total de crèdits que ha de superar l'estudiant per accedir al títol oficial.

34. Crèdits per equivalència

Crèdits que corresponen a una activitat que l'estudiant realitza fora de la universitat però que la institució reconeix.

35. Grau mínim de practicitat obligatòria

Percentatge de crèdits pràctics d'assignatures troncales i obligatòries en el pla d'estudis, respecte del total de crèdits troncales i obligatoris a cursar per l'estudiant per tal d'accedir al títol oficial.

36. Nombre d'assignatures optatives ofertes

Oferta total d'assignatures optatives a què té accés l'estudiant, ja siguin pròpies de la titulació o d'ensenyaments afins.

37. Oferta de crèdits optatius

Nombre de crèdits optatius que ofereix la titulació i que apareixen com a assignatures pròpies de la titulació en el seu pla d'estudis.

38. Percentatge de crèdits optatius

Percentatge de crèdits optatius que ha de cursar l'estudiant respecte del total de crèdits per poder accedir al títol oficial.

39. Relació d'optativitat

Relació entre els crèdits optatius a què té accés l'estudiant i el nombre màxim de crèdits optatius que ha de cursar segons el pla d'estudis.

40. Projecte final de carrera

Treball integrador o de síntesi de formació rebuda que es realitza al final dels estudis reglats. Pot tractar sobre qualsevol tema relacionat amb les matèries estudiades i les competències professionals de la titulació. La superació del treball és imprescindible per a obtenir el títol.

41. Pràcticum

Assignatures del pla d'estudis que tenen com a objectiu l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits en un conjunt d'assignatures de caràcter teòric.

42. Pràctiques en empreses

Assignatura o part d'una assignatura de caràcter pràctic en què l'estudiant aplica els coneixements pràctics en el lloc de treball d'una empresa amb què la universitat té signat un conveni. En alguns plans d'estudis, les pràctiques en empreses poder ser definides pels crèdits per equivalència.

43. Mitjana d'estudiants per grup (1r curs, 1r cicle, 2n cicle)

Per a les assignatures troncales i obligatòries es calcula la mitjana d'estudiants per grup de teoria i de pràctica (al primer curs, al conjunt del primer cicle i al segon cicle) ponderant segons la diferent càrrega creditícia de les assignatures. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada és la següent:

$$I = \frac{\sum_1^n (c_n \cdot a_n)}{\sum_1^n (c_n \cdot g_n)}$$

On I és la mitjana ponderada d'estudiants per grup, n és el nombre total de grups, c_n és el nombre de crèdits de l'assignatura (distingint entre teoria i pràctica), a_n és el nombre d'estudiants totals de l'assignatura i g_n és el nombre de grups.

44. Estudiants totals matriculats

Còmput del nombre total d'estudiants que han formalitzat la matrícula als estudis corresponents. En aquelles universitats en què la matrícula és semestral, el còmput d'estudiants es realitza considerant els estudiants matriculats en el primer semestre i afegint els matriculats en el segon semestre si hi ha hagut una oferta específica d'assignatures. Aquest sistema s'aproxima, en gran mesura, a comptabilitzar el nombre de diferents DNI que es tenen en la matrícula d'una titulació durant un curs.

45. Estudiants equivalents a temps complet

Nombre de crèdits matriculats pel conjunt d'estudiants de la titulació, dividit per la mitjana de crèdits que un estudiant ha de cursar cada any per finalitzar els seus estudis en el temps previst.

46. Taxa d'èxit

Nombre de crèdits aprovats pels estudiants en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als estudiants presentats a examen. Es calcula per el primer curs, el primer cicle i el segon cicle, desglossats en primera i segona convocatòries. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada de la taxa d'èxit és la següent:

$$\% E = 100 \cdot \frac{\sum_1^n (cs_n \cdot a_n)}{\sum_1^n (c_n \cdot ap_n)}$$

On E és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, cs_n són els crèdits superats per estudiant, a_n el nombre d'estudiants aprovats, c_n el nombre de crèdits de l'assignatura i ap_n els estudiants presentats a l'examen de l'assignatura. No es consideren en cap cas els crèdits convalidats, reconeguts, adaptats i/o equiparats. Les taxes d'èxit fan referència exclusivament a assignatures troncal i obligatòries.

47. Taxa de rendiment

Nombre de crèdits aprovats en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als estudiants matriculats. Es calculen per primer curs, primer cicle i segon cicle. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada de la taxa de rendiment és la següent:

$$\% R = 100 \cdot \frac{\sum_1^n (cs_n \cdot a_n)}{\sum_1^n (c_n \cdot am_n)}$$

On R és la taxa de rendiment per a una convocatòria i assignatura determinada, cs_n són els crèdits superats pels estudiants, a_n el nombre d'estudiants aprovats, c_n el nombre de crèdits de l'assignatura i am_n els estudiants matriculats en aquella assignatura. No es consideren en cap cas els crèdits convalidats, reconeguts, adaptats i/o equiparats. Les taxes de rendiment fan referència exclusivament a assignatures troncal i obligatòries.

48. Fase selectiva

Etapa inicial de l'estudi en què un nombre fix d'assignatures del pla d'estudis s'avalua de forma global i que és necessari superar per continuar els estudis. Per superar aquesta fase, l'estudiant ha d'obtenir la qualificació d'apte en un termini màxim del doble de la durada de la fase establerta al pla d'estudis. La superació d'aquesta fase és un requisit indispensable per poder formalitzar la matrícula d'assignatures obligatòries i optatives d'un curs posterior. Aquesta és una de les característiques dels nous plans d'estudis de la Universitat Politècnica de Catalunya.

49. Nombre de titulats

Nombre d'estudiants que ha cursat el 100% dels crèdits necessaris per obtenir el títol. Es distingeix, sempre que sigui possible, entre el nombre de titulats de pla vell i de pla nou. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de titulats dels últims tres cursos acadèmics.*

50. Taxa de graduació

Respecte als estudiants de pla nou i suposant un flux d'entrada uniforme al llarg dels anys de vigència dels plans d'estudi, la taxa de graduació de la promoció seria la resultant de dividir el nombre de graduats en l'any de referència entre el nombre d'estudiants que es van matricular tants anys endarrere com cursos teòrics de durada d'aquest pla d'estudis. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de taxa de graduació dels últims tres cursos acadèmics.*

51. Dedicació docent del professorat

Es comptabilitza la dedicació docent de cada una de les categories del professorat d'una titulació.

52. Mitjana de crèdits a cursar per any

Mitjana de crèdits que l'estudiant ha de cursar anualment per obtenir el títol en el temps mínim previst. Resulta de dividir el nombre de crèdits del pla d'estudis entre els anys de durada mínima de la titulació establerta pel pla d'estudis (PE).

53. Mitjana de crèdits matriculats per estudiant

Mitjana de crèdits matriculats per estudiant en l'ensenyament el curs acadèmic considerat. Resulta de dividir el nombre de crèdits entre el nombre de matriculats.

54. Mitjana de qualificació

Es calcula una mitjana numèrica de qualificació dels estudiants que s'han graduat un curs acadèmic determinat. S'assigna un 4 a l'assignatura que l'estudiant supera amb matrícula d'honor, un 3 amb excel·lent, un 2 amb notable i un 1 amb aprovat. Es fa la mitjana per l'expedient acadèmic de l'estudiant i la mitjana final de la titulació considerant els estudiants graduats. Per calcular la mitjana no es consideren les convocatòries que han esgotat els estudiants per aprovar les matèries, ni les convalidacions, els reconeixements, les adaptacions i/o l'equiparació de crèdits.

$$Q = \frac{\sum_1^n v \cdot c_n}{C}$$

On Q és la mitjana de qualificació, v és el valor assignat a la nota, c_n són els crèdits de l'assignatura i C és el nombre total de crèdits cursats.

55. Durada mitjana dels estudis per titulat

Mitjana de temps que un estudiant empra per graduar-se en la titulació avaluada. Es dona en anys amb un únic decimal.

56. Cohort

Conjunt d'estudiants que es matriculen en el curs inicial de la titulació per primera vegada.

57. Nombre de matriculats

Nombre d'estudiants que es van matricular a la titulació en cada un dels cursos acadèmics considerats.

58. Estudiants titulats

Nombre d'estudiants que s'han titulat en el temps previst per a la titulació (t), en un any més del temps previst (t+1) i en un temps superior al temps previst més un any (>t+1).

59. Abandonament

S'indica el nombre d'estudiants de la cohort corresponent que han deixat els estudis de forma definitiva. Després de dos anys de no formalitzar cap matrícula a la titulació es considera que l'estudiant ha abandonat, encara que si, amb posterioritat es matricula de nou, se'l torna a considerar estudiant de la titulació.

